

EVANGHELIA DUPA MATEI

„Avdnd in vedere grandoearea concepiei si maiestria cu care o masd uriasd de materiale este subordonatd unor idei capitale, se poate afirma ca nici o aha scriere, atdt din Vechiul, cat si din Noul Testament, care trateazd o tema istoricd, nu se poate compara cu Evanghelia dupd Matei. ”

— Theodor Zahn

I. Locul unic pe care il ocupa aceasta evanghelie in cadrul Canonului

Evanghelia dupa Matei este puntea de legatura desavarsita intre Vechiul si Noul Testament. Inca de la primele ei cuvinte, suntem transportati in trecut, la stramosul poporului lui Dumnezeu, Avraam, si la primul mare rege al Israelului, David. Accentul carjii, de o puternica factura iudaica, apoi numarul mare de citate din versiunea ebraica a Scripturii, precum si locul de frunte pe care il ocupa la inceputul cartilor Noului Testament, ii asigura evangheliei dupa Matei meritul de a fi punctul logic in care sa inceapa prezentarea mesajului crestin catre lume.

Matei define de multa vreme acest loc primordial in ordinea celor patru evanghelii. Aceasta datorita faptului ca, pana nu demult, aproape toti cercetatorii credeau ca a fost prima evanghelie in ordinea redactarii. Mai mult, stilul concis si ordonat al lui Matei se preta de minune la lectura publica, in biserica. Toate acestea explica de ce a fost cea mai populara dintre Evanghelii, uneori intrand in concurenta cu evanghelia dupa Ioan.

II. Paternitatea

Dovezile externe antice si universale abunda in sensul ca Matei, perceptorul de impozite sau vamesul numit si Levi este eel care a scris Prima Evanghelie. Intrucat nu era un membru proeminent al grupului de apostoli, ar parea ciudata incercarea noastra de a-i atribui paternitatea celei dintai dintre evanghelii, daca nu ar fi avut, intr-adevar, nimic de a face cu ea!

Pe langa documentele antice, cunoscute sub denumirea de „Didahii” (sau *hvalatu-*

rile celor doisprezece apostoli), Iustin Marti nil, Dionisius din Corint, Teofil din Antiohia si Atenagoras din Atena citeaza Evanghelia aceasta ca fund autentica. Isto-ricul bisericii Eusebiu citeaza declarajia lui Papias, potrivit careia: „Matei a compus *Logia* in limba ebraica, lucrari pe care fiecare le-a interpretat dupa cum s-a priceput.” Irineu, Pantaenus si Origen sunt, in mare, de acord cu aceasta afirmajie. Prin „ebraica” se injelege aici dialectul limbii aramaice folosit de evreii din vremea Dom-nului Isus, asa cum este folosit termenul in Noul Testament. Dar ce sunt aceste lucrari cunoscute sub denumirea de *Logia*^o. Acest termen elin inseamna de obicei „oracole”, ca in cazul Noului Testament, care confine *oracolele* lui Dumnezeu. Dar acesta nu poate fi sensul afirmatiei lui Papias. Trei sunt interpretarile principale care au fost propuse: (1) Ca termenul s-ar referi la *Evanghelia* lui Matei, ca atare. Adica, Matei ar fi redactat o edi(ie in aramaica a evangheliei sale, cu scopul expres de a-i castiga pe iudei la Cristos si de a-i edifica pe crestinii evrei, edijia in greaca aparand mult mai tarziu. (2) Ca se refera doar la *rostirile* lui Isus, care au fost incorporate mai tarziu in Evanghelia sa si in fine (3) ca ar fi vorba de o referire la asa-numitele *testimonia* sau citatele din Scripturile Vechiului Testament, cu scopul de a demonstra ca Isus este Mesia. Prima si a doua dintre opinii sunt mult mai verosimile decat cea de-a treia.

Greaca folosita de Matei in redactarea evangheliei sale nu suna deloc a traducere. Cu toate acestea, negasindu-se cine s-o combata, s-a raspandit inca de timpuriu teoria ca ar fi fost vorba de o traducere —

IS

Matei

teorie care trebuie sa fi fost intemeiata, intrucatva, pe anumite fapte. Potrivit traditiei, Matei ar fi predicat timp de cincisprezece ani in straintatate. Este posibil ca prin anul 45 al erei crestine el sa fi lasat Tnsa iudeilor care lI acceptasera pe Isus ca Mesia prima redactare a Evangheliei sale in limba aramaica (sau doar sub forma de *discursuri* ale lui Cristos) iar mai tarziu sa fi alcatuio versiune in *greacd*, pentru uzul *tuturor*. In fapt, chiar asa procedase contemporanul lui Matei, Josephus. Renumitul istoric evreu compusese mai intai o prima varianta a operei sale de capetenie: *Rdzboaiele iudaice* in limba aramaica, redactand apoi aceeași lucrare in forma sa finala, in greaca.

Dovezile interne inclina, intr-adevar, in favoarea teoriei potrivit careia un iudeu devotat, cu dragoste pentru Vechiul Testament, a posedat in acelasi timp calitati deosebite de scriitor si editor. Ca functionar public in serviciul Romei, Matei era obligat sa cunosca temenim limba poporului sau (aramaica), precum si cea a stapanirii (romani) foloseau in rasarit greaca, nu latina). Detaliile de natura numerica, parabolele cu referiri la bani si termenii monetari folositi in textul evangheliei sale — ei bine, toate acestea concorda cu profesia de vameș a lui Matei. In sprijinul acestei idei intevine si stilul sau concis si ordonat. Goodspeed, carturar de factura neconservatoare, accepta totusi paternitatea lui Matei asupra evangheliei ce-i poarta numele, sprijinindu-se, in parte, si pe aceste dovezi interne.

In pofida unor asemenea dovezi externe universale, precum si a unor dovezi interne favorabile, majoritatea cercetatorilor neconservatori *resping* concepția tradititionala, potrivit careia vamesul Matei ar fi fost eel care a redactat evanghelia ce-i poarta numele. Ei isi intemeiaza opinia pe doua elemente principale:

Mai intai, *presupunnd* ca Marcu ar fi fost prima evanghelie, in ordinea redactarii (lucru sustinut drept „liten5 de evanghelie” de unii din vremea noastra!), cum ar fi putut un apostol si un martor ocular sa foloseasca o parte atat de mare din materialul c&rsurii Marcu (93 la suta din Marcu apare si in alte evanghelii)? Pentru a raspunde la aceasta intrebare, vom spune, in primul rand, ca *nu s-a dovedit inca* faptul ca Marcu a fost re-

dactata prima. Marturiile stravechi afirma ca Matei a fost prima si, intrucat mai top' crestini de la inceput erau iudei, acest lucru este foarte verosimil. Dar chiar daca acceptam

aşa-numita „prioritate marculeana” (cum fac mulţi conservatori), Matei ar fi putut recu-noaşte ca lucrarea lui Marcu era alcătuită, în parte, din amintirile dinamicului apostol Simon Petru, coleg al lui Matei, cum sustine, de fapt, şi tradiţia bisericii (vezi introducerea la Marcu).

Al doilea argument formulat împotriva teoriei potrivit căreia cartea a fost scrisă de Matei (sau de oricare alt martor ocular) este faptul că e lipsită de detalii vii. Spre deosebire de Matei însă, Marcu, despre care ni-meni nu afirmă că ar fi asistat ca martor ocular la desfăşurarea lucrării lui Cristos, utilizează o sumedenie de detalii pline de viaţă, care ar putea da de înţeles că autorul s-ar fi aflat de rău când s-au petrecut evenimentele descrise. Prin urmare, cum ar putea să se exprime o persoană despre care ştim că a fost un martor ocular la evenimentele descrise, într-un stil atât de lapidar, atât de factiv? Poate că dacă ne oprim puţin asupra personalităţii unui vameş, vom putea afla răspunsul la întrebarea noastră. Pentru a rezerva mai mult spaţiu discursurilor Domnului nostru, ar fi de înţeles ca Levi să încerce să evite o seamă de detalii mai puţin importante, mai cu seamă dacă evanghelia după Marcu este cea care a apărut prima iar Matei s-a convins că amintirile nemijlocite ale lui Petru sunt corect reprezentate.

III. Data

Dacă părerea — foarte răspândită — potrivit căreia Matei ar fi elaborat mai întâi o variantă în aramaică a evangheliei sale (sau, eel puțin, a cuvintelor lui Isus), atunci anul 45 al erei creştine, ca data a redactării ei (adică la cincisprezece ani după înălţarea lui Isus la cer) ar corespunde cu tradiţia antică. E posibil ca el să fi redactat o Evanghelie canonică, mai dezvoltată, prin anul 50, 55 sau chiar mai târziu.

Conceptia potrivit căreia Evanghelia după Matei *trebuie* neapărat să fi fost scrisă după distrugerea Ierusalimului, din anul 70 al erei creştine, se bazează, în mare măsură, pe necredinţa în capacitatea lui Cristos de a prezice acest eveniment până în cele mai mici amănunte, precum şi pe alte teorii rationaliste, care ignoră inspiraţia divină.

IV. Fondul şi tema Evangheliei

Matei era încă un tinerel la data când a fost chemat de Isus să-L urmeze. Iudeu din naştere şi

perceptor al impozitului, ca profesie şi ocupaţie, el a lăsat totul şi L-a urmat

Mate!
1

19

pe Cristos. Una din multele compensajii de care a avut parte pentru acest gest nobil a fost faptul ca, intr-adevSr, a devenit unul dintre cei doisprezece apostoli. O alta compensata care i-a fost conferita a fost selectarea sa pentru opera de redactare a ceea ce numim astSzi Prima Evanghelie. Se crede, in general, ca Matei este una si aceeaasi persoana cu Levi (Marcu 2:14; Luca 5:27).

In Evanghelia sa, Matei isi propune sa demonstreze ca Isus este indelung asteptatul Mesia al Israelului, singurul Pretendent legitim la tronul lui David,

Cartea nu-si propune sa fie o narapiune complete a viejii lui Cristos. Ea incepe cu genealogia lui Cristos si anii de inceput, apoi sare peste mulpi ani, ocupandu-se de inceputul lucrarii Sale publice, cand Isus avea circa treizeci de ani. Calauzit de Duhul Sfant, Matei selecteaza acele aspecte ale viejii si lucrarii Mantuitorului care atesta ca El este intr-adevart/«junuiDumnezeu(acesta fiind sensul termenilor *Mesia* si *Cristos*). Punctul culminant al carjii il constituie procesul, ras-

tignirea, moartea, ingroparea, invierea si inaljarea Domnului Isus. Or, tocmai in acest punct culminant se afla temelia mantuirii omului. De aceea, cartea se numeste Evanghelie — nu atat pentru ca prezinta modalitatea in care pacStosji pot primi mantuirea, ci, mai degraba, pentru ca descrie lucrarea jertfitoare a lui Cristos, prin care a devenit posibila mantuirea.

Comentariul Biblic al Credinciosului nu se vrea o lucrare exhaustivă, cu caracter tehnic, ci, mai degraba, doreste sa stimuleze studierea si meditapa independenta. Scopul principal pe care il urmareste CBC este de a crea in inima cititorului un dor mistuitor dupa intoarcerea Regelui.

Aşa şi eu, cu inima arzând
Aşa şi eu, inflăcarat de-o sfântă
nădejde,
Ceas de ceas suspin, iubite
Isuse,
Dupa a Ta intoarcere
şi ma topesc la gSndul
CS-n curand Tu vei reveni!
*versuri compuse de F.W.H.
Myers, din.Şt.
Paul, redată aid in traduce.*

SCHIJA CARjñ

- I. Genealogia și nașterea lui Mesia-Regele**
(cap. 1) **II. Primii ani ai Regelui-Mesia**
(cap. 2)
- III. Pregatiri pentru lucrarea și inaugurarea lui Mesia** (cap. 3 și 4)
- III. Constituția Imparajiei** (capitolele 5-7)
- V. Minunile lui Mesia, vădind puterea și harul Sau, și gama de reacții la aceste minuni**
(8:1-9:34) **VI. Trimiterea apostolilor Regelui-Mesia în Israel** (9:35-10:42) **VII. Creșterea opoziției și a respingerii Sale** (cap. 11, 12)
- VIII. Regele anunța o formă interimară a Imparatiei, datorită respingerii de către Israel** (cap. 13) **IX. Harul neostenit al lui Mesia, față în față cu ostilitatea tot mai mare, manifestată față de El**(14:1-16:12) **X. Regele își pregătește ucenicii** (16:13-17:27) **XI. Regele își instruiește ucenicii** (cap. 18-20). **XII. Prezentarea și respingerea Regelui** (cap. 21-23) **Xm. Discursul Regelui de pe Muntele Maslinilor** (cap. 24, 25) **XIV. Patimile și moartea Regelui** (cap. 26, 27) **XV. Triumful Regelui** (cap. 28).

Comentariu

I. GENEALOGIA ȘI NAȘTEREA REGELUI- MESIA (cap. 1)

A. Genealogia lui Isus Cristos (1:1-17)

Un cititor neavizat al Noului Testament s-ar putea "întreba de ce acesta începe cu un subiect aparent atât de anost cum ar fi des-crierea arborelui genealogic al unei familii. Ar putea conchide ca însiruirea aceasta de nume este de prea mică importantă și că atare nu e demnă de toată atenția sa, ceea ce-l va determina probabil să sara peste secțiunea respectivă, începând lectura de unde începe acțiunea.

Adevărul e însă că această genealogie este indispensabilă, ea așezând temelia la tot ce urmează. Căci dacă nu se poate demonstra că Isus este urmașul legal al lui David, prin spîta regală, atunci nu se poate demonstra nici faptul că El este Regele-Mesia al Israelului. Astfel, Matei își începe relatarea exact în punctul în care trebuie: cu dovada documentară a faptului că Isus a moștenit dreptul legal la tronul lui David, prin tatăl său vitreg, Iosif.

Genealogia aceasta urmărește descendența *juri died* a lui Isus, ca rege al Israelului; genealogiile la Luca urmăresc descendența Sa *in linie directă*, ca fiu al lui David. Genealogia lui Matei urmărește succesiunea *regală* pornind de la David, prin fiul acestuia, Solomon, care a preluat tronul de la David; genealogia lui Luca urmărește descendența *de sange* de la David printr-un alt fiu al acestuia, Natan. Această genealogie se încheie cu Iosif, căruia Isus i-a fost fiu *adop-tiv*; genealogia de la Luca 3 urmărește, probabil, strămoșii Mariei, căruia Isus i-a fost fiu *real*.

Cu o mie de ani înainte, Dumnezeu încheiase cu David un legământ necondiționat, în virtutea căruia Dumnezeu îi făgăduia lui David o împărăție ce va dăinui vesnic și o spîta regală ce va domni în veac (Ps. 89:4, 36, 37). Acel legământ se împlinește acum în Cristos, El fiind moștenitorul legal al tronului lui David, prin Iosif și prin progenitorul real al lui David, prin filiera Mariei. Întrucât El trăiește în veci, împărăția Sa va dăinui vesnic iar El va domni în veci, ca

Fiul cel mare al lui David. Isus a întrunit în persoana Sa singurele temelii valabile pentru orice pretendent la tronul Israelului:

descendenja juridica sj cea in linie directe. Intrucat Isus traieste acum, nu mai poate exista nici un alt pretendent la tron.

1:1-15^d Formularea: **Cartea genealogiei** („neamului” in edijia Comilescu) **lui Isus Cristos, fiul lui David, fiul lui Avraam** este similars cu sintagma din Geneza 5:1: „Iata cartea neamurilor lui Adam.” (in engleza si in mai multe edijii romanești: „Iata cartea genealogiei lui Adam.”) Geneza il prezinta pe primul Adam; Matei pe ultimul Adam. Primul Adam a fost capul primei creajii, al celei fizice. Cristos, ca ultimul Adam, este Capul noii creajii, spirituale.

Subiectul acestei evanghelii este **Isus Cristos**. Numele **Isus** ni-L infatiseaza in ipostaza de Iehova-Salvatorul; titlul Cristos („Unsul”) in cea de indelung a? teptatul Mesia al Israelului. Titlul **Fiul lui David** este asociat in Vechiul Testament atat cu rolul de Mesia, cat si cu eel de rege. Titlul **Fiul lui Avraam** ni-L prezinta pe Domnul nostru drept Cel care este implinirea suprema a fagaduinelor facute urmasilor poporului evreu.

Genealogia este imparjita in trei sec^iuni istorice: de la Avraam la Iese, de la David la Iosia sj de la leconia la Iosif. Prima secfiune ne conduce pana la David; a doua parcurge perioada regilor; a treia consemneaza spi^a regala in timpul exilului (586 i.Cr. si anii urmatori).

In aceasta secfiune intalnim multe trasa-turi interesante. De pilda, in acest paragraf sunt mentionate patru femei: **Tamar, Ra-hab, Rut** si **Batseba** (cea care fusese solja lui Urie). intrucat se stie ca ferrieile sunt foarte rar mentionate in listele genealogice din Orient, faptul ca aceste femei au fost pomenite este cu atat mai uimitor cu cat doua dintre ele au fost prostituate (Tamar si Rahab), una comisese adulter (Batseba) iar doua dintre ele nici nu erau evreice (Rahab si Rut). Faptul ca Matei le include in intro-ducerea sa e, pesernne, o subtila sugestie a faptului ca venirea lui Cristos va aduce manuire pacatosilor, har neevreilor (Neamurilor) si ca in El barierele de rasa sj de sex aveau sa fie eliminate.

Interesant de semnalat este sj prezenfa unui rege, pe nume **leconia**. La Ieremia 22:30 Dumnezeu a rostit un Western asupra acestui om:

„Aşa vorbeşte Domnul: «Scrie-ţi pe omul acesta ca lipsit de copii. ca un om caruia nu-i va merge bine toată viaţa lui; căci nici unul din urmaşii lui nu va izbuti să sadă pe scaunul de domnie al lui David şi să domneasca peste Iuda.»"

Dacă Isus ar fi fost fiul *real* al lui Iosif, El ar fi intrat sub incident acestui blestem. Şi totuşi El trebuia să fie fiul real al lui Iosif, pentru a moşteni drepturile inerente tronului lui David. Problema a fost soluţionată prin minunea nasterii din fecioara: Isus a fost moştenitorul *legal* al tronului prin intermediul lui Iosif. El era Fiul *real* al lui David, prin intermediul Mariei. Blestemul rostit asupra lui Ieconia nu a căzut şi asupra Mariei sau a copiilor ei, deoarece ea nu a descins din Ieconia.

1:16 Sintagma **din care** ar putea fi interpretată în engleză (n. traducătorului: ca de altfel şi în română) ca o referire atât la Iosif, cât şi la Maria. Dar în textul original grec, pronumele **care** apare la singular, fiind de genul feminin, indicând astfel că Isus s-a născut **din Maria**, dar nu **sj** din **Iosif**. Dar pe lângă aceste trasături interesante ale genealogiei, trebuie să amintim şi dificultăţile pe care le prezintă ea.

1:17 Matei atrage în mod special atenţia asupra faptului că "există trei senium de cata **paisprezece generaţii** fiecare. Totuşi, comparând textul cu Vechiul Testament, constatăm că anumite nume lipsesc din această listă. De exemplu, între Ioram şi Uzia (v. 8. În versiunea română: „Ozia”), au domnit ca regi Ahazia, Ioas şi Amazia (vezi 2 Regi 8-14; 2 Cron. 21-25).

Genealogiile lui Matei şi Luca par să se întretaie în menţionarea a două nume: Şeal-tiel (Salatiel) şi Zorobabel (Mat. 1:12, 13; Luca 3:27). Este ciudat faptul că stramosii lui Iosif şi ai Mariei fuzionează în aceşti doi oameni, pentru că apoi să se separe din nou. Dificultatea sporeşte şi mai mult atunci când observăm că ambele evanghelii urmează textul de la Ezra 3:2 când îl citează pe Zorobabel ca flu al lui Salatiel, în vreme ce I Cronici 3:19 îl citează ca flu al lui Pedaia.

O a treia dificultate constă în faptul că Matei enumără douăzeci şi şapte de generaţii de la David la Isus, în vreme ce Luca enumără patruzeci şi două. Chiar dacă evanghe-liştii subliniază doi arbori genealogici dife-riji, ni se pare ciudată marea deosebire în numărul generaţiilor.

Ce atitudine trebuie să ia

cercetătorul Sfintelor Scripturi faţă de aceste dificultăţi şi

discrepanțe aparente? Mai întâi, premisa de la care plecam este că Biblia e Cuvântul inspirat al lui Dumnezeu. Prin urmare, nu poate conține erori. În al doilea rând, este infinit, pentru că reflectă infinitatea Dumnezeuirii. Noi vom putea pricepe adevărurile fundamentale ale Cuvântului, dar nu vom putea pătrunde toate tainele sale.

Așadar, modul în care abordez aceste dificultăți ne conduce la concluzia că problema constă mai degrabă în lipsa noastră de cunoaștere, decât în vreo presupusă greșelnicie a Bibliei. Problemele de care ne lovim în lectura Bibliei ar trebui să ne determine să studiem mai asiduă, încercând să găsim răspunsurile. „Slava lui Dumnezeu stă în ascunderea lucrurilor, dar slava împăraților stă în cercetarea lucrurilor” (Prov. 25:2).

Cercetările atente întreprinse de istorici și săpăturile arheologice nu au fost în stare să demonstreze că afirmațiile Bibliei ar fi neadevărate. Ceea ce pare pentru noi drept dificultăți și contradicții au, în realitate, explicații raționale iar aceste explicații sunt pline de semnificații și foloase spirituale.

B. Nașterea lui Isus Cristos din fecioara

Maria (1:18-25)

1:18 Nașterea lui Isus Cristos s-a deosebit de oricare din celelalte nașteri menționate în cadrul genealogiei. Acolo găsim de repetate ori formula: „A l-a născut pe B.” Dar acum întâlnim consemnarea unei nașteri din care lipsește tatăl uman. Faptele care înconjoară aceasta zămislire miraculoasă sunt redată cu demnitate și simplitate. **Maria** fusese făgăduita că soț ie **lui Iosif**, dar nunta nu avusese încă loc. Pe timpul când s-au petrecut evenimentele din Noul Testament, aceasta făgăduire era un gen de logodnă, dar mult mai pronunțată decât cea actuală — o logodnă care nu putea fi desfăcută decât prin divorț. Deși cei doi tineri logodiți nu trăiau împreună decât după ce avea loc ceremonia căsătoriei, infidelitatea logodnicei era socotită drept adulter, fiind pasibilă de pedeapsă cu moartea.

În timpul acestei logodne, Fecioara **Maria** a rămas însărcinată, prin intermediul unui miracol, de la **Duhul Sfânt**. Un înger îi adusese Mariei vestea acestui misterios eveniment: „Duhul Sfânt Se va pogori peste tine, și puterea Celui Prea înalt te va umbri” (Luca 1:35). Asupra Mariei plana un nor de suspiciune și ultragiu. În toată istoria omenii

nu mai avusese loc o naștere din fecioara. Când oamenii vedeau o femeie gravidă, nu

gaseau decat o singura explicatie posibila!

1:19 Nici macar **Iosif** nu cunoastea inca adevarata explicatie a conditiei Mariei. El ar fi putut avea motive sa fie indignat pe logod-nica lui, din doua motive: Mai intai, aparenta ei infidelitate fata de el; iar in al doilea rand, desi el era nevinovat, risca aproape sigur sa fie acuzat de complicitate. Dragostea lui pentru Maria si dorinta de dreptate l-au condus la decizia de a desface logodna printr-un divort discret. El voia sa evite rusinea care, in mod inevitabil, ar fi insotit o atare actiune.

1:20 In timp ce acest om cumpatat si plin de delicatefe isi facea planul cum s-o prote-jeze pe Maria, **i s-a aratat in vis un inger al Domnului si i-a zis: „Iosife, fiul lui David,”** cuvinte menite, negresit, sa trezeasca in el conștiința spifei regale din care se tragea si sa-l pregateasca pentru venirea atat de neobișnuita pe lume a Regelui-Mesia al Israelului. Si astfel i s-a comunicat ca nu trebuie sa aiba nici un fel de indoilei cu privire la casatoria cu **Maria**. Orice suspi-ciuni cu privire la puritatea ei erau total neintemeiate. Sarcina ei a fost cauzata de **Duhul Sfânt**.

1:12 ingerul a dezvaluit apoi sexul Copilului, numele si misiunea ce urma S-o indeplineasca. Maria avea sa nasca **un Fiu**. Iar numele Sau avea sa fie **ISUS**, (care inseamna „Iehova este mantuire” sau „Iehova, Mantuitorul”). Fidel Numelui Sau, El avea **sa mantuiasca poporul Lui de pacatele sale**. Acest Copil al destinului nu era altul decat Insusj Iehova, care cerceta pamantul cu scopul de a-i salva pe oameni de la pe-deapsa pacatului, de sub puterea pacatului si, in cele din urma, de insasj prezența pacatului.

1:22 Pe cand consemna Matei aceste evenimente, isi va fi dat negresit seama ca a inceput o noua era in istoria relatiilor lui Dumnezeu cu omenirea. Cuvintele unei profetii mesianice, latentă de atata vreme, au capatat acum viata. Profeția criptica a lui Isaia s-a implinit acum in Copilul Mariei: **Toate aceste lucruri s-au intamplat ca sa se implineasca ce vestise Domnul prin proorocul**. Matei pretinde inspiratie divina pentru cuvintele lui Isaia — or, Domnul ii vorbise profetului cu eel pu{in 700 de ani inainte de Cristos.

1:23 Profetiadin Isaia 7:14

cuprindea si prezicerea unei nasteri unice („Iata, fecioara va ramane insarcinata”), prezicerea sexului Copilului („si va naste un Fiu”), precum si

numele copilului („si-i va pune numele Emanuel"). Matei adauga explicatia ca **Emanuel** inseamna **Dumnezeu este cu noi**. Nu se consemneaza nicaieri ca Cristos ar fi fost numit „Emanuel" cata vreme a fost pe pamant; intotdeauna I s-a spus „Isus". Dar semnificap'a numelui *Isus* (vezi explicatia de la versetul 21, de mai sus) presupune ca „prezena lui **Dumnezeu este cu noi**". Emanuel ar putea fi, in acelasi timp, denumirea dupa care va fi cunoscut Cristos la a Doua Sa Venire.

1:24 Ca urmare a interventiei ingerului, Josif a renunat la planurile sale de a divorja de Maria. El a continuat sa recunoasca valabilitatea logodnei sale pana la nasterea lui Isus, dupa care s-a casatorit cu Maria.

1:25 invajatura potrivit careia Maria ar fi ramas fecioara toata via^a este infirmata de consumarea casatoriei lor, menfonata chiar in versetul acesta. Mai sunt si alte trimiteri, din care reiese ca Maria a avut copii cu Iosif: Matei 12:46; 13:55, 56; Marcu 6:3; Ioan 7:3, 5; Fapte 1:14; 1 Corinteni 9:5 și Galateni 1:19.

Luand-o pe Maria de soție, Iosif L-a luat de asemenea pe Copilul ei ca Fiu adoptiv al sau. Asa a devenit Isus moștenitor legal al tronului lui David. In ascultare de porunca oaspetelui angelic, **el l-a pus numele Isus**.

Asa s-a nascut Regele-Mesia. Cel Etern a patruns in timp. Cel Atotputemic a devenit un copilas. Domnul Slavei a infasurat slava aceea intr-un trup uman, caci „in El locuiește trupește toata plinatatea Dumnezeirii" (Col. 2:9).

II. PRIMII ANI AI REGELUI-MESIA

(Cap. 2) A. Magii (inteleptii) vin sa se inchine Regelui (2:1-12)

2:1,2 Este ușor sa pierzi firul cronologic al evenimentelor care inconjoara nasterea lui Cristos. Deși versetul 1 ar parea sa indice ca Irod a incercat sa-L ucidă pe Isus in timpul ^ederii Mariei și a lui Iosif in ieslea Betlee-mului,¹ suma dovezilor ne conduce la concluzia ca aceasta a avut loc cu doi ani mai tarziu. Matei afirma in versetul 11 ca magii L-au vazut pe Isus intr-o casa\ Ordinul emis de Irod pentru executarea tuturor copiilor de parte barbateasca sub varsta de doi ani (v. 16) este, de asemenea, o indicatie a faptului ca a trecut o perioada neprecizata de timp de la nașterea regala.

Irod cel Mare descindea din Esau si, prin urmare, facea parte din dusmanii traditionali

ai evreilor. El s-a convertit la iudaism, dar convertirea sa avusese probabil loc din motive politice. Tocmai catre sfarsitul domniei sale **au venit niște magi din Rasarit** in cautarea **Imparatului Iudeilor**. Oamenii acestia erau probabil niște preoti pagani, al caror ritual se concentra in jurul elementelor naturii. Din pricina cunoștințelor lor si a puterilor de prezicere pe care le detineau, ei erau adesea selectati de regi sa le fie consilieri. Nu știm unde anume locuiau in Rasarit, nici ca ei erau la numar, nici cat timp a durat calatoria lor.

Steaua din Rasarit a fost aceea care le-a dat de stire ca s-a nascut un rege, ca **Yui** ei au-venit sa i se **inchine**. E posibil ca ei sa fi avut cunostința despre profețiile Vechiului Testament privind venirea lui Mesia. Poate erau constienti de prezicerea lui Balaam, potrivit careia o stea avea sa rasara din Iacob (Numeri 24:17) iar ei au stabilit o legatura intre aceasta si profeția celor saptezeci de saptamani care prezicea timpul primei veniri a lui Cristos (Dan. 9:24, 25). Dar pare mult mai verosimil faptul ca aceasta cunostința li s-a comunicat pe cale supranaturala.

S-au emis tot felul de explicatii științifice cu privire la natura stelei. De pilda, unii afirma ca a fost vorba de o anumita conjunctura a plantelor. Numai ca, aceasta stea s-a comportat cu totul iesit din comun, mergand inaintea magi lor si conducandu-i de la Ierusalim la casa in care locuia Isus (v. 9), dupa care s-a oprit. Imbratat de neobisnuita a fost comportarea stelei incat singura explicatie valabila este aceea a unui miracol.

2:3 Cand a auzit imparatul Irod cS s-a nascut un Copil care avea sa fie regele iudeilor, s-a **tulburat**. Orice copil de acest fel constituia o amenințare la adresa șubredei sale domnii. Și **tot Ierusalimul s-a tulburat impreuna cu el**. Orasul care s-ar fi cuvenit sa primeasca vestea nașterii Pruncului cu bucurie in realitate se tulbura de orice lucru care ar fi putut sa-i zdruncine *status quo* sau sa-l puna in situatia neplacuta de a atrage asupra sa nemulumirea stapanitorilor romani, atat de urati de evrei.

2:4-6 Irod i-a adunat pe conducatorii religioși ai iudeilor, pentru a afla de la ei unde urma sa se nasca Cristos. **Preotii cei mai de seama** erau marele preot și fiii acestuia (probabil impreuna cu alți membri ai familiei sale).

Carturarii poporului erau experti laici in Legea lui Moise. Ei pastrau si predau cunostințele legii și slujeau ca judecatori in Sinedriu. Preotii și carturarii acestia

au citat numaidecat textul de la Mica 5:2, care identifie**Betleemul din Iudeea** drept locul de naștere al Regelui. Textul propriu-zis din Mica numește cetatea drept „Betleem Efrata”. Intrucat existau în Palestina mai multe orase cu numele de Betleem, prin adaugarea precizării se arată că e vorba de un oraș din regiunea Efrata, în interiorul hotarelor tribale ale lui Iuda.

2:7,8 Regele Irod... i-a chemat pe magi în taină, să stabilească când a apărut steaua prima dată. Această secretomanie trăda motivul sau sadic: pentru ca să-l poată repera pe Copilul avut în vedere, era necesar să intre în posesia acestei informații. Dar pentru a-și disimula adevăratele intenții, el i-a trimis pe magi să cerceteze și i-a rugat să-i dea de știre ce au aflat.

2:9 Cum au plecat magii, **steaua pe care o văzuseră în Rasarit** a reapărut. Asta denota că steaua nu i-a călăuzit pe toată durata călătoriei lor din Rasarit la Ierusalim. Acum însă i-a îndrumat la casa **unde era Pruncul**.

2:10 Se menționează aici bucuria nespuse de mare care i-a cuprins pe magi când au văzut steaua. Oamenii aceștia, care nu erau evrei, l-au căutat pe Cristos cu tot dinadinsul, în vreme ce Irod a încercat să-l omoare; preoții și carturarii n-au manifestat nici un interes, în acest punct; iar locuitorii Ierusalimului s-au tulburat. Aceste atitudini erau semne rău prevestitoare ale modului în care avea să fie primit Mesia.

2:11 Când au intrat în casa, magii **au văzut Pruncul cu Maria, mama Lui, s-au aruncat cu fața la pământ și I s-au închinat**, aducându-I apoi daruri scumpe, ca **aur, tămăie și smirna**. Observați că l-au văzut pe Isus împreună cu mama Sa. În mod obișnuit mama ar fi aceea care ar fi menționată mai întâi, și numai după aceea copilul ei, dar acest Copil este unic și, ca atare, trebuie să I se acorde locul cuvenit (vezi și versetele 13, 14, 20, 21). Magii I s-au închinat lui Isus, *nu* Mariei sau lui Iosif. (De fapt, Iosif nici nu este amintit în această relatare și în curând va dispărea cu totul de textul Evangheliei.) Isus este Cel demn de lauda și închinarea noastră, nu Maria sau Iosif.

Darurile aduse de ei spun multe. **Aurul** este simbolul dumnezeirii și al gloriei și aici se referă la perfecțiunea strălucită a Persoanei Sale divine. **Tămăia** este o aromă sau un parfum și

sugerează mireasma vieții Sale de desăvârșire, total lipsită de păcat. **Smirna** este o plantă amară, care anticipează suferin-

Jele pe care avea sa le indure El, purtand pacatele lumii. Aducerea acestor daruri de catre niște ne-evrei amintes, te de limbajul de la Isaia 60:6. Isaia prezisese ca Neamurile aveau sa vina la Mesia cu daruri, dar nu a pomenit decat de aur si tamaie: „vor veni toți din Seba, aducand aur si tamaie, și vor yesti laudele Domnului.” De ce a fost omisa smima in acest pasaj? Pentru ca Isaia s-a referit aici la a doua venire a lui Cristos — cea insojita de putere și slava! Or, atunci nu va [mai fi](#) smima, deoarece El nu va mai suferi. In schimb, la Matei este inclusa si smirna deoarece se are in vedere prima Sa venire. La Matei avem in fafa suferinjele lui Cristos, iar in textul de la Isaia gloriile care vor urma.

2:12 Magii au fost Tnștiinfati intr-un vis sa nu se mai intoarca la Irod și astfel ei s-au intors ascultatori la casele lor, pe alt drum. Nici o persoana care Il intalnes, te pe Cristos dintr-o inima sincera nu se mai intoarce pe același drum. O intalnire autentica cu El ii va transforma intreaga viaja.

B. Iosif, Maria și Isus fug in Egipt (2:13-15)

2:13, 14 Din pruncie a planat asupra Domnului nostru amenintareamortii. E vadit ca s-a nascut sa moara, dar asta numai la vremea randuita. Oricine umbla in voia lui Dumnezeu este nemuritor, pana cand isj va fi incheiat lucrarea ce i-a fost incredinjata. **Un inger al Domnului** 1-a prevenit pe Iosif intr-un vis sa fuga in Egipt impreuna cu familia. Irod era pe punctul de a porni in misiunea sa de „depistare și nimicire”. Membrii familiei Domnului Isus au devenit refugia{i din calea maniei lui Irod. Nu știm cata vreme au stat, dar de indata ce a murit Irod, ei s-au putut repatria, fara sa mai fie in peri-col.

2:15 Astfel, inca o profesie din Vechiul Testament a imbracat un sens nou. Dumnezeu spusese prin profetul Osea: „arn chemat pe fiul meu din Egipt” (Osea 11:1). In cadrul original in care au fost rostite, cuvintele acestea s-au referit la izbavirea Israelului din Egipt, in vremea exodului. Dar afirma{ia se preteaza la doua interpretari — istoria lui Mesia avea sa se desfas.oare paralel cu cea a Israelului. Profezia s-a implinit in viaja lui Cristos prin revenirea Sa in Israel din Egipt.

Cand se va intoarce Domnul sa dom-neasca in neprihanire, Egiptul va fi una dintre Jarile

care vor beneficia de binecu-

vantarile Mileniului (Isa. 19:21-25; Jef. 3:9, 10; Ps. 68:31). Decesa fie onajiune care, in mod traditional, a fost un dusman al Israelului, atat de favorizata? Oare sa fie acesta un semn al gratitudinii divine pentru faptul ca a acordat sanctuar Domnului Isus?

C. Irod ucide copiu de la Betleem (2:16-18)"

2:16 Cand a vazut Irod ca magii nu mai vin, și-a dat seama ca fusese inselat in planul sau de a aria unde se afla Copilul-Rege. In furia lui, Irod a ordonat atunci uciderea tuturor copiilor de parte barbateasca sub varsta de doi ani, din Betleem și din imprejurimi. Aprecierile cu privire la numarul copiilor omorati difera. Un autor a sugerat cifra de douazeci și șase. Nu vor fi fost aproape sigur sute de copii omorati.

2:17, 18 Plansul care a urmat dupa uciderea pruncilor a fost o implinire a cuvinte-lor profetului Ieremia:

„Așa vorbește Domnul: Un fîpSt se aude la Rama, plangeri și lacrimi amare: Rahela își plange copiii și nu vrea sa fie mangaiata, pentru copiii ei, caci nu mai sunt." (Ier. 31:15)

in profejie, Rahela reprezinta nafiunea Israel. Intristarea este atribuita Rahelei, care a fost ingropata in Rama (situata in apropiere de Betleem, unde a avut loc masacrul). Ea este infatisata ca plangand alaturi de parinfii copiilor ucisj, care tree pe langa mormantul ei. In efortul de a-1 elimina pe acest Rival tanar, Irod nu a caștigat nimic, decat pome-nirea in capitolul celor care au comis infa-mii.

D. Iosif, Maria și Isus se stabilesc la Nazaret (2:19-23)

Dupa moartea lui Irod, un inger al Domnului 1-a asigurat pe Iosif ca se poate intoarce acasa. Cand a sosit in tara lui Israel in sa a auzit ca Arhelau, fiul lui Irod, a urcat pe tronul tatalui sau, ca rege al Iudeii. Iosif nu s-a incumetat sa mearga in regiunea respectiva și, dupa ce temerile sale i-au fost adeve-rite de Dumnezeu intr-un vis, el s-a deplasat spre nord, panS in regiunea Galileii, stabilin-du-se la Nazaret. Pentru a patra oara in capitolul acesta, Matei ne amintește ca asis-tam la implinirea unei profeji. El nu homi-nalizeaza nici un profet, dar spune ca prooro-cii au prezis ca Mesia se va numi Nazari-nean. Nici un verset din Vechiul Testament nu spune acest lucru in mod explicit, dar mulji inva^aji au sugerat ca, probabil, Matei

s-a referit la Isaia 11:11, unde se spune: „O Odrasla va iesi din tulpina lui Isai și un Vlastar va da radacinile lui.” Termenul „odrasla” in textul original este *netzer* dar legatura dintre *netzer* și *Nazarinean* mi se pare neconcludenta. O explicatie mai plauzibila ar fi ca termenul „nazarinean” a fost folosit pentru a-l descrie pe oricine a locuit la Nazaret — oras. privit cu disprej de con-cetatenii lui. Natanael a exprimat aceasta idee prin proverbiala intrebare: „Poate ieși ceva bun din Nazaret?” (Ioan 1:46). Dispre-tul cu care era tratat acest oras, considerat de unii drept Jipsit de importanța, s-a rasfrant și asupra locuitorilor sai. Prin urmare, când se spune in versetul 23 ca **El va fi numit Nazarinean**, asta inseamna ca va fi tratat cu disprej. Desi nu vom gasi nici o profeție in care Isus să fie numit Nazarinean, intalnim insa una in care se afirma ca El va fi „dispre-Juit și parasit de toți” (Isa. 53:3). O alta profeție spune ca El nu va fi om, ci vierme, batjocorit și respins de oameni (Ps. 22:6). Asadar, desi proorocii nu au folosit exact aceleasi cuvinte, fara indoiala, spiritul aces-tor profeții este similar cu textul nostru din Matei, unde se spune ca va fi numit Nazarinean.

Este uimitor faptul ca atunci când Dum-nezeul eel Atotputernic S-a coborat pe pamant, 1 s-a dat o porecla, un nume de batjo-cura. Cei care îl urmeaza pe El au privilegiul de a impartasi ocara Lui (Ev. 13:13).

III. PREGATIRI PENTRU LUCRAREA LUI MESIA ȘI INAUGURAREA SA (Capitolele 3,4) A. Ioan Botezatorul pregatește Calea (3:1-12).

Intre capitolele 2 și 3 exista un interval de 28 sau 29 de ani, pe care Matei nu-l menționeaza. In acest rastimp, Isus S-a aflat la Nazaret, pregatindu-Se pentru lucrarea care-L astepta. Au fost ani in care El nu a savarsit nici o minune, dar in top! acesti ani Dumnezeu și-a gasit placerea desavarsita in El (Mat. 3:17). Cu acest capitol ajungem in pragul lucrării Sale publice.

3:1, 2 Ioan Botezatorul era cu sase luni mai varstnic decat verisorul sau, Isus (vezi Luca 1:26, 36). El intra pe scena istoriei pentru a sluji de premargator al Regelui Israelului. Parohia sa neobisnuita era pustia ludeii —o regiune arida care se intindea de la Ierusalim pana la Iordan. Mesajul lui Ioan era urmatorul: „Pocaiti-va, caci

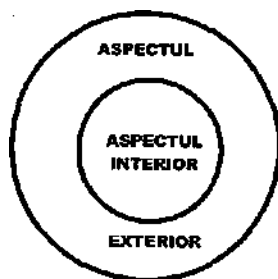
impara^ia Cerurilor este aproape.” Regele va apare in

curand, dar El nu va domni peste oamenii care refuza sa se lase de pacatele lor. Ei trebuie sa-si schimbe radical directia viepi lor, sa-si marturiseasca pacatele și sa se lase de ele. Dumnezeu ii chema din impSrafia intunericului in Imparatia cerurilor.

^κ **EXCURS** **despre Imparafia** **Cerurilor**

In versetul 2 apare prima oara sintagma „imparalia cerurilor”, care se foloseste de 32 de ori in aceastS Evanghelie. Intrucat nu vom putea Injelege Evanghelia dupa Matei cum se cuvine fara deslusjrea sensului corect al acestui concept, se impune In acest punct o expiicare aprofundata a termenului.

imparajia cerurilor este sfera in care este recunoscuta domnia lui Dumnezeu. Termenul „cer” (cerurilor) poarta denotajia de „Dumnezeu”, fapt demonstrat de textul de la Daniel 4:25, unde Daniel spune ca Cei Prea Inalt stapaneste peste imparafia oamenilor. In versetul 26 din acelasi capitol se vorbeste despre „stapanirea Celui ce este in ceruri”. Oriunde oamenii se supun domniei lui Dumnezeu, acolo exista si functioneaza imparalia cerurilor. Imparalia cerurilor e definita de doua aspecte principale: In sensul eel mai larg, imparajia cerurilor ii cuprinde pe to[^]i cei ce *marturisesc* faptul ca Il recunosc pe Dumnezeu ca Domnitor Suprem. in aspectul ei mai restrans, imparatia cerurilor ii cuprinde doar pe cei ce au fost *convertiti* cu adeva-rat. Putem sa ne imaginam acest concept mai bine daca il reprezentam sub forma unor cercuri concentrice.

Cercu! mare reprezinta sfera celor care marturisesc supunere, cuprinzandu-i pe tofi cei care sunt cu adevarat supusii, regelui, dar si pe cei care doar afirma ca li sunt supusj. Lucrul acesta reiese si din parabola semana-torului (Mat. 13:3-9), a seminjei de mustar

(Mat. 13:31,32) și a aluatului (Mat. 13:33). În cercul mic sunt incluși doar cei care s-au născut din nou, prin credința în Domnul Isus Cristos. În împărăția cerurilor exprimată prin această accepțiune mai launtrică se poate intra numai prin nașterea din nou, prin convertire (Mat. 18:3).

Enumerând toate trimeritele din Biblie la împărăție, vom putea urmări dezvoltarea istorică a cinci faze:

Întai, împărăția o găsim infatisată în profetiile Vechiului Testament. Daniel a prezis că Dumnezeu va stabili o Împărăție care nu va fi distrusă niciodată, nici nu va ceda suveranitatea în fața nici unui altui popor (Dan. 2:44). El a prevăzut, de asemenea, venirea lui Cristos, care va întemeia o domnie veșnică și universală (Dan. 7:13, 14; yezi și Ier. 23:5,6).

În al doilea rând, împărăția a fost descrisă de Ioan Botezătorul, de Isus și de cei doi-sprezece ucenici, ca fiind *aproape* (Mat. 3:2; 4:17; 10:7). La Matei 12:28 Isus a spus: „Dar dacă Eu scot afară dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci împărăția lui Dumnezeu a venit peste voi”. La Luca 17:21 El a spus: „Căci iată că Împărăția lui Dumnezeu este înăuntrul vostru” sau „în mijlocul vostru”. După cum vom vedea mai târziu, termenii „împărăția lui Dumnezeu” și „împărăția cerurilor” sunt sinonimi.

În al treilea rând, împărăția este descrisă în forma ei *interimară*. După ce a fost respins de națiunea Israel, Regele s-a întors în Cer. Împărăția există astăzi, când regele lipsește, în inimile celor care îi recunosc calitatea de Rege iar principiile Sale morale și etice, inclusiv Predica de pe Munte, se aplică la noi, cei de azi. Faza interimară a împărăției este descrisă în pildele de la Matei 13.

A patra fază a împărăției este ceea ce s-ar putea numi *manifestarea* ei. Este vorba de domnia de o mie de ani a lui Cristos pe pământ, a carei intruchipare miniaturală o găsim cu ocazia Schimbării la Față a lui Cristos, când El a fost văzut în gloria domniei Sale viitoare (Mat. 17:1-8). Isus s-a referit la această fază în Matei 8:11, când a spus: „Dar vă spun că mulți vor veni de la răsărit și de la apus și vor sta la masă cu Avraam, Isaac și Iacov în Împărăția cerurilor.”

Forma finală va fi împărăția *veșnică*. Aceasta este descrisă în II Petru 1:11, drept „împărăția

veșnică a Domnului și Mantuito-
rului nostru Isus Cristos.”

Sintagma „imparatia cerurilor” apare doar în Evanghelia după Matei, pe când sintagma „imparatia lui Dumnezeu” poate fi întâlnită în toate patru Evangheliile. Practic, nu există nici o deosebire între cele două expresii, ambele desemnând aceeași realitate. De pildă, la Matei 19:23 Isus a spus că ar fi mai greu pentru un om bogat să intre în imparatia cerurilor. Atât Marcu (10:23), cât și Luca (18:24) precizează că Isus s-a referit la imparajia lui Dumnezeu (vezi și Mat. 19:24, care conține o maximă similară, folosind expresia „imparatia lui Dumnezeu”).

Spuneam mai sus că imparatia cerurilor are un aspect exterior și o realitate interioară. Același lucru este valabil și în cazul Imparatiei lui Dumnezeu și constituie o dovadă în plus că cei doi termeni indică una și aceeași realitate. imparajia lui Dumnezeu îi cuprinde, și ea, atât pe cei adeverați, cât și pe cei falși. Lucrul acesta reiese din parabolele semănătorului (Luca 8:4-10), a seminței de muștar (Luca 13:18, 19), a aluatului (Luca 13:20, 21). Cât privește latura ei launtrică, adevărata ei realitate, în imparatia lui Dumnezeu nu pot intra decât cei născuți din nou (Ioan 3:3,5). Încă un punct vrednic de menționat în cadrul acestei paranteze; imparatia nu este același lucru cu biserică. Imparatia a început atunci când Cristos S-a angajat în lucrarea Sa publică. Biserică a început la Rusalii (Fapte 2). imparatia va continua să dăinuie pe pământ, până când pământul va fi distrus. Biserică va continua pe pământ până la Rapire, sau strmutarea Bisericii de pe pământ, când Cristos va cobori din cer și-i va lua cu Sine pe toți credincioșii — I Tes. 4:13-18). Biserică se va întoarce apoi împreună cu Cristos la a doua Sa venire, ca să domneasca împreună cu El, în calitate de mireasă a Sa. În prezent cei care sunt în imparatie, în sensul ei adevărat, real, fac parte, în același timp, și, în biserică. %

3:3 Revenind la exegeza capitolului 3 din Matei, reținem faptul că lucrarea pre-gatitoare a lui Ioan Botezătorul fusese profetită de Isaia, cu mai bine de 500 de ani înainte de epoca sa:

Glasul celui care striga în pustie: „Pregătiți în pustie calea Domnului, neteziți în locurile uscate un drum pentru Dumnezeu nostru!” (Isaia 40:3).

Ioan era **glasul** iar nățiunea, Israel, era, din punct de vedere

spiritual, **pustia** — uscată și neroditoare! Ioan i-a chemat pe

oameni sa pregateasca calea Domnului, pocaindu-se de pacatele lor, lasandu-se de ele, netezindu-I cararile, prin eliminarea din viaja lor a tot ceea ce ar putea impiedica completa Sa stapanire.

3:4 Vesmintele lui Ioan Botezatorul erau confectionate din **par de camila** — dar nu din eel de lux, folosit in vremea noastrS la hainele scumpe, ci un material aspru, din care se faceau pe vremea aceea hainele vanatorilor. Peste aceste vesminte Ioan Botezatorul era incins cu o curea de piele. Era acelasi echipament pe care-l purtase si Hie (2 Regi 1:8) — identitatea imbracaminei avand probabil rolul de a le atrage aterijia iudeilorcredinciosi asupra asem&narii dintre misiunea lui Ioan Botezatorul si cea a lui Hie (Mai. 4:5; Luca 1:17; Mat. 11:4; 17:10-12). Ioan se hranea cu lacuste si miere salbatica — acestafiind un regim alimentar de subzis-tenja, al celui care era atat de mistuit de misiunea sa, incat conforturile si placerile obisnuite ale viejii erau sublimite.

Trebuie sa fi fost o experien^a zgudui-toare sa te fi intalnit faja in fata cu Ioan Botezatorul —acel om care nu dadea nici o important majoritatii lucrurilor ce stau, de obsie, in atenfia oamenilor. Absorbirea lui de realitatile spirituale ii va fi facut pe conce-tajenii sai sa-si dea seama in ce saracie spirituala se zbat. Renunjarea la pretentiile eului propriu constituia o usturatoare con-damnare a spiritului lumesc din vremea sa.

3:5, 6 Din Ierusalim, de prin intreaga Iudee si din finuturile de dincolo de Iordan, multimi mari de oameni veneau sa-l auda pe Ioan. Unii din cei care au raspuns la mesajul sau au fost botezaji de el in Iordan, afirmand prin aceasta ca sunt gata sa dea ascultare deplina si supunere Regelui ce urma sa vina in curand.

3:7 Cu totul alta era situafia cu fariseii si saducheii. Cand au venit acestia sa-l auda pe Ioan, el sj-a dat seama de adevarata lor natura: fariseii afisau o mare devofiune pentru lege, dar in launtrul lor erau corupti, patrunti de spirit sectar, fajamici sj plini de o neprihanire proprie; din punct de vedere social, saducheii erau aristocrat iar pe plan religios, erau sceptici, care tagaduiau pana si doctrine de baza, cum ar fi invierea trupului, existenta ingerilor, nemurirea sufletului si pedeapsa vesnica. Aşa se explica de ce Ioan Botezatorul a condamnat ambele secte,

numindu-le „pui de naparci”, intrucat oame-nii aceştia susfineau ca doresc sa scape de mania viitoare, dar in realitate nu dadeau nici

o dovada graitoare cS s-au pocait cu adeva-rat.

3:8 Ioan Botezatorul i-a invitat sS dove-deasca daca sunt sinceri, producand roade vrednice de pocain\$a. Dupa cum remarca J. R. Miller, adevarata pocainja „nu valoreaza absolut nimic, daca se rezumS doar la cateva lacrimi, un oftat de regret si pufina spaima. Noi trebuie sa ne lasam de pacatele noastre, fa{a de care ne-am pocait, paşind pe calea noua şi curata a sfinjaniei."

3:9 Iudeii nu trebuiau sa faca greseala de a-si imagina ca doar pentru ca descind din Avraam, vor intra numaidecat in cer. Harul mantuirii nu se transmite prin naşterea natu-rala. Dumnezeu ar putea face din pietrele raului Iordan copii ai lui Avraam, printr-un proces mai puţin violent decat eel implicat in convertirea fariseilor şi a saducheilor.

3:10 Spunand ca securea a fost infipta la radacina pomilor, Ioan afirma ca urma s& inceapa judecata divina. Venirea si prezenja lui Cristos aveau sa-i puna la incercare pe toji oamenii. Cei care aveau sa fie gasifi neroditori aveau sa fie nimiciti, dupa cum un pom care nu aduce roada este taiat şi aruncat in foe.

3:11,12 In versetele 7-10, Ioan se referi-se exclusiv la farisei si saducheii (vezi v. 7), dar acum el pare sa se adreseze intregului auditoriu, in care erau cuprinsj şi credincioşii adevarati, si cei falşi. Ioan explica apoi deosebirea dintre lucrarea lui si cea a lui Mesia, care avea sa vinS. Ioan a botezat cu apa, in vederea pocSintei — apa avand doar un rol ceremonial, farS putere reala de curafi-re; iar pocain^a, chiar in cazul cand era autentica, nu-i conferea persoanei respective mantuire deplina. In concepia lui Ioan, lucrarea desfksurata de el avea un caracter pregatitor si partial, Ioan urmand sa fie apoi total eclipsat de Mesia. El, Mesia, avea sa fie mai puternic, mai vrednic. Lucrarea Lui avea sa cunoasca o raspandire si o putere de penetratie mult mai mare, intrucat El avea sa boteze cu Duhul Sfânt si cu foe.

Botezul cu Duhul Sfânt se *deosebeste* de botezul cu foe. Primul este un botez al bine-cuvantSrii; al doilea — botezul judecării! Primul a avut loc la Rusalii, al doilea inca nu a survenit. De primul au parte tofi cei care cred cu adevarat in Domnul Isus, iar de al doilea botez — de eel cu foe — vor avea parte toji necredincioşji. Primul avea sa fie aplicat tuturor israelijilor pentru care botezul era

un semn exterior al pocainjei interioare; al doilea era destinat fariseilor şi saducheilor,

precum și tuturor celor care nu faceau deloc dovada unei pocăințe adevărate.

Unii susțin că botezul cu Duhul Sfânt și botezul cu apă ar fi unul și același eveniment, cu alte cuvinte, că botezul cu apă s-ar referi la limbile de apă care au apărut când S-a coborât Duhul Sfânt, la Rusalii. Dar în lumina versetului 12, care echivalează focul cu judecata, probabil că nu putem interpreta versetul respectiv în sensul unei atări echivalente. A nu se uita că imediat după ce se referă la botezul cu apă, Ioan amintește de judecata. Domnul este infant la treierat, cu lopata în mână, aruncând graul în aer pentru a-l ceme.

Grâu (adevărații credincioși) cade direct pe pământ și este transportat apoi în hambar. Dar *pleava*

(necredincioșii) este transportată de vânt la o oarecare distanță, după care este adunată și arsă **într-un foc care nu se stinge**. Focul din versetul 12 în seamna judecata și, întrucât acest verset este o amplificare a versetului 11, e logic să conchidem că botezul cu apă este un botez al judecării.

B. Ioan Botezătorul II botează pe Isus (3:13-17)

3:13 Isus a străbătut pe jos cei aproximativ 96 de km, **din Galileea** până în regiunea inferioară a Iordanului, pentru a fi botezat de Ioan. Asta indică importanța pe care a acordat-o El acestei ceremonii și ar trebui să le dea de gândit celor care nu acordă suficientă importanță acestui act.

3:14,15 Dându-și seama că Isus nu avea nici un păcat de care să se pocăiască, Ioan s-a codit să-L boteze pe Domnul Isus. Instinctul său corect l-a îndemnat să sugereze că ordinea ar trebui inversată, Isus cuvenindu-se să-L boteze pe Ioan! Deși Isus n-a negat faptul că, într-adevăr, așa stăteau lucrurile, a repetat însă cererea de a fi botezat de Ioan, acesta fiind un act adecvat, merit să împlănească toată neprihănirea. El a considerat drept adecvat că prin botez să se identifice cu acei israeliți evlavioși care veneau să fie botezați în vederea pocăinței.

Semnificația botezului lui Isus este însă mult mai profundă. Pentru El botezul era un ritual care simboliza toate cerințele de neprihănire ale lui Dumnezeu raportate la păcatul omului. Cufundarea Sa în apă a prefigurat botezul Sau ulterior în apele judecării lui Dumnezeu la Calvar.

Iesirea Sa din apă a întrupat învierea Sa. Prin moartea, îngroparea și învierea Sa, El a satisfăcut toate cerințele justiției divine, asigurând temelii

sigura, pe a carei baza sa poata fi indreptajiti pacatosii.

3:16,17 De indata ce a iesit din apa, isus L-a vazut pe Duhul lui Dumnezeu coborand din cer in chip de porumbei si oprindu-Se asupra Lui. Dupa cum persoane sau obiecte din Vechiul Testament erau consacrate sau puse deoparte, in vederea unor intrebuintari sacre, prin asanumitul „untdelemn pentru ungerea sfanta" (Ex. 30:25-30), tot asa si El a fost uns ca Mesia de catre Duhul Sfânt.

A fost un moment de neasemuita si sfanta solemnitate, cand toți cei trei membri ai Sfintei Treimi au fost pusi in evidență. Se afla acolo Fiul Preaiubit! Era prezent și Duhul Sfânt, in chip de porumbei. Apoi s-a auzit vocea Tatalui din cer, rostind binecuvantarea Sa asupra lui Isus. A fost un eveniment memorabil, intrucat glasul lui Dumnezeu a fost auzit citand din Scriptura: „**Acesta este Fiul Meu preaiubit** (din Psalmul 2:7) **in care imi gasesc toata placerea**" (din Isaia 42:1). Este una din cele trei ocazii in care Tatal a vorbit din cer, recunoscand cu satisfactie deplina pe Unicul Sau Fiu (celelalte doua ocazii sunt consemnate la Matei 17:5 si Ioan 12:28).

C. Isus este ispitit de Satan (4:1-11)

4:1 La prima vedere pare ciudat ca Isus sa fi fost condus de Duhul in ispita! De ce L-ar fi condus Duhul Sfânt la o asemenea infruntare? Răspunsul e ca aceasta ispitire era necesara pentru a demonstra adecuatețea Sa morala de a savarsji lucrarea pentru care venise in lume. Primul Adam si-a dovedit inadecuatețea de a stapani, cand a fost confruntat cu vrajmasul in Gradina Eden. Aici, ultimul Adam il infrunta pe diavolul intr-o confruntare directa, din care iese insa nevătămat.

. Termenul grec tradus prin „a ispiti" sau „a testa" are doua inlelesuri: (1) a pune la proba, a dovedi sau a testa (Ioan 6:6; 2 Cor. 13:5; Ev. 11:17 si (2) a indemna la comiterea unei fapte rele. Duhul Sfânt L-a testat sau L-a dovedit pe Cristos iar Diavolul a cautat sa-L ademeneasca sau sa-L determine sa faca rău.

Ispitirea Domnului nostru ramane insa invaluable intr-o taina adanc. In mod inevitabil se ridica intrebarea: „Ar fi putut El pacatui?" Un eventual raspuns negativ ne-ar conduce la o a doua intrebare: „Cum putea fi ispitirea Sa autentica, daca nu exista posibilitatea ca El să cedeze in fașa ispitei?" Pe de alta parte,

raspunzand afirmativ la intrebarea de mai

sus vom fi confruntati cu o alta problema majorat Cum poate Dumnezeu intrupa sa pacatuiasca?

Este de o importanta cruciala sa nu pierdem din vedere faptul ca Isus Cristos este Dumnezeu. Or, Dumnezeu nu poate pacatui. Este adevarat insa ca El mai este si om. Dar a spune ca El putea pacatui ca om, dar nu si ca Dumnezeu, inseamna a cladi un eșafodaj lipsit de orice temei biblic. Scriitorii Noului Testament se refera, de mai multe ori, la faptul ca Cristos a fost fara pacat. Pavel spune, la 2 Corinteni 5:21 ca Cristos nu a cunoscut nici un pacat. Petru afirma si el ca Domnul Isus nu a savarsit nici un pacat (1 Petru 2:22). Iar Ioan spune ca „in El nu este nici un pacat” (1 Ioan 3:5).

Asemenea noua, Isus putea fi ispitit din exterior: Satan s-a apropiat de El cu sugestii contrare voii lui Dumnezeu. Spre deosebire de noi insa Domnul Isus nu putea fi ispitit din interior — nici un fel de pofta sau patimi nu se puteau trezi in interiorul fiintei Sale. Mai mult, nu exista in El nimic care sa raspunda la seducțiile diavolului (Ioan 14:30).

In ciuda incapacității lui Isus de a pacatui, ispita a fost totuși cat se poate de reaia. Era posibil ca el sa fie confruntat cu ademenirile de a pacatui, dar era imposibil din punct de vedere moral ca El sa cedeze la aceste ademeniri. El nu putea face decat ceea ce Il vedea pe Tatăl facand (Ioan 5:30) iar Tatăl nu l-a acordat niciodata autoritatea de a ceda in fața ispitei.

Scopul ispitirii nu a fost acela de a vedea dacă Isus ar fi putut pacatui, ci de a dovedi ca, pana si atunci cand a fost supus la presiuni extraordinare de mari, El nu a putut face altceva decat sa asculte de Cuvantul lui Dumnezeu.

Daca Isus putea pacatui ca ființa umană, atunci noi suntem confruntati cu urmatoarea problema, anume ca El sa fi continuat să existe ca om in cer. Putea El pacatui? Evident ca nu!

4:2,3 Dupa ce a postit patruzeci de zile si patruzeci de nopți, Isus a flamanzit. (Cifra patruzeci apare mereu in Scriptura in contextul unei puneri la proba). Appetitul acesta natural, foamea, i-a dat ispititorului un prilej pe care il exploateaza din plin la mulți oameni. Astfel, el l-a sugerat lui Isus sa recurga la puterea Sa de a face minuni, prefacand pietrele din pustiul in paini. Cuvintele introductive: „Dacă esti Fiul lui Dumnezeu” nu

presupun deloc indoiala. Mai degraba, ele

trebuie interpretate în sensul de „întrucât Tu *ești* Fiul lui Dumnezeu”. Diavolul face aici aluzie la cuvintele adresate de Tatăl lui Isus, la botezul Lui: „Acesta este Fiul Meu preaiubit”. El întrebuijează, în textul grec, o construcție gramaticală² care presupune ca afirmația este adevărată și, prin urmare, îl îndeamnă pe Isus să apeleze la puterea de care dispunea pentru a-și potoli foamea.

Dar a stăpâni foamea naturală, prin recurgerea la puterea divină, ca răspuns la indemnul Satanei, ar fi fost un act de neascultare directă față de Dumnezeu. Ideea care se ascunde în spatele sugestiei Satanei nu este altceva decât o reeditare a ideii din Geneza 3:6, unde fructul pomului din Grădina este descris ca fiind „bun de mâncat”. Ioan califică această ispita drept „pofta carnii” (1 Ioan 2:16). Conceptul, transpus pe planul existenței noastre, ar echivala cu ispita de a trăi doar pentru satisfacerea dorințelor noastre naturale, de a alege calea tihnei, în loc să cauți înțelesul lui Dumnezeu și neprihănirea Sa. Diavolul spune: „Doar trebuie să trăiești, nu-i așa?”

4:4 Isus a răspuns la ispita diavolului cu un citat din Cuvântul lui Dumnezeu. Pilda Domnului nostru ne învață că *nu* trebuie neapărat să trăim, dar că *trebuie* în mod necesar să ascultăm de Dumnezeu! A face rost de pâine nu este chiar cel mai important lucru din viață. Pe când, a asculta de orice cuvânt al lui Dumnezeu negresit este! Întrucât Isus nu primise nici un fel de instrucțiuni de la Tatăl în sensul prefacerii pietrelor în pâine, El nu și-a arogat libertatea de a acționa de unul singur (ceea ce ar fi însemnat să asculte de Satan) — indiferent cât de mare l-a fost foamea!

4:5, 6 A doua ispitire a avut loc la Ierusalim pe stăpâna templului. Diavolul l-a ispitit pe Isus să se arunce jos de acolo, ca un gest spectaculos de evidențiere a calităților sale de Fiul. Iarăși, cuvintele prin care este prezentată ispita nu presupun îndoială, după cum reiese și din ajutoarele Satanei la sfatul lui Dumnezeu că El va proteja pe Mesia, din Psalmi 91:11, 12.

Pentru Isus ispita a constat în pericolul de a demonstra că este Mesia prin înfaptuirea unui act senzational, de bravură, prin care să câștige gloria fără suferință. Cu alte cuvinte, să urce pe tron fără să mai treacă pe la Calvar, fără să fie răstignit pe cruce. Numai că o atare acțiune s-ar fi situat în

afară de voia lui Dumnezeu. Ioan descrie acest apel drept „mandria (sau laudăroșenia) vie-

tii"0 Ioan2:16). Dinnouapareparalelacu „pomul din gradina Eden, care era de dorit, ca sa-i deschida cuiva mintea" (Geneza 3:6), ambele fund exemple ale dobandirii unei glorii personale, intr-o flagranta incalcare a voii lui Dumnezeu. De aceasta ispita ne lovim cand incercam sa oblinem prestigiu pe plan religios, fara partașia suferinșelor Sale. Cand urmarim dobandirea unor lucruri de dorit, numai pentru noi insjne, pentru ca apoi sa fugim, cautand sa ne ascundem, cand dam de greutaji. Cand ignoram voia lui Dumnezeu, preamSrindu-ne pe noi inșine, atunci Il ispitim pe Dumnezeu.

4:7 Si de data aceasta Isus s-a impotrivit atacului, citand din Scriptura: „Este scris iarasi sa nu ispitesti pe Domnul Dumnezeu! Tau" (vezi Deut. 6:16). Dumnezeu fagaduse ca-L va pazi pe Mesia, dar aceasta garanție presupunea trairea dupa voia lui Dumnezeu. A revendica aceasta figaduinta in cazul unui act de neascultare ar echivala cu a-L ispiti pe Dumnezeu. Avea sa vina insa vremea cand isus urma sa fie prezentat ca Mesia, dar acel eveniment trebuia sa fie precedat de Cruce. Isus era hotarat sa astepte timpul randuit de Dumnezeu, Tmplinind voia lui Dumnezeu.

4:8, 9 In cadrul celei de-a treia ispitiri, diavolul L-a dus pe Isus pe un munte foarte inalt, aratandu-I toate imparatiile lumii și oferindu-I-le lui Isus, cu condijia ca El sa se inchine Satanei. Deși aceasta isptire avea de a face cu inchinarea — deci o exercitare a duhului — in realitate, nu a fost altceva decat un efort de a-L determina pe Domnul Isus sa preia imediat autoritatea asupra lumii printr-un act de inchinare in fa(a Satanei. Rasplata oferita: toate imparatiile lumii, cu toata splendoarea lor, care apeleaza la „pofta ochilor"(I Ioan 2:16).

Intr-un sens, imparatiile lumii aparjin, intr-adevar, diavolului, la ora actuala. El este numit „dumnezeul acestui veac" (2 Corinteni 4:4) iar Ioan ne spune ca „toata lumea zace in eel rau" (1 Ioan 5:19). La a doua venire a lui Isus, ca Rege al regilor (Apo. 19:16), atunci „imparatiile acestei lumi" vor deveni ale Sale (Apo. 11:15). Nici cu ocazia acestei ispite, Isus nu a incalcat cu nimic programul divin. Bineanfeles ca nu putea concepe sa se inchine Satanei!

In cazul nostru, ispitirea se face pe doua planuri: pe de o parte, suntem ispitifi sa renuntam

la dreptul nostru de nastere spiritu-ala, in schimbul gloriei trecatoare a lumii acesteia, iar pe de alta parte se fac presiuni asupra noastra sa ne inchinam și sa slujim

creaturii, mai degraba decat
Creatorului!

4:10 Pentru a treia oara, Isus S-a impotrivit ispitei, apeland la Vechiul Testament: „Domnului Dumnezeuui tau sa te inchini și numai Lui sa-I slujești!” inchinarea și sluji-rea care decurg din aceasta sunt rezervate in exclusivitate lui Dumnezeu. A ne inchina Satanei ar insemna sa afirmam ca el este Dumnezeu.

Ordinea ispitinlor, așa cum o reda Matei, difera de cea de la Luca 4:1-13. Unii au sugerat ca ordinea lui Matei este o paralela cu ordinea ispitinlor cu care a fost confruntat poporul Israel in pustie (Ex. 16:17, 32). in contrast cu raspunsul dat de israelii, cand au fost confruntap: cii greutajile, Isus s-a dovedit desavarsit.

4:11 Dupa ce Isus a invins cu succes toate ispitele Satanei, diavolul L-a parasit. Ispitele nu s-au prezentat sub forma unui șir neantrerupt, ci in valuri. Cand va navali vrajmașul ca un rau, Duhul Domnului il va pune pe fuga (Isa. 59:19). Ce imbarbatare minunata pentru sfinjii Domnului, cand aceștia sunt incercap!

Ni se spune ca ingerii au venit și I-au slujit, dar nu se ofera nici o explicata pentru acest ajutor supranatural. Probabil insemna ca ei I-au asigurat hrana fizica, pe care El refuzase sa și-o procure dand curs indemnu-lui Satanei.

Din ispitirea lui Isus noi invajam ca diavolul poate sa-i atace chiar și pe cei care se afla sub stapanirea Duhului Sfint, dar el nu are nici o putere impotriva celor care ii stau impotriva cu Cuvantul lui Dumnezeu.

D. Isus Isj incepte lucrarea in Galileea (4:12-17)

Lucrarea lui Isus in Iudeea, ce durase aproape un an, nu este trecuta in revista de Matei. Aceasta perioada de un an.este par-cursa la Ioan 1-4 și, cronologic, trebuie inserata intre versetele 11 și 12 din Matei 4. Matei trece direct de la momentul ispitirii Domnului la lucrarea Sa din Galileea.

4:12 Cand Isus a auzit ca Ioan Boteza-torul fusese aruncat in inchisoare, si-a dat seama ca faptul constituia un indiciu al propriei Sale respingeri. Respingandu-1 pe precursorul Regeiui, oamenii L-au repudiat, in fapt, pe insusi Regele. Dar nu frica a fost aceea care L-a determinat sa mearga spre nord, in Galileea, intrucat chiar aici era centrul imparatiei lui Irod — acelaș rege caretocmai il intemnitase pe Ioan. Mutandu-se in Galileea Neamurilor, El a aratat ca

actul de respingere a Sa de catre iudei avea sa se soldeze cu extinderea Evangheliei si la Neamuri.

4:13 Isus a ramas la Nazaret pana cand populatia din localitate a incercat sa-L ucida, pentru faptul de a fi propovaduit ca si neevreii pot fi manturji! (vezi Luca 4:16-30). Dupa aceea s-a mutat la Capernaum, oraș situat pe malul Marii Galileii, o zona in care se stabilise initial semintiile Zebulon si Neftali. Din acest moment, Capernaumul devine sediul lucrarii Sale.

4:14-16 Mutarea lui Isus in Galileea a implinit profetia de la Isaia 9:1,2. Neamurile (neevreii, paganii) ignorante si superstitionale care locuiau in Galileea au vazut o mare lumina — adica L-au vazut pe Cristos, Lumina lumii.

4:17 Din acel moment, Isus a preluat mesajul pe care-l vestise Ioan: „Pocaiti-va, caci imparatia cerurilor este aproape.” Era un nou apel la reinnoire morala, in cadrul pregarilor pentru Imparatia Sa. Bineinteles ca Imparatia era aproape, din moment ce Rege-le sosise deja!

E. Isus ii cheama pe cei patru pescari

(4:18-22)

4:18, 19 Aceasta a fost, in realitate, a doua oara cand Isus i-a chemat pe Petru si pe Andrei. La Ioan 1:35-42 ei au fost chemati la mantuire; aici sunt chemati la slujire! Prima a avut loc in Iudeea. Chemarea de faza s-a petrecut in Galileea. Petru si Andrei erau pescari, dar Isus i-a chemat sa fie pescari de oameni. Responsabilitatea lor a constat in a-L urma pe Cristos. Responsabilitatea Lui consta in a face din ei destoinici pescari de oameni. Pentru ei, a-L urma pe Cristos presupunea mai mult decat apropierea fizica de El. Presupunea incercarea lor de a-L imita pe Cristos. Erau chemati la o misiune de caracter. Ceea ce aveau sa fie de acum incoace era mult mai important decat ceea ce aveau sa faca sau faceau. Asemenea lui Petru si Andrei, si noi trebuie sa ne pazim de ispita de a inlocui adevarata spiritualitate cu elocvenja, personalitatea sau argumentari ingenioase construite. Cand Il urmeaza pe Cristos, ucenicul invaja sa se duca acolo unde sunt pestii, sa foloseasca momeala corespunzatoare, sa se supuna la tot felul de incomoditati si inconveniente, sa aiba rabdare si sa nu se arate peel insusj.

4:20 Petru si Andrei au auzit chemarea si au raspuns imediat.

Patrunsi de o credinta adevarata, ei si-au parasit indata mrejele si,

cu devotament autentic și total predare, L-au urmat pe Isus.

4:21, 22 Chemarea a fost apoi adresată lui Iacov și Ioan. Și aceștia au devenit, imediat, ucenici. Parasindu-și nu numai mijloacele de trai, ci și pe tatăl lor, ei au recunoscut prioritatea lui Isus asupra tuturor relațiilor lor pămăntești.

Răspunzând chemării lui Cristos, acești pescari au devenit figuri centrale în procesul de evanghelizare a lumii. În schimb, dacă nimănui la mrejele lor, n-am mai fi auzit niciodată despre ei. Recunoașterea domniei lui Cristos este factorul hotărâtor în toate aspectele vieții noastre.

F. Isus vindecă o mare multime de

oameni (4:23-25)

Lucrarea Domnului Isus s-a desfășurat pe trei planuri: El i-a invățat pe oameni din Cuvântul lui Dumnezeu, în sinagogă. A predicat evanghelia împărăției și a vindecat oamenii. Unul din scopurile urmărite prin minunile de vindecare a fost acela de a autentifica persoana și lucrarea Sa (Ev. 2:3, 4). Capitolele 5-7 sunt un exemplu al lucrării Sale de predare iar capitolele 8-9 consemnează minunile savărite de El.

4:23 În versetul 23 apare pentru prima oară termenul „evanghelie” în Noul Testament, sensul lui fiind acela de „vestea bună a mântuirii”. În toate epocile istoriei, nu a existat decât o singură evanghelie, o singură cale prin care poate fi mântuit cineva.

EXCURS PE TEMA EVANGHELIEI

Evanghelia își are originea în harul lui Dumnezeu (Ef. 2:8). Asta înseamnă că Dumnezeu dăruiește viața veșnică oamenilor, care nu o merita.

Temelia evangheliei o constituie lucrarea lui Cristos pe cruce (1 Cor. 15:1-4). Mântuirea noastră a îndeplinit toate cerințele justiției divine, făcând posibil ca Dumnezeu să-i îndreptățească pe păcătoși. Credincioșii Vechiului Testament au fost salvați prin lucrarea lui Cristos, deși aceasta nu avusese încă loc, în timp. Probabil că ei nu știau prea multe despre Mesia, dar Dumnezeu știa —și El a trecut valoarea lucrării lui Cristos în contul lor. Am putea spune că ei au fost salvați „pe credit”. Și noi suntem salvați prin lucrarea lui Cristos, dar în cazul nostru lucrarea s-a savărit deja.

Evangelia se primește numai prin cre-din(a) (Ef. 2:8). În Vechiul Testament oame-nii erau mantuiți prin faptul că credeau tot ce le spunea Dumnezeu. În epoca actuală, oamenii sunt mantuiți crezând marturia privitoare la Fiul Sau, ca singura cale de mântuire (1 Ioan 5:11, 12). Tinta finală a evangheliei este cerul. Noi avem nădejdea veșniciei petrecute cu Domnul, în cer (2 Cor. 5:6-10), după cum sfinții din Vechiul Testament au avut și ei această nădejde (Ev. 11:10,14-16).

Deși nu există decât o singură evanghelie, există mai multe aspecte ale ei, în diferite epoci ale istoriei. De pildă, există o deosebire de accentuare între evanghelia împăratiei și evanghelia harului lui Dumnezeu. Evanghelia împăratiei sună astfel: „Pocăți-va și primiți-L pe Mesia, și apoi veți intra în împăratia Sa, când și-o va întemeia El pe pământ.” Evanghelia harului afirmă, în schimb: „Pocăți-va și primiți-L pe Cristos, iar apoi veți fi rapiti la cer, pentru a fi cu El pe veci.” În esență, ambele aspecte constituie una și aceeași evanghelie — mântuirea prin credință — dar ele relevă faptul că există diferite administrări ale evangheliei, în funcție de scopurile dispensaționale ale lui Dumnezeu.

Când Isus a predicat **evanghelia împăratiei**, El a anunțat venirea Sa ca Rege al iudeilor și a explicat condițiile care trebuiesc îndeplinite pentru a putea fi admis cineva în împăratia Sa. Minunile Sale au relevat caracterul unitar al împărăției Sale.^{3j}

4:24,25 Faima Lui s-a răspândit în toată Siria (teritoriul de la nord și nord-est de Israel). Toți bolnavii, posedăți și cei afectați de diverse neputințe au simțit atingerea Sa tămăduitoare. Multimi mari de oameni veneau la El din Galileea, din Decapolis (o confederație de zece orașe, locuite de neevrei, din nord-estul Palestinei), din Ierusalim, din Iudeea și din toată regiunea de la est de râul Iordan. După cum a arătat Warfield: „Se pare că, pentru o vreme, bolile și moartea au fost eradicate din regiune.” Nici nu e de mirare că publicul a fost atât de uluit de vestile pe care le primeau din Galileea!

IV CONSTITUTIA ÎMPĂRĂȚIEI (Capitolele 5-7)

Nu la întâmplare a fost

asezată Predica de pe Munte la începutul Noului Testament. Poziția ei este un indiciu al important care

i se acorda. In ea Regele reda succint caracterele si conduita care se cer din partea supusilor imparatiei-

Predica *nu* este o prezentare a planului de mantuire, dupa cum invatatura ei nu este destinata celor nemantuiri. Ea a fost adresata ucenicilor (5:1,2), ca sa Jina loc de constituite sau sistem de legi si principii, care SS-i guverneze pe supusii Regelui in timpul domniei Sale. A fost destinata pentru toti cei din trecut, din prezent si din viitor care II recunosc pe Cristos de Rege. Cand Cristos S-a aflat pe pamant, Predica de pe Munte a avut aplicabilitate directa la ucenicii Sai. Acum, cand Domnul nostru domneseste in cer, ea se aplica la toti cei care II incoroneaza pe Rege in inimile lor. In final, ea va constitui codul de comportare pentru urmasii lui Cristos in timpul Marii Stramtorari si in timpul domniei Sale pe pamant.

Predica are un pronunat caracter iudaic, dupa cum reiese din aluziile la Sobor (adica Sinedriul), de la 5:22, cele privitoare la altar (5:23,24) si la Ierusalim (5:35). Totusi, ar fi gresit sa conchidem ca invatatura cuprinsa in ea este destinata in exclusivitate israelitilor credinciosi, atat celor din trecut, cat si celor din viitor. Predica de pe Munte este destinata tuturor celor care II recunosc pe Isus Cristos ca Rege.

A. Fericirile (5:1-12)

5:1, 2 Predica incepe cu Fericirile sau Binecuvantarile. Acestea prezinta imaginea cetateanului ideal, din cadrul imparatiei lui Cristos. Calitatile descrise si aprobate aici sunt opusul celor pre^uite de lume. A.W. Tozer le caracterizeaza astfel: „O descriere destul de exacta a omenirii ar putea fi furnizata de cineva care e familiarizat cu Fericirile, cand aceasta persoana le-ar rasturna, exclamand apoi: «Aşa arata omenirea»”

5:3 Prima binecuvantare este rostita asupra celor **saraci cu duhul**. Asta nu se refera la dispozitia lor naturala, ci la o ches-tiune de optiune deliberate si de disciplina. **Cei saraci cu duhul** sunt cei care-si recunosc propria neputinta si se bazeaza pe atotputentia lui Dumnezeu. Ei isi dau seama de nevoia lor spirituala, neputinta a carei implinire o gasesc in Domnul. Imparatia cerurilor, unde suficienja proprie nu este o virtute iar preamarirea de sine este un viciu, aparfine unor asemenea oameni.

5:4 Binecuvantati sunt cei ce plang, caci ei vor fi mangaiati! Asta nu se refera la vaicareala cuiva datorita vicisitudinilor vieții.

Mai degraba, este intristarea pe care o resim-te cineva datorita partașiei cu Cristos. Este un act de participare voita, alaturi de Isus, la suferin{ele prin care tree napastuitii lumii, la durerile pricinuite de pacat. Prin urmare, ea cuprinde nu numai intristarea pentru pacatul propriu, ci și intristarea pentru starea jalnica in care se afla lumea, pentru faptul ca L-a respinspe Mantuitorul, și pentru pierzareade care vor avea parte cei ce repudiaza indura-rea Sa. Cei care plang vor fi mangaiati in ziua in care „Dumnezeu va sterge orice lacrima din ochii lor” (Apo. 21:4). Credin-cioșii plang doar in viaja aceasta, dar intristarea de acum a necredinciosilor nu este decat o mica f&rama din durerea veșnica de care vor avea candva parte.

5:5 A treia binecuvantare este rostita asupra celor blanzi, care vor moșteni pamantul. Din fire, oamenii acestia s-ar putea sa fie iutj la manie, instabili, temperamentali sau ursuzi. Dar imbracandu-se in mod deli-berat cu Duhul lui Cristos, ei devin blanzi sau amabili (compara cu Matei 11:29). Blan-dejea implica acceptarea pozitjiei umile in care s-ar gasi cineva. Persoana blanda este amabila și atenta, cand e vorba sa-și apere propria sa cauza, dar pentru cauza lui Dum-nezeu și intru apararea altora aceasta persoana va lupta cu tenacitatea unui leu.

Cei blanzi nu mostenesc pamantul *acum*, ci mai degraba au parte de abuzuri și priva-Jiuni. Dar eiliteralmentevormoșteni pamantul, cand Cristos, Regele, va domni, timp de o mie de ani, in care pacea și prosperitatea vor acoperi pamantul.

5:6 Urmeaza o binecuvantare rostita asupra celor care flamanzesc și inseteaza dupa neprihanire. Acestora li se promite implinirea dorintei lor. Oamenii acestia sunt pasionati dupa neprihanire, in propria lor via^a. Ei tanjesc dupa cinste, integritate si dreptate in societate. Ei cauta sfinjenia practical in biserica. Asemenea celor despre care scria Gamaliel Bradfor, ei sunt stapaniși de „o sete pe care n-o poate stampara nici un parau de pe pamant, de o foame pe care n-o poate satisface decat Cristos.” Oamenii aceștia vor fi pe deplin saturati in impararia viitoare a lui Cristos. Ei vorfi saturafi, deoa-rece neprihanirea va domni iar corupția va fi inlocuita cu cele mai inalte norme morale.

5:7 In imparatia Domnului

nostru, cei milostivi sunt binecuvantari, deoarece ei vor avea parte de mila. A fi milostiv inseamna a-ti demonstra compasiunea intr-o maniera practica. intr-un anumit sens, inseamna a nu-

i pedepsi pe cei care s-au facut vrednici de pedeapsa. Intr-un sens mai cuprinzator, inseamna a-i ajuta pe cei nevoiasi, pe cei care nu se pot ajuta singuri. Dumnezeu si-a aratat mila faşa de noi prin faptul ca ne-a crutat de judecata pe care o meritau pacatele noastre şi şi-a demonstrat bunatatea faşa de noi, prin lucrarea mantuitoare a lui Cristos. Noi Il imitam pe Dumnezeu atunci cand ne purtam cu marimie, cu compasiune.

Cei milostivi vor avea parte de mila. Aici Isus nu se refera la mila exprimata prin mantuirea pe care Dumnezeu o acorda unui pacatos care crede, intrucat acea mila nu depinde de faptul ca cineva este sau nu milostiv, ci se da in dar, neconditfonat. Mai degraba, Domnui se refera la mila de toate zilele, atat de necesara in trairea creştina, şi la mila din ziua de apoi, cand vor fi date la iveala faptele cuiva (1 Cor. 3:2-15). Daca ai fost nemilostiv, nu vei avea nici tu parte de mila, adica numarul rasplafilor acordate va scadea in proportie directa cu lipsa de milos-tenie de care ai dat dovada faşa de alţii.

5:8 Celor cu inima curata li se da asigurarea ca Il vor vedea pe Dumnezeu. O persoana cu inima curata este cea dominata de mobiluri curate, ganduri curate, un cuget curat. Expresia „vor vedea pe Dumnezeu” poate fi in-teleasa in mai multe feluri. Mai intai, cei cu inima curata Il vor vedea pe Dumnezeu inca de,pe acum, prin partasia in Cuvant şi in Duh. In al doilea rand, acestora Domnui li se arata uneori intr-o viziune supranaturala. In al treilea rand, ei Il vor vedea pe Dumnezeu in Persoana lui Isus Cristos, la revenirea Sa. in al patrulea rand, ei il vor vedea pe Dumnezeu in vesnicie.

5:9 Se rosteşte aici o binecuvantare asupra f&acilor de pace, care vor fi numiti fii ai lui Dumnezeu. Observat,i ca Domnui nu se refera la oameni cu predispozit&e naturala pentru pace sau la cei ce iubesc pacea. El se refera la cei ce intervin in mod activ pentru a face pace. De obicei, oamenii privesc un conflict de la distan&a, de unde nu-i paste nici un pericol. Abordarea divina consta in a te apropia, in a lua o pozitie activa, in vede-rea instaurarii pacii, chiar daca de pe urma acestei ac&iuni te vei alege cu umilin&e şi bat&jocuri.

Facatorii de pace sunt numiti fii ai lui Dumnezeu. Nu in acest mod devin ei fii ai lui Dumnezeu—deoarece, aceasta se poate realiza numai prin primirea lui ! sus Cristos ca Mantuitor (Ioan

1:12). Facand pace, ei se contureaza ca fii ai lui Dumnezeu iar Dunv

nezeu ii va recunoaște ca membri ai familiei Sale, după criteriul asemanării.

5:10 Urmatoarea fericire se ocupa de cei care sunt prigoniti, dar nu pentru pjiropriile lor fapte, ci din pricina neprihanirii. Imparația cerurilor este fagaduita acelor credincioși care sufera din pricina faptelor bune savarșite de ei. Integritatea lor constituie o condamnare usturatoare la adresalunii nelegiui-te, fapt de natura sa trezeasca ostilitatea ei. Ura oamenilor se manifesta impotriva unor viefi neprihanite, deoarece acestea pun in evidenta faradelegile lor.

5:11 Ultima fericire pare sa fie o reluare a celei precedente, dar cu o importanta distinctie: In versetul precedent, era vorba de prigonire din pricina neprihanirii. In versetul 11 este vorba de persecuții suferite din pricina lui Cristos. Domnul stia ca ucenicii Sai vor fi maltratati din pricina devotamentului lor fa^a de El. Intreaga istorie sta marturie ca inca de la inceput lumea i-a prigonit, intem-nijat si ucis pe urmașii lui Isus.

5:12 A suferi din pricina lui Cristos este un privilegiu și, negreșit, ar trebui sa aduca bucurie celor care au parte de aceasta suferinta. O mare rasplata ii așteapta pe cei care intra astfel in compania proorocilor, care au suferit inaintea lor. Acesti veritabili purtatori de cuvânt ai lui Dumnezeu au ramas fideli, oricat de grea ar fi fost prigoana. Toti cei care le urmeaza pilda de curaj și loialitate vor avea parte *acum* de bucurie iar *in viitor* de inal(are).

Fericirile zugravesc portretul cetateanului ideal din imparația lui Cristos. A se observa accentul pus pe neprihanire (v. 6), pace (v. 9) si bucurie (v. 12). Probabil acest pasaj 1-a avut in vedere Pavel atunci cand a scris: „Caci imparatia lui Dumnezeu nu este man-care și bauturk, ci neprihanire, pace și bucurie in Duhul Sfânt" (Rom. 14:17).

B. Credincioșii sunt sare și lumina

(5:13-16)

5:13 Isus și-a asemuit ucenicii cu sarea. Ei erau pentru lume ceea ce este sarea pentru viata cotidiana: sarea da gust mancarii; apoi ea intarzie și franeaza procesul alterarii; creeaza senzația de sete; da gust produselor culinare, evideritiindu-le specificul. Tot așa si ucenicii Sai confera gust placut societatii, slujind de conservant și facandu-i

pe altii sa tanjeasca după neprihanirea descrisa in versetele anterioare.

Dacă sarea își pierde gustul, cum i se va mai putea reda calitatea de sare? Nu mai

exista nici o posibilitate de a-i reda gustul ei natural, autentic. Odata ce și-a pierdut gustul, sarea nu mai e buna de nimic, ci este aruncata și caicata in picioare. Este elocvent, in aceasta privința, comentariul facut de Albert Barnes asupra pasajului analizat de noi:

noastra.

Sarea folosita in aceasta {aia este un compus chimic — iar dacă s-ar intampla sa i se piarda gustul sau sayoarea (aroma), n-ar mai ramane nimic din ea. In Orient insa sarea aflata in uz era de o calitate impura, amestecata cu substante vegetale si minerale. Astfel ea putea să-si piarda tot caracterul salin si astfel să rămână o mare cantitate [de sare fără aroma]. Aceasta sare nu mai era buna de nimic, decat sa fie folosita pentru a pardosi cararile sau in loc de pietris.⁴

Ucenicul are o mare funcție de îndeplinit: să fie sarea pământului, prin trăirea in practica a calităților uceniciei enumerate in Fericiri și in restul Predicii de pe Munte. Dacă el nu va reuși să exemplifice și să manifeste aceasta realitate spirituală, oamenii vor caica in picioare marturia lui. Lumea nu are decât dispreț pentru un credincios lipsit de devotament.

5:14 Isus îi mai numește pe creștini „lumina lumii”. Domnul Isus S-a definit pe Sine drept „Lumina Lumii” (Ioan 8:12; 12:35-36, 46). Relația dintre aceste două afirmații este faptul că Isus este sursa lumini; creștinii sunt, la rândul lor, o reflectare a luminii Lui. Funcția lor este de a străluci pentru El, după cum luna reflecta gloria soarelui.

Creștinul este ca o cetate așezată pe un munte: prin poziția ei, fiind mai sus de împrejurimile ei, ea strălucește in mijlocul întunericului. Cei care manifesta in viața lor calitățile învățăturilor lui Cristos nu pot rămâne ascunși.

5:15, 16 Oamenii nu aprind o lampa, pentru că să o pună sub un obroc. Ci o așează pe un stativ, pentru că să dea lumina tuturor celor din casa. Dumnezeu nu a rânduit ca noi să reținem lumina învățăturii Sale doar pentru noi înșine, ci, mai degrabă să o împărtășim cu alții. Așa ar trebui să lăsam să strălucească lumina noastră, întrucât oamenii, văzând faptele noastre bune, să-L slăvească pe Tatăl din cer. Acentul se pune aici pe lucrarea de slăvuire a caracterului creștin. Farmecul unor vieți în care poate fi văzut limpede Cristos glăsuiește mai convingător decât toată elocvența

C. Cristos implinește legea (5:17-20)

5:17,18 Cei mai mult dintre liderii care au inițial revolutii rup orice legături cu trecutul și repudiaza ordinea tradițională, existentă. Nu tot așa a procedat Isus. El a susținut Legea lui Moise și a insistat ca ea trebuie împlinită. Isus nu a venit să abolească Legea sau Profeții, ci să le îplinească. În mod răspicat, El a insistat ca nu va trece nici o iotă sau frântură de literă din lege până când nu se va împlini în întregime. Iotă {sau yod} este cea mai mică din literele alfabetului ebraic iar ceea ce a fost tradus în versu-nile românești prin „frântură de slova (sau literă)” este în original un termen care de-semnează un mic semn ce servește la deosebirea literelor unele de altele, la fel după cum bara de la baza literei majuscule E o deosebește de litera F. Isus a crezut în inspirația literală a Bibliei, chiar în privința unor detalii aparent lipsite de importanță. Nici un lucru din Scriptură, nici măcar o singură trăsătură de condei, nu este lipsită de însemnătate.

Este important de observat că Isus nu a spus că legea nu va trece niciodată. El a spus doar că nu va trece până când nu se va fi împlinit. Această distincție are ramificații pentru credinciosul de astăzi și, întrucât relația credinciosului față de lege este cam complicată, ne vom rezerva mai jos un spațiu suficient pentru tratarea acestui subiect, așa cum este el prezentat de Biblie:

EXORDIU ASUPRA RELĂȚIEI CREDINCIOSULUI CU LEGEA

Legea este acel sistem de legislație pe care i l-a dat Dumnezeu națiunii Israel prin intermediul lui Moise. Întregul corp al legii se află în Exod 20-31, Levitic și Deuteronom, deși esența sa e cuprinsă în Cele Zece Porunci.

Legea nu a fost dată ca mediu prin care să se poată dobândi mântuirea (Fapte 13:39; Rom. 3:20a; Gal. 2:16,21; 3:11); ci a avut menirea de a le arăta oamenilor că sunt de păcătoși (Rom. 3:20b; 5:20; 7:7; 1 Cor. 15:5; Gal. 3:19) și apoi să-i conducă la Dumnezeu, pentru a fi mântuiți prin harul Său. Legea a fost dată poporului Israel, chiar dacă confine principii morale care sunt valabile pentru oamenii din toate timpurile (Rom. 2:14,15). Dumnezeu a pus la încercare poporul Israel sub administrația

legii, ca pe un fel de eșantion al întregii omeniri iar vinovăția Israelului a dovedit vinovăția lumii (Rom. 3:19).

Legea era insojita de pedeapsa cu moar-tea (Gal. 3:10); iar calcarea unei singure legi insemna a te face vinovat de calcarea tuturor legilor (Iac. 2:10). Intrucat oamenii au calcat legea, ei au cSzut sub blestemul morjii. Neprihanirea și sfinfenia lui Dumnezeu reclamau achitarea preplului pentru această incalcare. Tocmai din aceasta cauza a venit Isus in lume: ca sa plateasca prejul (pedeapsa) prin moartea Sa. El a murit in locul oamenilor, care s-au facut vinovatf de calca-re-a legii, chiar daca El Insuși a fost fara pacat. El nu a dat legea la o parte, ci, mai degraba, a implinit toate cerinjele legii, prin implinirea tuturor dispozijiilor ei stricte, in viaja și in moartea Sa. Astfel, evanghelia nu rastoama legea, ci o susține, demonstrand modul in care cerinjele ei au fost pe deplin satisfacuate de Cristos, prin lucrarea Sa de rascumparare.

Prin urmare, persoana care își pune increderea in Isus nu se mai afla sub lege, ci acum este sub har (Rom. 6:14). El este mort fa^a de lege, prin lucrarea lui Cristos. Pe-deapsa legii trebuia platita doar o singura data. Or, intrucat Cristos a ispasjt aceasta pedeapsa, credinciosul nu mai are nimic de ispasjt. In sensul acesta s-a estompat legea pentru creștin (2 Cor. 3:7-11). Legea a fost un indrumator pana la venirea lui Cristos, dar dupa mantuire, nu mai este nevoie de acest indrumator (Gal. 3:24,25).

Chiar daca creștinul nu se mai afla sub lege, aceasta nu insemna ca el este nelegiuit (in afara legii). El este constrans de un lan\$ mai puternic decat legea, deoarece el se afla sub legea lui Cristos (1 Cor. 9:21). Compor-tarea lui este determinata nu de frica de pedeapsa, ci de dorinja izvorata din dragoste de a-l fi placut Mantuitorului sau. Cristos a devenit principiul calauzitor in viaja sa (Ioan 13:1.5; 15:12; Ef 5:1,2; 1 Ioan 2:6; 3:16).

Intrebarea care se pune cu frecventa atunci cand se discuta relatia credinciosului fata de lege este: „Mai sunt eu obligat sS rin Cele Zece porunci?” Raspunsul este ca anumite principii cuprinse in lege au o va-loare neperisabiia. Astfel, intotdeauna va fi gresjt sa furi, sa fii lacom sau sa ucizi. Noua din Cele Zece Porunci se repeta in Noul Testament, in sa cu o importanta distinctie: ele nu sunt date sub forma de lege (impreuna cu pedeapsa care insojeste legea), ci ca o forma de deprindere in ale neprihanirii, pentru copiii lui Dumnezeu (2 Tim. 3:16b). Doar o singura

porunca nu se repeta in Noul Testament: legea Sabatului. Crestinilor nu li

se spune nicaieri si niciodata sa tina Sabatul (adica ziua a gapea a saptamanii, sambata).

Lucrarea legii pentru cei nemantui[^]i nu s-a sfarsit: „dar noi stim ” (1 Tim. 1:9).

Neprihanirea ceruta de lege este implini-ta in cei „care nu umbla dupa indemnurile firii vechi, ci dupa indemnurile Duhului” (Rom. 8:4). In fapt, invaturile Domnului nostru cuprinse in Predica de pe Munte stabilesc un standard mult mai inalt decat eel cuprins in lege. De pilda, legea spunea: „Sa nu ucizi!” Isus a spus: „Nici macar sa nu uras^{ti}!” Aşadar, Predica de pe Munte nu numai ca sustine Legea şj Profetii, ci le amplifica si le dezvolta, scojand la iveala implicate lor cele mai profunde.]

5:19 Revenind la Predica de pe Munte, vom observa ca Isus a anticipat tendinta naturala a oamenilor de a „indulci” sau dilua poruncile lui Dumnezeu. Intrucat ele sunt supranaturale in natura lor, oamenii tind sa le denatureze sensul prin modul in care le explica sau sa le ratfionalizeze injelesul. Dar oricine calca doar o parte a legii si-i invata pe oameni sa faca la fel va fi numit eel mai mic in imparatia cerurilor. Uimitor este insusi faptul ca asemenea oameni sunt ad-misi in imparatia cerurilor. Explicatia o gasim insa in faptul ca intrarea in imparatia cerurilor se face prin credinja in Cristos. Pozijia pe care o va ocupa cineva in imparatia cerurilor e determinata insa de ascultarea şi de credinciosja de care a dat dovada cat s-a aflat pe pamant. Persoana care respecta legea imparatiei — acea persoana va fi numita mare in imparatia cerurilor!

5:20 Pentru a dobandi intrare in imparatia cerurilor, neprihanirea noastra trebuie sa intreaca neprihanirea carturarilor şi a fariseilor, (care se mulpameau sa indepli-neascS nişte ceremonii religioase ce le confe-reau o curatire exterioara, ritualistica, dar care nu le schimbau deloc inima). Isus recurge la o hiperboia (decⁱ o exagerare) pentru a sublinia adevarul potrivit caruia neprihanirea exterioara, lipsita de corespondentul ei pe planul unei realitaji interne, nu-i va conferi cuiva intrarea in imparatia cerurilor. Singura neprihanire pe care Dumnezeu o accepta este perfectiunea pe care le-o atribuie Dumnezeu celor care Il primesc pe Fiul Sau ca Mantui-tor (2 Cor. 5:21). Desigur, acolo unde va

exista credinta adevarata in Cristos, se vor vedea in practica şi roadele neprihanirii descrise de Isus in restul Predicii depe Munte.

D. Isus ne previne cu privire la pericolele maniei (5:21-26)

aruncate

5:21 Iudeii din timpul lui Isus stiau ca actul uciderii este interzis de Dumnezeu și ca ucigașul este pasibil de pedeapsa. Lucrul acesta era valabil încă înainte de a fi fost data legea (Gen. 9:6), fiind incorporat ulterior în lege (Ex. 20:13; Deut 5:17). Prin cuvintele: „Dar Eu va spun” Isus instituie un amendament la învățătura despre ucidere. Din acel moment nimeni nu se mai putea lauda că nu a ucis pe nimeni. Isus spune acum: „În împărăția Mea, nu ai voie nici măcar să gândești că un ucigaș.” (să ai gânduri ucigașe... să ucizi cu gândul). El scoate în evidență rădăcina actului de ucidere și ne previne cu privire la pericolele celor trei forme de manie vinovată.

5:22 Primul este cazul în care o persoană se manie pe fratele sau fără motiv.⁵ Cei acuzați de acest delict ar fi în pericol de judecată — adică ar putea fi aduși în fața instanțelor judecătorești. Cei mai mulți oameni se simt îndreptățiți atunci când se manie, crezând că mania lor are la bază o cauză întemeiată, dar mania nu este justificată decât atunci când este în joacă onoarea lui Dumnezeu sau când este nedreptățită o altă persoană. Nu este voie să fim manioși niciodată atunci când mania noastră este o expresie a răzbunării noastre pentru o nedreptate care ni s-a făcut.

Chiar și mai serios este păcatul de a-ți insulta fratele. În vremea lui Isus, oamenii foloseau cuvântul Raca (un termen aramaic, având sensul de „gol”) cu încarcătura de dispreț și batjocură. Cei care foloseau acest termen se expuneau pericolului de a fi duși în fața consiliului, adică erau pasibili de a fi judecați înaintea Sinedriului, tribunalul su-prem al jarii.

În fine, a-ți spune cuiva „prostule” este a treia formă de manie nelegiuită pe care o condamna Isus. Aici cuvântul prost (sau nebun) înseamnă mai mult decât un simplu neajutorat mintal. Este vorba de o încarcătura morală, sensul fiind acela că dacă e prost, merita să moară, aceasta fiind dorința implicată a celui care rostește acest termen de ocară. Astăzi este la ordinea zilei să auzi pe cineva zicând „Să te bata Dumnezeu!” Cu alte cuvinte, se apelează la Dumnezeu ca El să condamne pe cineva la pierzarea în iad. Isus afirma că cel care rostește un asemenea blestem este pasibil de focul iadului (il paste focul gheenei). Trupurile neînsoțite ale criminalilor executați erau adesea

intr-o groapa aprinsa din afara Ierusalimului, cunoscuta sub denumirea de Valea Hinnom sau Gheena. E o intruchipare realista a focu-rilor iadului, care nu se vor stinge niciodata.

Nu se poate diminuna cu nimic seve-ritatea cuvintelor rostite de Mantuitorul. El ne invaja ca mania confine germenii crimei de ucidere, ca Hmbajul grosolan confine spiritul crimei de omor și ca vorbele de batjocura sau Western implica dorin^a de a ucide. Amplificarea treptata a crimelor necesita aplicarea unor pedepse treptate: judecata, soborul și focul iadului. In impara-Jia cerurilor Isus se va ocupa de pacate in functie de gravitatea lor.

5:23,24 Daca o persoana aduce o ofensa alteia, fie maniindu-se pe ea, fie savanjind alta fapta impotriva ei, nu are nici un rost sa aduca un dar lui Dumnezeu. Domnul nu va fi incantat de darul respectiv. Persoana care a comis ofensa trebuie sa se duca mai intai și sa indrepte raul comis. Numai dupa aceea va fi primit darul sau.

Deși trebuie sa tinem seama de contextul judaic in care au fost scrise aceste cuvinte, asta nu inseamnS ca nu au nici o aplicabili-tate la epoca in care traim. Pavel interpretea-za acest concept in raport cu Cina Domnului (vezi 1 Cor. 11). Dumnezeu nu primește nici o inchinare din partea unui credincios care refuza sa stea de vorba cu alt crestin.

5:25,26 Isus ne avertizeaza aici impotriva unui spirit de litigiu sj asupra refuzului de a ne recunoaște vina. Este mai bine sa re-zolvi imediat o pricina pe care o ai cu para-șul tau, decat sa ajungi s& fii dat in judecata și sa fii tarat la tribunal. Caci daca se va intampla acest lucru, aproape sigur vom pierde procesul. Desj nu exista un consens total in randurile carturarilor cu privire la aceastaparabola, ideea care se desprinde este cat se poate de limpede: daca ramai tmpie-trit, refuzand sa te pocaiesti, pacatul tau te va copleși, in cele din urma, și nu numai ca va trebui sa platești inapoi toate stricaciunile comise, ci la acestea se vor adauga și penali-zarile. In plus, nu te grabi sa te duci la tribunal. Caci daca vei face așa, legea te va de-masca sj pe tine, sj vei fi nevoit sa platesti pana la ultimul banut-

adulterul (Ex. 20:14; Deut. 5:18). S-ar putea ca cineva s& fie mandru ca nu a calcat aceasta porunca, sj totuși ochii lui sa fie plini de adulter (2 Petru 2:14). Chiar

E. Isus condamna adulterul (5:27-30)

5:27, 28 Legea lui Moise interzicea in mod expres

daca in exterior omul respectiv va fi respectabil, cu mintea el va aluneca in permanenta pe caile intortocheate ale necuratiei. Si astfel Isus le-a reamintit ucenicilor ca simpla abstinenja de la actul fizic propriu-zis nu este suficienta, ci ca de fapt se cere o puritate launtrica. Legea interzicea actul adulterului. Isus interzice insa si dorinta de a comite adulter. Oricine se uita la o femeie si o pofteste a si savarsit adulter cu ea in inima lui. Tocmai acest verset important l-a avut in vedere E. Stanley Jones cand a scris: „Daca comiteji adulter cu gandul sau cu fapta, nu va satisfaceji prin aceasta apetitul sexual natural, ci turnali ulei peste un foc de nestins.” Pacatul ia nastere mai intai in minte, iar daca lasam gandul respectiv sa se dezvolte, curand vom ajunge sa-l punem in aplicare.

5:29, 30 Pastrarea unui cuget neintinat reclama o disciplina foarte riguroasa, auto-impusa. Astfel, Isus ne-a invatat ca daca vreun madular al trupului nostru ne face sa pacatuim, ar fi mai bine sa pierdem acel madular in timpul vietii, decat sa ne pierdem sufletul pe vecie. Suntem oare indemnati sa luam cuvintele lui Isus la propriu? Sa fi promovat El oare auto-mutilarea? Cuvintele au un injeles literal doar in masura in care, daca am fi in situatia in care realmente sa existe pericolul sa ne pierdem sufletul, atunci intr-adevar ar fi de preferat sa ne pierdem madularul care ne-a facut sa cadem in pacat. Din fericire insa, niciodata nu se va ivi un caz limita de acest gen, deoarece Duhul Sfânt ii da putere credinciosului sa traiasca o viaa sfanta. Totusi si credinciosul trebuie sa coopereze din plin cu Duhul Sfânt si sa se poarte disciplinat cu trupul sau.

F. Isus infiureaza divortul (5:31, 32)

5:31 Sub legea Vechiului Testament, divortul era permis in conformitate cu textul de la Deuteronom 24:1-4. Acest fragment nu se ocupa de cazul unei femei adultere (pe deasupra pentru adulter era moartea, vezi Deut. 22:22). Mai degraba, se ocupa de divort din motive de „incompatibilitate” sau inacceptabilitate.

5:32 Dar in cazul imparatiei lui Cristos, oricine divorteaza de sotia sa pentru orice alt motiv decat imoralitatea sexuala o face pe sotia sa sa comita adulter. Aceasta nu in-seamna ca ea devine automat o adultera; ci presupune ca, deoarece nu mai

are mijloace de subzistenja, ea va fi obligata sa traiasca cu un alt barbat. Procedand asa, ea devine

adultera. Lucrurile nu se opresc
insă aici, căci oricine se
casătorește cu femeia divorțată
comite de asemenea adulter.

Subiectul divorțului și al
recăsătoriei este unul dintre cele
mai complicate din întreaga
Biblie. Este, practic, imposibil să
răspundem la toate întrebările
care se ivesc, dar ne va fi util să
facem o trecere succintă în
revista a învățăturilor Scripturii
pe această temă.

EXCURS DESPRE DIVORȚ ȘI RECASĂTORIE

Divorțul nu a fost prevăzut
deloc în planul lui Dumnezeu
pentru om. Idealul conceput de El
a fost ca un singur bărbat și o
singură femeie să rămână
casătorii toată viața, până când
unirea lor va fi întreruptă de
moarte (Rom. 7:2,3). Isus le-a
precizat acest lucru fariseilor,
referindu-se la ordinea divină
instituită în momentul creației
(Mat. 19:4-6).

Dumnezeu urăște divorțul
(Mai. 2:16), respectiv divorțul
nebiblic. Dar El nu urăște toate
formele de divorț, deoarece
afirma despre Sine că a divorțat
de Israel (Ier. 3:8). Aceasta
datorită faptului că poporul Israel
l-a parasit, închinându-se la
idoli. Israel a devenit o națiune
infidelă.

La Matei 5:31,32 și 19:9, Isus
ne învață că divorțul este interzis,
cu excepția cazurilor în care unul
din parteneri s-a făcut vinovat de
imoralitate. La Marcu 10:11, 12 și
Luca 16:18, este omisă această
excepție.

Discrepanța respectivă se
datorează probabil faptului că nici
Marcu, nici Luca nu redau
întreaga discuție. Prin urmare,
chiar dacă divorțul nu este ideal,
este permis în cazul în care un
partener s-a făcut vinovat de
infidelitate. Isus permite divorțul,
dar nu-l recomandă.

Unii învățați consideră
înviata de la 1 Corinteni 7:12-
16 drept o înviatare a
divorțului, în cazul în care un
credincios este parasit de un
partener necredincios. Pavel
afirmă că persoana astfel
parasită nu mai este sub robie
(adică este liberă să obțină un
divorț, pentru că a fost parasită).
Opinia autorului acestui
comentariu este că, în cazul
acesta, se acordă aceeași
dispensă ca la Matei 5 și 19,
anume că necredinciosul
parasitează domiciliul conjugal,
trăind cu alta persoană. Prin
urmare, credinciosului îi se poate

acorda un divorț, pe temeiuri
biblice, numai dacă celălalt
partener comite adulter.

Unii susțin că desigur Noul
Testament îngăduie divorțul, nu
se încurajează niciodată

recasatoria. Numai ca Biblia condamna recasatoria doar in cazul partenerului care s-a facut vinovat, nu si pentru eel nevinovat. De asemenea, unul din motivele principale ale unui divoirt scriptural este acela de a permite recasatoria. Caci altfel simpla separate ar fi suficienta. . in orice discutie pe aceasta tema, se naște inevitabila intrebare: „Care e situatia celor care au divorjat inainte de a fi mantuifi?” Nu incapa nici o indoiala ca divoirturile si casa-toriile nelegitime sunt pacate care au fost total iertate (vezi, de pilda, 1 Cor. 6:11, unde Pavel include adulterul in lista pacatelor in care se complceau credinciosj corinteni inainte). Pacatele comise inainte de conver-tire nu-i impiedica pe credinciosj sa participe intru totul la viaja bisericii locale.

O intrebare mai dificila ii priveste pe creștinii care au divoirtat din motive nebibli-ce și care apoi se recasatoresc. Pot ei sa fie reprimili in partașia bisericii locale? Raspun-sul depinde de faptul daca adulterul este actulinifial al unirii fizice sau o stare de fapt. Daca persoanele respective traiesc intr-o stare de adulter, atunci ei va trebui nu numai sa-și marturiseasca pacatul, ci sj sa paraseas-ca partenerul lor actual. Dar Dumnezeu nu rezolva niciodata o problema creand alte probleme și mai man. Daca, pentru a se putea debarasa de complicate conjugale in care au intrat, barbajii sau femeile sunt impinși la pacat, sau femei si copii raman pe drumuri, fara posibilitate de intretinere, atunci leacul e mai r3u decat boala in sine.

In opinia autorului acestui comentariu, creștinii care au fost divorjati pe baza nebi-blica și apoi s-au recasatorit pot sa se pocaiasca cu adevarat de pacatul lor și sa fie readuși la Domnul și la partașia bisericii. In chestiunea divottului, se pare ca aproape nici un caz nu seamana cu ceaialt. Prin urmare, presbiterii unei biserici locale trebuie sa cerceteze fiecare caz in parte și sa-l judece in lumina Cuvantului lui Dumnezeu. Daca uneori se cere luarea unei acjiuni disciplinary toti cei implicati trebuie sa se supuna deciziei presbiterilor. J

G. Isus condamna juramintele (5:33-37) 5:33-36 Legea lui Moise continea mai multe prohibijii impotriva faptului de ajura pe Numele lui Dumnezeu (Lev. 19:12; Num. 30:2; Deut. 23:21). A jura pe Numele lui Dumnezeu inseamna sa-L iei pe El ca martor

al faptului ca spui adev&rul. iudeii cautau sa evite infractiunea de a depune marturie

mincinoasS, jurind pe Numele lui Dumnezeu prin inlocuirea Numelui Sau cu alji termeni cum ar fi: cer, pamant, Ierusalim sau capul lor, jurand pe aceste elemente.

Isus condamna acest gen de eludare a prevederilor legii, calificand-o drept fat[^]ar-nicie, și interzice orice forma de juramant in conversatja obișnuita. Nu numai ca era o dovada de ipocrizie, dar era și inutil sa incerci sa eviti invocarea Numelui lui Dumnezeu prin inlocuirea Lui cu un alt termen. A jura pe cer insemna a jura pe tronul lui Dumnezeu. A jura pe pamant insemna a jura pe scaunul picioarelor Sale. A jura pe Ierusalim insemna a jura pe cetatea de scaun a regelui. Chiar a jura pe propriul tau cap Il implica pe Dumnezeu, deoarece El este Creatorul a toate.

5:37 Pentru crestin juiamantul este inutil, deoarece „da” al sau trebuie sa fie da iar „nu” nu! A recurge la un limbaj mai poten\$at insemna a recunoaste ca Satan — eel rau — stapaneste in viaja noastra. Nu exista imprejurari in care minciuna sa poata fi justificata in viaja crestinului.

Pasajul acesta interzice, de asemenea, sj exagerSrările sau incercările de a induce pe cineva in eroare. Textul de taja nu ne interzice insa sa depunem juramant in fata unor instance judecatoresti. Isus Insusj a depus marturiesubjuramantinainteaMa reluiPreot (Mat. 26:63). La fel și Pavel a recurs la un juramant, cand L-a luat pe Dumnezeu de martor ca scrierea sa a fost autentica si adevarata (2 Cor. 1:23; Gal. 1:20)

H. A merge o mila in plus (5:38-42)

5:38 Legea spunea „Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte” (Ex. 21:24; Lev. 24:20; Deut. 19:21). Aceasta constituia deopotriva o porunca de a pedepsi si o Hmitare a pedep-sei — respectiv faptul ca pedeapsa trebuia sa fie pe masura infracjunii comise. Dar, conform Vechiului Testament, autoritatea de a aplica pedeapsa era investita in guvern, nu in individ.

5:39-41 Isus a mers mai departe decat prevedea legea, apeland la o neprihanire superioara, prin abolirea insuși principiului punitiv. El le-a aratat ucenicilor Sai ca, desj legea permitea in trecut razbunarea, acum, sub har, se poate apela la un principiu superior, al non-rezistenței. Isus și-a invajat ucenicii sa nu opuna rezistenja

unei persoane rele. Daca erau loviji peste un obraz, sa-1 intoarca și pe celalalt. Daca erau dafi in judecata pentru camasa lor, s&-i dea reclamantu-

lui și haina. Dacă o oficialitate îi obliga să îi ducă bagajul o milă, ei trebuiau să-l ducă de bună voie două mile.

5:42 Ultima poruncă a lui Isus din acest paragraf ni se va părea la prima vedere că se poate de nepractică pentru zilele noastre. „Celui ce-ți cere da-i și nu-ți întoarce spatele celui ce vrea să se împrumute de la tine!” Preocuparea noastră obsesivă de a achiziționa bunuri sau averi materiale ne face să ne cutremurăm la ideea că ni s-ar cere să dăm din mână ceea ce am agonisit cu atâta trudă. Dar dacă am fi dispuși să ne atîntim privirile mai mult asupra comorilor cerului și ne-am mulțumi doar cu cele necesare traiului — hrană și îmbrăcăminte — am interpreta cuvintele Domnului într-un sens mult mai literal și cu mai multă răvnă. Afirmalia lui Isus presupune că persoana care cere ajutor realmente are nevoie de acest ajutor, întrucât este imposibil să știm dacă nevoia este autentică și justificată în toate cazurile, mai bine ar fi să procedăm cum a propus cineva: „Mai bine să-i ajutam pe zece cerșetori care doar se prefac a fi cerșetori, decât să întoarcem spatele unui singur om aflat cu adevărat la strămtoare.”

Omenește vorbind, comportamentul propus de Isus aici este imposibil de pus în practică. Numai persoana stăpânită de Duhul Sânt va putea trăi o viață de sacrificiu proprie. Numai în măsura în care Mântuitorului I se dă prilejul să-și trăiască viața în credințios, vor putea insultele, nedreptățile (v. 40) și inconveniențele (v. 41) să fie răsplătite cu dragoste. Aceasta este așa-numita „evanghelie a celor ce merg două mile”.

I. Iubiți-vă dușmanii! (5:43-48)

5:43 Exemplul ultim oferit de Domnul nostru pentru neprihănirea mai înaltă care se cere în împărăție. Să privește modul în care ne tratăm dușmanii — subiect care decurge, în mod natural, din paragraful anterior. Legea îi învățase pe israeliți să-și iubească aproapele (Lev. 19:18). Desigur se spunea niciodată explicit să-și urască dușmanii, acesta era duhul care stătea la baza unei doctrine de felul acesteia. Atitudinea aceasta constituia un rezumat al concepției nou-testamentale față de cei care îi persecutau pe copiii lui Dumnezeu (vezi Ps. 139:21, 22). Era o ostilitate permisă și dreaptă, îndreptată împotriva dușmanilor lui Dumnezeu.

5:44-47 Dar acum Isus declară

că trebuie să ne iubim dușmanii și să ne rugăm pentru cei ce ne prigonesc. Faptul că ni se porun-

ceste sa iubim arata ca este o chestiune care tine mai degraba de voinja, decit de emotii. Nu este acelasi lucru cu afecțiunea naturala, deoarece nu este in natura lucrurilor sa-i iubești pe cei ce te urasc si-ti fac rau. Este nevoie de un har supranatural, ea putand fi demonstrata doar de cei care poseda viata di-vina.

Nu vom mai avea parte de nici o raspla-ta, daca ii vom iubi doar pe cei ce ne iubesc la randul lor. Isus a spus ca pana si vamesii⁶ neconvertiti fac acest lucru! Acest gen de iubire nu necesita nici un fel de putere divi-na. Dupa cum nu e nici o virtute in a-i saluta doar pe frati⁷, adica pe rudele si pe prietenii nostri. Si cei nemantuji sunt in stare de o asemenea iubire, care nu confine nici un element crestin distinctiv. Daca standardele noastre nu le depasesc pe cele ale lumii, e limpede ca niciodata nu vom avea o inraurire asupra ei.

Isus a spus ca urmasii Lui trebuie sa intoarca bine pentru rau, pentru ca sa poata fi fii ai Tataiui Sau din cer. El nu a spus ca aceasta e modalitatea prin care pot deveni ei fii ai lui Dumnezeu, ci, mai degraba, cum pot demonstra ca sunt copii ai lui Dumnezeu! intrucat Dumnezeu e impartial, si cu cei rai, si cu cei buni (prin faptul ca si unii si altii beneficiaza de pe urma binefacerilor soarelui si ale ploii), tot asa si noi trebuie sa ne purtam cu delicatețe si echitate fata de to{i.

5:48 Isus incheie acest fragment cu in-demnul: „Voi fiji dar desavarsiti, dupa cum si Tatal vostru este desavarsit! Termenul desavarsit trebuie inteles in lumina contex-tului. Nicidecum el nu inseamna impecabil sau total lipsit de pacat. Versetele anterioare explica limpede ca a fi desavarsit sau perfect inseamna a-i iubi pe cei ce ne urasc, a ne ruga pentru cei ce ne urasc, a ne ruga pentru cei ce ne persecuta si a fi omenos, atat cu prietenii, cat si cu dusmanii. Perfecțiunea de aici este acea maturitate spirituala care il invredniceste pe creștin sa-L imite pe Dumnezeu in raspandirea de binecuvantari catre toji, fara sa jina seama de fata omului.

J. Dajicu sinceritate (6:1-4)

6:1 in prima jumătate a acestui capitol, Isus se ocupa de trei zone specifice ale neprihanirii practice din viata cuiva: fapte de caritate (v. 1-4), rugaciune (v. 5-15) si post (v. 16-18). Termenul de „Tata” apare

de zece ori in aceste optsprezece versete si constituie cheia intelegerii lor. Faptele prac-

tice de neprihanire trebuie facute pentru aprobarea Lui, și nu a oamenilor.

El își începe această porțiune din predica Sa cu un avertisment împotriva ispitei de a ne etala piosenia prin savarsirea unor fapte de caritate, cu scopul expres de a fi văzuți de alții. Domnul nu condamnă fapta în sine, ci mobilul care a stat la baza ei. Dacă factorul decisiv a fost dorința de a fi observați de oameni, atunci aceasta va fi singura răsplata de care vom avea parte, căci Dumnezeu nu-i va răsplăti pe fatarnici.

6:2 Pare de necrezut ca fatamicii se dadeau în vânt după atenția oamenilor, făcând danii în sinagogi sau dând la saracii de pe stradă. Domnul a respins purtarea lor, cu aceste cuvinte lapidare: „și-au luat răsplata” (adică singura lor răsplata o va constitui reputația pe care au dobândit-o aici pe pământ).

6:3,4 Când un adept al lui Cristos face o faptă de milostenie, ea trebuie făcută în ascuns. De fapt, trebuie să fie atât de secretă, încât, cum le-a spus Isus ucenicilor: **sa nu știe stanga ta ce face dreapta**. Isus recurge la această exprimare metaforică pentru a ne arăta că faptele noastre de caritate trebuiesc făcute pentru Tatăl nostru din cer, și nu pentru a dobândi notorietate pentru noi înșine.

Pasajul acesta nu trebuie dus la extrema de a-l interpreta în sensul că orice dar care poate fi văzut de alții este interzis, întrucât este, practic, imposibil, să faci toate contri-buriile în mod strict anonim. Esența versetelor este că genul de etalare ostentativă a dămiciei este condamnat.

K. Fii sinceri în rugăciune (6:5-8)

6:5 Următorul subiect despre care îi previne Domnul pe ucenicii Sai este fatarnicia în rugăciune. Astfel ei nu au voie să se posteze în mod ostentativ în puncte expuse la vedere, în public, pentru a putea fi văzuți de alții rugându-se, acest act având menirea de a-i impresiona fața de cucernicia lor! Dacă dorința de preamarire este singurul factor determinant în rugăciunea noastră, atunci, declară Isus, preamarirea de care avem, în acest caz, parte ne va fi singura răsplata.

6:6 În versetele 5 și 7, în textul original grec se folosește pronumele pentru persoana a doua plural, „voi”. Dar în versetul 6 se revine la persoana a doua

singular, „tu”, pentru a se sublinia comuniunea personală cu Dumnezeu. Cheia primirii unui răspuns la

rugaciunile noastre consta in a ne ruga in ascuns (adica „du-te in c&maru&ta și inchi-de u&sa”). Dacă motivul real pe care-l urm&rim este sa facem ca rugaciunea noastra sa strabata pana la Dumnezeu, atunci negresit El ne va auzi și ne va r&spunde.

Ar insemna in&sa s&i atribuim acestui pasaj sensuri nedorite, daca 1-am invoca pentru a interzice rugaciunea in public. Membrii bisericii primare se adunau la rugaciunea colectiva (Fapte 2:42; 12:12; 13:3; 14:23; 20:36). Important este nu unde ne rugam, ci *de ce* ne rugam — ca sa fim vazut& de oameni, sau ca sa fim auzit& de Dumnezeu?

6:7 Rugaciunea nutrebuie safie alcatuita din expresii stereotipice, golite de sens și repetate la nesfar&șit („sa **nu bolborosui aceleași cuvinte**”). Cu asemenea cuvinte se roaga cei nemantuit&, dar pe Dumnezeu nu-L impresioneaza simpla repetare a unei mul-șimi de vorbe. El dorește sa aud&S cuvinte sincere, izvorate din inima.

6:8 Intrucat Tatal nostru cunoaște lucru-rile de care avem trebuin&ja, chiar inainte de a I le cere noi, pare logic sa intrebam: „A-tunci ce rost mai are sa ne rugam?” R&jiunea rugaciunii o constituie faptul ca prin rug&Sciu-ne recunoaștem nevoia noastra de El, faptul ca ne bizuim pe El. Tocmai aceasta este baza comunicarii cu Dumnezeu. in plus Dumnezeu infaptuieste lucruri ca raspus la rugaciune, pe care in alte conditii nu le-ar fi infap-tuit (Iacov 4:2).

L. Isus ne inv&ja rugaciunea model (6:9,15)

6:9 In versetele 9-13 gasim ceea ce s-a numit „rugaciunea domneasca” sau „Tatal nostru”. Cand o numim astfel trebuie sa pnem in&sa seama de faptul ca Isus nu a folosit niciodata aceasta rugaciune pentru El Insus&. Rugaciunea „Tatai nostru” a fost data ucenicilor, ca model, dupa care ei sa-și alcatuiasca rugaciunile. De asemenea, nu a fost data ca șablon, fara nici o abatere de la cuvintele care o alcatuiesc (e&el pu&jin, aș&a reiese din versetul 7), 51 aceasta din pricina pericolului pe care-l prezinta rostirea multor cuvinte, pe dinafara, de a goli de sens cuvintele respective.

Tatal nostru care ești in ceruri. Rugaciunea noastra trebuie adresata lui Dumnezeu Tatal, in semn de recunoaștere a suvera-nit&ajii Sale asupra universului.

Sfinfeasca-se Numele Tau.
Noi trebuie sa ne incepem rugaciunile cu inchinaciune,

dandu-I Lui lauda și onoarea care I se cuvin din plin.

6:10 Vie imparafia Ta. După închinare, trebuie să ne rugăm pentru propășirea cauzei lui Dumnezeu, punând interesele Sale pe primul plan. În mod concret, trebuie să ne rugăm pentru ziua în care Mântuitorul „și Dumnezeul nostru, Domnul Isus Cristos, Își va întemeia imparajia pe pământ și va domni în neprihanire.

Faca-se voia Ta. În această cerere, noi recunoaștem că Dumnezeu cunoaște binele suprem pentru viața noastră și a altora, și astfel noi îi predăm Lui voia noastră. În plus, exprimăm dorința noastră ca voia Lui să se facă în toată lumea.

Precum în cer, așa 51 pe pământ. Acest enunț modifică toate cele trei cereri anterioare. Închinarea la Dumnezeu, domnia sa veșnică a lui Dumnezeu și împlinirea voinței Sale sunt, toate, o realitate în cer. Rugăciunea cere în acest punct ca toate aceste condiții să existe și pe pământ, după cum există în cer.

Painea noastră cea de toate zilele da-ne-o nouă astăzi. După ce am pus interesele lui Dumnezeu pe planul întâi, ni se permite acum să ne prezentăm propriile noastre nevoi. Această cerere recunoaște faptul că depindem de Dumnezeu, pentru asigurarea hranei zilnice, atât a celei spirituale, cât și a celei fizice.

și ne iartă nouă greșelile noastre, precum și noi iertăm greșelile noastre. Aceasta nu se referă la iertarea de ordin juridic sau scutirea de pedeapsa pacatului (întrucât cea iertare se obține prin credința în Fiul lui Dumnezeu). Mai degrabă, se referă la iertarea părintească, de care este nevoie pentru a rămâne în părtășie cu Tatăl. Dacă credincioșii nu sunt dispuși să-și ierte pe cei care le-au greșit, cum se pot ei aștepta să fie în părtășie cu Tatăl lor, care le-a iertat de bunăvoie propriile lor greșeli?

6:13 și nu ne duce în ispita. Această cerere pare să contrazică afirmația de la Iacov 1:13, unde se spune că Dumnezeu niciodată nu ispitește pe nimeni. Totuși, Dumnezeu îngăduie copiilor Săi să fie testați și supuși încercărilor. Această cerere exprimă o neîncredere sănătoasă în capacitatea noastră proprie de a ne împotrivi ispitelor sau de a rezista când trecem prin încercări. Ea recunoaște totală noastră dependență de Dumnezeu, faptul că numai pe El ne bazează, că să nu cădem, atunci când sintem ispitiți.

Ci ne izbavește de **cel rău**. Aceasta este rugăciunea tuturor celor care doresc din

rasputeri sa fie pazit! de pacat, prin puterea lui Dumnezeu. Este strigatul izvorat din inima credinciosului, ca zilnic sa fie izbavit de puterea pacatului si a Satanei in viaa sa.

Caci a Ta este imparatia si puterea si slava, in veci. Amin.

Ultima propozitie a rugaciunii „Tatal nostru” este omisa in Biblia romano-catolicilor si in majoritatea versiunilor protestante moderne, intrucat nu apare in manuscrisele cele mai vechi. Dar aceasta doxologie constituie incheierea perfecta a rugaciunii si, oricum, ea exista in majoritatea manuscriselor*. Dupa cum s-a exprimat Ioan Calvin, „ea nu numai ca ne incalzeste inimile, indemnandu-le sa se inalte tot mai sus, spre slava lui Dumnezeu.... dar, in plus, ne spune ca toate rugaciunile noastre nu au alta temelie decat in Dumnezeu In-susj.”

6:14, 15 Aceasta e un fel de nota de subsol, menita sa explice versetul 12. Nu face parte din rugaciunea propriu-zisa, ci a fost adaugata pentru a sublinia ca iertarea parinteasca din versetul 12 este conditfonata.

M. Isus ne invata cum sa postim

(6:16-18)

6:16 A treia forma de fajarnicie religioasa pe care a infierat-o Isus a fost incercarea de a crea aparenja ca cineva posteste. Fajarnicii isi desfigurau faja cand posteau, incercand sa para trasj la fata, slabi si cu o infatisare cat mai trista. Isus spune insa ca este ridicol sa te strduiesti sa pari sfant.

6:17, 18 Adevaratii credinciosi trebuie sa posteasca in ascuns, fara sa manifeste nici un semn exterior. **Unge-și capul si spalati fata** inseamna sa te porji normal, ca in celelalte activitati ale zilei. Este de ajuns daca Tatal stie si El te va rasplati mai bine decat orice aprobare pe care ti-ar putea-o oferi oamenii.

EXCURS DESPRE POST

A posti inseamna a te atine de la satisfacerea apetitului fizic de mancare. S-ar putea sa fie voluntar, ca in pasajul de faa, sau involuntar (ca la Fapte 27:33 sau 2 Cor. 11:27). In Noul Testament postul este asociat cu starea de jale, de doliu (Mat. 9:14, 15) si cu rugaciunea (Luca 2:37; Fapte 14:23). In aceste pasaje postul insojea rugaciunea, ca o recunoastere a dorinjei fierbinfi a cuiva de a discerne voia lui Dumnezeu.

Postul nu are nici o valoare, in ce priveste mantuirea, dupa cum nu-i confera unui credincios un statut deosebit in faa lui Dum-

nezeu. Un fariseu s-a laudat odata ca el postea de doua ori pe saptamana. Cu toate acestea, el nu a dobandit indreptarea pe care o cauta (Luca 18:12, 14). Insa atunci cand un crestin posteaza in taina, ca forma de exercitiu spiritual, Dumnezeu ia nota de acest act si-l rasplateste. Desi nu ni se porunceste in Noul Testament sa postim, suntem indemnati sa facem acest lucru, prin faptul ca ni se promite o rasplata. Postul poate fi benefic pentru viaa de rugaminta, alungand oboseala si monotonia. Apoi el poate fi de mare pre in momente de criza, cand cineva doreste cu infrigurare sa afle voia lui Dumnezeu. Si apoi postul mai este de mare folos in promovarea disciplinei personale. Dar postul este o chestiune personala, intre individ si Dumnezeu si trebuie abordat numai din dorinta de a-l fi placut Lui. Caci postul isi va pierde valoarea atunci cand va fi impus din afara sau cand se va face parada de el, datorita unor motive greșite. f

suntem confruntati cu intrebarea: „Ce vom face atunci cu comorile noastre paman-

N. Adunati-va comori in cer (6:19-21)

Acest fragment confine cateva dintre cele mai revolutionante invataturi rostite de Domnul nostru — dar care sunt adesea cel mai neglijate de noi. Tema restului capitolului 6 este: cum putem dobandi siguranta cu privire la viitor.

6:19,20 in versetele 19-21 Isus rastoarna toate concepțiile omenești cu privire la modalitățile de a-ri asigura o situatie financiară sigură, pentru tot restul vieții. Cand spune: **Nu va strangeți comori pe pamant, El lasa sa se infeelega ca nu exista nici o siguranta in lucrurile materiale.** Orice fel de comoara materială de pe pamant risca fie sa fie distrusa de elementele naturii (**molia sau rugina**), ori sa fie furata de hoti. Isus spune ca singurele investitii care nu sunt supuse pierderii (sau deteriorarii) sunt **comorile din cer**.

6:21 Acest mod radical de a trata chestiunile de ordin financiar se bazeaza pe un principiu fundamental, care sustine intreaga concepție enunțata de Domnul: **Unde este comoara voastra, acolo va fi și inima voastra.** Daca banii tai se afla depusi intr-un sear, la banca, in acest caz, acolo iti vor fi și inima, si dorinta ta. Dar daca comorile tale vor fi in cer, atunci intr-acolo vor gravita și interesele tale. Aceasta invatatura ne obliga sa decidem daca acceptam sensul cuvintelor rostite de Isus. Daca raspundem afirmativ, atunci

tești?" Iar dacă susținem că nu asta a vrut să spună Isus prin afirmația din versetul 21, atunci suntem confrunțați cu o altă întrebare capitală: „Ce vom face cu Biblia noastră?”

pentru Dumnezeu, și pentru bani este^enun^ată aid în formula „stapani și sclavi”. În mod inevitabil unul va castiga loialitatea și ascultarea supre-

O. Candela trupului (6:22,23)

Isus știa că ucenicilor Săi le va fi greu să înțeleagă cum ar putea învățăturile Sale neconvenționale despre siguranța zilei de mâine să fie aplicate cu succes în viața de toate zilele. Prin urmare, El a recurs la o analogie, cu ochiul omenesc, pentru a ne învăța o lecție cu privire la vederea spirituală. El a spus că ochiul este candela trupului. Prin ochi primește trupul lumina, fiind învrednicit să vadă. Dacă ochiul este bun, atunci tot trupul va fi invadat de lumina. Dar dacă ochiul este rău, atunci vederea va fi stănjinită. În loc de lumina, vom avea parte de întuneric.

Aplicarea este următoarea: Ochiul bun aparține persoanei dominate de mobiluri curate, de dorința sinceră de a urmări interesele lui Dumnezeu și care este dispusă să accepte învățăturile lui Cristos la propriu. Întreaga sa viață a fost inundată de lumina. Omul acesta crede cuvintele lui Isus, renunță la bogățiile pământești, își adună comori în cer și știe că acestea îi conferă singura siguranță adevărată. Pe de altă parte, ochiul rău aparține persoanei care încearcă să trăiască și pentru veacul de acum, și pentru cel viitor. Astfel, el nu vrea să renunțe la bogățiile sale pământești, dar, în același timp, vrea să aibă parte și de comorile cerești. Învățăturile lui Isus îi se par incomode și imposibil de pus în aplicare. O asemenea persoană este lipsită de calauzirea precisă în viață, deoarece este plină de întuneric.

Și, adăuga Isus, **dacă lumina care este în tine este întuneric, cât de mare trebuie să fie întunericul acesta!** Cu alte cuvinte, dacă știi că „Domnul Isus” îți interzice să-ți pui încrederea în comorile acestui pământ și că siguranța zilei de mâine nu trebuie să depinde de ele, dar tu continui să te încrezi în ele, atunci învățătura pe care ai refuzat să ji-o însușești devine întuneric — o formă foarte intensă de orbire spirituală. Nu vei mai putea vedea bogățiile în adevărata lor lumina.

P. Nu poți sluji și lui Dumnezeu, și lui Mamona (6:24)

Imposibilitatea de a trăi și

ma din partea noastra. Tot așa este si cu Dumnezeu și Mamona. Fiecare din ei ne cere loialitatea iar noi trebuie sa alegem. Fie Il vom pune pe Dumnezeu pe locul intai, respingand tirania materialismului, fie vom trai pentru lucrurile trecatoare, refuzand dorința lui Dumnezeu de a ne stapani viața.

asigura cele necesare traiului. Pavel ne amin-teste ca daca nu muncesti ceva, nici sa nu mananci! (2 Tes. 3:10). Dupa cum nu tre-

Q. Nu va ingrijorati! (6:25-34)

6:25 In fragmentul acesta Isus Jinteste in tending noastra de a ne concentra viața in jurul alimentelor si a imbracamintii, pierzand astfel sensul adevarat al vietii. Problema care ne-o punem, de cele mai multe ori, nu este atat de mult ce mancam sau cu ce ne imbra-cam astazi, ci ce vom manca sau cu ce ne vom imbraca peste zece, douazeci sau trei-zeci de ani. Dar aceste griji cu privire la viitor constituie un pacat, deoarece ele neaga dragostea, intelepciunea și puterea lui Dumnezeu. Ele neaga dragostea lui Dumnezeu, presupunand ca Lui nu i-ar pasa de noi. Ele neaga intelepciunea lui Dumnezeu, presupunand ca El nu ar sti ce face. Și mai neaga puterea lui Dumnezeu, presupunand ca nu ar fi in stare sa implineasca nevoile noastre.

Acest gen de ingrijorare ne face sa ne cheltuim cele mai multe energii preocupati de o singura problema: aceea de a ne asigura ca vom avea din ce trai. Și, pana sa ne des-meticim, constatam ca ni s-a dus viața și am pierdut scopul central pentru care am fost creați. Cand Dumnezeu ne-a creat dupa chipul Lui, El nu a avut in vedere ca dupa aceea noi sa nu avem o alta preocupare mai inalta in viața decat aceea de a ne ingrijora cu privire la ce vom manca! Noi am fost lasati sa traим pe pamant pentru ca sa iubim, sa ne inchinam și sa-L slujim pe El și sa-I reprezentam interesele. Trupul nostru a fost randuit de El ca sa ne fie slujitor, nu stapan!

6:26 Pasarile cerului ilustreaza grija lui Dumnezeu pentru creaturile Sale. Ele ne propovaduiesc faptul ca este inutil sa ne ingrijoram. Ele nici nu seamana, nici nu secera, și totuși Dumnezeu le hranește. Or, intrucat in sistemul ierarhic al creatiei lui Dumnezeu, noi suntem cu mult mai de pret decat pasarile, inseamna ca, negresit, ne putem aștepta ca Dumnezeu sa aiba grija de nevoile noastre.

Trebuie sa subliniem insa ca acest text nu trebuie sa ne conduca la concluzia că nu ar mai fi necesar sa muncim, pentru a ne

buie sa conchidem ca fermierul nu mai are trebuinta sa semene, sa culeaga și sa secere. Toate aceste activități sunt o parte necesara din grija Sa pentru noi, din procesul asigurării celor necesare traiului nostru actual. Ceea ce interzice Isus aici este acțiunea de înmulțire a hambarelor, în încercarea de a ne asigura o siguranță a zilei de mâine, independent de Dumnezeu (practica condamnată de El în istofia fermierului bogat din Luca 12:16-21.) În lucrarea *Daily Notes of the Scripture Union* (Note zilnice editate de Uniunea Biblica), găsim rezumat succint versetul 26:

„S-a avansat argumentul ca dacă Dumnezeu susține, fără participarea lor conștiința, creațiile dintr-o ordine inferioară, cu atât mai mult El va întreține, cu participarea lor activă, pe cei pentru care a fost adus la ființă creștinii.”

6:27 Ingrijorarea cu privire la viitor nu este numai o dezonoare la adresa lui Dumnezeu, ci, în plus, mai este și zadarnică. Domnul demonstrează lucrul acesta prin întrebarea: **„Și apoi, cine dintre voi, chiar îngrijorându-se, poate să adauge macar un cot la înălțimea lui”** O persoană scundă, oricât s-ar îngrijora, tot scundă va rămâne! Ei bine, chiar dacă așa ceva ar fi cu puțință, ar fi mai ușor să sârbărești această faptă extraordinară decât să asiguri prin îngrijorarea ta, împlinirea tuturor nevoilor pe care le vei avea în viitor.

6:28-30 Aici Domnul Se ocupă de atitudinea nelogică de a ne îngrijora cu privire la faptul că nu vom avea suficiente haine cu care să ne îmbrăcăm în viitor. Crinii de pe câmp (probabil e vorba de anemone) nici nu țoacă, nici nu țes, și totuși întrec prin frumusețea lor străiele regale ale regelui Solomon. Or, dacă Dumnezeu poate să îmbrace cu atita splendoare florile de pe câmp, a căror existență este atât de efemeră, negreșit El va putea să aibă grija de copiii Lui, care 1 se închină și-L slujesc.

6:31,32 Concluzia pe care o desprindem de aici este că nu trebuie să ne petrecem viața într-o căutare febrilă după mâncare, băutură sau îmbrăcăminte pentru viitor. Neamurile neconvertite trăiesc pentru acumularea nebună a lucrurilor materiale, ca și când în hrană și îmbrăcăminte ar sta viața însăși. Nu așa ar trebui să stea

lucrurile în cazul creștinilor, care au un Părinte ceresc, Care le cunoaște nevoile de bază.

Dacă creștinii și-ar fixa Jelul de a-și

asigura dinainte toate nevoile lor pentru zilele viitoare, atunci tot timpul si toate energiile lor ar fi consumate pentru acumula-rea de rezerve financiare. Niciodata n-ar mai sti daca au economisit indeajuns, deoarece exista intodeauna pericolul unui crah al bursei, pericolul infalției, al catastrofelor de tot felul, al caderii la pat, loviti de o boala sau de un accident napraznic care sa te lase paralizat pe toata viața. Asta inseamna ca Dumnezeu ar fi privat de slujirea pe care I-o datoreaza copiii Lui. Scopul real pentru care au fost creati si convertiti ei nu ar mai fi atins. Barbatii si femeile creati dupa chipul divin ar trai pentru un viitor nesigur, pe acest pamant, in vreme ce ei ar trebui sa traiasca avand in vedere valorile proprii vesniciei.

Prin urmare, Domnul face un legământ cu urmașii Lui. El spune, in realitate: „Daca vei pune interesele lui Dumnezeu pe locul intai in viața ta, Eu iti voi garanta implinirea tuturor nevoilor tale viitoare. Daca vei cauta mai intai imparatia lui Dumnezeu și neprihanirea Lui, atunci Eu voi avea grija ca să nu-ți lipseasca niciodata nici unul din lucrurile de care ai nevoie în viața ta.”

6:34 Acesta este programul lui Dumnezeu de „asigurări sociale”. Sarcina care-i revine credinciosului este de a trai pentru Domnul, punandu-și încrederea în Dumnezeu cu privire la viitor și nelmanand nelămurit în încredințarea ca El va purta de grija. Locul nostru de muncă nu este altceva decât mijlocul prin care ni se asigură nevoile actuale. Tot ce vine peste aceasta este investit în lucrarea pentru Domnul. Noi suntem chemati sa trăim fiecare zi clipa prezenta. Nu te gîndi la grijile zilei de mâine!

R.Nujudecati! (7:1-6)

Acest pasaj despre judecata urmează imediat după percutanta învățătura a Domnului nostru despre bogățiile pămîntesti. Importanța este corelajia dintre aceste două teme. Creștinului care a lăsat totul pentru Cristos îi este ușor să-l critice pe creștinul bogat. Tot așa, creștinii care își iau în serios datoria de a asigura familiilor lor cele necesare traiului actual și pentru ziua de mâine tind să nu acorde aceeași importanță înțelegerii literale pe care îl atribuie unii cuvintelor rostite de Domnul Isus în ultimul capitol. Întrucât nimeni nu trăiește exclusiv prin credință, o atare critică este neîntemeiată.

Porunca aceasta de a nu-i judeca pe alții vizează următoarele domenii: nu avem voie să judecăm motivul care a stat la baza acțiunii.

nii cuiva. Nu avem voie sa judecam dupa aparen\$e (Ioan 7:24; Iac. 2:1-4). Nu avem voie sa-i judecam pe cei care au scrupule in privin\$a unor chestiuni ce nu sunt, in ele inlese, gresite sau corecte (Rom. 14:1 -5). Nu avem voie sa judecam un alt credincios, vorbindu-l de rau (Iac. 4:11, 12).

7:1 Uneori aceste cuvinte rostite de Domnul nostru au fost infelese gresit de oameni, in sensul ca orice forma de critici ar fi interzis. Indiferent ce s-ar intampla, spun ei, pe un ton pios: „Nu judecati, \$i nu vep! fi judecati!” Dar Isus nu ne-a invajat ca trebuie sa fim ni\$te cre\$teni lipsiti de discernamant. Nu a stat niciodata in intentia Lui ca noi sa renunjam la facultatea de a discerne lucrurile in maniera critica. Noul Testament e plin de ilustrajii din care reiese ca oamenii au fost indreptajii sa fac critici justificate cu privi-re la conditia, conduita sau invajatura altora. In plus, exista cateva domenii in care cresti-nului i se porunceste sa ia o decizie, sa faca distinc\$ie neta intre ceea ce este bun \$i ceea ce este n5u sau intre mediocru \$i superlativ. Iata cateva dintre aceste domenii:

1. Cand se ivesc dispute intre credinciosj, acestea trebuie rezolvate in biserica, in fa\$a membrilor adunarii, care pot lua o decizie in problema respectiva (1 Cor. 6:1-8).

1. Biserica locala are datoria de a judeca pacatele grave savarsite de membrii ei \$i de a lua masurile care se impun (Mat. 18:17; 1 Cor. 5:9-13).

3. Credincio\$ii au datoria sa judece invatatura predata de invaiatorii si predicatorii care vestesc in mijlocul lor, in lumina Cuvantului lui Dumnezeu (Mat. 7:15-20; 1 Cor. 14:29; 1 Ioan 4:1).

4. Crestinii trebuie sa discearna daca altii sunt credincio\$ii, pentru a implini astfel porunca lui Pavel de la 2 Corinteni 6:14.

4. Cei din biserica trebuie sa judece care dintre barbaji poseda calitatile necesare de a fi presbiteri si diaconi (1 Tim. 3:1-13).

6. Suntem chemati sa discemem care sunt cei nesupusj \$i turbulent, care sunt cei fricosj, care sunt cei slabi, \$i sa-i tratam in conformitate cu instruc\$unile pe care ni le da Biblia in aceasta privin\$ia (vezi, de pilda,

1 Tes. 5:14).

7:2 Isus ne-a prevenit in\$a cu privire la faptul ca judecata necorespunzatoare se va rasplati in mod reciproc: „**Caci cu ce judecata judeca[i] fea aceea] ve[i] fi judecati.**” Acest principiu, conform caruia vom secera exact ceea ce am semanat (Gal. 6:7) este integrat in toate aspectele vietii oamenilorpe

acest pamant. Marcu aplică principiul la însușirea de către noi a Cuvantului (4:24) iar Luca îl aplică la generozitatea cu care facem damicia (6:38).

7:3-5 Isus a demască tendința noastră de a observa o greșeală minuscula la cineva, în vreme ce noi ignorăm aceeași greșeală în viața noastră. De aceea a recurs El la figura de stil numită hiperbolă, prin care se exagerează intenționat o situație, pentru a-i face mai ușor de înțeles adevărul sau ideea care trebuie subliniată. Astfel, cineva care are o bătă în ochi adesea se leagă de paiul din ochiul altcuiva, fără să-și dea seama de situația în care se găsește el însuși. Este o fatamă să presupunem că am putea fi de ajutor unei persoane căzută în vreo greșeală, atâta timp cât noi înșine ne facem vinovați de o greșeală (similară) mult mai mare! Mai întâi trebuie să ne punem în ordine propria noastră viață, îndreptând greșelile din ea, și numai după aceea vom putea să criticăm aceste greșeli în viața altora.

7:6 Versetul 6 demonstrează că nu a stat în intenția lui Isus să interzică *orice* fel de judecată. El i-a prevenit pe ucenici să nu dea lucrurile sfinte la câini și să nu arunce mărgăritarele la porci. În cadrul Legii lui Moise, câinii și porcii erau considerate animale necurate, în contextul ei desemnându-i pe oamenii răi. Când dăm peste oameni depravați, care tratează adevărurile divine cu un dispreț total, răspund la propovăduirea de către noi a cuvintelor lui Cristos cu înjosiri și violent, noi nu suntem obligați să continuăm să le împărtășim evanghelia. A insista să le vestim mai departe Cuvantul nu ar face altceva decât să ingramadească și mai multă osândă asupra celor care se fac vinovați de această respingere.

Se înțelege de la sine că e nevoie de mult discernământ spiritual pentru a discerne care sunt acești oameni. Poate că de aceea verse-tele următoare abordează subiectul rugăciunii, prin intermediul căreia noi putem cere înlepleciune.

**S. Cereti fara intrerupere,
cauta(i) fara intrerupere,
bateti fara intrerupere
(7:7-12)**

(7:7,8) Dacă ne imaginăm cumva că am putea trăi în practica învățăturile Predicii de pe Munte prin propriile noastre foite, atunci înseamnă că nu am înțeles caracterul supra-natural al vieții la care ne cheamă Mantuitoarea. Înlepleciunea sau puterea de a

trăi o asemenea viață trebuie să vină de sus. Și

astfel ni se adreseaza aici invitatia de a cere si a nu obosi cerand; de a cauta, si de a nu obosi batand. Injelepciunea si puterea de a trai viaja crestina vor fi daruite tuturor celor care cer aceste lucruri, in rugaciune fierbinte si staruitoare.

Scoase din contextul lor, versetele 7 si 8 ar parea ca un cec in alb pentru credincios, cu alte cuvinte, ca orice am cere ni s-ar da! Lucrurile nu stau chiar așa! Versetele trebuie injelese in contextul imediat in care apar si in lumina celorlalte invajaturi din cuprinsul Bibliei referitoare la rugaciune. Prin urmare, aceste fagaduinde care ni se par, la prima vedere, lipsite de orice restrictii, sunt, in realitate, determinate de alte pasaje. De pilda, in Psalmi 66:18 aflam ca eel care se roaga nu trebuie sa aiba in viaja sa nici un pacat nemarturisit. Crestinul trebuie sa se roage cu credinja (Iac. 1:6-8) si dupa voia lui Dumnezeu (I Ioan 5:14). Rugaciune trebuie sa fie facuta cu persistenja (Luca 18:1-8) si sinceritate (Ev. 10:22a).

7:9, 10 Cand au fost indeplinite conditiile rugaciunii, crestinul poate avea increderea deplina ca Dumnezeu va asculta rugaciunea lui si-i va da raspuns. Aceasta asigura rare isi gseste temeiul in caracterul lui Dumnezeu, Tatal nostru. Pe plan omenesc, noi stim ca daca un fiu ii cere paine, tatal lui nu-i va da o piatra, dupa cum nu-i va da un sarpe, daca ii cere un peste. Un tata paman-tesc nici nu-l va amagi pe fiul sau fiamand, nici nu-i va da vreun lucru care sa-i dauneze.

7:11 Domnul nostru foloseste metoda argumentarii de la simplu la complex. Cu alte cuvinte, daca parinji omenesti onoreaza cererile copiilor lor, acordandu-le ceea ce este mai bun pentru ei, cu cat mai mult va face acest lucru Tatal nostru care este in ceruri.

7:12 Legatura imediata dintre versetul 12 si eel precedent pare sa fie urmatoarea: intrucat Tatal nostru ne da atatea lucruri bune, si noi, la randul nostru, trebuie sa-I urmam exemplul, dand dovada de omenie (bunatate) faja de altii. Iar proba prin care putem verifica daca o actiune va fi benefica pentru altii este de a vedea daca noi inline am dori sa avem parte de ea. „Regula de aur” fusese exprimata, in termeni negativi, cu eel putin o suta de ani inainte de vremea Domnului Isus de catre rabinul Hillel. Dar

exprimand regula in termeni pozitivi, Isus depaseste cadrul pur restrictiv al acestui principiu, trecand la domeniul pozitiv, al

unei actiuni deliberate de a face bine altuia. Crestinismul nu consta doar din efortul de a te abtine de la comiterea pacatului, ci este o forma pozitiva a facerii de bine.

Aceasta afirmare a lui Isus este legea si proorociei, adica ea rezuma invaturile morale ale Legii lui Moise si ale scrierilor Profeilor lui Israel. Neprihanirea ceruta de Vechiul Testament este implinita in credinciosii convertiti, care umbla astfel dupa indemnurile Duhului (Rom. 8:4). Daca s-ar aplica pe plan international acest verset, ar avea darul de a transforma toate domeniile relatiilor dintre natii, al vietii politice din orice stat, al vietii familiei si bisericii.

imbracati in haine de oi, pe cand

T. Calea ingusta (7:13,14)

Domnul ne previne acum ca poarta de intrare pe calea uceniciei crestine, este ingusta iar drumul greu.⁹ Dar ei care li urma-za cu credinciosie invaturile gasesc viaja din belsug. Pe de alta parte, exista o alta poarta, larga, anume viala satisfacerii tuturor dorinzelor si placerilor proprii. Sfarsitul acestei vieti este pierzarea. Aici nu se discuta despre pierzarea sufletului, ci despre eșecul de a trai in practica scopul pentru care ai fost creat.

Versetele acestea mai au o aplicatie la evanghelie, prin faptul ca descriu cele doua cai si cele doua destine ale omenirii. Poarta larga si calea lata duce la pierzare (Prov. 16:25). In schimb, poarta ingusta si calea grea duce la viata. Isus este si poarta (Ioan 10:9), si calea (Ioan 14:6). Acum insa, deși aceasta *aplicatie* a textului este valabila, *interpretarea* este destinata credinciosilor. Isus spune ca pentru a-L urma pe El se cere credinta, disciplina si rabdare. Dar viaja aceasta grea este singura demna de a fi traita. Daca vei alege calea usoara, vei avea o multime de camarazi pe drum, dar vei pierde lucrurile cele mai alese pe care ti le rezerva-se Dumnezeu!

U. Dupa roadele lor ii veti

cunoa^te (7:15-20)

7:150riundeni se da o invatatura despre cerintele stringente ale adevaratei ucenicii, vom intalni si proorocii mincinosi, care promoveaza poarta larga si calea usoara. Acestia dilueaza adevarul, pana cand, cum s-a exprimat C. H. Spurgeon: „nu a mai ramas din el nici atat cat sa faci o supa pentru o lacusta pricajita.” Oamenii acestia care pretind ca vorbesc in numele lui Dumnezeu se strecoara

inauntrul lor sunt lupi rapitori; adica necre-dincioși venali, care se napustesc asupra celor imaturi, instabili și creduli.

7:16-18 Versetele 16-18 trateaza proble-ma depistarii profejiilor falsj: „dupa roadele lor ii veji cunoaște.” Vietile lor destnabaiate și invajaturile nocive pe care le propaga ii dau de gol. Un pom sau o planta produc rod dupa soiul lor. Spinii nu vor produce stru-guri, nici maracinii smochine. Pomul bun face roade bune iar pomul rau face roade rele. Principiul e valabil atat in lumea naturals, cat sj in lumea spirituala. Felul de viejuiire sj invajaturile celor care susjin ca vorbesc in numele lui Dumnezeu trebuie sa fie supuse la proba Cuvantului lui Dumnezeu: „Daca nu vor vorbi așa, nu vor mai rasari zorile pentru poporul acesta” (Isa. 8:20).

7:19, 20 Profejii falși vor fi aruncaji in foe. Invajatorii falși și profejii mincinosj vor avea parte de o pierzare rapida (2 Pet. 2:1). Ei se cunosc dupa roadele lor.

V. Niciodata nu v-am cunoscut (7:21-23)

7:21 Domnul Isus ne avertizeaza in continuare asupra pericolului pe care-L prezinta cei ce pretind ca-L cunosc ca Mantuitor, dar care n-au fost convertiji niciodata. **Nu oricine** li spune lui Isus: „Doamne, Doamne” va intra in imparajia cerurilor. Numai cei care fac **voia** lui Dumnezeu vor intra in imparajie. Primul pas pe calea infSp-tuirii voii lui Dumnezeu este sa crezi in Domnul Isus (Ioan 6:29).

7:22, 23 In ziua judecajii, cand necre-dincioșii vor sta jnaintea lui Cristas (Apo. 20:11-15), mulji li vor aminti ca ei au pro-rocit, au scos afara demoni sau au facut multe minuni — toate in Numele Lui. Dar toate insistence lor vor fi in zadar. Isus le va spune raspicat ca niciodata nu i-a cunoscut sau considerat ai Lui.

Din aceste versete invaj&m ca nu toate minunile sunt de origine divina și ca nu toji cei care savarșesc minuni poseda imputemi-cirea divina. Cand se savargeste un miracol, aceasta nu inseamna altceva decat ca a intervenit puterea supranaturall Or, puterea aceasta poate fi de origine divina ori satani-ca. Satan poate sa-și imputerniceasca slujitorii ca aceștia sa scoata afara demoni, dar numai temporar, cu scopul de a crea iluzia ca miracolul respectiv este de natunl

divina. Satan nu-și va dez-bina in-sa imparajia impo-triva ei in-sași, in asemenea situații, ci dimpo-

triva, va pune la cale o invazie si mai periculoasa de demoni in viitor.

W. Zidita pe stanca (7:24-29)

7:24, 25 Isus își încheie Predica cu o parabolă, care subliniază importanța ascultării. Nu este de ajuns să auzim aceste cuvinte, ci mai trebuie să le și punem în aplicare. Ucenicul care aude și împlinește poruncile lui Isus este ca un om înțelept, care și-a zidit casa pe stancă. Casa lui (viața sa) are o temelie solidă și atunci când vor veni ploile și vântul, ea nu se va prăbuși.

7:26, 27 Persoana care aude cuvintele lui Isus dar nu le împlinește este ca un om neînțelept, care și-a zidit casa pe nisip. Omul acesta nu va fi în stare să reziste când vor veni furtunile vieții: când ploaia a lovit în casa aceasta și a suflat vântul, ea s-a prăbușit, pentru că nu a avut o temelie solidă.

Dacă cineva trăiește după principiile Predicii de pe Munte, lumea îl va califica drept neînțelept. Isus îl numește însă înțelept pe acest om. Lumea îl va considera înțelept pe cel care trăiește după vedere, doar pentru clipa de față, doar pentru sine. Isus îl numește pe acest om neînțelept. Este într-un totală adecvare să se recurgă la comparația cu ziditorul înțelept și cel neînțelept, pentru a ilustra adevărurile evangheliei. Cei înțelepti își pun toată încrederea în Domnul Isus, Domnul și Mântuitorul Lui, în Stancă pe care e zidită viața lui. Cel neînțelept refuză să se pocăiască și-l respinge pe Isus, nesocotind faptul că El e singura lui speranță de mântuire. Dar talmacirea parabolei ne duce mult mai departe, dincolo de mântuire, la rezultatele practice care decurg din viața creștină.

7:28, 29 Când a terminat Domnul Isus de rostit aceste cuvinte, oamenii au rămas uimiți de ele. Dacă citim Predica de pe Munte și nu rămânem uimiți de caracterul ei revoluționar, înseamnă că nu i-am înțeles mesajul.

Oamenii au sesizat deosebirea dintre învățătura lui Isus și cea a carturarilor. El vorbea cu autoritate, pe când cuvintele rostite de ei erau lipsite de putere. Cuvintele Sale erau vocea, pe când ale lor erau doar ecoul. Jamieson, Fausset și Brown fac următoarele observații pe această temă:

Expozitor și Judecător, era normal ca învățăturile carturarilor să se plească, în fața strălucirii Sale.¹⁰

În contextul în care Învățăturile Sale emanau atăta autoritate divină, de Datator al Legii,

**V. MINUNILE LUI MESIA,
EXEMPLIFIED PUTEREA
ȘI HARUL LUI, TREZESC
IN OAMENI O VA-RIETATE
DE REACTH
(8:1-9:34)**

sub aspecte respingatoare, având
un caracter distructiv și inferos,
ea

in capitolele 8-12 Domnul Isus prezinta poporului Israel dovezi concludente asupra faptului ca El este intr-adevar Mesia, despre care au sens profetii. Unul din aceștia, Isaia, prezisese ca Mesia va deschide ochii orbilor, va destupa urechile surzilor, îi va vindeca pe șchiopi și-i va face pe muti sa cante (35:5, 6). Implinind toate aceste profeții, Isus a demonstrat ca este Mesia. Iar Israel, daca ar fi cercetat Scripturile, ar fi gasit cu ușurință toate elementele necesare pentru a-L identifica, recunoscand ca El este Cristosul. Dar nu exista oameni mai orbi decat cei care refuza să vada.

Evenimentele consemnate in aceste capi-tole sunt prezentate in cadrul unei structuri tematice, și nu in ordine strict cronologica. In plus aceasta prezentare nu consemneaza intreaga activitate a Domnului nostru, ci doar o serie de evenimente selecționate de Duhul Sfânt pentru a ilustra diverse teme centrale din viața Mantuitorului. Iata cateva din subiectele intalnite in cadrul acestei prezen-tari:

1. Autoritatea absoluta a lui Cristos asupra bolilor, demonilor, mortii și elementelor naturii.
1. indrituirea Sa de a avea domnie absoluta in viata celor care il urmeaza.
1. Respingerea tot mai accentuata a lui Isus de catre natiunea Israel, in special de catre conducatorii religiosi.
1. Primirea farisăvoare a Mantuitorului de catre persoane individuale dintre Neamuri (neevrei, pagani).

A. Puterea asupra leprei (8:1-4)

8:1 In pofida caracterului radical și ex-trem al invataturii lui Isus, oamenii erau atrași de aceasta invatatura; multimi mari de oameni Il urmau. Adevarul se verifica singur și chiar daca nu este pe placul oamenilor, el ramane intipărit in mintea lor.

8:2 Un lepros a ingenuciat inaintea lui Isus, rugandu-L fierbinte sa-l vindece. Acest lepros avea credinta ca Domnul il va putea vindeca. Or, o astfel de credits nu ramane niciodata nerasplatita. Leprea este o imagine foarte adecvata a pacatului, intrucat aceasta boala se prezinta

fiind, in unele forme, imposibil de vindecat pe cai omenești."

8:3 Leprosji erau impinsi la periferia societății. Datorită pericolului contaminării, orice contact fizic cu ei era interzis. în cazul iudeilor, un atare contact adăuga și o întinare ceremonială, adică făcea persoana respectivă necorespunzătoare pentru a se mai putea închina în adunarea Israelului. Dar Isus s-a atins de lepros și a rostit cuvintele tămăduitoare și imediat lepra a dispărut. Man-tuitorul nostru are puterea de a curăța* de păcat și de a-l califica pe cel curățat, făcându-l vrednic de a se închina.

8:4 Aici găsim consemnata prima dată în evanghelia după Matei când Domnul Isus îi poruncește cuiva să nu spună la nimeni despre minunea care i s-a făcut sau la care a asistat (vezi și 9:30; 12:16; 17:9; Marcu 5:43; 7:36; 8:26). Motivul acestei interdicții trebuie căutat probabil în faptul că Domnul era conștient că pe mulți îi interesa doar izbăvirea de sub jugul roman și că ar fi dorit să-L facă Rege. Dar Isus știa că Israelul era nepocăit și că acest popor avea să-l respingă conducerea Sa spirituală, Domnul fiind nevoit să treacă mai întâi pe la crucă.

Sub Legea lui Moise, preotul avea și rolul de medic. Când un lepros era curățat, el avea obligația de a aduce o ofrandă și a se înfățișa înaintea preotului, pentru a fi declarat curat (Lev. 14:4-6). Negreșit, era un eveniment foarte rar să vezi un lepros vindecat — era un fapt atât de ieșit din comun încât s-ar fi convenit ca acest preot să cerceteze dacă nu cumva s-a arătat, în sfârșit, Mesia. Dar nu citim nicaieri că s-ar fi petrecut o asemenea reacție. Isus i-a spus leprosu-lui să îndeplinească cerințele legii pentru această situație.

Implicațiile spirituale ale acestei minuni sunt clare: Mesia venise la poporul Israel cu puterea de a vindeca națiunea de boala ei. El a prezentat această minune ca pe una din scrisorile Sale de acreditare. Dar națiunea nu era încă pregătită pentru izbăvitorul ei.

B. Putere asupra paraliziei (8:5-13)

8:5,6 Credința acestui sutas neevreu este introdusă în contrast puternic cu totala lipsă de receptivitate a iudeilor. Dacă Israel nu vrea să-L recunoască pe Rege, atunci disprețuiri de pagani îl vor accepta! Sutasul era ofiter roman care avea în

subordinea lui circa o sută de oameni, fiind cantonat la Capernaum. El a venit la Isus în căutare de vindecare pentru robul sau, care se îmbolnă-

visă grav de paralizie. Avem aici de a face cu un caz aparte de compasiune, întrucât cei mai mulți funcționari nu ar fi avut atata grija de un rob.

8:7-9 Când Isus S-a oferit Să-I viziteze pe robul bolnav, sutasul a demonstrat realitatea și profunzimea credinței sale. În mare, iată ce a spus el: „Eu nu sunt vrednic să-mi intri în casa. Oricum, nu e nevoie, deoarece ai putea foarte bine să-l vindeci doar spunând un cuvânt. Eu știu ce înseamnă autoritatea. Și eu primesc ordine de la superiorii mei și, la rândul meu, dau ordine celor aflați sub comanda mea. Poruncile mele sunt executate în mod implicit. Cu cât mai multă putere ar avea cuvintele Tale asupra bolii robului meu!”

8:10-12 Isus S-a minunat de credința acestui ne-evreu. Este doar una din două ocazii în care se spune că Isus S-a minunat. Cealaltă este în legătura cu necredința iudeilor (Marcu 6:6). El nu găsește o credință atât de mare nici printre membrii poporului ales, Israel. Asta L-a determinat să spună că în viitoarea împărăție Neamurile vor veni în număr mare din toată lumea, pentru a avea parte cu patriarhii poporului evreu, în timp ce ființele împăratului vor fi aruncate în întunericul de afară, unde vor plânge cu amar și vor scriști din dinți. Fiii împăratului sunt cei care s-au născut iudei, au pretins că-L recunosc pe Isus ca Dumnezeu și Rege, dar care n-au fost convertiți cu adevărat niciodată. Principiul se aplică și astăzi. Mulți copii care au avut privilegiul de a se fi născut și a fi crescuți în familii creștine vor pieri în iad pentru că L-au respins pe Cristos, în timp ce salbaticii din jungla se vor bucura de slava veșnică a cerului, pentru că au crezut în mesajul evangheliei.

8:13 Isus i-a spus sutașului: „Du-te și făcă-te după credința ta.” Credința este răsplătită proporțional cu încrederea în caracterul lui Dumnezeu. Robul a fost vindecat pe loc, chiar dacă Isus se afla la oarecare distanță. Putem vedea în acest exemplu o întrupare a lucrării actuale a lui Cristos, de vindecare și izbăvire a Neamurilor, lipsite de privilegii, de sub paralizia păcatului, cu toate că El însuși nu este prezent cu trupul.

C. Puterea asupra frigurilor (8:14,15)

La venirea serii, când s-a terminat saba-tul (vezi Marcu 1:21-34), oamenii au dat buzna la El, aducând multe victime ale

posesiunii demonice. Acești indivizi jalnici erau umpluți și stăpâniți de duhuri rele.

Adesea ei demonstau cunostinje si puteri supranaturale. Alteori erau chinuati. Purtarea lor se asemana cu cea a nebunilor, cu deosebirea ca sursa neputintei lor era de natura demonica, mai degraba decat mentala. Isus a scos duhurile rele cu un singur cuvânt.

De asemenea, i-a vindecat pe toti cei care erau bolnavi, implinind profeția de la Isaia 53:4: „Totusi El suferințele noastre le-a purtat și durerile noastre le-a luat asupra Lui...” Versetul 17 este adesea folosit de cei care fac minuni de vindecare, pentru a arata ca vindecarea ar fi inclusa in lucrarea de ispașire a Domnului Isus și, prin urmare, vindecarea fizica este un lucru pe care credinciosul il poate cere prin credință. Dar aici Duhul lui Dumnezeu aplica profeția la lucrarea de vindecare savarsita de Mantuitor pe pamant, nu la lucrarea Sa de pe cruce!

Pana aici in capitolul acesta am vazut patru minuni, dupa cum urmeaza:

1. Vindecarea leprosului iudeu, Cristos afandu-se de raja.
1. Vindecarea robului sutasului, Cristos nefiind la locul vindecarii.
1. Vindecarea soacrei lui Petru, Isus aflandu-se prezent in casa.
1. Vindecarea tuturor posedajilor demonici și a bolnavilor, Isus fiind prezent la locul vindecarii.

Gaebelein este de parere ca acestea sunt prototipuri ale celor patru faze din lucrarea Domnului nostru:

1. Cristos la Prima Venire, savarsind lucrarea Sa pentru poporul Sau, Israel.
1. Dispensatia Neamurilor, Isus nefiind de faza fizic.
1. A Doua Sa Venire, cand El va intra in casa, restabilind relatiile Sale cu Israel și vindecand-o pe fiica bolnava a Sionului.
1. Mileniul, cand toti posedajii de demoni și bolnavii vorfi vindecati.¹²

Aceasta este, fara indoiala, o percutanta analiza a progresului invaiaturilor din cadrul minunilor, și ar trebui ca ea sa ne trezeasca la realitatile profunde ascunse in Sfintele Scripturi. E bine insa sa avem grija ca nu cumva sa ducem aceasta metoda la extrem, incercand sa forjam sensul unui text, dincolo de limitele permise.

E. Minunea refuzului uman (8:18-22)

L-am vazut pe Cristos exercitandu-si autoritatea asupra bolii si a demonilor. Doar cand

intra in contact cu barbati si femei, intampina El rezistența — aceasta fiind minunea refuzului.

8:18-20 Pe cand se pregatea Isus sa traverseze Marea Galileii, de la Capernaum, pana pe coasta de rasarit, a pasjt in taja un carturar plin de incredere in el insusj, fag&duind sa-L urmeze pe Isus pana la capat. Raspunsul pe care i-l da Domnul il pune pe ganduri, deoarece ii cere sS ia in considerare prepal unei atari actiuni: faptul ca toata viaja va trebui sa si-o traiasca in lepadare de sine. „Vulpile au vizuini sj pasarile au cuiburi, dar Fiul Omului nu are unde-și pleca capul." In lucrarea Sa publica El nu a avut casa Lui proprie, dar erau destule case in care El era primit ca oaspete de onoare și putea dormi oricand. Adevarata for^a a cuvintelor Sale pare sa fie de natuia spirituala: lumea aceasta nu i-a putut asigura odihna reala și durabi-la. El avea de indeplinit o lucrare și nu-și putea permite sa Se odihneasca atata timp cat aceasta ramanea neindeplinita. Același lucru este valabil sj in cazul urmașilor Lui: lumea aceasta nu este locul lor de odihna — sau, eel pujan, nu ar trebui sa fie!

8:21 Un alt urmas. al Sau, bine inten-tionat, și-a exprimat dorința de a-L urma, dar avea mai intai de rezolvat o treaba mai importantS: „Doamne, lasa-ma sa ma due mai intai sa-mi ingrop tatal." Daca tatal lui a murit deja sau nu — asta nu are important Problema consta in exprimarea unei contradijii, in cuvintele: „Doamne.... eu... mai intai." El s-a așezat pe sine insusj inain-tea lui Cristos. DesJ este absolut normal sa-i faci tatalui tau o inmormantare cum se cuvi-ne, aceasta devine o actiune gresjta atunci cand chiar și un asemenea act ocupa un loc superior chemarii Mantuitorului,

8:22 Isus i-a raspuns, de fapt: „Prima ta datorie este sa Ma urmezi pe Mine. Lasa-i pe cei morti spiritual sa-i ingoape pe cei morji fizic. O persoana nemantuuta e suficient de capabila sa infSptuiasca o asemenea lucrare. in ce te privește pe tine, consacra tot ce ai mai de prej in viaja ta lucrurilor nepieritoare. Nu-(i pierde timpul cu fleacuri." Nu ni se spune cum au raspuns acesti doi ucenici. Dar se poate deduce, implicatia clara fiind ca L-au parasit pe Cristos, pentru a trSi o viaja tihnita in aceasta lume, imbrajisand lucrurile secundare. inainte de a-i condamna, artrebui sa ne verificam pe noi insjne cu privire la cele doua condifii de a fi ucenic, pe care le enunja Isus in acest pasaj.

F. Putere asupra elementelor naturii

(8:23-27)

Marea Galileii e cunoscuta pentru furtu-

nile violente care se ivesc ca din senin pe ea. Vanturile dinspre nord sufla cu putere de-a lungul Vaii Iordanului, crescand in intensitate, datorita efectului de tune]. Astfel cand ajung la Marea Galileii, o fac extrem de dificila pentru navigajie.

Cu aceasta ocazie, Isus traversa marea de la vest la est. Cand a izbucnit rurtuna, El dormea in barca. Ingroziti, ucenicii L-au trezit, strigand disperati dupa ajutor. Trebuie sa le acordam credit pentru faptul ca s-au dus sa ceara ajutor de la Cine trebuia. Dupa ce i-a mustrat pentru credinfa lor foarte redusa, El a certat vanturile si valurile. Apoi, cand s-a lasat o mare liniște, oamenii s-au minunat ca pana si elementele naturii H asculta pe umilul lor Pasager. O, cum nu-si dadeau ei seama ca Insuși Creatorul si Susji-natorul intregului univers calatorea in acea zi la bordul ambarcaliunii lor!

Mai devreme sau mai tarziu, toji ucenicii vor trece prin furtuni. Uneori ni se pare ca vom fi inghititi de valuri. Ce mangaiere sa știm ca Isus este in barca cu noi! „Nu-s valuri sa-nghita corabia in care Se aria Sta-panul oceanelor, pamantului si cerurilor.” Nimeni nu poate potoli fuitunile vietii ca Domnul Isus!

umane sau, daca asta nu se poate, in animale sau

G. Isus vindeca doi poseda^i demonici

(8:28-34)

8:28 Pe malul de est al Marii Galileii se afia (inutul Gherghesenilor.¹³ Cand a sosit Isus, a intalnit doua cazuri de posesiune demonica extrem de violenta. Acești demo-niaci traiau in morminte de genul peșterilor și erau atat de fioroși incat oamenii de prin partea locului se temeau sa treacă pe acolo.

8:29-31 Cand S-a apropiat Isus, demonii au strigat: „Ce legatura este intre noi și Tine, Isuse, Fiul lui Dumnezeu? Ai venit aici sa ne chinuiești inainte de vreme?” Ei știau cine este Isus și ca, in final, El ii va nimici. In aceasta privința, teologia lor era mai exacta decat cea a multor teologi liberali din zilele noastre. Sim^ind ca Isus avea sa-i scoata afara, ei au cerut sa li se dea voie sa fie transferal intr-o turma de porci care paștea prin preajma.

8:32 E destul de ciudat ca Isus le-a satisfiScut dorin^a. Ce L-a determinat pe Domnul Suveran sa acorde cererea demo-nilor? Pentru a injelege acjiunea Lui, trebuie sa injelegem douaalucruri: Mai intai, demonii fug de starea dezmembrata. Ei vor cu orice chip sa locuiasca in trupurile fiintelor

alte creaturi. In al doilea rand, scopul urmarit intodeauna de demoni este sa distruga. Daca Isus s-ar fi multumit doar sa-i scoata din persoanele posedate, demonii ar fi constituit un pericol pentru altf oameni din partea locului. Permutandu-le insa sa intre in porci, El i-a impiedicat sa intre in barba[^]i si femeii, limitandu-le puterea distructiva la animale. Inca nu sosise vremea ca ei sa fie nimicip! cu totul de catre Domnul. De indata ce a avut loc transferul, porcii au navSlit pe panta dealului, inecandu-se in mare.

Incidental acesta demonstreaza ca scopul final al demonilor este de a distruge si subli-niaza posibilitatea terifianta ca doar doi oameni sa poata fi posedafi de un numar at&t de mare de demoni cat a fost necesar pentru a distruge doua mii de porci (Marcu 5:13).

8:33, 34 P&zitorii porcilor au alergat in sat, spunand oamenilor ce s-a intamplat. Locuitorii satului au venit mgroziji si L-au rugat s& piece din zona. De atunci incolo Isus a fost criticat pentru ca ar fi ucis fara rost porcii respectivi si a fost rugat sa piece din regiunile vizitate, pe motiv ca ar fi pus mai mare pre! P^e viaja oamenilor, decat pe cea a animalelor. Dar daca acesti gherghe-seni erau iudei, atunci inseamna cS oricum nu aveau voie sa creasca porci! Nu are insa important daca erau evrei sau nu. Ceea ce e condamnabil este ca puneau mai mult pre{ pe o turma de porci, decat pe vindecarea a doi posedafi.

H. Puterea de a ierta pacatele (9:1-8)

9:1 Respins de ghergheseni, Mantuitorul a traversat din nou Marea Galileii, sosind la Capernaum, care devenise oraşul Sau dupa ce locuitorii Nazaretului au incercat sa-L distruga (Luca 4:29-31). Aici a sSvarsit El cateva dintre cele mai mari minuni.

9:2 Au venit la El patru baibaji, purtand un paralytic culcat pe un pat improvizat. Relatarea lui Marcu ne informeaza ca procedau aşa din pricina multimei care nu-i lasa sa treaca. Astfel au fost nevoiti sa faca o spartu-ra in acoperis si sa-1 coboare pe om in pre-zenja lui Isus (2:1-12). Cand le-a vazut Isus credinja, i-a spus paralyticului: „**Indraz-neste, fiule! Pacatele işi sunt iertate.**” Observati ca El le-a vazut credinla. Credinia a fost aceea care i-a indemnat sa-1 aduca pe invalid la Isus si tot

credinja de care a dat dovada bolnavul a stabilit legatura cu Isus. Domnul Isus a nisplatit mai intai acest gen de credinja, declarandu-1 pe om iertat de pacatele sale. Marele Medic a indepartat mai

intai cauza, și abia apoi s-a ocupat de simp-tome. El a început cu binecuvantarea mai mare. Acest text ne face sa ne punem intre-barea daca Cristos a vindecat pe cineva fara sa și mantuiasca acea persoana!

9:3-5 Cand au auzit unii din carturari ca Isus l-a declarat pe omul acela iertat de pacatele sale, l-au acuzat de blasfemie in sinea lor. „La urma urmelor, numai Dumne-zeu poate ierta pacatele!” — si-au zis ei. Or, ei erau decisi sa nu-l accepte ca Dumnezeu. Atotstiitorul Domn Isus le-a citit insa gandu-rile și i-a muștră pentru raul din inima lor lipsita de credință, după care i-a întrebat ce este mai ușor sa spui: „Iertate iți sunt pacatele” sau „Scoală-te și umblă”? In realitate, este la fel de ușor sa rostesti oricare din propozitii. Dar care este mai ușor de infaptu-it? Ambele sunt cu neputința de realizat pentru oameni, dar rezultatele primei porunci nu se vad, in vreme ce efectele celei de-a doua porunci pot fi sesizate imediat.

9:6,7 Pentru a le arata carturarilor ca are autoritate pe pamant sa ierte pacatele (și, prin urmare, trebuie sa i se acorde cinstea cuvenita, ca Dumnezeu), Isus a facut o concesie, savanjind o minune pe care ei s-o poata vedea. Intorcandu-se spre paralytic, i-a spus: „Scoală-te, ridică-ți patul și du-te acasa!”

9:8 Cand l-au vazut mullimile ducandu-se acasa, purtand cu el rogojina pe care zacuse, au inregistrat doua tipuri de emolii: frica si uimire. Le era frica in prezența unei eveniment evident supranatural. L-au slavit pe Dumnezeu pentru ca a dat atata putere oamenilor. Dar ei nu au prins adevarata semnificatie a minunii savarsite de Domnul. Vindecarea vizibila a paralyticului a avut darul de a confirma ca pacatele omului i-au fost iertate — deci minunea invizibila. Din aceasta ei trebuiau sa-sj dea seama ca ceea ce au vazut nu era o demonstrate a autori-tajii pe care a daruit-o Dumnezeu oamenilor, ci a faptului ca însuși Dumnezeu se afla printre ei, in Persoana Domnului Isus Cristos. Dar ei n-au priceput.

Cit despre carturari, stim din relatarea evenimentelor care au urmat ca și-au impie-trit inimile si mai mult, fiind cuprinși de necredința si ura.

pentru moment de ralatarea simpla și plina

I. Isus il cheama pe vame^ul Matei (9:9-13)

9:9 Atmosfera de incordare care se (ese in jurul Mintuitorului este dezamorsata

de modestie a lui Matei, referitoare la propria sa chemare. Fiind vames. sau perceptor al impozitorului, atit el, cit și colegii sai erau detestati de iudei, din pricina necinstei lor, a impozitelor excesiv de mari pe care le colectau de la oameni și, nu in ultimul rind, pentru c& erau exponent intereselor imperiului roman, sub al carui jug se aflau israelii. Trecind pe linga punctul de colectare a impozitului, Isus i-a spus lui Matei: „Urmea-za-Ma"! Matei araspunsimediat la chemare, sculindu-se sj urmindu-L pe Isus și parasind o slujba prin traditie asociata cu inseiatoria, devenind imediat un ucenic al lui Isus. Dupa cum s-a exprimat cineva: „Matei a pierdut o slujba comoda, dar și-a implinit destinul. A pierdut un venit apreciabil, dar a dobindit onoare. A pierdut ceea ce oamenii numesc siguranta zilei de miine, angajindu-se, in schimb, in cea mai mare aventura pe care ar fi putut-o visa vreodata." Si printre numeroasele recompense ale acestui gest crucial din viafa sa s-a numarat și aceea ca a devenit unul din cei doisprezece ucenici și i s-a acordat privilegiul de a redacta evanghe-lia ce-i poarta numele.

9:10 Masa descrisa aici a fost organizata de Matei in onoarea lui Isus (Luca 5:29). A fost modalitatea sa de a-L marturisi pe Cristos in public și de a le face cunostinta cole-gilor sai cu Mintuitorul. Asta insemna ca, in mod necesar, mesenii erau vamesj și alte persoane din categoria cunoscuta sub denumirea de pacatosj!

9:11 Pe vremea aceea oamenii aveau obiceiul sa manince stand intinsj pe peme, cu fata spre masa. Cind L-au vazut fariseii pe Isus ca se insotește cu cei consideraji drept pleava societatii, s-au dus la ucenici și L-au acuzat de „culpabilitate prin asociere" — caci nici un profet adevarat nu s-ar fi asocial, in opinia lor, cu pacatosji!

9:12 Isus a auzit ce au spus și le-a ras-puns: „Nu cei sanatosi au trebuinta de doctor, ci cei bolnavi." Fariseii se considerau sanatosj și n-ar fi recunoscut nici in ruptul capului ca ar avea nevoie de Isus. (In reali-tate, desigur, ei erau foarte grav bolnavi, spiritual, avind o acuta nevoie de vindecare.) Prin contrast cu ei, vamesii sj pacatosii erau mult mai dispusj sa-și recunoasca adev&rata stare și sa caute harul salvator al lui Cristos! Da, Isus nu s-a sfiit sa manance cu pacatosji. Dar și daca ar fi mancat la un loc cu fariseii, i s-ar fi putut

aduce aceeași acuza — ba chiar in masura mai mare! Daca Isus nu ar fi stat la masa cu pacatosji, intr-o lume ca a

noastra, ar fi trebuit sa manince singur toata viata. Dar e important sa retinem ca atunci cind a mancat cu pacatosi, niciodata nu S-a complacut in faptele lor rele si nu si-a compromis marturia. Mai degraba, a profitat de aceste prilejuri pentru a-i chema la adevar si sfinjenie.

9:13 Problema fariseilor consta in faptul ca, desi ei urmau ritualurile iudaismului, cu tot dichisul, inimile lor erau reci, impietrite si lipsite de mila si astfel, Isus i-a trimis sa invete intelesul cuvintelor lui Iehova: „Mila voiesc, iar nu jertfa” (citate din Osea 6:6). Deși instituisese sistemul de jertfe, El nu a voit ca ritualurile sa devina un substitut pentru neprihanirea launtrica. Dumnezeu nu este un adept al ritualurilor si El nu-si gaseste place-rea in ritualuri din care lipseste evlavia persoanaia — exact ceea ce fusesera de fapt fariseii. Ei respectau literalele, dar nu aveau compasiune pentru cei ce aveau nevoie de ajutor spiritual. Ei se asociau doar cu oameni de teapa lor, care se considera neprihaniti in ochii lor inșiși.

In contrast, Domnul Isus le-a spus raspicat: „Caci n-am venit sa chem la pocainta pe cei neprihaniti, ci pe cei pacatosi.” El a implinit cu desavarsire dorinta lui Dumnezeu de a vedea ingemane indurarea cu jertfa. Intr-un sens, nu exista nici un om neprihanit in lume. Prin urmare, El a venit sa-i cheme pe toti oamenii la pocainta. Dar ideea care se desprinde de aici este ca aceasta chemare a Sa are eficacitate doar in cazul celor care recunosc ca sunt pacatosi. El nu-i poate vindeca pe cei care sunt mindri, care se socotesc siguri neprihaniti sau refuza sa se pocaiasca, cum era cazul fariseilor.

J. Isus este intrebat cu privire la post

(9:14-17)

9:14 Deja la ora aceea Ioan se afla probabil in inchisoare. Ucenicii lui au venit la Isus cu o problema. Ei posteau adesea, dar ucenicii lui Isus nu posteau. De ce? — au intrebat ei.

9:15 Domnul le-a raspuns printr-o ilustatie. El era mirele iar ucenicii Sai erau oaspetii mirelui. Atata vreme cat se afla cu ei, nu exista motiv sa posteasca, in semn de doliu. Dar El avea sa fie luat de la ei si atunci ucenicii Lui aveau sa posteasca. Intr-adevar, El a fost luat de la ei — prin moartea si ingroparea Sa si de la inaltarea Sa la cer incoace este absent cu trupul din mijlocul

ucenicilor. Deși cuvintele lui Isus nu ne poruncesc sa postim, ele negreșit aproba

aceasta indeletnicire, ca o formă de exercițiu, în ton cu purtarea unor care asteapta revenirea Marelui.

9:16 Întrebarea pusă de ucenicii lui Ioan L-a determinat pe Isus să arate în continuare că Ioan a marcat încheierea unei dispensații, vestind o nouă epocă a Harului. Domnul precizează că fiecare epocă își are principiile caracteristice, care nu trebuie confundate. A confunda legea cu harul ar echivala cu încercarea de a coase un petec nou, neintrat la apă, pe o haină veche. Prin spaieră, petecul s-ar contracta, producând o nouă ruptură în îmbrăcăminte respectivă, și mai mare ca la început. Pe bună dreptate afirma Gaebel: în:

Un cretinism iudaistic care, printr-o profesiune a Harului și a Evangheliei, încearcă să (în) Legea, promovând o neprihănire a Legii, este o uraciune mai mare în ochii lui Dumnezeu decât profesiunea din trecut a Israelului, când se închina la idoli.¹⁴

9:17 Sau amestecul respectiv ar echivala cu a pune vin nou în burdufuri vechi. Presiunea rezultată în urma procesului de fermentare a vinului nou ar face să pleznească burdufurile vechi, care nu mai au elasticitatea celor noi. Viața și libertatea Evangheliei deteriorează burdufurile ritualismului.

Înăugurarea erei creștine avea să dea naștere la tensiuni inevitabile. Bucuria pe care a adus-o Cristos nu a putut fi ținută cu forță în formele și ritualurile Vechiului Testament. Trebuia introdus un sistem cu totul nou. Pettingill precizează natura acestui proces:

Astfel, Regele își previne ucenicii cu privire la pericolul amestecării vechiului... cu noul.... și totuși, exact acest lucru de care ni se spune că trebuie să ne ferim s-a petrecut în mai toată istoria creștinătății. Iudaismul a fost peticit și adaptat pretutindeni prin biserici, aceleași haine vechi dându-i-se eticheta de „creștinism”. Prin urmare, s-a creat un amestec confuz, care nu mai e nici iudaism, nici creștinism, ci o înlocuire ritualistică a încrederii în Dumnezeu cu fapte moarte. Noul vin al mântuirii a fost turnat în vechile burdufuri ale legalismului. Urmarea? Burdufurile au pleznit iar vinul s-a vărsat, prețiosul lichid nemaiputând să viată oamenii. Legea și-a pierdut severitatea, deoarece acum e amestecată cu har, iar harul și-a pierdut frumusețea și trăsăturile caracteristice, deoarece

acum este amestecat cu faptele savărite în cazul legii.¹⁵

K. Puterea de a vindeca pe cei incurabili si de a invia mortii (9:18-26)

9:18,19 Discursul lui Isus cu privire la trecerea de la o dispensa la alta a fost intrerupt de intervenția unui fruntas. al sinagogii, foarte intristat de faptul ca fiica lui a murit. Insa faptul ca acest dregator l-a cerut ajutor lui Isus a constituit o exceptie. Majoritatea liderilor iudei s-ar fi temut sa procedeze așa, de teama batjocurilor și disprejului colegilor și prietenilor lor. Lasandu-l sa injeleaga ca ii onoreaza credinta, Isus a pomit impreuna cu ucenicii spre casa acestui dregator.

9:20 Dar iata ca se produce inca o intrerupere! De data aceasta fapta este o femeie, care avusese o hemoragie timp de doisprezece ani. Isus nu a fost niciodata agasat de asemenea intreruperi. El raminea intotdeauna calm, echilibrat, accesibil si abordabil.

9:21, 22 Stiinta medicala nu reusise s-o ajute pe aceasta femeie ci, dimpotriva, starea ei continua sa se inrautateasca (Marcu 5:26). Ajunsa la capatul puterilor, in situatia extrema in care se gasea, ea vine la Isus — mai precis, Il zarește pe Isus inconjurat de o mulțime de oameni. Crezind ca El va fi nu numai in stare, ci si dispus s-o ajute, ea s-a croit cu greu drum prin mulțime și s-a atins de poala hainei Lui. Credinta adevarata nu ramane niciodata neobservata de El. Și astfel Domnul Isus s-a intors și a declarat-o vindecata. Pe data femeia a fost vindecata, pentru prima oara, dupa doisprezece ani.

9:23, 24 In acest punct este reluat firul narativ al dregatorului a cărui fiica murise. Cind a ajuns Isus la casa acestuia, bocitorii traditionali își derulau suita de cintece de jale, in virtutea a ceea ce a numit cineva drept „o jale sintetica” Domnul a poruncit tuturor sa iasa din incapere, declarand ca fetita nu era moarta, ci doar adormita. Cei mai multi cercetatori ai Scripturilor sunt de parere ca Domnul S-a referit aici la somn, in injelesul sau figurat, de moarte. Alții cred in sa ca fata se afla in coma. Aceasta interpretare nu neaga capacitatea lui Isus de a o fi inviat, in cazul in care ea a murit cu adevarat, ci, mai degraba, subliniaza ca Isus era prea onest, pentru a-și însuși creditul pentru invierea unei fete care nu murise cu adevarat. Printre cei care au adoptat acest punct de vedere s-a numarat și Sir Robert Anderson, care a subliniat ca total și ceilalți au afirmat ca fata murise, dar Isus a precizat ca ea nu a murit.

9:25,26 In orice caz, Domnul a luat-o pe feti[^]a de mana, savarsind miracolul rezultat in urma ridicarii ei din pat. Nu a trecut mult pana s-a raspandit vestea acestei minuni in toata regiunea.

incercare de blocare a drumului Sau spre Calvar ar fi fost o abatere de la planul dinainte stabilit al lui Dumnezeu.

L. Puterea de a reda vederea (9:27-31)

9:27,28 Cand a plecat Isus din cartierul dregatorului, doi orbi s-au luat dupa El, cerand sa le fie redata vederea. Desi erau vaduviji de vederea fizica, oamenii acestia posedau un acut spirit de discernamant spiritual. Adresandu-se lui Isus cu titlul de **Fiul lui Dumnezeu**, ei au dovedit ca recunosc faptul c[&] El e Mesia eel indelung asteptat si Rege de drept al Israelului. Or, ei stiau ca atunci cand va veni Mesia, unul din semnele prin care isi va valida El identitatea si autori-tatea va fi faptul ca va darui vedere orbilor (Isa. 61:1, text marginal din edujia engleza RSV). Cand Isus le-a pus la incercare ere-dinja, intrebandu-i daca cred ei ca El e in stare sa faca acest lucru (sa le redea vederea), ei au raspuns fara sovaire: **„Da, Doam-ne.”**

9:29, **30** Atunci Marele Medic s-a atins de ochii lor si i-a asigurat ca, intrucat au crezut, vor vedea. Imediat ochii lor au devenit complet normali.

Omul spune: „Nu cred pana nu vad.” Dumnezeu spune: „Nu vezi pana nu crezi.” Isus i-a spus Martei: „Nu Ji-am spus ca daca vei crede vei vedea?” (Ioan 11:40). Cel care a redactat cartea catre Evrei a remarcat: „Prin credinja pricepem...” (11:3) Apostolul Ioan scrie si el: „V-am scris vouS, celor care credeti...casa[^]titi.” (I Ioan 5:13). Lui Dumnezeu nu-I este placuta acea credinja care pretinde ca mai intai sa se produca un mira-col. El vrea ca noi sa credem pentru simplul fapt ca El este Dumnezeu.

De ce le-a atras Isus atenta oamenilor yndecati sa nu spuna nimanui acest lucru? In cadrul notelor de la 8:4 am sugerat ca o explicata ar putea fi faptul ca nu dorea sa dea na[^]tere la o miscare prematura de a-L introna ca Rege. Oamenii era inca nepocaiji. El nu putea domni asupra lor pana cand acestia aveau sa se nasca din nou. In plus, orice revolta cu accente revolutionary in favoarea lui Isus le-ar fi atras iudeilor cum-plite represalii din partea guvernului roman. Mai mult, Domnul Isus trebuia sa treaca mai intai pe la cruce, inainte de a domni ca Rege. Orice

9:31 Cuprinsj de bucuria deliranta de a constata ca vad, cei doi oameni, recunos-catori pentru ceea ce li s-a facut, raspandesc vestea miraculoasei lor vindecari. Desi am fi inclinaji sa avem injelegere pentru gestul lor, realitatea ramane ca ei au dat dovada de un grav act de neascultare, producand, in final, mai mult rau, decat bine, starnind, probabil, o curiozitate ieftina, și nu un interes real, in Domnul Isus, inspirat de Duhul Sfant. Nici macar sentimentul de recunostinja nu justifi-ca neascultarea!

recunoaște, El va domni peste el. In acest

M. Puterea de a reda vorbirea (9:32-34)

9:32 Mai intai, Isus a dat viata morfilor, apoi vedere orbiilor. Acum da glas celor muji. Pare sa existe o anumita succesiune spirituala aici — mai intai, viaja, apoi price-perea, și apoi marturia.

Un duh rau il lovise pe omul acesta cu neputinja de a vorbi. Dar a avut cineva mila de el și l-a adus la Isus. Dumnezeu sa bine-cuvanteze acea categorie de oameni anonimi care s-au lasat folosifi ca instrumente in mana Lui, aducandu-i pe al(ii) la Isus!

9:33 De indata ce demonul a fost scos afara, omul eel mut a vorbit. E normal sa presupunem ca, odata vindecat de mujenia lui, a pus in slujba lui Dumnezeu graiul astfel recapatat, laudandu-L și inchinandu-Se Celui care s-a indurat de El și vestindu-L. Oamenii de rand și-au dat seama ca Israelul asista la o serie de minuni iara precedent.

9:34 Dar fariseii au raspuns, spunand ca Isus scoate demonii cu ajutorul domnului dracilor. Acest act este definit de Isus ulterior drept pacatul de neiertat (12:32). A sus-tine ca minunile savarșite prin puterea Duhul Sfant ar fi fost facute prin puterea Satanei a constituit o blasfemie (hula) impotriva Du-hului Sfant. In timp ce altii erau binecuvan-tati de atingerea vindecatoare a lui Cristas, din punct de vedere spiritual, fariseii au ramas mord, orbi si muli.

VI. APOSTOLH REGELUI-MESIA SUNT TRIMIȘI IN ISRAEL (9:35-38)

A. Nevoia de seceratori (9:35)

9:35 Versetul acesta incepe cu ceea ce s-a numit al treilea circuit galileean. Isus a strabatut orasele si satele, predicand vestea imparatiei, adica faptul ca El e Regele Israelului si ca daca poporul se va pocai și-L va

moment i se face Israelului o oferta autentica a imparaiei. Ce s-ar fi intamplat daca Israel ar fi raspuns la aceasta oferta? Biblia nu ne da nici un r&spuns la aceasta intrebare. Știm insa ca Cristos tot ar fi trebuit sa moara pentru a asigura temelia neprihanita de pe care Dumnezeu sa-i poata indreptati pe pac&toșii din toate veacurile.

In timp ce Cristos ii invaja pe oameni și propovaduia Cuvantul, El vindeca tot felul de boli. Dupa cum prima venire a lui Mesia a fost caracterizata de minuni, intr-un cadru smerit, tot așa a doua Sa venire va fi marcata de minuni, savarsjte cu mare putere și slava (cf. Ev. 6:5: „puterile veacului viitor”).

9:36 Privind muUlmile de israelii, traca-saji și neajutorati, Domnul Isus le-a vazut ca pe niște oi fara pastor. Inima Lui plina de compasiune a fost adanc mișcata de soarta lor. O, daca am fi mai sensibili la nevoia profunda de mantuire a celor pierduji, a celor aflap pe moarte! Rugaciunea noastra ar trebui sa fie mereu aceasta:

Ajuta-ma, Doamne, sa privesc
multimea cum ai privit-o și
Tu, pan5 privirea mi se va
Tncejoga;
Sa" am compasiune pentru oile
pierdute și din dragoste
pentru Tine
Mereu sa le iubesc!

9:37 Ogorul spiritual era copt, roadele erau gata de a fi secerate, dar vai, lucr&torii erau așa de putini! Este o problema care dainuie pana" in zilele noastre, caci intotdeauna-ne nevoile vor fi mai mari decat forja de munca disponibila.

9:38 Domnul Isus le-a spus ucenicilor sa-L roage pe Domnul secerișului sa scoata lucratori la secerișul Lui. A se observa ca nevoia in sine nu constituie o chemare. Lucratorii nu trebuie sa se duca pana ce nu au fost trimisj.

Cristos, Fiul lui Dumnezeu, m-a
trimis
in jarile de
miazanoapte Ordinarea
mi-a fost data
de mainile strapunse.
— *Frances Bevan*

Isus nu 1-a identificat pe Domnul seceri-șului. Unii cred ca este Duhul Sfânt. La 10:5, Isus msusj ii^trimite pe ucenici, și

astfel, se pare ca Lui Insuși ar trebui sa ne rugam in aceasta chestiune a evanghelizarii.

B. Chemarea celor doisprezece ucenici

(10:M)

10:1 În ultimul verset din capitolul 9, Domnul Si-a instruit ucenicii sa se roage sa fie trimisi mai mult lucratori. Dar daca ești sincer cand faci o asemenea rugaciune, trebuie să fii gata sa te duci tu însuși! Si astfel, aici vedem cum Domnul îi cheama pe cei doisprezece ucenici ai Săi. El îi alesese deja, dar acum îi cheama la o misiune specială de evanghelizare a națiunii Israel. Chemarea a fost însoțită de autoritatea de a scoate afara duhuri necurate și de a vindeca tot felul de boli. Aici vedem din nou caracterul unic al lui Isus. Alți oameni mai făcuseră și ei minuni, dar nici un alt om nu mai conferise această putere asupra altora:

10:2-4 Cei doisprezece apostoli au fost, după cum urmează:

1. **Simon, zis și Petru.**

Caracter impulsiv, generos. Fire foarte afectivă. Om cu calități înscrise de conducător.

1. **Andrei, fratele lui.** A fost prezentat lui Isus de către Ioan Botezătorul (Ioan 1:36, 40). Apoi Petru l-a adus pe fratele său la Isus. Din acea clipă, și-a făcut obiceiul de a duce oameni la Isus.

1. **Iacov, fratele lui Zebedei,** care a fost mai târziu ucis de Irod (Fapte 12:2) — primul dintre ucenici care moare ca martir.

1. **Ioan, fratele lui.** Un alt fiu al lui Zebedei, el a fost „ucenicul pe care l-a iubit Isus”. Lui îi datorăm Evanghelia a patra, cele trei Epistole care îi poartă numele și cartea Apocalipsa.

1. **Filip.** Cetățean al orașului Betsaida, el este cel care l-a adus pe Natanael la Isus. A nu se confunda cu Filip Evanghelistul, din cartea Faptele Apostolilor.

1. **Bartolomeu,** despre care se crede că ar fi fost una și aceeași persoană cu Natanael, israelitul în care Isus nu a găsit vicleșug (Ioan 1:47).

1. **Toma,** numit și Geamanul. Cunoscut în mod obișnuit sub denumirea de „Toma necredinciosul”. În realitate, îndoielile sale de la început au dat naștere acelei marturisiri splendide a lui Cristos (Ioan 20:28).

1. Matei. Fostul vamăș, care a redactat evanghelia de față.

1. **Iacov, fiul lui Alfeu:**~ Se cunosc puține date sigure despre el.

10. **Levi, zis și Tadeu.** Mai este cunoscut și cu numele de Iuda, fiul lui Iacov (Luca 6:16). Singurele cuvinte care i-au fost

consemnate se gasesc la Ioan 14:22.

11. **Simon, Canaanitul**, pe care Luca il numește Zilotul (6:15).
11. **Iuda, Iscarioteanul**, eel care L-a vandut pe Domnul.

Ucenicii aveau, probabil, in aceasta perioada intre douazeci și treizeci de ani. Proveniti din diverse paturi sociale, ei nu se deosebeau, probabil, de majoritatea oame-nilor cu un nivel mediu de dotare. Ei straluceau insa prin faptul ca erau asocial cu Isus.

C. Misiunea catre Israel (10:5-33)

10: 5, 6 Restul capitolului confine in-structfunile lui Isus pentru un tumeu special de propovaduire, adresat casei lui Israel. Aceasta trimitere nu trebuie confundata cu trimiterea ulterioara^a celor șaptezeci (Luca 10:1) sau cu Marea Insarcinare (Mat. 28:19, 20), Misiunea de fata a fost una temporara, avand un scop bine definit: acela de a vesti ca imparajia cerurilor s-a apropiat. Desj unele din principiile enunjate aici au valoare universaia, pentru toji copiii lui Dumnezeu, din toate veacurile, totusi trebuie precizat ca faptul ca unele din ele au fost ulterior revocate de Domnul Isus dovedește ca nu au fost randuite sa aiba caracter permanent (Luca 22:35,36).

Mai intai, se precizeaza traseul. Li s-a spus sa nu se duca la Neamuri sau la samari-teni (un popor cu diversitate etnica, foarte detestat de iudei). Misiunea lor s-a marginit de data aceasta la oile pierdute ale casei lui Israel.

10:7 Mesajul consta in vestirea faptului ca imparaiia cerurilor este aproape. Dac& Israelul refuza sa primeasca mesajul, nu mai exista nici o scuza, deoarece acest mesaj oficial le era adresat in exclusivitate israelitf-lor. imparatia se apropiase prin Persoana Regelui. Israelul trebuia sa se decida daca-L va primi sau Il va respinge pe Rege.

10:8 Ucenicii au primit acreditarea, in masura sa confirme mesajul vestit de ei. Ei urmau sa vindece bolnavii, sa-i cureje pe le-prosj, sa invie moitii¹⁶ și sa scoata afara demoni. Iudeii cereau semne (1 Cor. 1:22); prin urmare, Dumnezeu, in indurarea Sa, a consimjit sa le dea semne.

Cat despre remunerate, reprezentanjii Lui nu aveau voie sa perceapa nici o taxa pentru

serviciile prestate. Fara plata primi-seta binecuvantarile lor, fara plata trebuiau sa le daruiasca sj altora.

10:9, 10 Nu li se cerea sS-și asigure

dinainte cele necesare caiatoriei. La urma urmelor, erau israelii care le predicau altor israelii. Or, printre iudei se recunoștea principiul potrivit caruia lucratorul este vrednic de hrana sa. Prin urmare, nu va fi nevoie sa-si ia cu ei aur, argint, arama, traista cu merinde, doua camași, sandale sau toiege. Probabil sensul este acela de: „sandale in plus” sau „un toiag in plus”. Daca aveau deja un toiag, li se permitea sa-l ia cu ei (Marcu 6:8). Ideea care se desprinde de aici este ca nevoile lor aveau sa fie implinite de la o zi la alta.

10:11 Dar cum aveau ei sa rezolve problema cazarii? Cand intrau intr-o cetate, trebuiau sa caute o gazda demna — cineva care sa-i primeasca ca pe niște ucenici ai Domnului și care sa fie receptiv la mesajul lor. De indata ce au gasit o asemenea gazda, trebuiau sa stea la ea, atata timp cat rama-neau in orașul respectiv, mai degraba decat sa se mute in alt loc, daca s-ar fi ivit disponibilitatea unei cazari mai comode.

10:12-14 Daca erau primiti in vreo casa, ucenicii trebuiau sa-i ureze de bine, manifestandu-si amabilitatea și recunoștinta pentru ospitalitatea acordata lor. Pe de alta parte, daca o familie refuza sa-i primeasca pe mesagerii Domnului, acedia nu mai aveau obligatia sa se roage sa vina pacea lui Dumnezeu peste acea casa. Cu alte cuvinte, nu mai erau obligati sa ceara binecuvantarea Domnului peste ea. Nu numai atat, dar ei trebuiau sa exemplifice gravitatea faptului de a fi acționat contrar voii lui Dumnezeu, scuturandu-si praful de pe picioare. Respingandu-i pe ucenicii lui Cristos, membrii acestei familii ii respingeau de fapt chiar pe El.

10:15 El a avertizat ca o asemenea respingere va atrage dupa sine in ziua judecatii o pedeapsa mai aspra decat pedeapsa pentru perversiunile comise de Sodoma si Gomora. De aici rezulta ca exista grade de intensitate a pedepsei in iad. Cum ai putea explica altfel ca va fi **mai ușor** pentru unii decat pentru altii?

10:16 In acest fragment Isus le da sfaturi celor doisprezece cu privire la comportamentul pe care trebuie sa-l aiba in timpul prigoanelor. Ei vor fi ca niște oi in mijlocul lupi-lor, inconjurati de oameni rai, gata sa-i sfașie. Ei trebuie sa fie inșelepiti ca porumbeii și să se fereasca de orice situație in care ar putea da prilej altora sa se poticneasca de ei, fara temei; de asemenea, refuzand sa se lase atrași in vreo situatie

compromijatoare. In

plus, ei trebuie sa fie fara rautate (inofen-sivi), ca porumbeii, protejati de armura unui caracter neprihanit și a unei credinte neprefa-cute.

10:17 Va trebui ca ei sa se pazeasca de iudeii necredincioși, care ii vor tari in fafa instanțelor judecatorești și ii vor biciui in sinagogile lor. Atacul lansat impotriva uceni-cilor va fi pe doua planuri: civil și religios.

10:18 Ei vor fi tarafi inaintea guverna-torilor și a regilor din pricina lui Cristos. Dar cauza lui Dumnezeu va invinge rautatea oamenilor. „Omul are rautatea sa, dar Dumnezeu are caile Sale” — spune o zicala in engleza. In ceasul unei aparente infrangeri, ucenicii vor avea privilegiulincomparabile a depune marturie inaintea dregatorilor și a Neamurilor. Dumnezeu va fi la lucru, făcand ca toate lucrurile sa conlucreze spre bine. Crestinismul a suferit mult din partea autori-tatilor civile. Cu toate acestea „nici o alta doctrina nu le-a fost de mai mare ajutor celor randuiți sa guverneze.”

10:19, 20 Nu va fi nevoie ca ei sa faca exercitii de repetitie cu privire la lucrurile pe care le vor rosti la judecata. Cand va veni momentul acela, Duhul lui Dumnezeu le va da injelepciunea de a raspunde in așa fel incat sa dea slava lui Cristos și sa le inchida gura acuzatorilor. De doua extreme trebuie sa ne ferim in interpretarea versetului 19. Prima este presupunerea naiva ca un crestin nu trebuie sa-și pregateascS niciodata mesa-jul din timp. A doua este conceptia ca verse-tul de fata nu ar avea nici o valabilitate pentru noi cei de azi. Este de dorit si se cuvine ca un predicator sa astepte, cu rugS-ciune, sa primeasca cuvântul potrivit de la Dumnezeu pentru fiecare ocazie in parte. Dar tot atat de adevarat este ca toți credin-cioșii au temeiul de a cere implinirea făga-duinjei lui Dumnezeu ca li se va da injelepciunea de a rosti un mesaj de inspiratie divina. Ei devin astfel purtatori de cuvânt ai Duhului TatSului lor.

10:21 Isus si-a prevenit ucenicii c& vor fi confruntati cu tradare și violenție. C3ci un frate il va acuza pe alt frate. Tatai isi va trada propriul copil. Copiii vor deveni informatori impotriva parinților lor, care vor fi executap! din pricina lor.

J.C. Macaulay face cateva comentarii pertinente pe marginea acestui subiect:

Indurand ura lumii, nu facem

altceva decat s3 ne alaturam unei cete nobile... Caci robul nu poate sa se astepte la un tratament mai omenos din

partea vrajmaşului decât eel care I-a fost aplicat şi Domnului Isus. Dacă lumea nu a avut altceva mai bun să-I ofere lui Isus decât o cruce, nici urmaşii Lui nu trebuie să se aștepte la o caleaşca imparatească. Dacă El n-a avut decât spini, putem noi cere ghirlande? Numai să avem grija ca ura îndreptată de lume asupra noastră să fie «din pricina lui Cristos», şi nu pentru vreo trasătură negativă care a fost sesizată în noi sau vreun alt lucru ne vrednic de scumpul nostru Domn, pe care Îl reprezentăm în faşa lumii.¹⁷

care vor veni peste primii creştini la cele de care vor avea parte credincioşii din perioadă

10:22,23 Ucenicii vor fi uraţi de toţi — nu de toţi fără excepţie, ci de oameni din toate culturile, naţionalităţile, clasele etc. „Dar cine va răbda până la sfârşit va fi mântuit.” Scos din context, acest verset ar putea fi interpretat în sensul că mântuirea se poate castiga prin răbdare statornică. Noi ştim însă că nu acesta e sensul lui, deoarece de la un capăt la altul al Scripturii vedem că mântuirea este darul fără plată al harului lui Dumnezeu, prin credinţă (Ef. 2:8,9). Tot aşa, nu se poate deduce din acest verset că cei care rămân credincioşi lui Cristos vor fi salvaţi de la moartea fizică, întrucât chiar în versetul dinaintea se prezice moartea unora dintre ucenicii credincioşi. Cea mai simplă explicaţie este că răbdarea este semnul distinctiv al celor cu adevărat mântuiţi. Cei care vor răbda până la sfârşit în vremuri de prigoană vor dovedi prin statornicia lor că sunt cu adevărat credincioşi. Aceeaşi afirmaţie o găsim la Matei 24:13, unde se referă la o ramăşiţă credincioasă de evrei în timpul Marii Strămtorări, care vor refuza să-şi com-promită loialitatea lor faţă de Domnul Isus. Răbdarea lor va demonstra că sunt ucenici veritabili.

În fragmentele din Biblie care se ocupă de viitor, Duhul lui Dumnezeu adesea trece de la viitorul imediat la un viitor mai îndepărtat. O profeţie s-ar putea să aibă o semnificaţie parţială, cu aplicatie imediată, urmând ca sensul ei principal să fie împlinit mult mai târziu. De pildă, cele două venituri ale lui Cristos pot apărea uneori combinate într-un singur text, fără nici o explicaţie (Isa. 52:14, 15; Mica 5:2-4). În versetele 22 şi 23, Domnul Isus face acest gen de tranziţie profetică. El îi previne pe cei doisprezece ucenici că vor avea de suferit pentru Numele Său. Apoi El vede în ei un prototip al urmaşilor Săi iudei devotaţi din timpul Marii Strămtorări. El face un salt în viitor, de la încercările

imediat premergatoare venirii Sale a doua oara.

Prima parte a versetului 23 se refera, probabil, la cei doisprezece ucenici. Dar „**cand va vor prizoni intr-o cetate, sa fugiti intr-alta...**” Ei nu erau obligati sa ramana sub tirania dusmanilor lor, daca exista o cale onorabila de a scapa. „Nu e gresit sa fugi de pericol — gresit e sa incerci sa te eschivezi de la datorie.”

Ultima parte a versetului 23 ne poarta in viitor, la zilele care vor preceda venirea lui Cristos, pentru a domni: „**...nu veti ispravi de strabatut cetatile lui Israel pana va veni Fiul Omului.**” Aceasta nu putea sa fie o referire la misiunea celor doisprezece, deoarece Fiul Omului venise deja. Unii invatati vad in aceasta o referire la distrugerea Ierusalimului, din anul 70 dupa Cristos. Totusi e greu sa stabilim cum acest holocaust ar putea fi „venirea Fiului Omului” de care se vorbește aici. Pare mult mai plauzibil ca aici este vorba de o referire la a doua Sa venire. In timpul Marii Tribulatii, fratii iudei, credinciosi, ai lui Cristos vor incepe sa vesteasca evanghelia imp&r&tiei. Ei vor fi persecutati si urmariti. Inainte de a ajunge ei in toate cetatile Israelului, Domnul Isus Se va intoarce s&f&si judece dusmanii si sa stabi-leasca imparatia Sa.

S-ar parea ca exista o contradictie intre versetul 23 si Matei 24:14. Aici se afirma ca nu se va ajunge in toate cetatile Israelului inainte de a veni Fiul Omului. Acolo se spune ca evanghelia imparatiei va fi predicata in toata lumea, inaintea venirii a doua a lui Isus. Totusi nu exista nici o contradictie. Evanghelia va fi predicata in toate natiunile, deși nu neap&rat la fiecare individ. Dar acest mesaj va intampina rezistenta acerba iar vestitorii mesajului vor fi persecutati si incoltiti in Israel. Astfel, nu vor fi cuprinse toate cetatile Israelului in aceasta campanie.

10:24,25 Ucenicii Domnului vor fi avut adesea prilejul sa se intrebe de ce trebuie sa indure acest tratament neomenos. Daca Isus era cu adevarat Mesia, atunci de ce sufereau urmasii Lui, in loc sa domneasca? In verse-tele 24 si 25, El anticipeaza perplexitatea lor si le raspunde, amintindu-le de relatia lor cu El. Ei erau ucenici. El era invajatorul lor. Ei erau membri ai casei (Sale). Calitatea de ucenici presupune a-L urma pe Inva^ator, nu a-I fi superior. Slujitorul nu trebuie sa se astepte

sa fie tratat jnai bine decat Stapanul sau. Daca oamenii il numesc pe Stapanul de drept al casei „**Beelzebub**” (in versiunea

Comilescu, *Beelzebul* „domnul muștelor” un zeu ekronit, al cărui nume însemna pentru iudei Satan, n.tr.), atunci asupra lor vor fi azvarlite insulte și mai mari. Ucenicia presupune a avea parte de respingerea de care a avut parte și Învățătorul.

10:26, 27 De trei ori Domnul le-a spus adeptilor Lui să nu se teamă (v. 26, 28, 31). Mai întâi, nu trebuie să se teamă de triumful aparent al dușmanilor lor. Cauza Lui va fi răzbunată în chip glorios într-o bună zi. Pana acum evanghelia fusese oarecum acoperită iar învățăturile Sale fuseseră relativ ascunse. Dar curând ucenicii vor trebui să vestească cu îndrăzneală mesajul creștin, care până în acel punct fusese ținut secret, adică în particular.

10:28 în al doilea rând, ucenicii nu trebuie să se teamă de furia ucigașă a oamenilor. Cel mai grav lucru pe care li-l pot face oamenii este să ucidă trupul. Moartea fizică nu este însă tragedia cea mai mare pentru un creștin. A muri înseamnă să fi cu Cristos și astfel mult mai bine, înseamnă o izbăvire de păcat, întristare, boală, suferință și moarte; și mai este o schimbare în slava eternă. Așa-dar, până și cel mai mare rău pe care îl pot face oamenii este, în realitate, lucrul cel mai bun care îi se poate întâmpla unui copil al lui Dumnezeu.

Ucenicii nu trebuie să se teamă de oameni, ci să aibă o frică plină de respect pentru Cel care este în stare să ucidă și sufletul, și trupul în iad. Aceasta e cea mai mare pierdere — despătimirea de Dumnezeu, de Cristos și de nădejde. Moartea spirituală este o pierdere incalculabilă și o condamnare care trebuie evitată cu orice preț.

Cuvintele lui Isus din versetul 28 evocă amintiri despre acel om care a trăit o viață sfântă, John Knox, pe al cărui epitaf stă scris: „Aici odihnește unul care s-a temut atât de mult de Dumnezeu încât n-a putut să se mai teamă de nici un om.”

10:29 în mijlocul încercărilor de foe, ucenicii puteau avea încredere în grija lui Dumnezeu. Domnul Isus învăță următorul lucru din exemplul unei pasări foarte comune: vrabia. Două din aceste pasări nesemnificative se vindeau pentru o monedă de cupru. Totuși nici una din ele nu moare fără voia Tatălui sau fără cunoștința sau prezența Sa. După cum s-a exprimat cineva, „Dumnezeu participă la înmormântarea fiecărei vrăbii rapuse.”

10:30, 31 Același Dumnezeu

care se interesează personal de vrăbioare ține soco-

teala exacta a perilor din capul fiecami copilaş al Sau. Un fir de par este cu mult mai puțin valoros decat o yrabie. Aceasta demonstrează ca copiii Lui li sunt mai de pret decat multe vrabii. Aşadar, ce motiv mai avem sa netemem?

10:32 Avand in vedere toate cele de mai sus, ce este mai rezonabil pentru ucenicii lui Cristos decat sa-L marturiseasca pe El inain-tea oamenilor? Orice ruşine sau ocară pe care o vor suporta eventual va fi din belsug rasplatita in cer, cand Domnul Isus ii va m&rturisi inaintea Tatalui Sau. Marturisirea lui Cristos din acest caz presupune o angajare si predare in fa(a Lui, ca Domn si Man-tutor, şi recunoaşterea Lui care decurge de aici, cu cuvântul şi cu viaţa noastră. In cazul celormai mulţi dintre cei doisprezece, lucrul acesta a condus la marturisirea supremă a Domnului, prin martiraj.

10:33 Tagaduirea lui Cristos pe pamant va fi platita cu tagaduirea inaintea lui Dumnezeu şi a cerului. A-L tagadui pe Cristos in acest sens inseamna a refuza sa-L recunoşti autoritatea asupra vietii tale. Cei care prin viaţa lor spun, de fapt: „Niciodata nu Te-am cunoscut” Il vor auzi odata şi pe El spunand: „Niciodata nu v-am cunoscut”. Domnul nu Se refera aici la o t&sgaduire temporara a Lui, facuta sub presiune, ca in cazul lui Petru, ci o tagaduire din care s-a facut un obicei, o lepadare finala de El.

D. Nu am venit sa aduc pacea, ci o sabie (10:34-39)

10:34 Cuvintele Domnului nostru trebuie injelese la modul figurat, in contextul in care rezultatele vizibile ale venirii Sale sunt prezentate ca scop aparent al venirii Sale. El spune ca nu a venit sa aduca pacea, ci o sabie. De fapt, El a venit s& aduca pacea (Ef. 2:14-17); El a venit pentru ca lumea sa poata fi mantuita prin El (Ioan 3:17).

10:35-37 Dar ideea care se desprinde de aici este ca ori de cate ori persoane individuale au devenit urmasi ai Sai, familiile lor s-au intors impotriva lor. Un tata convertit va intampina opozitie din partea fiului sau necredincios, o mama crestina va avea impotrivire din partea unei fiice nenascute din nou. Astfel, adesea trebuie facuta o alegere intre Cristos şi familia cuiva. Nu trebuie sa permitem nici unui fel de legaturi de sange sa ne abata, ca ucenici ai Domnului, de la loialitatea totală pe care l-o datoram. Man-tutorul trebuie sa

fie mai presus de tatal, mama, fiul sau fica cuiva. Unul din prejuriile

uceniciei este faptul ca va trebui s& suferim tensiuni, certuri si chiar instrainarea de propria noastra familie. Aceasta ostilitate este adesea mai crunta decat cea pe care o intimpinam in alte domenii ale vietii.

10:38 Dar mai e un lucru si mai periculos care-l poate rapi lui Cristos locul ce I se cuvine: iubirea propriei noastre vietii. De aceea, Isus a adaugat: „Cine nu-si ia crucea si nu vine dupa Mine nu este vrednic de Mine.” Desigur, crucea era un mod de executare a oamenilor. A-Ji lua crucea si a-L urma pe Cristos insemna a trai intr-o maniera atat de consacrata pentru El, incat pana si moartea insasi nu mai este un pret prea mare de platit pentru El. Nu tuturor uceniciilor li se cere si-si dea viaja pentru Domnul, dar toti sunt chemati sa-L prefuiasca atat de mult, incat sa nu tina la viata lor.

10:39 Dragostea pentru Cristos trebuiesc puna stapanire pe instinctul de auto-conser-vare. Cine isi va pastra viata o va pierde si cine f&si va pierde viata pentru Mine o va castiga. Exista ispita de a tine din nisputeri la via(a noastra, f&scand totul pentru a evita durerile si pierderile inerente unei vietii de totala predare. Dar aceasta ar fi cea mai mare risipa a vieii — sa o petreci in satisfacerea dorinzelor eului. Cea mai buna intrebuintare pe care am putea-o da vieii noastre este de a o petrece in slujba lui Cristos. Persoana care isi pierde viaja in consacrare fata de El o va castiga si o va gasi in toata plinatatea ei adevarata.

E. Un pahar de apa rece (10:40-42)

10:40 Nu toti oamenii aveau sa respinga mesajul ucenicilor. Unii aveau sa vada in ei pe reprezentantii lui Mesia, primindu-i cu caldura. Ucenicii aveau mijloace limitate de a rasplati aceasta omenie, dar nu trebuiau sa se ingrijoreze pentru asta. Orice lucru facut pentru ucenici le era socotit oamenilor ca savargit chiar pentru Domnul, rasplata fiind pearsura.

A primi un ucenic al lui Cristos echivala cu a-L primi pe Cristos. Insi iar a-L primi pe El era la fel cu a-L primi pe Tatal care L-a trimis, intrucat eel trimis il reprezinta pe ce-1 ce 1-a trimis. A-l primi pe un ambasador, care reprezinta guvernul care 1-a trimis si insarcinat sa-l reprezinte, insemna a beneficia de relatii diplomatice cu tara respectiva. 10:41 Oricine il primeste pe un prooroc, in numele proorocului, va primi

rasplata unui prooroc. A. T. Pierson comenteaza pe marginea acestui verset urmatoarele:

ludeii considerau rasplata proorocilor drept cea mai mare, deoarece, desi regii domneau in numele Domnului si preotii slujeau in numele Domnului, proorocul venea din partea Domnului, invajandu-l atat pe preot, cat si pe rege. Cristos spune ca daca nu faci altceva decat sa-l primești pe un prooroc in calitatea sa de prooroc, vei primi aceeași rasplata de care are parte proorocul, daca t-l ajuti pe acesta. Cand veti fi din nou inclinati sa criticati un vorbitor, ganditi-va la acest lucru! Daca il veti ajuta sa vorbeasca pentru Dumnezeu il veti incuraja, veti avea parte de rasplata lui. Dimpotriva, daca ii veti ingreuna slujba, va veti pierde rasplata. Mare lucru este sa-l ajuti pe cel care se straduiește sa faca bine-le. Nu judecati imbracamintea lui, atitudinea sa, manierele sau vocea sa, ci priviti dincolo de toate acestea si spuneti: „Nu cumva acesta e mesajul pe care mi-l transmite Dumnezeu mie? Oare nu este acesta un profet al lui Dumnezeu pentru sufletul meu?” Daca este, atunci primip-l, preamariti cuvantul si tucrarea lui si veti obtine o parte din rasplata lui.¹⁵

11:1 Dupa ce i-a trimis pe cei doisprezece in aceasta misiune speciala, temporara,

Cine primește un om neprihanit, din pricina faptului ca acesta este neprihanit, va primi rasplata omului neprihanit. Cei care ii judeca pe altii dupa infatisarea lor atragatoare sau bogatia materiala nu își dau seama ca, in realitate, adevarata valoare morala e imbracata adesea intr-o haina foarte umila. Modul in care il va trata cineva pe cel mai nepretențios ucenic va fi exact tratamentul pe care el-l va aplica chiar Domnului.

10:42 Nici un act de bunatate aratat unui adept al lui Isus nu va ramane neobservat. Chiar si un pahar de apa rece va fi amplu rasplatit, daca este daruit unui ucenic, din pricina faptului ca acesta este un adept al Domnului.

Astfel Domnul își incheie seria de instructiuni speciale date celor doisprezece investindu-i cu demnitate regala. Este adevarat ca ei vor avea parte de impotrivire, vor fi respinsi, arestati, judecati, intemnijati și poate chiar omorati. Dar ucenicii trebuiau sa uite niciodata ca sunt reprezentantii Rege-lui și că aveau privilegiul săvrit de a vorbi și acționa in numele Lui.

VII CRES/TEREA OPOZITIEI §1 A RESPINGERII (Cap. 11,12)

A. Intemnitarea lui Ioan Botezatorul (11:1-19)

catre casa lui Israel, Isus a plecat din acel loc, ca sa inveje și sa predice in cetatile Galileii, unde l'ocuisera anterior ucenicii.

11:2,3 intre timp, Ioan fusese aruncat in inchisoare de Irod. Singursi descurajat, Ioan a cazut pe ganduri, intrebându-se daca Isus 0 fi cu adevarat Mesia, atunci de ce ingaduie ca predecesorul Sau sa zaca in inchisoare? Asemenea altor oameni mari ai lui Dumnezeu, Ioan a suferit 0 temporara alunecare de la credinta. Și așa se face ca a trimis doi din ucenicii sai la Isus, sa-L intrebe daca El era cu adevarat eel promis de prooroci, sau daca mai trebuia sa-L aștepte inca pe Cei Uns.

11:4, 5 Isus a raspuns amintindu-i lui Ioan ca El face minunile prezise in cazul lui Mesia, și anume ca orbii vad (Isa. 35:6); surzii aud (Isa. 35:5); mortii sunt inviati (acest fapt nu a fost profetit in legatura cu Mesia, ci a depasjt minunile pe care le prezisa proorocii). De asemenea, Isus i-a amintit lui Ioan ca evanghelia se vestește la cei saraci, conform profetiei mesianice de la Isaia 61:1. In mod obisnuit, conducatorii religio[^]i își concentreaza adesea atentia asupra celor bogati, ce provin din medii aristocratice. Mesia aducea insa vestea buna celor saraci.

11:6 Apoi Mantuitorul a adaugat: „**Fe-rici de acela pentru care Eu nu voi fi un prilej de poticnire.**” Rostite de alte buze, aceste cuvinte ar fi fost etichetate drept cea mai mare laudariosenie. Dar ieșite de pe buzele lui Isus, ele constituie validarea per-fecriunii Sale personale. In loc sa se compor-te ca un general pompos, Mesia a venit sub forma unui tamplar umil. Blandetea Sa, starea Sa umila, smerenia Sa contrastau cu caracterul unui Mesia militant. Oameni animatf de pomirile frii puteau sa se indo-iasca de faptul ca e cu adevarat Regele. Dar binecuvantarea lui Dumnezeu se odihnea peste cei care, cu ochii lor spirituali, recu-- noșteau in Isus din Nazaret pe Mesia Cei Promis.

Versetul 6 nu trebuie interpretat ca 0 dojana la adresa lui Ioan. Fiecare din noi simte nevoia, din cand in cand, sa i se confir-me si intareasca credinta. Una e sa ai 0 trecatoare abatere de la credința, și cu totul alta sa te poticnești pentru totdeauna cu privire la identitatea Domnului Isus. Nici un capitol separat din viaja cuiva nu poate fi considerat drept reprezentativ pentru intreaga via[^]a a acelui om.

Luand viaja lui Ioan in totalitatea ei, vom descoperi marturia unei traiiri pline de credinciosie și perseverenta.

11:7, 8 De îndată ce au plecat ucenicii lui Ioan, îmbarcați de asigurarea dată de Isus, Domnul s-a adresat multimilor, cu cuvinte pline de elogiul la adresa lui Ioan Botezătorul. Aceeași mulțime de oameni dăduse navala în pustie să-l auda pe Ioan, când vestea acesta cuvântul. De ce? Doar pentru a vedea un om slab, șovaitor, o trestie scuturată de orice rafală de vânt a opiniei oamenilor? Nu, cu siguranța că nu! Ioan era un predicator neanfocat, cu un puternic simț al conștiinței, care prefera să sufere, decât să fie redus la tăcere, gata să moară decât să stea cu mâinile în sân. Veniseră acești oameni să vadă un curtean de la palat, îmbrăcat în straie luxoase? Nicidecum! Ioan era un om simplu al lui Dumnezeu, a cărui viață austeră constituia o mustrare la adresa spiri-tului nespuse de lumesc al poporului.

11:9 Iesiseră ei să vadă un proroc? Ei bine, Ioan era proroc—in realitate, eel mai mare dintre proroci. Domnul nu a lăsat să se înțeleagă aici că Ioan era mai mare în ce privește caracterul sau, elocvența sau puterea sa de convingere. Ioan era mai mare datorită poziției pe care o ocupa, de premergător al Regelui-Mesia.

11:10 Ideea aceasta e confirmată de versetul 10. Ioan era împlinirea profeției lui Maleahi (3:1) — solul care avea să-L preceadă pe Domnul, pregătindu-i pe oameni pentru venirea Sa. Și alții mai profețiseră Venirea lui Cristos, dar Ioan fusese ales să vestească actul propriu-zis al sosirii lui Mesia. Bine a zis cineva: „Ioan a deschis calea pentru Cristos, după care s-a dotat la o parte din calea lui Cristos.”

11:11 Afirmajia „cel mai mic în împărăția cerurilor este mai mare decât el” dovedește că Isus se referea la privilegiul lui Ioan, nu la caracterul sau. Cel mai mic din împărăția cerurilor nu posedă neapărat un caracter mai bun decât al lui Ioan, dar are un privilegiu mai mare. A fi un cetățean al împărăției este un lucru mai mare decât a anunța venirea împărăției. Privilegiul lui Ioan a fost mare în sensul că el a pregătit calea pentru Domnul, dar el nu a trait ca să se bucure de binecuvântările împărăției.

11:12 De la inaugurarea lucrării lui Ioan și până la aceasta întemnițare a sa, împărăția cerurilor fusese supusă la violență. Fariseii și carturarii i se împotriviseră cu îndârjire. Regele Irod recuse tot ce-i statuse în

putința pentru a zadarnici împărăția, punând mâna pe vestitorul ei.

„...și cei ce dau navala
(violentei) pun

mana pe ea (o iau cu forta)."

Aceasta afirmatie se preteaza la doua interpretari. Mai intai, vrajmasii lui Iisus au facut tot ce le-a stat in putinta pentru a lua cu forta imparata si a o distruge. Faptul ca Iisus a respins pe Ioan a prefigurat faptul ca S-L vor respinge chiar pe Rege si imparatia adusa de El. Dar mai poate insemna ca cei care erau gata pentru venirea Regelui au raspuns cu o dorinta nestavilita la anuntul facut in acest sens si s-au straduit din rasputeri sa intre in imparatie. Acesta este sensul la Luca 16:16: „Legea si Proorocii au tinut pana la Ioan. De atunci incoace, Evanghelia se propovaduieste: si fiecare, ca sa intre, da navala." Aici imparatia e infatisata ca o cetate asediata, in care vor sa intre toate clasele de oameni. Se cere pentru aceasta un anumit grad de violenta spirituala.

Indiferent care sens il adoptam, gandul care se desprinde de aici este ca propovaduirea lui Ioan a declansat o reactie violenta, cu inraurii profunde si larg raspandite.

11:13 „Caci pana la Ioan au proorocit toti proorocii din legea." intreg volumul, de la Geneza la Maleahi, a proorocit despre venirea lui Mesia. Cand Ioan a iesit pe scena istoriei, rolul sau unic nu a constatat doar in proorocie, ci in vestirea implinirii tuturor profețiilor privitoare la Prima Venire a lui Cristos.

11:14 Maleahi prezisese ca inaintea de a Se arata Mesia, va veni Iisus ca predecesor (Mai. 4:5, 6). Daca oamenii ar fi fost dispusi sa-L primeasca pe Iisus ca Mesia, Ioan ar fi indeplinit rolul lui Iisus. Ioan nu era intrupa-rea lui Iisus, dupa cum arata el chiar la Ioan 1:21. Dar el a mers inaintea lui Cristos in spiritul si puterea lui Iisus (Luca 1:17).

11:15 Nutoti Iisus a apreciat pe Ioan Botezatorul si nu tot Iisus i-au injeles misiunea. Prin urmare, Domnul a adaugat: „Cine **are urechi de auzit sa auda!**" Cu alte cuvinte, aveți grija sa nu scapati semnificatia celor auzite! DacS Ioan a indeplinit profeția privitoare la Iisus, atunci inseamna ca Iisus este Mesia eel promis! Prin acreditarea lui Ioan Botezatorul, Iisus reafirma pretentia Sa, ca este Cristosul Dumnezeuului. A-L accepta pe Unul duce inevitabil la acceptarea Celuilalt.

11:16,17 Dar generatia careia i se adresa Iisus nu era interesata sa-L accepte pe nici unul! Iudeii, care au avut privilegiul de a asista la venirea Regelui-Mesia, nu au avut nici un contort de la El sau de la premertorul SSu. Ei

erau o piatra de mcercare. Iisus i-a comparat cu niște copii rasfatați, care stateau la piaș și nu puteau fi multumili

deloc, indiferent ce oferta li se facea. Dacă prietenii lor cereau să cânte din fluier, pentru că ei să poată dansa, acești copii refuzau. Dacă prietenii le cereau să se joace de-a înmormântarea, ei refuzau să bocească.

II: 18,19 Ioan a venit ca ascetic și iudeii l-au acuzat că este posedat de demoni. Pe de altă parte, Fiul Omului a mâncat și a baut, în mod normal. Dacă ascetismul lui Ioan i-a făcut să se simtă incomozi, atunci te-ai fi așteptat ca manierele mai obișnuite ale lui Isus la masă să fie acceptate de ei. Dimpotrivă însă ei L-au numit „om mancacios și bautor de vin și prieten al vameșilor și pacatoșilor.” Desigur, Isus nu a mâncat și nu a baut niciodată fără măsură. Acuzatia lor era pură născocire. Este adevărat că El era prieten al vameșilor și al pacatoșilor, dar nu în modul sugerat de ei. Da, El s-a împrietenit cu pacatoșii, pentru a-i salva de pacatele lor, dar niciodată nu a împărțit sau a aprobat pacatele lor.

„Totuși înțelepciunea a fost îndreptățită prin lucrările ei.” Desigur, Domnul Isus este înțelepciunea personificată (1 Cor. 1:30). Oamenii necredincioși n-au decât să-L vorbească de rău, El este răzbunat și îndreptățit de faptele Sale și de cele săvârșite în adevății Lui. Deși marea majoritate a iudeilor refuza să-L recunoască în calitate de Rege-Mesia, afirmațiile care le-a făcut despre Sine au fost pe deplin adevărate de minunile Sale și de transformarea spirituală produsă în ucenicii Săi devotați.

B. Vai de cetățile Galileii care au refuzat să se pocăiască!

(11:20-24) 11:20 Cu cât e mai mare privilegiul acordat cuiva, cu atât crește și responsabilitatea care apăsă pe umerii acelei persoane. Nici o altă cetate nu fusese mai privilegiată decât fusese Nazaretul, Betsaida și Capernaumul. Fiul lui Dumnezeu intrând umblase pe străzile lor prăfuite, le învinsese fiii și săvârșise câteva dintre cele mai mari fapte ale Sale în interiorul zidurilor lor. În fața acestor dovezi copleșitoare, locuitorii lor au continuat să refuze cu încăpățănare să se pocăiască. Prin urmare, nici nu e de mirare că Domnul a rostit cea mai solemnă condamnare la adresa lor.

11:21 El a început cu Nazaretul și Betsaida. Aceste cetăți auziseră invitațiile pline de har ale Dumnezeului-Mântuitor, și totuși li întorseseră spatele.

Gândul Lui a zburat apoi la orașele Tir și Sidon, care cazuseră sub judecata lui Dumnezeu din pricina idola-

triei și rautajii lor. Dacă ar fi avut ele privilegiul de a vedea minunile savarsite de Isus, aceste cetăți negreșit s-ar fi smerit cu adâncă pocăință. Prin urmare, în ziua judecatii, Tirului și Sidonului le va fi mai ușor decât Horazinului și Betsaidei.

11:22 Cuvintele „în ziua judecării va fi mai ușor” indică faptul că vor exista diverse grade de pedepsire în iad, după cum sunt grade diferite de răsplata în cer (1 Cor. 3:12-15). Pacatul unic care îi trimite pe oameni în iad este refuzul lor de a se supune lui Isus Cristos (Ioan 3:36b). Dar profunzimea suferinței din iad depinde de privilegiile pe care le-a nesocotit cineva și de pacatele în care s-a complăcut.

11:23, 24 Purine cetăți fuseseră atât de favorizate cum fuseseră Capernaumul. Acesta devenise orașul adoptat de Isus după respințerea Sa la Nazaret (9:1, cf. Marcu 2:1 -12), și unele din cele mai extraordinare miracole ale Sale — dovezi de netăgăduit ale faptului că El era Mesia cel Promis — fuseseră savărite aici. Dacă Sodoma, infamă capitală a homosexualității, ar fi avut aceste privilegii, s-ar fi pocăit și ar fi fost crutată. Dar privilegiul Capernaumului a fost mult mai mare. Locuitorii săi ar fi trebuit să se pocăiască și să-L accepte cu bucurie pe Domnul. Dar Capernaumul a pierdut prilejul ce i se oferise. Pacatul perversiunii Sodomei a fost, într-adevăr, mare, dar nici un păcat nu e mai mare decât faptul că Capernaumul a respins pe Fiul sfânt al lui Dumnezeu! Prin urmare, Sodoma nu va fi pedepsită atât de aspru ca și Capernaumul, în ziua judecării. Deși inițial înălțat la cer, în ce privește privilegiile acordate, Capernaumul va fi coborât până în Hades, la judecata. Dacă toate acestea sunt adevărate despre Capernaum, cu cât mai valabilă este afirmația în cazul acelor locuri unde Bibliile abundă, unde evangheliile se vestește de la radio și televiziune și unde pufini, ba poate chiar nici unul nu va avea scuze!

În zilele Domnului nostru, existau patru cetăți (orase) de frunte în Galileea: Horazin, Betsaida, Capernaum și Tiberiada. Care a fost urmarea? Nimicirea Horazinului și a Betsaidei a fost atât de profundă încât azi nici nu se cunoaște locul exact unde au fost aceste orase. Nici chiar despre Capernaum nu se știe exact unde era plasat. Tiberiada încă mai dăinuie. Această împlinire extraordinară de remarcabilă a profeției este încă o

dovadă în plus despre atotștiinta Mantuitorului și inspirația Bibliei.

Mate!

63

C. Reactfa Mantuitorului la respingere (11:25-30)

11:25,26 Cele trei orașe din Galileea nu aveau nici ochi, nici inima să-L iubească pe Cristosul lui Dumnezeu. El stia însă că atitudinea lor era doar o anticipare a respingerii la scară mult mai mare. Cum a reacționat El la lipsa lor de pocăință? Nu cu vraj-mășie, cinism sau răzbunare. Mai degraba, El SJ-a ridicat glasul către Dumnezeu cu mulțumire că nimic nu poate zadarnici planurile Sale suverane. „**Te laud, Tata, Doamne, al cerului și al pământului, pentru că ai ascuns aceste lucruri de cei înțelepți și pricepuți și le-ai descoperit pruncilor.**”

Două greșeli de înțelegere trebuie evitate aici. Mai întâi, Isus nu-și exprima satisfacția față de judecata ce avea să se abată în mod inevitabil asupra cetăților galileene. În al doilea rând, El nu a lăsat să se înțeleagă că Dumnezeu ar fi privat în mod arbitrar pe cei înțelepți și pricepuți de lumină.

Cetățile avuseseră toate ocaziile de a-L primi pe Domnul Isus. Dar ele refuzaseră în mod deliberat să-I se supună. Când au refuzat ele lumina, și Dumnezeu a luat lumina de la ele. Dar planurile lui Dumnezeu nu au suferit înfrângere, ci ele se vor împlini întocmai. Dacă intelectualii nu vor să creadă, atunci Dumnezeu se va descoperi inimilor oamenilor simpli și smeriți. El îi satura pe cei flamanzi cu bunătăți și trimite pe cei bogați cu mainile goale (Luca 1:53).

Cei care se considera prea înțelepți ca să mai aibă nevoie de Cristos ajung să sufere de o orbire juridică. Dar cei care recunosc că le lipsește înțelepciunea primesc revelații de la Cel „în care sunt ascunse toate comorile înțelepciunii și cunoscinței” (Col. 2:3). Isus l-a mulțumit Tatălui pentru faptul că a rănduit ca, și dacă unii nu-L vor accepta, alții să-L primească totuși. În fața unei necredințe de proporții gigantice, El a găsit consolare în planul și scopul suveran al lui Dumnezeu.

11:27 Toate lucrurile l-au fost încredințate lui Cristos de către Tatăl Său. Aceasta afirmă ar fi foarte absurdă, dacă ar fi făcută de oricine altcineva, dar rostită de Domnul Isus, ea este o simplă enunțare a adevărului. La ora aceea, când începuse să se înțelească opoziția, nu se părea că El este stăpan pe situație. Dar aparențele erau înșelătoare. El era stăpan pe situație. Programul vieții Sale se desfășura fără să poată fi zădărnicit, în direcția gloriei Sale.

triumf de la

sfarșit. **„Nimeni nu-L cunoaște deplin pe Tatal, afara de Fiul.”** Persoana lui Cristos e invaluită într-un mister de nepatruns. Îngemănarea naturii dumnezeiești cu cea omenească într-o singură Persoană ridică probleme coplesitor de mari pentru mintea omului. De pildă, să luăm doar problema morții: Dumnezeu nu poate muri. Dar Isus este Dumnezeu și Isus a murit. Totuși natura sa divină și cea umană sunt inseparabile. Astfel, deși îl putem cunoaște și iubi și ne putem pune mcrederea în El, există un sens în care numai Tata îl poate înțelege deplin pe Fiul.

Dar tainele de nepatruns ale
Numelui Tău Depășesc puterea
creaturii de a le înțelege; Doar
Fiul — și-a dat adevăr — Pe Tatal
El poate cunoaște cu adevărat.
Vrednic ești, o, Miel al lui
Dumnezeu, Ca orice genunchi să
Te se piece! —*Josiah Conder*

„Tot așa, nimeni nu cunoaște deplin pe Tatal, afara de Fiul și acela caruia vrea Fiul să i-L descopere.” Și Tatal este de nepatruns. În ultima instanță, numai Dumnezeu este suficient de mare pentru a-L înțelege pe Dumnezeu. Omul nu poate să-L cunoască prin propriile sale forțe sau prin intelectul său. Dar Domnul Isus poate să-L descopere pe Tatal și-L descopere cui binevoiește. Oricine ajunge să-L cunoască pe Fiul ajunge să-L cunoască și pe Tatal (Ioan 14:7).

Totuși, după ce am spus toate acestea, trebuie să marturisim că în încercarea de a explica versetul 27, ne-am lovit de adevăruri care ne depășesc. Noi vedem lucrurile palid, ca într-o oglindă. Nici măcar în eternitate, mintile noastre marginite nu vor fi în stare să aprecieze îndeajuns măreția lui Dumnezeu sau să înțeleagă taina întrupării. Când citim că Tata este descoperit numai celor cărora Fiul binevoiește să i-L descopere, am putea fi ispitiți să credem că ar fi vorba de un proces arbitrar de selecție, aplicat unui număr restrâns de oameni. Dar versetul următor ne păzește de o atare interpretare eronată. Domnul Isus lansează o invitație universală către toți cei trudiți și apăsăți să vină la El pentru a primi odihnă. Cu alte cuvinte, cei cărora binevoiește El să li-L descopere pe Tatai sunt cei care își pun încrederea în Domnul Isus, luându-L ca Domn și Mantuitor al lor. Analizând această invitație de infinită tandrețe, să ne amintim că a fost făcută după flagranta respingere a

lui Isus de catre oraşele privilegiate din Galileea. Ura si incapăţanarea omului nu au putut stinge dragostea şi harul Sau. Dupa cum s-a exprimat A. J. McClain:

Desj năţunea Israel se indreapta spre grozavia judecăţii divine, Regele, in cadrul ultimului Sau apel, deschide larg uşa mantuirii personale. Si astfel, El dovedeste ca este un Dumnezeu al harului, chiar atunci cand poporul este in pragul judecăţii.¹⁹

11:28 Veniti... A veni inseamna a crede (Fapte 16:31); a primi (Ioan 1:12); a manca (Ioan 6:35); a bea (Ioan 7:37); a privi (Isa. 45:22); a marturisi (1 Ioan 4:2); a auzi (Ioan 5:24, 25); a intra pe uşa (Ioan 10:9); a deschide o uşa (Apo. 3:20); a te atinge de poala hainei Lui (Mat. 9:20,21); si a accepta darul vieţii vesnice prin Cristos, Domnul nostru (Rom. 6:23).

la Mine... Obiectivul credinţei nu este o biserică, un crez sau un cleric, ci Cristosul eel viu. Mantuirea este intr-o Persoană. Cei care il au pe Isus sunt mantuiţi in masura deplină in care ii poate mantui Dumnezeu.

tofi cei truditi şi impovarati. Pentru a veni cu adevarat la Isus, cineva trebuie sa creada ca este impovarat de pacat. Numai cei care recunosc ca sunt pierduti pot fi mantuiţi. Credinţa in Domnul Isus Cristos este prece-data de pocăinţa fata de Dumnezeu.

Şi Eu va voi da odihna. Observati ca odihna nu poate fi câştigată sau dobândită pe baza meritelor, ci este data in dar. Aceasta este *odihna mantuirii* care provine din faptul ca Ji-ai dat seama ca Cristos a isprăvit lucrărea de rascumparare pe crucea de la Calvar. Este *odihna conştiinţei* care intervine in urma realizării faptului ca pedeapsa pentru pacatele tale a fost platită odata pentru tot-deauna şi ca Dumnezeu nu va mai cere plata a doua oara.

11:29 in versetele 29 şi 30, invităia trece de la mantuire la slujire.

Lua(i) jugul Meu asupra voastră. A-ceasta inseamna a te preda voii Lui, a-I da lui controlul asupra viedii Tale (Rom. 12:1, 2).

Şi invaţi de la Mine. Pe masura ce recunoastem domnia Sa in fiecare aspect al vietii noastre, El ne indruma pe căile Sale.

caci Eu sunt bland şi smerit cu inima. In contrast cu fariseii, care erau aspri şi mandri, adevaratul invajator este bland şi smerit. Cei care iau jugul Lui vor invaţa sa ocupe locul eel mai dejos.

Şi veji gasi odihna pentru sufletele voastre. Aici nu este vorba despre odihna conştiinţei, ci odihna inimii, care se dobandeşte prin ocuparea locului celui mai dejos inaintea lui Dumnezeu ş.a omului. De ase-menea, este odihna pe care o cunoaste cineva in slujba lui Cristos, cand inceteaza de a mai fi „mare”.

11:30 Caci jugul Meu este bun %| sarci-na Mea uşoara. Iarăşi intălnim un contrast puternic cu fariseii. Isus a spus despre ei: „Ei leaga sarcini grele %| cu anevoie de purtat; şi le pun pe umerii oamenilor, dar ei nici cu degetul nu vor sa le mişte” (Mat. 23:4). Jugul lui Isus este uşor: nu lasa urme pe gru-maz. Cineva a sugerat ca dacă ar fi fost ca Isus sa-si puna o firma pe uşa atelierului sau de tamplarie, ar fi sunat astfel: „Juguri uşor de purtat”.

Povara Lui este uşoara. Asta nu inseamna ca in viaţa creştina nu vor veni peste noi probleme, incercari, chinuri şi dureri in inima. Numai că nu vom fi nevoiţi sa purtam singuri aceste poveri. Suntem injugăi alături de Cel care ne va da suficient har pentru toate situaţiile intămpinate de noi. A-L sluji pe El nu este robie, ci libertate perfecta, dupa cum s-a exprimat J.H. Jowett:

Greseala fatală a credinciosului ar fi sa incerce sa poarte povara vieţii de unul singur, punându-şi o zgărdă. Dumnezeu nu a randuit niciodată ca omul sa-si poarte singur povara. *Cristos nu da decăţjuguri!* Jugul este, prin definie, un dispozitiv conceput pentru două grumazuri. Şi Domnul Isus Insuşi vrea sa ocupe unul din cele două spatii ale jugului. El vrea sa impartăgeasca orice truda şi sarcina grea. Secretul pacii şi biruinţei in viaţa creştina il aflăm atunci cand renunţăm la „zgărdă” şi acceptăm, jugul” relaxant al Invaia-torului.³⁰

D. Isus este Domnul Sabatului (12:1-8)

12:1 Capitolul acesta consemneaza criza tot mai mare de respingere a Sa. Animozitatea %| răutatea tot mai mare a fariseilor faţa de El sunt gata sa se reverse acum. Problema prin care se sparg zagazurile, lasand sa se reverse ura lor, este intrebarea despre Sabat. In aceasta zi de Sabat, Isus impreuna cu ucenicii treceau printre lanurile de grau. Ucenicii au inceput sa smulga spice de grau şi sa le manance. Legea le ingăduia sa manance spice de grau din ogorul vecinului, atata timp cat nu foloseau secera (Deut. 23:25).

12:2 Dar fariseii, care faceau caz de

once amanunt din lege, oricat de minuscul si nesemnificativ ar fi fost, au lansat imediat acuzatia cS a fost calcat Sabatul. Desi nu se redau concret toate acuzatiile lor, ucenicii au fost invinuiti de urmatoarele: (1) ca au recoltat (au cules spice); (2) ca au treierat (fre-cand in mana spicele); (3) ca au vanturat (separand graul de pleava).

12:3,4 Isus s-a adresat plangerii lor ridi-cole, amintindu-le de un incident din viaja lui David. Odata, cand se afla in exil, im-preuna cu oamenii lui, s-au dus in pustie si au mancat painea punerii inainte — cele dou&sprezece paini memoriale, hrana inter-zisa pentru orice alta persoana decat preojii. Dar nici David, nici oamenii lui nu erau preoji si totusj Dumnezeu nu le-a imputat niciodata faptul ca au consumat painea respective De ce?

Raspunsul este ca legea lui Dumnezeu nu a avut niciodata menirea de a provoca suffering credinciosilor Sai. Nu era vina lui David ca se afla in exil. Vina o purta natiu-nea pacStoasa, care-l respinsese. Daca i s-ar fi acordat locul ce i se cuvenea, nici el, nici insotitorii lui n-ar fi fost nevoiti sa manance painea punerii inainte. Dar, din pricina paca-tului care exista in Israel, Dumnezeu a ingaduit un act care, in alte imprejurari, ar fi fost interzis.

Analogia este clara: Domnul Isus a fost Regele de drept al Israelului, dar najiunea nu a vrut sa-L recunoascS de Suveran. Daca I s-ar fi acordat locul ce I se cuvine, adeptii Lui nu ar fi fost nevoiti sa-si potoleasca foamea in modul acesta, in ziua de Sabat ori in oricare alta zi din saptamana. Istoria se re-peta. Domnul nu si-a muștrăat ucenicii, deoa-rece acestia nu gresjsera cu nimic.

12:5 Isus le-a amintit fariseilor ca preotii profaneaza Sabatul prin uciderea si jertfirea animalelor si executarea multor altor treburi mecanice, dar necesare (Num. 28:9, 10); cu toate acestea, ei sunt fara vina, pentru ca sunt angajap in slujba lui Dumnezeu.

12:6 Fariseii stiau ca preotii lucrau in fiecare zi de Sabat la templu, farS ca prin aceasta sa-l profaneze. Prin urmare, ce i-a determinat sd-i critice pe ucenici pentru fapta lor, comisa in prezenta *Celui* care este mai mare decat templul? Cuvantul „Celui” redat prin italice, ar putea fi citit drept „Ceva mai mare decat templul este aici.”. Acest „ceva” este imparatia lui Dumnezeu, prezenta in persoana

Regelui.

12:7 Fariseii nu jnjelesesera niciodata inima lui Dumnezeu. In Osea 6:6 El spusese:

„MilS voiesc, iar nu jertfa.” Dumnezeu aşează compasiunea mai presus de ritual. Mai degraba, El vrea sa-i vada pe copiii Lui culegand spice de grau, decat sa respecte ziua aceasta cu atata stricteţe incat sa-sj provoace suffering fizice. Dacă fariseii s>ar fi dat seama de acest lucru, nu i-ar fi con-damnat pe ucenici. Dar ei puneau mai mult pre! pe hipercorectitudinea lor exterioara decat pe bunastarea oamemlor.

12:8 Apoi Mantuitorul a adaugat: „Caci Fiul Omului este Domn şi al Sabatului”. El este eel care a instituit, din capul locului, legea şi, prin urmare, El era eel mai calificat s3-i interpreteze sensul. E. W. Rogers a declarat urmatoarele:

Se pare ca Matei, inva{at aici de Duhul, trece rapid in revista numeroasele nume si func{ii deţinute de Domnul Isus: El este Fiul Omului; Domnul Sabatului; Robul Meu; Fiul Meu Prea-iubit; Fiul lui David; mai mare decat templul; mai mare decat Iona; mai mare decat Solomon. El procedeaza asa pentru a arata enormitatea pacatului de respingere a Lui şi a refuzului de a-I acorda drepturile ce I se cuvin.²¹

Înainte de a trece la urmatorul incident, vindecarea de către Isus a omului cu mana uscata, se cuvine sa ne oprim asupra subiectului Sabatului.

EXCURS DESPRE SABAT

Ziua de Sabat era si va fi întotdeauna ziua a şaptea a saptamanii, sambata.

Dumnezeu s-a odihnit in ziua a şaptea, după şase zile ale creaţiei (Gen. 2:2). El nu i-a poruncit omului sa fina Sabatul cu acea ocazie, deşi e posibil s3 fi randuit atunci acest principiu al unei zile de odihna după şase zile lucratoare.

Poporului Israel i s-a poruncit sa Jina Sabatul cand au fost date Cele Zece Porunci (Ex. 20:8-11). Legea Sabatului se deosebea de celelalte noua porunci, prin faptul ca era o lege ceremoniala, in vreme ce celelalte erau legi morale. Singurul motiv pentru care era greşit s& lucrezi în ziua de Sabat era faptul ca aşă spusese Dumnezeu. Celelalte porunci, in schimb, aveau de a face cu lu-cruri rele in ele in-sele.

Prohibitia împotriva muncii in ziua de Sabat nu fusese niciodata conceputa ca s& se aplice la: slujirea lui Dumnezeu (Mat. 12:5); lucrari indispensabile (Mat. 12:3, 4) sau fapte de milostenie (Mat. 12:11, 12). Noua

din cele Zece Porunci sunt repetate in Noul Testament, nu sub forma de lege, ci ca îndrumări pentru creștinii care trăiesc sub har. Singura porunca pe care creștinii nu sunt îndemnați să o respecte este cea a Sabatului. Mai degrabă, Pavel ne învață că creștinul nu poate fi condamnat pentru eșecul de a respecta această porunca (Col. 2:16).

Ziua cu oarecare distinctie pentru creștinism este prima zi a săptămânii. Domnul Isus a înviat din morți: în prima zi a săptămânii (Ioan 20:1), o dovadă că lucrarea de răscumpărare fusese încheiată și aprobată de cer. În următoarele două zile ale Domnului, El s-a întâlnit cu ucenicii Săi (Ioan 20:19, 26). Duhul Sfânt a fost dat în prima zi a săptămânii (Fapte 2:1; cf. Lev. 23:15, 16). Primii ucenici se adunau în prima zi a săptămânii, pentru a frange pâine, vestind moartea Domnului (Fapte 20:7). Este ziua rânduită de Dumnezeu în care creștinii să pună deoparte fondurile pentru lucrarea Domnului (1 Cor. 16:1,2).

Ziua de Sabat sau ziua a șaptea venea la sfârșitul unei săptămâni de muncă. Dar Ziua Domnului sau duminică este începutul unei săptămâni, cu odihna pe care o conferă cunoașterea faptului că lucrarea de ispășire s-a încheiat. Sabatul comemorează prima creație; Ziua Domnului este legată de noua creație. Ziua de Sabat era ziua responsabilității; Ziua Domnului este o zi de privilegiu.

Creștinii nu „învin” ziua Domnului ca mijloc prin care să-și dobândească mântuirea sau să realizeze sfîrșitul, nici nu o fac de teamă să nu fie pedepsiți. Ei acordă acestei zile un statut aparte, din pricina iubirii și devotamentului lor pentru Cel care S-a dat pe Sine pentru ei. Întrucât suntem eliberați de treburile de zi cu zi ale lumii, acestea în ziua de duminică, noi o putem rezerva în mod special pentru închinare și slujirea lui Cristos.

Nu este corect să spunem că Sabatul a fost transformat în Ziua Domnului. Sabatul este sâmbăta, pe când Ziua Domnului este ziua de duminică. Sabatul a fost o umbră, în vreme ce substanța este Cristos (Coloseni 2:16, 17). Învierea lui Cristos a marcat un nou început iar Ziua Domnului semnifică acel început.

Că iudeu credincios, trăind sub lege, Isus a ținut Sabatul (în ciuda acuzațiilor formulate de farisei că El nu ar fi făcut acest lucru).

Că Domn al Sabatului, El l-a eliberat de sub regulile și regulamentele false cu care fusese împovărat. X

E. **Isus** vindeca **in** ziua de Sabat

(12:9-14)

12:9 Ieșind din lanurile de grau, Isus Se duce in sinagoga. Luca ne spune ca carturarii și fariseii il urmareau sa vada ce para sa aduca impotriva Lui (Luca 6:6, 7).

12:10 In sinagoga era un om cu mana uscata — marturie fara cuvinte a neputinței fariseilor de a-l ajuta. Pana in acest moment ei il tratasera pe omul respectiv cu raceala și indiferența. Dar deodata el devine valoros in ochii lor, ca mijloc prin care sa-L prinda in cursa pe Isus. Ei știau ca Mantuitorul era intotdeauna dispus sa aline suferința umana. Prin urmare, daca-l va vindeca in ziua de Sabat, ei il vor prinde cu o fapta pasibila de pedeapsa — gimdeau ei. Și astfel au inceput printr-o intrebare lipsita de sens: „E drept sa vindeci in ziua de Sabat?”

12:11 Mantuitorul le-a raspuns punandu-le și El intrebarea daca ei ar fi dispusi sa scoata o oaie din fantana in ziua de Sabat. Desigur ca ar scoate-o! Dar de ce? Poate pretextul pe care l-ar invoca ar fi ca aceasta trebuie considerata o fapta de milostenie — insa un alt considerent ar fi faptul ca oaia valora bani or, ei nu ar dori sa sufere o pierdere financiara, nici macar in ziua de Sabat.

12:13, 14 Dupa ce i-a prins pe liderii iudeilor in capcana propriei lor lacomii, Isus l-a vindecat pe omul cu mana uscata. Spunandu-i omului sa-si intinda mana, a apelat la credința și la voința umana. Ascultarea a fost apoi rasplatita cu vindecare. Mana a fost retacuta, devenind ca cealalta, prin acțiunea miraculoasa a Minunatului Creator. Te-ai fi așteptat ca fariseii sa se bucure ca omul pe care ei n-au avut nici puterea, nici inclinajia de a-l vindeca a fost tamaduit. Mai degraba insa ei s-au maniat pe Isus și au uneltit cum sa-L ucidă. Daca ei ar fi avut o mana uscata, s-ar fi bucurat sa fie vindecata in oricare zi a saptamanii.

F. Vindecarea pentru toti
(12:15-21)

12:15, 16 Cunoscand gandurile vrajmașilor Lui, Isus S-a retras. Dar oriunde mergea, mulțimile veneau dupa El. Și oriunde se adunau bolnavii, El ii vindeca pe toti. Dar le-a poruncit sa nu spuна la nimeni despre vindecările Sale miraculoase, nu pentru ca ar fi dorit sa Se protejeze pe El însuși, ci pentru a evita mișcarea lipsita de profunzime a oamenilor de a

incerca sa faca din El eroul popular al unei revolutii populare. El trebuia sa Se tina de programul divin. Revoluția Lui

avea sa survina, dar nu prin varsare de sange roman, ci prin varsareapropriului Sau sange.

12:17, 18 Lucrarea Sa plina de har se facea ca implinire a profeției de la Isaia 41:9 și 42:1-4. Profetul II vazuse cu mult timp inainte pe Mesia ca un Cuceritor. El il infatiseaza pe Isus ca Robul pe care L-a ales Iehova, Preaiubitul, in care își gasește place-rea sufletul lui Dumnezeu. Dumnezeu avea sa puna Duhul Lui asupra Sa — o profetie implinita la botezul lui Isus. Iar lucrarea Sa avea sa depășeasca granițele Israelului. El avea sa vesteasca Neamurilor dreptatea. Aceasta nota de la sfârșit devine tot mai dominanta, pe masura ce crește refuzul Israelului.

12:19 Isaia a mai prezis ca Mesia nu se va certa si nu-și va ridica glasul pe uli(e). Cu alte cuvinte, El nu va fi un politician abil, cu capacitatea de a incita masele. McClain scrie, in acest sens:

Regele, care este «robul» lui Dumnezeu, nu isi va ocupa locul ce I se cuvine, de eminent, prin vreunul din mijloacele obisnuite, de forta car-nala sau demagogie politics — dupa cum nu va apela la forțele supranaturale, ce-I stau la indemână²²

12:20 El nu va frange trestia rupta și nici nu va stinge fitilul care fumega. Nu va calca in picioare drepturilor celor depozitati sau lipsiti de privilegii, pentru a-SI atingescopu-rile. Ci va Tncuraja și intari pe cei cu inima zdrobita, pe cei asupriji; Pana și o simpla scanteie de credința o va face sa creasca, pana va deveni o flacara. Lucrarea Sa va continua pana cand va face sa biruie dreptatea. Grija Sa smerita și plina de iubire pentru altii nu va fi stinsa de ura și ingratitudinea oamenilor.

12:21 Si Neamurile vor nadajdui In Numele Lui. In Isaia aceasta expresie suna astfel: „și tinuturile de pe coasta vor aștepta Legea Sa”—dar sensul e același. Jinuturile de pe coasta se refera la natiunile neevreiegti, la Neamuri. Ele sunt prezentate aici ca așteptand domnia Sa, pentru ca sa-I fie supuși loiali. Kleeist și Lilly aduc elogii acestui citat din profetia lui Isaia, in urmatorii termeni:

...unul din giuvaierurile de mare preț ale Evan-gheliei, o imagine de rara frumusețe, a lui Cristos... Isaia infatiseaza uniunea dintre Cristos si Tatal, misiunea Lui de a instrui națiunile, tandre^ea cu care se ocupa de omenirea suferin-da, si apoi victoria Sa finala: cSci nu exista nici

o speranța pentru lume, decat in Numele Sau. Cristos — Mantuitorul lumii — nu un limbaj arid, scolastic, ci o expresie vie, plina de savoa-rea orientala.²³

G. Pacatul de neiertat (12:22-32)

12:22-24 Cand Isus a vindecat un demoniac orb și mut, oamenii de rand au inceput sa se gandeasca serios la faptul ca El ar putea fi Fiul lui David, Mesia lui Israel. Acest lucru a atras insa furia fariseilor. Neputand suferi nici o sugestie de simpatie pentru Isus, ei au explodat, acuzandu-L pe Isus ca ar fi savarsit minunea prin puterea lui Beelzebul, domnul dracilor. Aceasta groaz-nica invinuire constituie prima oara cand ei Il acuza pe Domnul Isus ca ar acționa animat de puterea demonilor.

12:25, 26 Isus, citindu-le gandurile, S-a grabit sa le demaște nechibzuința. El a scos in evidenta ca nici o imparajie, oraș sau casa care este dezbinata impotriva ei inasși nu va putea dainui. Daca ar fi adevarat ca El scoate afara demonii prin puterea Satanei, atunci ar insemna ca Satana acționeaza impotriva lui însuși. Or, asta ar fi absurd!

12:27 Domnul nostru a avut uica un raspuns devastator la adresa fariserilor. Unii din asociații lor iudaici, cunoscuți ca exor-ciști, pretindeau ca poseda puterea de a scoate afara demoni. Isus nici nu a recunoscut, nici nu a negat pretenția lor, ci s-a folosit de ea pentru a scoate in evident ca daca El scoate demonii prin puterea lui Beelzebul, atunci fiii fariseilor (adica acești exorciști) procedeaza la fel. Fariseii nu ar fi recunoscut acest lucru, nici in ruptul capului. Insa ei nu au putut infirma logica argumen-tului. Proprii lor asociații vor condamna pentru faptul de a fi sugerat ca faceau exor-cizarea in calitate de agenți ai Satanei. Iata ce spune Scofield in aceasta privința:

Fariseii nu suportau s& fie acuzați ca ei sau fiii lor ar acționa prin puterea Satanei, dar plecand de la pozitia pe care au adoptat-o, ca Cristos ar scoate demonii prin puterea lui Beelzebul, s-au facut pasibili de a fi mvinuifi de inconsecvența, de proprii lor fii. CSci daca puterea de a scoate demoni este satanica, atunci urmeaza ca oricine exercita acea putere este in colaborare cu sursa acelei puteri.²⁴

Ei nu erau deloc logici, cand atribuiiau efecte similare unor cauze diferite.

12:28 Desigur, adevarul era ca Isus scotea demonii prin puterea

Duhului lui

Dumnezeu. întreaga Sa viață de Om pe acest pământ a fost trăită prin puterea Duhului Sfânt. El a fost Mesia eel plin de Duhul, despre care profețise Isaia (Isa. 11:2; 42:1; 61:1 -3). De aceea, El le-a spus fariseilor: „...daca **fu scot afara dracii cu Duhul lui Dumnezeu, atunci impara^ia lui Dumnezeu a venit peste voi.**” Acest enunț trebuie să fi constituit o lovitură zdrobitoare pentru ei, care se mandreau cu cunoștințele lor teologice. Totuși, imparap!a lui Dumnezeu a venit peste ei, deoarece Regele era în mijlocul lor iar ei nici măcar nu și-au dat seama de acest lucru! Erau total inconștienți că El se afla acolo!

12:29 Departe de a colabora cu Satan, Domnul Isus era, în realitate, învingătorul Satanei. Lucrul acesta îl ilustrează Domnul prin istoria omului puternic. Omul puternic este Satana. Casa lui este sfera în care are el putere. Gospodăria (sau bunurile lui) sunt demonii sai. în realitate, legarea Satanei are loc în mai multe faze. Ea a început în timpul lucrării publice a lui Isus. Apoi legarea Satanei a fost decisiv garantată prin moartea și învierea lui Cristos. Iar apoi, în timpul domniei de o mie de ani a Regelui, ea va avea un caracter mult mai tangibil (Apo. 20:2). În momentul de față, diavolul nu pare să fie legat. El continuă să exercite o putere considerabilă. Dar soarta lui e pecetluită iar timpul care i-a mai rămas e foarte scurt.

12:30 Apoi Isus a zis: „**Cine nu este cu Mine este împotriva Mea și cine nu strânge cu Mine risipește.**” Prin atitudinea lor blasfemiatoare, fariseii au demonstrat că nu erau cu Domnul. Atunci înseamnă că erau împotriva Lui. Refuzând să culeagă cu El, ei nu faceau altceva decât să risipească granele. Ei îl acuzaseră pe Isus că scoate demonii prin puterea Satanei, când, de fapt, ei înșiși erau robii Satanei, cautând să zadarnicească lucrarea lui Dumnezeu.

La Marcu 9:40 Isus a spus: „Cine nu este împotriva noastră este pentru noi.” Această afirmație pare să răstoarne cuvintele Domnului de la Matei 12:30. Dar dificultatea e rezolvată atunci când observăm că la Matei se pune problema mântuirii. Un om va fi on pentru Cristos, ori împotriva Lui. Nu există teren neutru. La Marcu însă subiectul este *slujirea*. între ucenicii lui Isus exista deosebiți uriași — ei provin din diverse biserici locale, folosesc metode diferite de lucru

și reflecta diverse nuanțe de interpretare teologică. Dar aici se stabilește regula potrivit căreia dacă cineva nu este împotriva Dom-

nului, este de partea Lui, fiind demn de respect.

12:31, 32 Aceste versete marcheaza o criza in raporturile lui Cristos cu liderii Israelului. El ii acuza de a fi comis pacatul de neiertat: hula impotriva Duhului Sfânt, adica susjmand ca Isus ar fi savarsjt minu-nile Sale prin puterea Satanei, cand, in realitate, El le-a infaptuit prin puterea Duhului Sfânt. in realitate, ei Il numeau pe Duhul Sfânt Beelzebub, domnul dracilor.

Exista iertare pentru alte forme de pacat și hula (blasfemie). Cineva putea chiar vorbi impotriva Fiului Omului, și totușj sa fie iertat. Dar a-L huli (sau blasfemia) pe Duhul Sfânt este un pacat pentru care nu exista iertare, nici in veacul acesta, nici in veacul viitor, al mileniului. Prin „veacul acesta” Isus s-a referit la zilele lucrării Sale publice pe acest pamant. Exista temeiuri sa ne indo-im ca acest pacat de neiertat ar putea fi comis astazi, deoarece acum El nu e prezent cu trupul și nu savarșește minimi in acelasj fel.

Pacatul de neiertat nu este totuna cu respingerea Evangheliei. S-ar putea ca un om sa-L respinga pe Mantuitorul ani de zile, și apoi sa se pocaiasca, sa creada sj sa fie mantuit. (Desigur, daca moare in necredinja, ramane neiertat.) Tot așa, pacatul de neiertat nu este totuna cu așa-numita cadere sau alunecare de la credinja. S-ar putea ca un credincios sa se indepSrteze de Domnul, dar pana la urma sa fie readus la partașia cu Dumnezeu și cu copiii Lui.

Multf oameni se tern ca nu cumva sa fi comis pacatul de neiertat. Chiar daca acest pacat ar putea fi comis in zilele noastre, faptul ca o persoana este ingrijorata e, in sine, o dovada ca nu e vinovata de acest pacat. Cei care au comis acest pacat erau impietrifi și neinduplecati in opozijia lor fa{& de Cristos. Ei nu se jenau deloc sa-L insulte pe Duhul Sfânt și nu șovaiau sa unelteasca omorarea Fiului lui Dumnezeu. Ei nu dadeau nici un semn de remușcare sau pocainta.

H. Un pom se cunoaște dupa roadele sale

(12:33-37)

(12:33) Chiar și fariseii trebuia sa fi recunoscut ca Domnul savarsjse o fapta buna, scojand afara demonii. Dar ei L-au acuzat ca ar fi rau. Aici Domnul le demasca inconsecventa, spunand, de fapt: „Hotaraji-va! Daca un pom este bun, sj roadele sale vor fi bune și vice versa!” Roadele

reflecta calitatea pomului care le-a produs. Roada

lucrării Sale fusese bună. El vindecase bolnavii, orbi, surzi și mușii, scosese demonii și înviașe morții. Oare un pom stricat ar fi putut produce asemenea roade? Nicidecum! Atunci de ce au refuzat ei cu atăta incapăinătate să-L recunoască?

12:34, 35 Motivul a fost faptul că erau pui de năparci. Răutatea manifestată de ei împotriva Fiului Omului, pusă în evidență de cuvintele lor pline de venin, a constituit revarsarea raului din inimile lor rele.²⁵ O inimă plină de bunătate se va evidenția prin cuvintele pline de bar și neprihănire. O inimă rea, în schimb, se va exprima prin blasfemii, amarăciune și injurii.

12:36 Isus i-a avertizat solemn pe ei (și pe noi) că oamenii vor da socoteală de orice cuvânt nefolositor pe care-l vor fi roștit. Întrucât cuvintele pe care le-au roștit constituie barometrul cel mai fidel al caracterului vieții lor, ele vor forma baza condamnării sau achitării. Prin urmare, ce groaznică va fi osândă fariseilor, pentru cuvintele pline de dispreț și răutate pe care le-au roștit împotriva Fiului lui Dumnezeu!

12:37 „Căci din cuvintele tale vei fi scos fără yină și din cuvintele tale vei fi osândit”. În cazul credincioșilor, pedeapsa pentru ușurătatea în vorbire a fost plătită prin moartea lui Cristos. Totuși, cuvintele noastre neatențate, păcatul nemărturisit și neiertat, vor duce la pierderea răsplății, la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

I. Semnul profetului Iona (12:38-42)

12:38 În pofida tuturor minunilor pe care le-a savărit Isus, carturării și fariseii s-au încumetat să-L ceară un semn, lăsând să se înțeleagă că *ar crede* dacă le-ar putea dovedi că este Mesia! Dar fărância lor era cusută cu ață albă. Dacă n-au crezut ei că urmare a atator minuni câte savărise El deja, ce i-ar fi făcut să se lase convinși prin încă o minune? Atitudinea care cere semne miraculoase, ca o condiție a credinței, nu-L este plăcută lui Dumnezeu. După cum i-a spus Isus lui Toma: „Binecuvântați sunt cei ce n-au văzut și totuși au crezut!” (Ioan 20:29). În economie lui Dumnezeu, vazăl urmează credinței.

12:39 Domnul li s-a adresat, numindu-i **o generație rea și adulteră**. Rea pentru că erau orbi care nu voiau să-L vadă pe

Mesia al lor, și adulteri pentru că erau necredincioși duhovnicește Dumnezeului lor. Creatorul și Dumnezeu lor, o Persoană unică, întrunind în El atât Dumnezeirea perfectă, cât și natura

umana perfecta, se afla chiar in mijlocul lor, vorbindu-le, si totusi ei indrazneau sa-I ceara un semn!

12:40 El le-a spus, pe scurt, ca nici un semn nu li se va da, in afară de semnul profetului Iona — o referire la propria Sa moarte, ingropare si inviere. Experiența lui Tona, care a fost salvat de peste și apoi depus pe uscat (Iona 1:17; 2:10) prefigureaza patimile Domnului si invierea Sa. Invierea Sa din morti avea sa fie semnul final, culminant al lucrării Sale pentru năjiunea Israel.

Dupa cum Iona a stat trei zile și trei nopți in pantecele chitului, tot asa Domnul a prezis ca va sta trei zile si trei nopți in inima pamantului. Aici se ridica o problema. Daca, asa cum se crede, Isus a fost ingropat in dupa amiaza zilei de vineri și a inviat duminică dimineata, cum de se afirma ca a stat trei zile și trei nopți in mormant? Răspunsul e că in modul iudaic de a socoti timpul, orice parte a zilei sau a nopții conteaza cat ziua sau noaptea unei perioade complete. Sau, cum spune zicala evreiasca: „0 zi și o noap-te echivaleaza cu o *onah* iar o parte din *onah* este ca intregul.”

12:41 Isus a descris vinovăția conducătorilor iudei prin recurgerea la doua contraste. Mai intai, Neamurile din Ninive erau mult mai puțin privilegiate, și totusi cand acestea au auzit propovăduirea lui Iona, s-au pocăit cu căința adanca. Locuitorii din Ninive se vor scula la judecata, condamnandu-i pe oamenii din vremea lui Isus, pentru ca nu L-au primit pe Cel care este mai mare decat Iona: pe însuși Fiul intrupat al lui Dumnezeu.

12:42 in al doilea rand, regina din Seba, cea dintre Neamuri, iarași lipsita de privilegiile acordate iudeilor, a venit din sud, cu mare cheltuiala si efort, ca sa aiba o intrevădere cu Solomon. Iudeii din vremea lui Isus nu aveau nevoie sa călătoreasca pentru ca sa-L vada pe Isus, deoarece El însuși Se deplasase din cer, coborandu-Se la starea lor umilă, pentru a le fi Regele-Mesia. Si totuși ei n-au gasit loc in inima lor pentru El, care era infinit mai mare decat Solomon. O regina dintre Neamuri ii va condamna la judecata pentru o nepasare atat de deplănabila și nejustificata.

in capitolul acesta Domnul nostru a fost prezentat ca fiind mai mare decat *templul* (v. 6); mai mare decat *Iona* (v. 41) și mai mare decat *Solomon* (v. 42). El este „mai mare decat eel mai mare și cu mult mai bun decat eel mai bun.”

J. Revenirea duhului necurat (12:43,44)

12:43,44 Acum Isus reda, sub forma de parabole, un rezumat al trecutului, prezentului și viitorului Israelului necredincios. Omul reprezintă poporul Israel iar duhul necurat idolatria care a caracterizat această națiune încă din perioada când era sub robia egiptenilor și până la captivitatea babiloniană (care a lăsat, pentru o vreme, Israelul de idolatria sa). Se pare că duhul necurat a ieșit din omul respectiv. De la sfârșitul captivității babiloniene și până în ziua de azi, poporul iudeu nu s-a mai închinat la idoli. Iudeii sunt ca o casă goală, maturată și împodobită.

Cu peste o mie nouă sute de ani în urmă, Mântuitorul a cerut să fie primit în această casă goală, al cărei Locatar de drept era El, Stăpânul casei, dar poporul a refuzat cu incapacitate să-L primească înăuntru. Deși israelii nu se mai închinau la idoli, ei nu voiau nici să se închine Dumnezeului adevărat.

Casa goală denota vidul spiritual — o condiție periculoasă, așa cum se va vedea din cele ce urmează. Reforma nu este de ajuns. Trebuie să existe o acceptare pozitivă a Mântuitorului.

12:45 în zilele viitoare, duhul de idolatrie se va decide să se întoarcă în această casă, însoțit de șapte duhuri mai rele decât el. Întrucât numărul șapte este cifra perfecțiunii sau a completării, lucrul acesta se referă probabil la idolatrie în forma ei deplin dezvoltată. Imaginea aceasta ne duce la vremea Marii Strămtorări, când națiunea apostată se va închina lui Antichrist. A se pleca înaintea omului păcatului și a i se închina lui, ca și când ar fi Dumnezeu, este o formă mult mai groaznică de idolatrie decât cele de care s-a făcut vinovată națiunea Israel în trecut. Și astfel starea **din urmă a omului acestuia** devine **mai rea decât cea dintâi**. Israelul necredincios va suferi judecata groaznică a Marii Strămtorări și suferin-jele prin care vor trece evreii vor depăși cu mult tot ce au suferit în timpul captivității babiloniene. Acea parte a națiunii care s-a făcut vinovată de idolatrie va fi cu totul nimicita la a Două Venire a lui Cristos.

„Tocmai așa se va întâmpla și cu această generație rea.” Aceleași popor apostat, care L-a respins pe Cristosul și Dumnezeul lui la prima Sa venire, va suferi groaznică judecată la a doua Sa venire.

K. Mama și t'rării lui Isus (12:46-50)

Aceste versete descriu un incident apa-

rent comun in care membri ai familiei Sale vin sa stea de vorba cu El. Dar de ce au venit? Marcu ne ofera un posibil raspuns. Unii dintre prietenii lui Isus credeau ca El si-ar fi pierdut minge (Marcu 3:21, 31-35). Astfel, s-ar putea ca familia Lui sa fi venit cu scopul de a-L aduce acasa, pentru a nu se face valva in jurul Lui (vezi si Ioan 7:5). Cand I s-a spus ca mama si fratii Lui sunt afară și ca doresc sa vorbeasca cu El, Dom-nul a raspuns insa cu intrebare, zicand: „Cine este mama Mea și cine sunt frajii Mei?” Apoi, aratand cu degetul spre ucenici, a spus: „Oricine face voia Tatalui Meu din cer este fratele meu si sora mea.”

Acest enunț aluitor este incarcat de semnificatii spirituale. El marcheaza un punct de cotitura in relatiile lui Isus cu Israelul. Maria și fiii ei reprezentau natiunea Israel, rudele de sange ale lui Isus. Dar, dupa cum reiese tot mai clar, propriul Sau popor nu-L dorea. in loc să se piece in fața lui Mesia al lor, fariseii L-au acuzat ca ar fi stapanit de Satan!

Prin urmare, acum Isus anunța o noua ordine a lucrurilor. De aici incolo, legaturile Sale cu Israelul nu vor mai constitui factorul determinant in lucrarea Sa. Degi inima Lui plina de compasiune avea sa-i roage in continuare pe compatriotii Sai dupa sange sa-L accepte, este insa limpede ca in acest punct din capitolul 12 intalnim momentul rupturii cu poporul Israel. Nu mai este nici o indoiala care va fi urmare. intrucat Israelul nu-L vrea, El se va indrepta catre cei care II vor. Relatia de sange va fi inlocuita cu con-sideratii spirituale. Ascultarea de Dumnezeu ii va aduce pe barbați și femei —fie ca sunt iudei, fie ca nu sunt—intr-o relatie vitala cu El.,

inainte de a parasi acest incident, trebuie sa menționam doua puncte in legatura cu mama lui Isus. Mai intai, este evident ca Maria nu a ocupat vreun loc deosebit sau privilegiat in ce priveste accesul ei in prezența Sa.

in al doilea rand, faptul ca se vorbeste de frajii lui Isus da o lovitura fatala invataturii propagate și astazi, potrivit careia Maria ar fi ramas fecioara. ImpHcalia care se desprinde de aici este clani: ca ei erau realmente fiii Mariei și, prin urmare, frafi vitregi ai Dom-nului. Aceasta concepție este intarita de alte texte din Scriptura cum ar fi cele de la Psalmi 69:8; Matei 13:55; Marcu 3:31, 32; 6:3; Ioan 7:3, 5; Fap. 1:14; 1 Corinteni 9:5; Galateni 1:19.

VIII REGELE ANUNTA O NOUA
FORMA, INTERIMARA, A
IMPARATIEI, DATORITA
RES-PINGERII DIN PARTEA
ISRA-ELULUI (Capitolul 13)

Avand in vedere acest fond al
problemei, sa analizam acum
parabolele:

Parabolele imparatiei

Am ajuns in punctul de criza din cadrul Evangheliei dupa Matei. Domnul arata ca relatiile pSmantești vor fi inlocuite acum cu legaturi spirituale, ca de aici incolo nu se mai pune problema sa te nasti evreu, ci sa asculti de Dumnezeu, Tatal. Respingandu-L pe Rege, carturarii și Fariseii au respins in mod necesar și imparatia. Acum, prin intermediul unei serii de parabole, Domnul Isus face o trecere in revista prealabila a noii forme pe care o va imbraca imparatia in timpul perioadei dintre respingerea Sa și data cand, in cele din urma, El se va arata ca Rege al regilor și Domn al domnilor. Și ase din aceste parabole încep cu cuvintele: „imparatia cerurilor se aseamana cu...”

Pentru a putea vedea aceste parabole in perspectiva lor corecta, sa facem o scurta trecere in revista a imparatiei, așa cum am discutat-o in capitolul 3. imparatia cerurilor este acea sfera in care este recunoscuta domnia lui Dumnezeu. Ea are doua aspecte:

(1) *marturisirea exterioara*, in care sunt cuprinsi toți cei care susțin ca recunosc domnia lui Dumnezeu; și (2) *realitatea interioara*, in care sunt cuprinsi numai cei care intra in imparatie prin convertire. Imparatia se prezinta in cinci faze: (1) faza Vechiului Testament, in care ea a fost profetita;

(1) faza in care imparatia a fost „aproape” sau prezenta in Persoana Regelui; (3) faza interimara, in care sunt cuprinsi cei de pe pamant care marturisesc ca sunt supusii Lui, in timpul care a urmat dupa respingerea Sa și intoarcerea Sa la cer; (4) manifestarea (aratarea) imparatiei in timpul Mileniului (Miei de ani); și (5) imparajia finala, vesnica. Orice trimitere din Biblie la imparatie se integreaza intr-una din aceste faze. Capitolul 13 discuta faza a treia, interimara. In timpul acestei faze, imparatia — in realitatea ei launtrica (adevaratii credinciosi) — este alcatuita, de la Rusalii pana la Rapire, din aceleasi persoane care compun Biserica. Aceasta este singura identificare a imparatiei cu biserica, caci in alte cazuri ele sunt doua entitati separate.

A. Parabola semanatorului (13:1-9)

13:1 Isus a ieșit din casa unde vinde case demoniacul și s-a așezat lângă marea Galileii. Multi învățați ai Bibliei văd în această casa o imagine a națiunii Israel și a mării, adică a Neamurilor. Astfel, ieșirea Domnului din casa simbolizează ruptura cu Israelul; în timpul acestei faze interimare, împărăția va fi vestită națiunilor.

13:2 Și, în timp ce se adunau mulți mari de oameni pe malul mării, El s-a urcat într-o corabie și a început să-i învețe pe oameni, prin intermediul parabolilor. O parabolă sau o pildă este o istorie care are la bază o învățatură spirituală sau morală, ce devine aparentă pe parcursul ei. Cele șapte parabole care urmează ne spun cum va fi împărăția în perioada de la prima Sa venire până la a doua Sa venire.

Primele patru parabole au fost adresate mulțimii. Ultimele trei au fost adresate doar ucenicilor. Domnul le-a explicat ucenicilor sensul primelor două parabole și respectiv celei de-a șaptea, lăsându-le, pe ucenici și pe noi, să le interpretăm pe celelalte, ajutându-ne de cheile pe care El ni le-a pus deja la dispoziție.

13:3 Prima parabolă se referă la un semănător, care a ieșit să semească semințele, în patru feluri de soluri diferite. Cum era de așteptat, și rezultatele au fost de patru feluri.

13:4-8

SOLUL: REZULTATELE:

1. Pe cărări (adică 1. Semințele au fost mănincate de solul batătorit) de pasări.

1. Un strat subțire 2. Semințele au mcolțit de sol, având dedesubt repede, dar nu au prins sub un strat rădăcini. Fiind arse de soare, s-au uscat.

1. Solul infestată de 3. Semințele au mcolțit, dar spinii. n-au putut să se dezvolte, din pricina spinilor.

4. Pământ bun. 4. Semințele au mcolțit, au crescut și au dat roada. Un graunte a dat o sută, altul șăizeci, altul treizeci.

13:9 Isus a încheiat parabola cu un sfat enigmatic: „Cine are urechi de auzit să audă!” în cadrul parabolei, El a transmis

mulțimii un mesaj important iar ucenicilor un alt mesaj. Nimeni nu trebuie să-l scape

semnificatia cuvintelor Sale.

intrucat Domnul insusj este Cel care interpreteaza pilda, in versetele 18-23, ne vom stapani curiozitatea pana cand vom ajunge la acel paragraf.

B. Scopul parabolilor (13:10-17)

13:10 Ucenicii erau mirati de faptul ca Domnul le vorbeste oamenilor in acest limbaj voalat al parabolilor. Prin urmare, L-au rugatsa le explice metoda folosita.

13:11 In raspunsul Sau, Isus a facut distinctie intre mul\$imea necredincioasa si ucenicii credinciosj. Multimea, care era un segment reprezentativ al sociei iudaice, in mod evident L-a respins pe Domnul, cu toate ca aceasta respingere nu s-a maturizat decat la cruce. Multimii nu i se va permite sa cunoascatainele imparatiei cerurilor, pe cand adevarajilor Sai adepti li se va inlesni injele-gerea ei.

O taina in Noul Testament este un fapt nedezvaluit pana atunci oamenilor, pe care acestia nu l-ar putea cunoaste decat prin revelatia divina, care le este daruita acum. Tainele imparatiei fusesera pana in acest punct adevaruri necunoscute, privitoare la imparajie in forma ei interimara. Insusj faptul ca imparajia urma sa aiba o faza interimara fusese o taina pana acum. Parabo-lele descriu cateva din trasaturile imparaiiei in perioada cat va lipsi Regele. De aceea unii au numit aceasta faza drept „forma tainica a imparaiiei”—prin asta injelegandu-se nu ca ar mai fi invaluita in mister, ci, pur si simplu, ca pana in acest punct al istoriei nu fusese cunoscuta.

13:12 Poate ni s-ar parea o actiune arbitral^ faptul ca aceste taine nu au fost explicate multimii, dar au fost revelate ucenicilor. Dar Domnul ne ofera motivatia acestei actiuni: „Caci **celui ce are i se va mai da, sj va avea de prisos; iar de la eel ce n-are se va lua chiar si ce are.**” Ucenicii aveau credinta in Domnul Isus; de aceea, ei vor primi capacitate pentru credinja spbrita. Ei promisera lumina, iar acum urmeaza sa primeasca sj mai multa lumina. Pe de alta parte, poporul Israel respinsese Lumina lumii sj, ca atare, nu numai ca nu vor mai primi alta lumina, dar li se va lua pana sj lumina pe care o mai aveau. A respinge lumina inseamna a te priva de lumina.

13:13 Matthew Henry

compara para-bolele cu stalpul de nor sj de foe ce au lumi-nat poporul Israel, in vreme ce pe egipteni același stalp i-a pus in incurcatura. injelesul

parabolelor avea sa fie descoperit celor care erau sincer interesati, aceste parabole dove-dindu-se, in schimb, „doar o sursa de iritatie pentru cei care erau ostili fata de Isus.”

Așadar, nu era vorba de un capriciu al Domnului, ci, pur și simplu, de urmarea practica a unui principiu care e intrejesut in orice sfera a vieții: orbirea intenționata este urmată de o orbire judiciara (cine refuza sa vada va ajunge sa nu mai poata vedea, chiar atunci cand va voi sa vada). De aceea le-a vorbit El multumilor in pilde. H.C. Woodring s-a exprimat astfel, in aceasta privința: „Pen-tru ca ei nu iubeau adevarul, nu aveau sa primeasca nici lumina adevarului.”²⁶ Ei pretindeau ca vad, ca sunt la curent cu adevarul divin, dar Adevarul incarnat statea inaintea lor iar ei refuzau cu incapașanare sa-L vada. Ei pretindeau ca aud Cuvantul lui Dumnezeu, dar, in realitate, însuși Cuvantul viu al lui Dumnezeu statea in mijlocul lor iar ei refuzatu sa asculte de El. Ei nu voiau sa priceapa faptul minunat al rntruparii. Ca atare, le-a fost retransa însăși capacitatea de a înțelege.

13:14,15 Ei constituiau implinirea profeției de la Isaia 6:9,10. Inima poporului Israel se impietrisa iar urechile lor nu mai auzeau glasul lui Dumnezeu. Ei refuzau in mod intenționat sa vada cu ochii lor. Ei știau ca daca ar fi vazut, ar fi auzit și s-ar fi pocait, Dumnezeu i-ar fi vindecat. Dar, in nevoia loc acuta și boala care i-a cuprins, ei au refuzat ajutorul Sau. Prin urmare, pedeapsa lor a constat in a auzi fara sa înțeleaga și in a vedea fara sa priceapa.

13:16, 17 Ucenicii erau extraordinar de privilegiați, intrucat ei vedeau ceea ce nici unii nu mai vazusera. Profeții și oamenii neprihaniti din Vechiul Testament ar fi dorit nespuse de mult sa traiasca in aceasta perioada, cand a venit Mesia, dar dorința nu le-a fost implinita. Ucenicii se bucurau însă de harul de a trai in acest punct crucial din istorie, cand Il vedeau pe Mesia, asistau la minunile Sale și auzeau invataturile de o neasemuita frumusețe și înțelepciune care se revarsau de pe buzele Sale.

C. Explicatia parabolei semanatorului

(13:18-23)

13:18 După ce a explicat de ce a recurs la parabole, Domnul incepe acum sa expuna parabola celor patru soluri. El nu-l identifica pe semanator, dar noi

putem fi siguri ca se refera la Domnul Insusj (vezi versetul 37) sau la cei care propovaduiesc mesajul impa-

ratiei (v. 19). Solurile ii reprezinta pe cei care aud mesajul.

13:19 Cararea batatorita se refera la oamenii care refuza sa primeasca mesajul. Ei aud evanghelia dar nu o infeeleg—nu pentru ca nu au capacitatea de a o intelege, ci pentru ca nu vor! Pasarile il reprezinta pe Sata-na. El fura samanşa din inimile acestor ascul-tatori. El le da concursul, pentru ca ei s& persiste in aceasta stare arida si neroditoare pe care si-au ales-o singuri. Fariseii erau ascultatori din aceasta categorie, a solului batatorit.

13:20, 21 Cand Isus S-a referit la solul pietros, El a avut in vedere un strat subtire de pamant, care acoperea o panta muntoasS formata din rod Aceasta imagine ii infa-fişeaza pe cei care aud cuvantul si raspund cu bucurie. La inceput, semanatorul ar putea avea motive sa se bucure ca propovaduirea sa a avut atata succes. Curand insa el desco-pera realitatea mai profunda, conform careia nu este bine cand mesajul e primit cu zanv bete si urale. Mai intai trebuie sa existe o stare de convingere de pacat, de remuşcare si pocainta. Mult mai promijatoare este imagi-nea unei persoane doritoare de mantuire care se indreapta cu lacrimi in ochi spre Calvat, decat aceea a unui om care paseste in faja fara grija, ba chiar cu o anumita exuberanta. Solul putin adanc rodeste o marturisire foarte superficiala, stratul fund prea subtire pentru ca radacinile sa se poata infige adanc in el. Cand acea marturisire de credinja este pusa la incercare de dogoarea soarelui stramtorarii sj prigoanelor, omul respectiv se decide ca nu merita sa suferi toate acestea pentru credinja sj, prin urmare, se leapada de orice marturie pe care o daduse anterior in favoa-rea lui Cristos.

13:22 Terenul infestat de spini reprezinta o alta clasa a celorcare aud cuvantul in maniera superficiala. In exterior, ei par sa fie supusj autentici ai imparajiei, dar, cu timpul, interesul lor este inabuşit de grijile acestei lumi si de placerea lor pentru bogajii. In viaja lor nu mai poate fi gasita nici o roada pentru Dumnezeu. Lang ilustreaza acest adevar, prin exemplul fiului unui tata iubitor de bani, proprietar al unei intreprinderi uriaşe. Fiul acesta auzise in tinerejea sa Cuvantul, dar cu timpul a fost furat de afa-ceri.

Curand a trebuit sa aleaga intre a-I fi placut Domnului si a-i face tat&lui sSu pe plac. Astfel, spinii erau deja in pamant, cand a fost semanata

si a germinat sSmanta. Grijile acestui veac si inselficiunea bogatilor isj faceau deja efectul. Deci tan&rul s-a conformat dorintelor tatalui sau, consacrandu-si toate energiile intreprinderii familiei. EKipa un timp, a ajuns seful conglome-ratului şi, dupa ce a atins o varsta apreciabila, si-a dat seama ca neglijase tot ceea ce line de cer. Era pe punctul de a se retrage la pensie, cand şi-a exprimat intentia de a cauta mai cu staruinja lucrurile spirituale. Dar Dumnezeu nu se lasa batjocorit. Omul s-a pensionat şi a murit subit, la numai cateva luni de la pensionare. A lasat o avere de 90 de mii de lire sterline şi o viata risipita din punct de vedere spiritual. Spinii inabusjsera cuvantul, care nu a mai putut rodi.²⁷

13:23 Pamantul bun il reprezinta pe credinciosul adevarat. El e receptiv la cuvantul pe care-l aude sj-l injelege, transpunand in via^a ceea ce aude, prin ascultare. Desi ace^ti credinciosi nu produc cu tojii aceeaşi cantitate de roade, cu tofi demonstreaza, prin rpada lor, ca au viaja divina. Rода este probabil aici manifestarea caracterului creş-tin, mai degraba decat suflete castigate pentru Cristos. Cand apare termenul *roada* in Noul Testament, in general se refera la roada Duhului (Gal. 5:22,23).

Care e mesajul pe care trebuia sa-l trans-mita aceasta parabola multimilor? Evident, le avertiza de pericolul de a auzi fara a pune in practica ceea ce ai auzit. De asemenea, parabola avea menirea de a incuraja persoane individuale sa primeasca Cuvantul intr-o inima sincera, dovedind apoi realitatea care s-a savarsit in fiinta lor prin aducerea de roade pentru Dumnezeu. Cat despre ucenici, parabolele ii pregateau pe ei sj pe adeptjii din viitor ai lui Isus pentru constatarea trista pe care o vor face, ca numai un numar relativ mic de oameni din cei care vor auzi mesajul vor fi mantuiti cu adevarat. De asemenea, are darul de a-i scuti pe supusji loiali ai lui Cristos de zadamicia de a crede ca toata lumea va fi convertita prin raspandirea evan-gheliei. Ucenicilor li se atragea, de asemenea, atenta in aceasta parabola cu privire la cei trei mai imptrivitori ai evangheliei: (1) diavolul (pasarile—eel rau); (2) firea veche, carnea (soarele dogorator — stramtorarile sau prigoanele); si (3) lumea (spinii — grijile acestei lumi si goana dupa avutii).

In cele din urma, ucenicilor li se ofera o viziune a recoltei extraordinar de mari pe care o vor culege, din investijiile ftcute de ei

in personal itatea umana. De
treizeci de ori cantitatea
insamanjata inseamna trei mii la

suta, iar de şaizeci de ori cantitatea insaman-jata inseamna un venit de şase mii la suta. Iar de o suta de ori cantitatea insamanjata inseamna 10 mii la suta din investijia initia-la. In fapt, nu se pot masura rezultatele unui singur caz de intoarcere reala la Domnul, de convertire autentica a unui singur suflet. Un invajator de şcoala duminicala, aproape total necunoscut, a investit in eel care avea sa devina vestitul evanghelist sj casjigator de suflete, Dwight L. Moody. La randul lui, Moody i-a caştigat pe aljii la Cristos. Iar aceştia au caştigat sj ei alte suflete pentru Domnul. Acel invajator initial de la şcoala duminicala a declanşat astfel o reactie in lanj, care nu se va sfarsj niciodata.

sa le separe pe cele doua. Graul avea sa fie adunat in hambare iar neghina avea sa

D. Parabola graului sj a neghinei (13:24-30)

Parabola de care ne-am ocupat inainte este o ilustratie vie a faptului ca imparajia cerurilor ii cuprinde atat pe cei care L-au slujit doar de forma pe Rege, cat sj pe uce-nicii autentici. Primele trei soluri simboli-zeaza imparatia in aspectul cuprins de cercul eel mare — marturisirea exterioara. Al patrulea sol reprezinta imparatia simbolizata de cercul mic, al celor care au fost convertiti cu adevarat.

13:24-26 A doua parabola — cea a graului sj a neghinei — pfezinta, de aseme-nea, imparajia in aceste doua aspecte. Graul ii infa|şeaza pe credinciosji adevarati, iar neghina pe cei credincipsj doar cu gura. Isus aseamana imparatia cu un om care a semanat samanja buna in ogorul sau. Dar pe cand dormea omul, a venit duşmanul sau sj a semanat neghina printre grau. Unger arata ca cea mai raspandita forma de neghina care se gaseşte in lanurile din Jara Sfanta este aşa-numita *bearded darnel* (in romaneşte: „sal-bajie” sau „zizanie” {*Lolium temulentum*, *Lolium perenne*), „o iarba otravitoare, aproape imposibil de depistat in mijlocul graului, cat cele doua plante sunt in faza de fir verde. Dar cand dau in spic, ele se pot zari sj des-parti cu uşurint&.”^{*a}

13:27,28 Cand servitorii au vazut neghina amestecata cu graul, l-au intrebat pe gospodaru cum de s-a intamplat una ca asta. Gospodaru a recunoscut imediat mana duş-manului sau. Servitorii erau gata sa smulga imediat radacinile.

13:29, 30 Dar fermierul le-a ordonat sa aştepte pana la seceriş. Atunci seceratorii aveau

fie arsi

De ce a poruncit fermierul aceasta intar-ziere a separarii? In natura, radacinile de grau si cele de neghina sunt atat de intrepaturunse unele in altele incat e cu neputinja s-o smulgi pe una din ele fara s-o smulgi si cealalta.

Parabola aceasta este explicata de Domnul nostru in versetele 37-43, așa ca ne vom abține de la alte comentarii pana atunci.

E. Parabola seminal de mu^tar

(13:31,32)

Apoi, Mantuitorul aseamana imparatia cu o samania de musjar, pe care El a numit-o cea mai mica dintre seminte, adica cea mai mica din experienta ascultatorilor Sai. Cand un om a semanat una din aceste seminte, aceasta a crescut si s-a facut un pom — ceea ce constituie o crestere fenomenala. Planta obisnuita de mustar este mai degraba ca o tufa, decat un pom. Si pomul a fost atat de mare incat pasarile si-au facut cuibul in ramurile lui.

Saman^a reprezinta inceputurile umile ale imparatiei. La inceput imparatia a fost pastrata relativ mica si curata, ca urmare a persecutiilor. Dar, cand a inceput sa beneficieze de sponsoratul si protectia statului, ea a avut o crestere anormal de mare. Apoi au venit pasarile si si-au facut cuiburile in ea. Aici se foloseste acelasi termen pentru pasari ca in versetul 4. Isus a explicat ca pasarile il reprezinta pe eel rau (v. 19). Imparatia a devenit cuib pentru Satana si agentii lui. Astazi sub umbrela crestinatatiei se ascund sisteme care Il resping in mod categoric pe Cristos, cum ar fi Unitarianismul, Studentii crestini (Christian Science), Mormonismul si Martorii lui Iehova, precum si Biserica Unificarii (Moonies).

Așadar, aici Domnul i-a avertizat pe ucenici ca in timpul absentei Sale, imparatia va cunoaste o crestere fenomenal de mare. Ei nu trebuie sa fie amagiti, crezand ca orice dezvoltare inseamna neaparat un succes. Ci, mai degraba, o crestere nesanatoasa. Deși saman^a minuscula va deveni un pom anormal de mare, marimea sa nu va fi spre bine, intrucat pomul respectiv va deveni „un locaș al dracilor, o inchisoare a oricarui duh necurat, o inchisoare a oricarei pasari necurate si urate" (Apo. 18:2).

F. Parabola aluatului (13:33)

De data aceasta, Domnul Isus compara imparatia cerurilor cu aluatul pe care o

femeie 1-a pus in trei masuri de faina de grau, pana s-a dospit toata plamadeala. O interpretare foarte raspandita a acestei pilde susjine ca fiina de grau este lumea iar alua-tul este evanghelia ce va fi vestita in toata lumea, pana cand toși vor fi mantuiti. Dar aceasta conceptje este infirmata de ScripturS, de istorie și actualele evenimente la care asistam.

Aluatul este intotdeauna un simbol al raului in Biblie. Cand Dumnezeu le-a porun-cit membrilor poporului Sau ca scoata din casele lor aluatul (Ex. 12:15), ei au in^eles ca acesta era un lucru rfu. Daca manca cineva vreun lucru dospit, din prima pana in a șaptea zi a Praznicului Painii Nedospite, urma sS fie nimicit din Israel. Isus ne-a prevenit impotriva aluatului fariseilor și al saducheilor (Mat. 16:6, 12) și a aluatului lui Irod (Marcu 8:15). La 1 Corinteni 5:6-8, aluatul este definit drept r&utate și rau, iar contextul versetului 9 din Galateni 5 arata ca, *acolo* aluatul inseamna invatatura falsa. in general, aluatul inseamna fie o doctrina nefasta, fie o purtare rea.

Asadar, in aceasta pilda, Domnul ne pre-vine asupra puterii de patrundere a raului, care lucreazS in imparatia cerurilor. Parabola seminjei de muștar ne arata raul in caracterul extern al imparatjei. Pilda de fa\$ ne arata procesul intern de stricaciune care avea sa se producS.

Noi credem ca in aceasta parabola faina reprezinta hrana copiilor lui Dumnezeu, așa cum se gasește aceasta in Biblie. Aluatul este doctrina nefasta. Femeia este o profeteasa falsa, care propaga invajaturi gresjte și ii ademenește pe oameni (Apo. 2:20). Oare nu este semnificativ faptul ca femeile au fost in istorie intemeietoare ale mai multor culte false? Desj Biblia le interzice sa-i inveje pe barbati in biserica (1 Cor. 14:34; 1 Tim. 2:12), unele au sfidat aceasta interdicjie clara a Cuvantului lui Dumnezeu, asumandu-si roluri de autoritate doctrinara și alterand hrana curata a copiilor lui Dumnezeu cu invajaturi și erezii distinctive. Iata ce spune J.H. Brookes in aceasta privin\$:

Celor care obiecteaza ca nu s-ar putea ca Cristos sa compare imparan'a cerurilor cu ceva rau le raspundem doar atat cS El a comparat imparatia cu ceva care confine si grau, si neghina, in care sunt cuprinsi si pesti buni, si rai,

care se extinde asupra unui rob rfu (Mat. 18:23-32), si care primeste in ea.un om ce nu avusese haina de nunta și care a fost pierdut (Mat. 22:1-13).²⁹

G. Metoda parabolilor a fost o împlinire a profetilor (13:34,35)

Isus a adresat primele patru parabole multt'mii. Recurgerea de către Domnul la această metoda de predare a împlinit profeția lui Asaf din Psalmul 78:2, potrivit căreia Mesia va vorbi în parabole, rostind lucrurile care fuseseră tainuite de la întemeierea lumii. Aceste trasături ale învățării cerurilor în forma ei interimară, ce fuseseră ascunse până acum, iată că în aceste clipe erau descope-rite!

H. Explicarea parabolei cu neghina (13:36-43)

13:36 Restul discursului Domnului a fost adresat ucenicilor, pe când aceștia se aflau în casa. Aici ucenicii ar putea reprezenta ramS-sija credincioasă din cadrul poporului Israel. Faptul că din nou este menționat cuvântul „casă” înseamnă că Dumnezeu nu și-a respins pentru totdeauna poporul, pe care l-a cunoscut mai dinainte (Rom. 11:2).

13:37 În interpretarea pe care o da parabolei graului și neghinei, Isus se identifică pe Sine cu semănătorul. El a semănat nemijlocit, în timpul lucrării Sale pe acest pământ, iar de la înălțarea Sa la cer, El continuă să semene prin slujitorii Sai, din toate veacurile.

13:38 Ogorul este lumea. Trebuie să subliniem faptul că ogorul este lumea, *nu biserica!* Samanța bună înseamnă **fiii împărației**. Poate pareă, la prima vedere, un fapt bizar și incongruent că ființele umane să fie semănate în pământ. Dar ideea subliniată aici este faptul că fiii acestia ai împărației au fost semănați în lume. în timpul anilor Sai de activitate publică, Isus a însemănat lumea cu ucenici care erau supuși loiali ai împărației. **Neghina sunt fiii celui rău.** Pentru orice realitate divină, Satan are și el o copie falsă. El însemănează lumea cu cei care seamănă cu ucenicii, vorbesc ca ucenicii și, într-o anumită măsură, umblă ca ucenicii adeverați. Dar aceștia nu sunt deloc ucenici autentici ai Regelui.

13:39 Vrajmașul este Satan, dușmanul lui Dumnezeu și al tuturor copiilor lui Dumnezeu. Secerișul este sfârșitul veacului, adică sfârșitul epocii împărăției, în forma ei interimară, care va avea loc când se va întoarce Isus Cristos cu putere și slava, ca să domnească în calitate de Rege. Domnul nu se referă la sfârșitul epocii bisericii. A introduce biserica în acest context nu ar

face decât să complice lucrurile.

13:40-42 Secerătorii sunt ingerii (vezi

Apo. 14:14-20). In faza actuaia a imparatiei, nu se face nici o separare intenționata a graului de neghina. Aceste doua elemente sunt lasate sa creasca impreuna. Dar la a doua venire a lui Cristos, ingerii vor strange toate pricinile de pacatuire, toate sursele pacatului și pe top: raufacatorii, aruncandu-i in cuptorul de foe, unde va fi plansul și scrașnirea dinjilor.

13:43 Supușii neprihaniti ai imparatiei care se vor afia pe pamant in timpul Marii Stramtorari vor intra in imparatia Tatalui lor, pentru a se bucura de Domnia de o mie de ani a lui Cristos. Ei vor straluci ca soarele — adica vor fi imbracali cu slava stralucitoare.

Din nou, Isus adaugă acel indemn criptic: „**Cine are urechi de auzit sa auda!**”

Aceasta parabola nu pernite interpre-tarea sustfnuta in mod eronat de unii, potrivit careia oamenii nelegiuiți trebuiesc toleratți in biserica creștina locala. Nu uitaji ca ogorul (tarina) este lumea, nu biserica. Bisericilor locale li se poruncește expres sa scoata din cadrul partasiei lor pe top: cei vinovap: de anumite forme de rautate (1 Cor. 5:9-13). Parabola ne invata doar atat, ca in faza ei de taina, imparatia cerurilor va cuprinde atat elemental autentic, cat si falsul sau imitatfa și ca aceasta stare de lucruri va continua pana la sfarsitul epocii (veacului). Atunci mesagerii lui Dumnezeu ii vor desparș: pe cei falsj de cei adevaraji, ducandu-i pe primii la judecata, pe cand cei adevaraji vor domni in slava, impreuna cu Cristos pe pamant.

cei care existau și pe vremea lucrării Domnului Isus pe pamant și care vor exista din nou dupa rapirea Bisericii (vezi Psalmul 135:4, unde

I. Parabola comorii ascunse (13:44)

Toate parabolele rostite de Domnul pana in acest punct ne-au invajat ca va exista și bine, si rau in imparașie, și supusj neprihanip:, și supusj rai. Urmatoarele douaparabole ne arata ca vor exista doua clase de supuși: (1) iudeii credinciosj din perioada premerga-toare Bisericii și din timpul de dupa epoca Bisericii. (2) Iudeii credinciosj și Neamurile din actuaia epoca.

In parabola comorii, Isus compară imparatia cu o comoara ascunsa intr-un ogor. Un om o gasește, o acopera și apoi se duce și vinde tot ce are pentru a cumpara ogorul respectiv.

Noi susținem ca omul este chiar Domnul Isus. (El a fost omul din parabola cu graul și neghina, v. 37). Comoara reprezinta ramașita evlavioasa de iudei credincioși,

Israel este numit comoara aleasa a lui Dumnezeu). Iudeii credincioși sunt ascunși în farina în sensul că ei sunt împinși în toată lumea și într-un sens nimeni nu știe de ei, decât Dumnezeu. Isus este înfățișat aici ca descoperind comoara, mergând apoi la cruce, pentru a da tot ce avea cu scopul de a cumpara lumea (2 Cor. 5:19; 1 Ioan 2:2), în care se afla ascunsă comoara. Israelul rascumpărat va fi dat la iveală, scos din ascunzătoare, când va veni Izbăvitorul din Sion și-și va întemeia mult-așteptata împărăție mesianică. Unii interpretează parabola aceasta ca pe o referire la un păcatos, care renunță la tot ce are pentru a-L găsi pe Cristos, comoara cea mai mare. Dar această interpretare încalcă doctrina harului, care afirmă respicatul ca mântuirea se dă cu totul și cu totul fără plată. E absolut gratuită (Isa. 55:1; Ef. 2:8,9).

initial poporului iar în forma ei viitoare principalis ei supuși vor fi tot din poporul iudeu.

J. Parabola perlei de mare

**prel
(13:45,46)**

Împărăția se mai aseamănă cu un negustor, care caută margaritare („perle” în original) frumoase. Când găsește un margaritar de foarte mare preț, el sacrifică totul pentru a cumpara acest margaritar.

În binecunoscuta (în engleză, n.tr.) cântare: „Am găsit margaritarul de mare preț”, gasitorul este păcatosul iar margaritarul este Mântuitorul. Oricât de frumoasă ar fi cântarea, trebuie să menționăm că nu suntem de acord cu învățătura ei, căci păcatosul nu trebuie să vândă nimic pentru a-L dobândi pe Cristos și că, oricum, pe Cristos nu-L poate cumpara!

Noi credem, dimpotrivă, că negustorul este Domnul Isus. Margaritarul (perla) este biserica. La Calvar El a vândut tot ce a avut pentru a cumpara acest margaritar de mare preț. După cum o perla se formează în interiorul unei stridii prin multă suferință, cauzată de iritarea produsă de un graunte de nisip ce pătrunde în corpul ei, tot așa biserica s-a format prin strapungerea și rănirea trupu-lui Mântuitorului.

Este interesant de remarcat că în parabola comorii împărăția este asemănată cu însăși comoara. Aici împărăția nu este comparată cu perla, ci cu negustorul. De ce această deosebire?

În parabola precedentă, accentul se pune pe comoară—adică pe Israelul răscumpărat. Împărăția este strâns legată de nașterea Israel. Ea fusese oferită

Dupa cum am menționat, biserica nu este totuna cu imparajia. Totf cei din biserica se afia in imparati e, in faza ei interimara, dar nu top! cei care sunt in imparajie se afia și in biserica. *Biserica nu va fi in imparaiie, in forma viitoare a imparaiiei, ci vadamni cu Cristos peste pamantul reinnoit.* In a doua parabola, accentul se pune asupra Regelui Insusi și asupra prefului extraordinar de mare pe care 1-a platit pentru a curta și a castiga o mireasă cu care sa-și imparta slava in ziua Aratarii Sale.

Dupa cum perla iese din mare, tot asa și biserica, uneori numitasj mireasali Cristos, cea dintre Neamuri, provine, in principal, din randul natiunilor. Aceasta nu exclude faptul ca in biserica exista și israelii! convertipl, ci subliniaza doar ca trasatura dominanta a bisericii este faptul ca membrii ei au fost chemap! din randul najiunilor, pentruNumele Sau. La Fapte 15:14 Iacov confirma ca acesta este planul mare! al lui Dumnezeu pentru epoca actuaia.

K. Parabola navodului (13:47-50)

13:47,48 Ultima parabola din seria celor consacrate imparajiei o aseamana pe aceasta cu o sita sau un navod, care a fost aruncat in mare și a prins tot felul de pesti. Pescarul a triat pestii, re^inandu-i pe cei buni in vase și aruncandu-i pe cei rai.

13:49, 50 Domnul nostru este Cei care talmaceste aceasta pilda. Timpul este vremea de pe urma, adica sfarsitul perioadei Marii Stramtorari. Este timpul celei de-a doua veniri a lui Cristos. Pescarii sunt ingerii. Pestii buni sunt cei neprMniti, adica cei salvatf, atat dintre iudei, cat și dintre Neamuri. Pestii rai sunt cei nelegiuiji, adica oamenii necredinciosj din toate rasele. Are loc un proces de separate, dupa cum am vazut in parabla cu graul și neghina (v. 30, 39-43). Cei neprMniti intra in imparatia Tatalui lor, in vreme ce nelegiuijii sunt trimisi in locul de foe, unde va fi plansul și scrasnirea dintilor. Totuși aceasta nu este judecata de pe urma. Judecata din textul nostru are loc la inceputul Miei de ani (Mileniului), pe cand judecata finala are loc dupa ce s-au scurs cei o mie de ani (Apo. 20:7-15). Gaebelin comenteaza in felul urmator aceasta parabola:

najiunile pamantului. Parabola se refera la predicarea evangheliei veșnice, ce va avea loc in timpul marii stramto-

N&vodul este aruncat in mare, care, dupa cum am vazut, reprezinta

rari (Apo. 14:6, 7). Separarea celor buni de cei rai se face de catre ingeri. Toate acestea fac imposibila aplicarea parabolei la perioada actuala sau la biserica. Toate indica faptul ca este vorba de perioada in care se va intemeia imparatia. Se va recurge la serviciile ingerilor, dupa cum reiese foarte clar si din cartea Apocalipsei. Cei rai vor fi aruncati in cuptorul de foc iar cei neprihaniti vor ramane pe pamant, in vederea imparatiei de o mie de ani.³⁰

evident ca un profet adevarat este, in general, mai apreciat in alte localitati,

L. Comoara adevarului (13:51,52)

13:51 Dupa ce a terminat de rostit parabolele, invatatorul si Stapanul Isus i-a intrebat pe ucenici daca au inteles. Ei au raspuns afirmativ. Asta s-ar putea sa ne mire sau chiar sa ne starneasca gelozia. Poate ca noi n-am putea spune „da” cu atata incredere.

13:52 Si fiindca ei au priceput, au avut obligatia de a invata si si altora cele invatate. Ucenicii trebuie sa fie canale, nu terminale ale binecuvantarii. Cei doisprezece erau acum carturari, echipati pentru invatatura cerurilor. Adica, invatatori si tainnici ai adevarului. Ei erau ca gospodarul care scoate din comoara lui lucruri noi si vechi. In Vechiul Testament ei aveau resurse insemnate din ceea ce am putea numi „adevarul vechi”. In cadrul invaturilor parabolice date de Cristos, ei au primit acum ceva cu totul nou. Din aceasta magazie vasta de cunostinte ei aveau acum datoria sa impartaseasca slavitul adevar si altora.

M. Isus este respins la Nazaret (13:53-58)

13:53-56 Dupa ce a terminat de rostit aceste parabole, Isus a parasit malurile Galiilei, ducandu-se la Nazaret, in cadrul ultimei Sale vizite in acea localitate. Pe cand ii invata pe oameni in sinagoga, acestia erau uimiti de intelepciunea Lui si de vestea minunilor pe care le savarsise. Pentru ei El nu era decat fiul tamplarului. Ei stiau ca mama Lui era Maria... iar frazii Sai Iacov, Iosef, Simon si Iuda... si surorile Sale — locuiau inca la Nazaret! Prin urmare, cum ar putea unul din flacaii orasului lor sa afirme si sa savarseasca lucrurile pentru care I se dusese Lui vestea ca le-a facut? Ei nu puteau pricepe deloc cum e posibil una ca asta si astfel le-a venit mai usor sa se agate de ignoranta lor, decat sa recunoasca adevarul.

13:57, 58 Ei au gasit in El o pricina de poticnire. Asta l-a dat prilejul lui Isus sa scoata in

decat în propriul său oraș sau sat. Locuitorii ținutului Sau și propriile Sale rudeni n-au fost în stare să recunoască meritele Sale divine, datorită disprețului care îl genera în ei faptul că L cunoșteau atât de bine (pe plan uman)! Domnul nu a vindecat decât câțiva oameni acolo (cf. Marcu 6:5). Asia nu s-a datorat unei neputințe din partea Sa, căci tăcută omului nu poate frana puterea lui Dumnezeu. Ci, mai degrabă, dacă Domnul făcea mai multe minuni acolo, asta ar fi însemnat să binecuvanteze oameni care n-aveau nici o dorință de a fi binecuvântați și ar fi împlinit niște nevoi în oameni care nu-și dădeau seama că sunt nevoiași și, în sfârșit, ar fi vindecat oameni cărora nu le-ar fi plăcut deloc să li se spună că sunt bolnavi.

Ioan ca pe un profet și ar fi avut, probabil, o reacție violentă la executarea lui Ioan. Și

IX HARUL NEOBOSIT AL LUI MESIA E ÎNTAMPINAT CU OSTII-LITATE CRESCANDA DIN PAR-TEA OAMENILOR (14:1-16:12)

A. Decapitarea lui Ioan

Botezatorul

(14:1-12)

14:1,2 Vestea despre lucrarea lui Isus s-a răspândit până la Irod Tetrarhul. Acest fiu infam al lui Irod cel Mare era cunoscut și sub numele de Irod Antipa. El este cel care ordonase executarea lui Ioan Botezatorul. Când a auzit despre minunile savârșite de Cristos, a început să-l mustre conștiința. Nu putea să scape de imaginea profetului pe care îl decapitase! De aceea, le-a spus slujitorilor săi: „Este Ioan, înviat din morți! Numai așa se pot explica toate minunile acestea!”

14:3 În versetele 3-12 întâlnim procedeul literar numit: *flashback*, în care autorul descrie întâmplări ce precedeauă acțiunea principală. Matei își întrerupe firul povestirii, pentru a trece în revistă împrejurările în care și-a pierdut viața Ioan.

14:4,5 Irod își parasise nevasta și trăsese în adulter, în incest cu Irodiada, soția fratelui său Filip. Ca profet al lui Dumnezeu, Ioan nu putea rămâne nepăsător în fața acestei fărâdelegi cumplite. De aceea, cuprins de indignare și filra cea mai mică urmă de teamă, el îl muștra pe Irod, îndreptând spre el un deget acuzator și denunțându-l pentru imoralitatea lui.

Regele s-a maniat atât de tare încât ar fi vrut să-l omoare, dar împrejurările politice nu-i suradeau. Oamenii îl aclamau pe

astfel tiranul și-a potolit, pentru moment, ura, aruncându-l pe Ioan Botezătorul în temnița. „Cei faradelege îndrăgesc religia cam tot atât cât îndrăgesc leii, pe care nu doresc să-i vada decât fie morți, fie după gratii! Căci ei se țin de religie, când aceasta sparge catusesele și începe să-i pună fața în față cu conștiința lor.”³¹

14:6-11 De ziua lui Irod, fiica Irodiadei a plăcut atât de mult regelui, prin dansul ei, încât acesta, acționând necugetat, i-a oferit tot ce-și dorea aceasta. Sfatuită de mama ei rea, fiica Irodiadei a cerut, cu nerusinare, capul lui Ioan Botezătorul... pe o farfurie! Între timp, furia regelui față de Ioan se mai potolise. Ba e posibil ca să-l fi și admirat, într-o anumită măsură, pentru curajul și integritatea sa. Și astfel, cu părere de rău, s-a considerat obligat să-și țină promisiunea. Ordinul a fost dat. Ioan a fost decapitat și sinistră cerere a dansatoarei a fost satisfăcută.

14:12 Ucenicii lui Ioan au făcut o înmormântare cu tot respectul cuvenit stăpânului lor, după care s-au dus și i-au spus lui Isus. Nu puteau să se ducă la altul mai bun, căruia să-și verse toată întristarea și indignarea, după cum nu ar fi putut lăsa o pildă mai bună de urmat. În vremuri de prigoană, de asuprire, de suferință și de întristare, și noi ar trebui să ne ducem și să-i spunem lui Isus!

Cât despre Irod, crima odată consumată, a rămas întipărită în amintirea ei. Când a auzit despre activitățile lui Isus, a năvălit în mintea sa întreg episodul sângeros.

B. Hranirea celor cinci mii (14:13-21)

(14:13-21) Când a auzit Isus că Irod este tulburat de vestea cu privire la minunile Sale, S-a retras cu barca într-un loc tăcut lângă Marea Galileii. Putem fi siguri că nu fiica L-a manat acolo. El știa că nimic nu i se putea întâmpla până ce nu l-a sosit ceasul. Nu cunoaștem motivul principal care l-a determinat să plece, dar un motiv secundar a fost probabil faptul că ucenicii tocmai se întorseseră din misiunea lor de propovăduire (Marcu 6:30; Luca 9:10) și aveau nevoie de o perioadă de odihnă și liniște.

Numai că multimile au dat naștere din orașele și satele din împrejur, luându-se după El pe jos. Când a tras la masă, oamenii îi și așteptau deja acolo. Departe de a fi iritat de această intruziune, Domnul nostru, plin de

compasiune, S-a apucat imediat de lucru și i-a vindecat pe bolnavi.

14:15 Când s-a lăsat seara, adică după

ora 3 dupa-amiaza, ucenicii Lui si-au dat seama c& sunt confruntati cu o criza. Atata lume era adunata acolo si nu aveau ce sa dea oamenilor sa manance! I-au cerut voie lui Isus sa se duca in satele din jur sa faca rost de mancare. Cat de putin fnelegeau ei inima lui Cristos si ce greu le era sa patrunda puterea Lui!

14:16-18 Domnul i-a asigurat ca nu e nevoie sa faca acest lucru. De ce sa piece oamenii de la Cel care, cu brajele deschise, hraneste orice fiinza vie? Apoi i-a surprins pe ucenici, spunandu-le: „**Dași-le voi sa manance!**” Auramas total descumpaniti. „Cum s& le dam sa manance? Cand nu avem decat cinci pained si doi pesti?” Ei au uitat complet ca-L aveau si pe Isus cu ei. Cu multa rabda-re, Mantuitorul le-a spus: „Aduceji-i aici la Mine.” Aceasta era atributia lor.

14:19-21 Parca-L vedem pe Domnul Isus, spunandu-le oamenilor sa se așeze pe iarba. Luand cele cinci pained si cei doi pești, El a muljurnit si le-a dat ucenicilor, care le-au imparjit multimilor. Dupa ce s-au saturat cu toșii, s-au strans douasprezece cosuri pline cu ramagite. A ramas mai mult cand a termi-nat de hranit multifle, decat atunci cand a inceput: Remarcabil e ca s-a strans cate un cos. de fiecare ucenic necredincios. si o multime de circa 10 000 paid la 15 000 de oameni a fost hranita (cinci mii plus femeii si copii).

Minunea aceasta constituie o lecție spirituală pentru ucenicii din orice generație. Nu vor lipsi nicicand multimile de oameni flamanzi. intotdeauna se va gasi un mic grup de ucenici cu resurse aparent jalnic de mici. si intotdeauna va fi alaturi sj Mantuitorul plin de compasiune. Cand ucenicii sunt dornici sa-I dea Lui tot putinul lor, El va inmul^i acel putin, facandu-l indestulator pentru a hrani mii de oameni. Deosebirea semnificativa este ca cei cinci mii care au fost hraniji la Marea Galileii si-au potolit foamea doar pentru scurta vreme, in timp ce aceia care se hranesc din Cristosul Cel Viu vor fi saturafi pe vecie (vezi Ioan 6:35).

C. Isus umbla pe mare (14:22-33)

Minunea anterioara i-a asigurat pe ucenici ca II urmeaza pe Unul care poate sa le implineasca din belsug nevoile. Acum ei invaja ca El poate sa-i si apere si sa-i umple de putere ca nimeni altul.

14:22,23 in timp ce triinitea

multimile la casele lor, Isus le-a spus ucenicilor sa intre in barca si sa pomeasca inapoi, spre malul

celalalt al lacului. Apoi El s-a suit pe un munte, sa se roage. Cand s-a innoptat, adica dupa asfintitul soarelui, El se afla singur acolo. (In sistemul iudaic erau doua „seri”, vezi Ex. 12:6 text marginal, editia *Revised Standard Version*, in limba engleza). Una, la care se face aluzie in versetul 15, incepea pe la mijlocul dupa-amiezii iar cealalta, despre care este vorba aici, incepea la asfinjitul soarelui.)

14:24-27 Intre timp, corabia era invaluita de valuri, in mijlocul marii, avand impotriva un vint puternic. Pe cand valurile izbeau in corabie, Isus a vazut necazul ucenicilor. La a patra straja din noapte (adica intre 3 și 6 dimineaja), El a venit la ei, umblând pe mare. Crezand ca este o naluca, ucenicii au fost cuprinsj de panica. Dar imediat ei au auzit glasul liniștitor al Stap^nului si Priete-nului lor, care le-a spus: **„indrazniși! Eu sunt; nu va temeji!”**

Cat de bine se potrivește acest indemii cu propria noastra experientja! Și noi- suntem adesea loviji de fiirtunile viejii, descumpaniti și disperati. Mantuitorul pare atit de departe de noi. Dar El se roaga tot timpul pentru noi. Cand ni se pare ca noaptea este cea mai intunecata, El este, in realitate, langa noi. Adesea nu suntem in stare sa-L recunoaștem nici in aceste clipe critice si, prin urmare, tragem semnalul de alarma. Iar apoi auzim glasul Sau plin de mangaiere și ne aducem aminte ca valurile care ne-au ingrozit se afla sub picioarele Sale!

14:28 Cand Petru a auzit binecunoscutul glas al Mantuitorului, atat de indragit de el, a fost cuprins de entuziasm și afectiune pentru Isus. **„Doamne, daca ești Tu, porun-cesta sa vin la Tine pe ape.”** Departe de a ne poticni de acest „daca” din „cererea lui Petru, ca o expresie a micii sale credinte, mai degraba ar trebui sa remarcam cat de mare a fost, in realitate, increderea sa in Domnul Isus. Petru a sesizat ca poruncile Domnului au capacitatea de a-1 invrednici pe cel caruia ii erau adresate, ca El furnizeaza puterea de a duce la indeplinire toate poruncile pe care le rostește.

14:29-33 De tndata ce Isus a spus: **„Vi-no,”**— **Petru** a sarit afara din corabie si a inceput sa umble pe apa, venind catre El. Cat timp a avut privirea ajintita asupra lui Isus, a fost in stare sa infaptuiasca imposibilul; dar de indata ce s-a ingrijorat cu privire la vantul puternic, a inceput sa se scufunde. Disperat, el a strigat

atunci: **„Doamne, scapa-ma!”** Domnul l-a Iuat de mana, l-a dojenit cu

blande^e pentru pujina credinja de care a dat dovada și 1-a dus înapoi în corabie. De îndată ce a urcat Isus în corabie, vântul a încetat. A urmat apoi un serviciu de închinaciune, ucenicii spunându-l lui Isus: „**Cu adevărat, Tu ești Fiul lui Dumnezeu!**”

Ca umblatul pe apă, viaja creștina este imposibil de trăit doar cu puterile noastre omenești. Ea poate fi trăită numai prin pute-rea Duhului Sfânt. Atata timp cât ne dezli-pim privirea de la orice obiecte din jurul nostru, atfntindu-ne ochii doar asupra lui Isus (Ev. 12:2), vom trăi experiența unei vieți supranaturale. Dar în clipa în care devenim preocupatf de noi în sine sau de împrejurările prin care trecem, începem să ne scufund&m. Atunci va trebui să strigăm către Cristos, cerând refacerea și învrednicirea divină.

D. Isus face vindecari la Ghenesaret (14:34-36)

Corabia a ancorat la Ghenesaret, pe malul de nord-vest al Marii Galileii. De îndată ce oamenii l-au zărit pe Isus, au ctreierat toată regiunea, cautându-i pe toți cei ce erau bolnavi și aducându-i la El pentru ca să se poată atinge doar de poala hainei Lui și să fie vindecați. Și astfel medicii din zona aii fost, pentru o vreme, someri! Cei puțin o perioadă de timp după aceea, n-au mai fost oameni bolnavi prin partea locului. Toată regiunea s-a bucurat de sănătate, în urma vizitei Marelui Medic.

E. Intinarea care vine dinauntru (15:1-20)

S-a afirmat adesea că Matei nu urmează evenimentele în ordine cronologică, eel pu#n în primele capitole din cartea sa. Dar începând cu capitolul 14 și continuând până la sfârșit, evenimentele sunt redată, în mare parte, exact în ordinea în care s-au petrecut.

În capitolul 15, se eviden(iaza, de aseme-nea, o structură dispensaționaia. Mai întâi, vesnicele certuri și ciorovaieli ale fariseilor și carturarilor (versetele 1-20) anticipează actul respingerii lui Mesia de către Israel. În al doilea rând, credinja cananitei (v. 21-28) infatșează vestirea evangheliei către Neamuri, în epoca actuală. Și, în final, vindeca-rea marilor mullimi (versetele 29-31) sj hranirea celor

4 000 (versetele 32-39) trimit la viitoarea epocă a Mileniului, când vor domni condițiile de sănătate și prosperitate.

15:1, 2 C&rturarii și fariseii nu renun^au deloc la eforturile lor de a-L prinde în cursa pe Mantuitorul. O delegare a acestora a

venit expres de la Ierusalim, acuzându-i pe ucenici de necurăție, pentru faptul că mâncau țară să se spele pe mâini, încălcând astfel datinile bătrânilor.

Pentru a putea evalua corect acest incident, trebuie să înțelegem mai întâi referirile la ideea de curat și necurat și ce înțelegeau fariseii prin spălare. Întreg conceptul de curat și necurat își are originea în Vechiul Testament. Necurajia de care erau acuzați ucenicii era doar o chestiune ceremonială. De pildă, dacă cineva se atinge de un mort sau manca anumite lucruri, se contamina pe plan ceremonial — cu alte cuvinte, nu mai corespundea din punct de vedere ritualistic pentru a se putea închina lui Dumnezeu. Înainte de a se putea apropia din nou de Dumnezeu, legea lui Dumnezeu cerea ca el să se supună unui ritual de curățire.

Dar bătrânii au adăugat datinile lor la ritualurile de curățire. Astfel ei insistau că un iudeu, înainte de a putea manca, să-și supună mâinile unui proces minuios de spălare nu doar a mâinilor; ci și a brațelor, până la coate. Dacă a fost la piață, trebuia să facă o baie ceremonială. Astfel, fariseii i-au criticat pe ucenici, pentru faptul de a nu fi executat toate operațiile minuiioase implicate în procesul de spălare prescris de datina iudaică.

15:3-6 Domnul Isus le-a amintit criticilor Săi că *ei* sunt aceia care au calcă porunca lui Dumnezeu, și nu doar datina bătrânilor. Legea poruncea oamenilor să-și cinstească părinții și chiar să-i sprijine financiar, dacă era nevoie. Dar carturarii și fariseii (precum și mulți alții) nu erau dispuși să-și cheltuiască banii pentru întreținerea părinților lor bătrâni. Prin urmare, au conceput o datină, care să le dea posibilitatea să scape de responsabilitate. Când erau rugați de tatăl sau de mama lor să îi ajute, nu aveau decât să recite cuvintele: „Orice bani disponibili care ar putea fi folosiți la întreținerea voastră, au fost consacrați lui Dumnezeu, ceea ce înseamnă că nu pot să vi-i dau vouă.” După ce recitau această formulă, ei se considerau absolviți de responsabilitatea financiară față de părinții lor. Recurgând la această strategie-mășreată, ei anulau Cuvântul lui Dumnezeu, care le poruncea să aibă grija de părinții lor.

15:7-9 Prin aceste denaturări meșteșugite ale Cuvântului, ei împlineau profeția rostită de Isaia,

la 29:13. Ei marturiseau cu buzele lor că-L cinstesc pe Dumnezeu, dar, în realitate, inima lor era departe de El. închinarea

lor nu valora nimic, pentru ca ei acordau mai mare prioritate datinilor oamenilor, decat Cuvantului lui Dumnezeu.

15:10, 11 Intorcandu-se spre multi'me, Isus a facut o afirmatie de o extraordinara semnificatie. El a declarat ca nu ceea ce intra in gura il intineaza pe un om, ci mai degraba ceea ce iese din gura lui. Nu se poate aprecia indeajuns caracterul revoluționar al acestei afirmații. In cadrul codului levitic, ceea ce intra pe gura cuiva il intina. Iudeilor li se interzicea sa consume carnea oricarui animal rumegator sau cu copita despicata. Nu aveau voie sa manance peste, decat daca avea solzi și aripioare. Dumnezeu dăduse instructiuni minutoase pentru alimentele curate și necurate.

Acum Datatorul legii a pavat calea pentru abrogarea intregului sistem de intinare ceremoniala. El a afirmat ca hrana pe care au consumat-o ucenicii cu mainile nespalate nu i-a intinat. In schimb, fajarnicia carturarilor si a fariseilor—iata ce ii intina, cu adevarat, pe acestia.

15:12-14 Cand ucenicii Lui I-au dat de stire ca fariseii au fost ofensati de aceasta condamnare, Isus a raspuns, comparandu-i cu plantele ce nu fusesera sadite in mod divin. Carturarii și fariseii erau neghina, si nu grau. Ei și invajaturile lor aveau sa fie, la un moment dat, smulși — adica nimicin'. Apoi El a adaugat: **„Lasati-i. Sunt niște calauze oarbe.”** Deși se dadeau autoritaji in privința lucrurilor spirituale, ei erau orbi cu privire la realitatile spirituale, dupa cum orbi erau și pamenii pe care-i conduceau ei. Prin urmare, era inevitabil ca atat liderii, cat și cei ce ii urmau, sa nu cada in șanș.

15:15 Ucenicii au fost, negresit, zguduiti de aceasta rastumare valorica a tot ce fusesera invajati cu privire la alimentele curate și cele necurate. Pentru ei lucrurile acestea erau acum ca o parabola — deci prezentate intr-o forma nedeslusita. Petru a dat glas nedumeririi lor, cand a cerut Domnului o explicatie.

15:16, 17 Domnul Si-a exprimat mai intai mirarea fata de faptul ca lor le vedea atat de greu sa injeleaga. Apoi le-a explicat ca adevarata intinare este de natura morala, nu fizica. Alimentele comestibile nu sunt, in ele inele, curate sau necurate. In fapt, nici un lucru material nu este rau in el insuși; a abuza de acel lucru — asta e gresit. Hrana pe care o consuma cineva intra in gura, apoi patrunde in stomac,

unde este digerata, și apoi resturile neasimilate sunt eliminate. Ființa morala a cuiva nu este afectata —

numai trupul lui. Astăzi noi stim ca „orice faptura a lui Dumnezeu este buna și nimic nu este de lepadat, dacă se ia cu mulțumiri; pentru că este sfânt prin Cuvântul lui Dumnezeu și prin rugăciune” (1 Tim. 4:4,5). Desigur, pasajul acesta nu se referă la plante otrăvitoare, ci la alimente desemnate de Dumnezeu pentru a fi consumate de om. Toate sunt bune și trebuiesc luate cu mulțumire. Dacă cineva este alergic la unele alimente sau nu le poate suferi pe altele, nu trebuie să consume acele alimente, dar, în general, putem manca, având asigurarea că Dumnezeu se folosește de alimente pentru a ne asigura hrana fizică de care avem nevoie.

15:18 Dacă hrana nu întinează, atunci *ce întinează?* Isus răspunde la această întrebare: „...ce iese **din gura vine din inima și aceea spurcă pe om.**” Aici prin inima nu se înțelege organul care asigură circulația sangelui în organism, ci sursa coruptă a mobilurilor și dorințelor rele ale omului. Această parte a naturii morale a omului se manifestă prin gânduri necurate, care se materializează apoi în cuvinte depravate, care sunt, la rândul lor, urmate de fapte rele.

15:19, 20 Unele din lucrurile care îl întinează pe om sunt: **gândurile rele, uci-derile, preacurviile, curviile, furturile, marturiile mincinoase și hulile** (sensul acestui termen în greacă, adică blasmefii, cuprinde și vorbirea de rău a altora).

Fariseii și carturarii erau extrem de atenți cu privire la respectarea ostentativă, minuțioasă a ceremonialurilor de spălare a mainilor, dar viața lor laică era poluată. Ei se ocupau excesiv de lucrurile marunte, dar neglijau chestiunile de importanță majoră. Așa, de pildă, ei au fost în stare să critice eșecul ucenicilor de a respecta aceste datini neinspirate, în schimb, ei nu s-au sfiit să pună la cale omorarea Fiului lui Dumnezeu și să se facă vinovați de o sumedenie de păcate, ca cele enumerate în versetul 19.

F. O femeie dirit

Neamuri este binecuvântată pentru credința ei

(15:21-28)

15:21, 22 Isus S-a retras în regiunea Tirului și Sidonului, pe coasta Mediteranei. După câte știm, acesta este singurul caz în care Domnul S-a aflat, în timpul lucrării Sale publice, în afara teritoriului iudaic. Aici, în Fenicia,

o cananeană L-a rugat să-i vindece fiica, ce era posedată de demon.

Este important să ne dam seama că această femeie nu era iudaică, ci provenea

dintre Neamuri. Era o descendenta a canaanijilor, un neam imoral, pe care Dumnezeu il randuise s-s fie eliminat Prin neascultarea Israelului, unui canaaniti au supravieuiti invadarii Canaanului de catre Iosua si astfel femeia aceasta se tinea din acești supra-vie(uitori. Ca femeie dintre Neamuri (deci neevreica), ea nu se bucura de privilegiile acordate poporului ales pe acest pamant sa fie al lui Dumnezeu. Ea era o straina, fara nici o nadejde. Din punct de vedere al pozi-p"ei pe care o ocupa, ea nu putea avea nici o pretence de acces la Dumnezeu sau la Me-sia.

Ea I s-a adresat lui Isus cu cuvintele **Domn** si **Fiul lui David** — titlu folosit de iudei cand se refereau la Mesia. Deși Isus era, intr-adevar, Fiul lui David, nici o per-soana dintre Neamuri nu avea dreptul sa-L abordeze de pe aceasta temelie. De aceea nu i-a rSpuns Domnul de prima oara.

15:23 Ucenicii Lui s-au apropiat și L-au rugat staruitqr: „Da-i drumul, caci striga dupa noi”. In mod evident, pe ei femeia ii agasa. Dar pentru Domnul a fost un prilej minunat de a ilustra credin^a unui vas omenesc, in care avea sa straluceasca harul Sau. Mai intai insa El trebuia sa demonstreze și sa educe credin^a ei!

15:24, 25 El i-a amintit ca misiunea Lui era indreptata spre **oile pierdute ale casei lui Israel**, nu spre Neamuri și, desigur, nu spre canaaniji. Ea nu s-a lasat descurajata de acest refuz aparent. Facand uz de titlul *Fiul lui David*, ea I s-a inchinat, spunand: **„Doamne, ajuta-ma!”** Daca nu se putea apropia de El cum se apropie o evreica de Mesia al ei, atunci ea va vemia El ca o creatura care se apropie de Creatorul ei.

15:26 Pentru a verifica și mai mult reali-tatea credinjei ei, Isus i-a spus ca nu e bine ca El sa lase hranirea copiilor iudei, pentru a da pâine **cainilor** ne-evrei. Daca aceste cuvinte ni se par aspre, sa nu uitam ca ele, asemenea unui bisturiu in mana chirurgului, au avut rolul de a vindeca, nu de a vatama. In fond, ea *era* dintre Neamuri! Or, iudeii priveau Neamurile ca pe niște caini care scurma in gunoarie, cutreierand strazile in cautarea unor resturi de mancare. Totuși, Isus a folosit aici termenul cu care sunt alintaji **catelușii**. Intrebarea se punea: „Avea sa-și recunoasca ea nevrednicia, pentru a putea primi cea mai mica dintre indurarile

Sale?”

15:27 Raspunsul ei a fost minunat. Ea s-a invoit intrutotul cu felul in care a descris-

o El. Luandu-sj locul unei persoane total nevrednice, dintre Neamuri, ea s-a aruncat asupra indurarii, iubirii și harului Sau. În realitate, ea a spus: „Da, ai dreptate! Eu nu sunt decât unui dintre cateii de sub masa. Dar am observat ca uneori cad firimituri de la masa pe podea. N-ai vrea sa ma lasj sa culeg cateva din aceste firimituri? Nu sunt vrednica sa-mi vindeci fiica, dar Te rog fierbinte sa faci acest lucru pentru una din creaurile Tale nedemne.”

15:28 Isus a elogiato pentru credinta ei mare. În timp ce iudeii — copii ai lui Dumnezeu, dar necredincioși — nu simteau nici o foame pentru paine, iata ca aceasta femeie, care nu se sfia sa se numeasca cajelușa, striga dupa paine! Credința ei a fost răsplătită. Fiica ei s-a vindecat pe loc. Faptul ca Domnul nostru a vindecat aceasta fiica a unei femei dintre Neamuri ce se afla la distanța sugereaza actuala Sa misiune, cand se afla la dreapta lui Dumnezeu, oferind vindecare spirituaia Neamurilor, în timpul actualei ere, cand poporul Sau stravechi este pus deoparte ca na^iune.

G. Isus vindeca multimi man de oameni (15:29-31)

La Marcu 7:31 aflam ca Domnul a para-sit orașul Tir. S-a deplasat spre nord, pana la Sidon, apoi spre rasarit, traversand raul Iordan, și apoi spre sud, prin regiunea Decapolisului. Acolo, în apropiere de Marea Galileii, a vindecat șchiopi, orbi, muji, ciungi și alji bolnavi. Mulțimile uluite de aceste vindecari slaveau pe Dumnezeul Israelului. Există indicii puternice ca Domnul se afla aici pe teritoriu ne-evreu, printre Neamuri. Oamenii, asociindu-i pe Isus și pe ucenici cu Israel, au dedus corect ca Dumnezeul lui Israel era la lucru în mijlocul lor.

H. Hranirea celor patru mii (15:32-39)

15:32 Unii cititori neatentp" ai Scripturilor sau al^ii patrunsj de spirit de critica, con-fundand aceasta hranire cu hranirea celor cinci mii, au acuzat Biblia de repeti^ii, con-tradiții și calcule greșite. În realitate însă avem de a face cu doua incidente separate, care se suplimenteaza, mai degraba decât sa se contrazica, cum susjin unii.

Dupa ce au petrecut trei zile cu Domnul, oamenilor li s-au terminat proviziile de hrana. Dar Domnul nu voia sa-i lase sa piece flamanzi, ca nu cumva sa leșjne

pe drum.

15:33, 34 Din nou, ucenicii s-au simțit frustrat de sarcina aparent imposibila de a

hrani o mulțime așa de mare de oameni. De data aceasta, ei nu aveau decât șapte pâini și cajiva peștisor.

15:35,36 Ca în cazul hrănirii celor cinci mii, Isus le-a spus oamenilor să se așeze jos, a mulțumit, a frânt pâinile și peștii, dându-le ucenicilor, ca ei să le distribuie. El aștepta ca ucenicii săi să facă tot ce pot. Abia apoi intervine El și face ceea ce le este lor cu neputință.

15:37-39 După ce oamenii s-au saturat, au mai rămas șapte coșuri mari cu resturile de mâncare. Numărul celor hrăniți a fost de patru mii de barbaj, pe lângă femeile și copii.

În capitolul următor vom vedea că statisticile referitoare la cele două hrăniri sunt și ele semnificative (16:8-12). Orice amănunt din cadrul unei povestiri din Biblie este încărcat de înțelesuri adânci. După ce a dat drumul oamenilor să plece, Domnul s-a dus cu corabia la Magdala, pe malul de vest al Mării Galileii.

I. Aluatul fariseilor și al saducheilor

(16:1-12)

16:1 Fariseii și saducheii, două tabere antagoniste pe plan teologic, reprezentau două extreme doctrinare. Dar ostilitatea lor i-a făcut acum să se unească în scopul comun de a-L prinde în cursă pe Mântuitorul. Pentru a-L pune la încercare, ei i-au cerut să facă demonstrația unui semn din cer, într-un mod care le este greu de deslușit nouă înșine, ei încercau să-L prindă într-o situație compromițătoare. Cerându-I un semn din cer, poate că ei lasau să se înțeleagă că sursa minunilor pe care le savărise El ar fi fost exact în direcția opusă. Sau poate că doreau să se petreacă vreun semn supranatural pe cer. Toate minunile lui Isus fuseseră savărite pe pământ. Poate El săvârși și minuni pe cer? — se vor fi întrebat ei acum.

16:2, 3 El le-a răspuns, continuând pe tema cerului. Când vedeau ei cerul roșu seara, acesta era un semn că vremea va fi frumoasă a doua zi. Ei mai știau și faptul că cer roșu, amenințator, diminuează însemna că în ziua aceea vremea va fi furtunoasă.³² Cu alte cuvinte, ei se pricepeau să interpreteze înfățișarea cerului, dar nu puteau interpreta semnurile vremurilor.

Care erau aceste semne? Profetul care a vestit sosirea lui Mesia se arătase în persoana lui Ioan Botezătorul. Minunile

profețite despre Mesia — lucruri pe care nici un alt om nu le mai savărise vreodată — au fost savărite acum în prezența lor. Un alt semn

al vremurilor a fost respingerea evidenta a lui Mesia de catre iudei si transferul Evan-gheliei la Neamuri, toate fiind impliniri directe ale profeției. In pofida tuturor acestor dovezi de netagaduit, ei nu-și dadeau seama ca istoria prindea contur inaintea ochilor lor, ca in jurul lor se implineau profeții cruciale.

16:4 Cautand un semn, cand Domnul Insuși statea in prezenta lor, fariseii și saducheii s-au tradat, aratand ca sunt o generate adultera. Nici un semn nu li se va mai da decat semnul profetului Iona. Dupa cum am explicat la notele asupra textului de la 12:39, semnul acesta avea sa fie invierea lui Cristos a treia zi. O generate rea si adultera avea sa-L rastigneasca pe Mesia, dar Dumnezeu avea sa-L invie din moarte. Acesta avea sa fie un semn de condamnare pentru toti cei care refuza sa se piece in fata Lui, Stapanitorul de drept.

Paragraful acesta se incheie cu cuvintele foarte grave: „**Apoi i-a lasat și a plecat**” Implicatiile spirituale ale acestor cuvinte nu ar trebui sa necesite nici o explicatie pentru nimeni.

16:5, 6 Cand ucenicii Domnului I s-au aiaturat din nou, pe coasta de rasarit a lacu-lui, au constatat ca uitase sa ia cu ei paine. De aceea, cand i-a salutat Isus cu avertis-mentul sa se fereasca de aluatul fariserilor și al saducheilor, ei au crezut ca El le spune, de fapt: „Nu va duceți și va aprovizionati cu alimente de la conducatorii aceia ai evrei-lor!” Grija lor pentru hrana fizica i-a facut sa caute o explicatie naturala, Hteraia, acolo unde era, de fapt, vorba despre o lecție spirituala.

16:7-10 Ei inca se temeau ca nu vor avea suficienta hrana, in ciuda faptului ca Il aveau cu ei pe Cel care hranise o data cinci mii de oameni iar alta data patru mii. Și astfel, Domnul a trecut in revista pentru ei cele doua hraniri miraculoase. Lectia care s-a desprins de aici a avut de a face cu aritme-tica divina si resursele divine, caci *cu cat avea Isus mai puțin material cu care sa lucreze, cu atat hrana mai multă oameni, si cu cat hrana mai puțin oameni, cu atat mai multa hrana ramanea in urma*. Cand nu se aflau decat cinci paini și doi pești, El a hranit peste 5.000 mii de persoane și au ramas douasprezece coșuri de hrana. Dar cand au fost disponibile mai multe paini și pești, El a hranit doar cu puțin peste patru mii de persoane, ramanand doar șapte coșuri cu resturi de hrana. Daca ii punem la dispozitie Sa resursele

noastre limitate, El le poate inmulți

in ordine invers proportionala cu cantitatea lor. Cum spune și zicala: „Puținul e mult în mână lui Dumnezeu.”

În textul de aici se folosește un alt termen pentru „coșuri”³³ decât în cazul hrănirii celor cinci mii. Cele șapte coșuri din acest incident sunt considerate a fi fost mai multe decât cele douăsprezece din cazul precedent. Dar lecția spirituală este aceeași: De ce să ne îngrijorăm că vom suferi de foame sau lipsuri, când suntem legați de Cel care are puteri și resurse nemărginite?

16:11, 12 Când a pomenit de aluatul fariseilor și al saducheilor, Domnul nu s-a referit la pâine, ci la doctrine și conduite rele. La Luca 12:1, aluatul fariseilor este definit drept fariseism. Ei declarau că aderă la Cuvântul lui Dumnezeu în cele mai mici amănunte, și totuși ascultarea lor era doar exterioară, de formă, superficială. În interiorul lor ei fundau și corupt.

Aluatul saducheilor era rationalismul. Asemenea liberalilor din vremea noastră, acești „liberi cugetători” ai vremii aceleia își clădiseră un sistem de înșelăciuni și negații. Ei negau existența îngerilor și a duhurilor (spiritelor), negau învierea cu trupul, nemurirea sufletului și pedeapsa veșnică. Aluatul acesta al scepticismului, dacă nu era oprit, risca să se răspândească și să penetreze, ca drojdia în făina.

X REGELE ÎȘI PREGĂTEȘTE UCENICII (16:13-17:27)

A. Marea marturisire a lui Petru

(16:13-20)

16:13, 14 Cezarea Filipi (Cezarea lui Filip) se afla la circa 40 de km nord de Marea Galileii și 8 km est de Iordan. Când Isus a venit în satele din partea locului (Marcu 8:27), a avut loc un incident considerat cota maximă a lucrării Sale publice. Până în acest punct El îi condusesese pe ucenici către o cunoaștere adevărată a Persoanei Sale. Odată înfaptuită această lucrare, El își îndreaptă acum fața cu hotărâre spre cruce.

El a început printr-o întrebare adresată ucenicilor Săi: Ce spun oamenii despre identitatea Sa? S-a înregistrat o gamă variată de răspunsuri: de la cei care afirmau că este Ioan Botezătorul, la cei care susțineau că este Hie, Ieremia, sau unul dintre prooroci. Pentru oamenii de rând El nu era decât o Personalitate între multe altele. Bun, dar nu eel mai bun. Mare, dar nu eel mai mare. Un profet, dar nu Profetul. Dar

această evaluare nu corespundea realității, căci El situa pe

Domnul doar pe o pozitie omeneasca. Cu alte cuvinte, daca El nu era decat un alt om — oricat de mare ar fi fost acesta — asta ii e cea pasibil de frauds, intrucat El pretinsese egalitate cu Dumnezeu Tatai.

16:15, 16 Si atunci El i-a intrebat pe ucenici cine cred ei ca este El. Aceasta intrebare a prilejuit acea istorica marturisire din partea lui Petru: „Tu ești Cristosul, Fiul Dumnezeului celui viu.” Cu alte cuvinte, Domnul Isus este Mesia al lui Israel și Dumnezeu Fiul.

16:17,18 Domnul nostru a rostit o bine-cuvantare asupra lui Simon, fiul lui Iona. Pescarul acesta nu dobandise aceasta concepție despre Domnul Isus prin intermediul intelectului sau sau al inteleptiunii naturale, ci-i fusese revelata pe cale supranaturala, de catre Dumnezeu Tatal. Dar Fiul a avut și El ceva important sa-i comunice lui Petru. Si astfel, Isus a adaugat: **„Si Eu iff spun: tu ești Petru și pe aceasta piatra voi zidi Biserica Mea și porțile Hadesului** („locuin-tei moitilor”, in versiunea Cornilescu, n.tr.) **nu o vor birui.”** Știm cu toții ca nici un alt verset din Evanghelie nu a fost invaluit de mai multe controverse decat acesta. intrebarea care se pune este aceasta: „Cine sau ce este piatra?” Problema consta și in faptul ca termenii din greaca pentru, „Petrus” si „piatra” sunt foarte similari, dar avand intelesuri diferite. Primul, *petros*, inseamna o piatra sau o roca desprinsa dintr-un munte. Al doilea, *petra*^ inseamna stanca sau versant stancos pe un munte. Deci, reluand versetul, vom vedea ca Isus a spus, de fapt, „...**tu ești Petru (piatra), și pe aceasta stanca voi zidi biserica Mea.**” El nu a afirmat ca-și va zidi biserica pe o piatra, ci pe o stanca.

Daca nu Petru e stanca, atunci ce este aceasta stanca? Ramanand in context, vom conchide ca raspunsul eel mai evident este ca stanca este marturia lui Petru privitoare la faptul ca Cristos este Fiul Dumnezeului celui Viu, adevarul pe care se intemeiaza biserica. Efeseni 2:20 ne inva^a ca biserica este cia-dita pe Isus Cristos, piatra unghiulara (cheia de bolta). Afirmatia de acolo, potrivit careia suntem ziditf pe temelia apostolilor și a profetilor se refera nu la ei, ci la temelia pusa in cadrul invataturilor lor cu privire la Domnul Isus Cristos.

Cristos este numit Stanca la 1 Corinteni 10:4. Morgan face in aceasta privința un important comentariu:

Nu uitali, ca El se adresa unor idei. DacS urma-

rim sensurile figurate sub care apare termenul „stanca” In Scripturile ebraice, constatam ca nu este folosit niciodata in chip simbolic cu referire la om, ci intotdeauna la Dumnezeu. Deci aici, la Cezarea lui Filip, sensul este ca nu pe Petru e zidita Biserica. Isus nu S-a jucat cu figurile de stil. El a preluat acea straveche ilustratie ebraica — in care stanca este intotdeauna simbolul Dumnezeirii—si a spus: „Pe Dumnezeu Insuși, adică pe Cristos, Fiul Dumnezeului celui viu—imi voi zidi biserica.”³⁴

Petru nu s-a descris niciodata pe sine drept temelia bisericii. in schimb el lI nu-meste de doua ori pe Cristos „Piatra” (Fapte 4:11, 12; 1 Petru 2:4-8), dar in textele aces-tea avem de a face cu o alta metafora. „Pia-tra” este capul unghiului, nu al temeliei.

„Imi voi zidi biserica”. Aici este men-tionata prima oara biserica in Biblie. Ea nu existase in Vechiul Testament. Biserica, ce încă nu se aparuse cand a rostit Isus aceste cuvinte, ci urma sa ia fiinta in viitor, cand avea sa se pogoare Duhul Sfânt, la Rusalii, este compusa din totf credinciosii in Cristos, atat evrei, cat și ne-evrei (Neamuri). Fiind o societate distincta, cunoscuta sub denumirea de „trupul și mireasa lui Cristos”, ea are o chemare cerească unica și un destin aparte.

In mod normal, nu ne-am fi așteptat ca biserica sa fie prezentata in Evanghelia dupa Matei, unde predomina teme le legate de Israel și de imparajie. Dar, de indata ce avea sa fie respins Cristos, incepea o paranteza: perioada bisericii, ce se va incheia cu Rapi-rea Bisericii. Atunci Dumnezeu isi va relua relatiile Sale cu Israelul la scara nationala. Așadar, este absolut normal si adecvat ca Dumnezeu sa introduca subiectul bisericii aici, ca pas imediat urmator din cadrul pro-gramului Sau dispensarional, de indata ce a avut loc respingerea lui Mesia de catre Israel.

„Porșile Hadesului nu o vor birui” poate fi inleleasa in doua moduri: Mai intai, porjile Hadesului sunt infatuate ca o ofen-siva fara izbanda, dezianjuita impotriva bisericii (biserica va supraviețui tuturor atacurilor lansate impotriva ei). Sau, o alta interpretare, biserica însăși ar putea fi infati-șata ca fiind in ofensiva și ieșind biruitoare. In ambele cazuri, forjele mortii vorfi invinse prin stramutarea credincioșilor aflatii încă in viaja la Venirea Domnului

si prin invierea celor adormiji in Cristos.

16:19 „Iti voi da cheile Imparatiei cerurilor” nu inseamna căS lui Petru i s-a dat

autoritatea de a-i prirai pe oameni in cer, ci se refera la **imparatia cerurilor pe pamant** — acea sfera in care sunt cuprinsj tori cei care marturisesc supunerea si loialitatea lor faja de Regele, toji cei care susjin ca sunt creștini. **Cheile** se refera la acces sau patrundere, intrare. Cheile ce descuie ușa prin care se patrunde in sfera marturisirii sunt sugerate in Marea Porunca de la Matei 28:19 — „faceși ucenici, botezaji-i si invataji-i”. (Cu menriunea c5 botezul nu este necesar pentru mantuire, ci este doar un ritual de inijiere, prin care oamenii marturisesc in public supunerea și loialitatea lor faja de Rege.) Petru s-a folosit prima oara de aceste Chei in Ziua Rusaliilor. Dar cheile nu i-au fost date lui, in exclusivitate, ci sunt reprezentative pentru top! ucenicii. (Vezi Matei 18:18, unde li se face tuturor aceeași fagaduinja.)

„Orice vei lega pe pamant va fi legat in ceruri și orice vei dezlega pe pamant va fi deslegat in ceruri.” Multi recurg la textul acesta și la eel de la Ioan 20:23 pentru a propovadui ca Petru %| cei pe care-i considers ei urmașji lui Perm ar fi primit autoritatea de a ierta pacatele. Noi stim in sa ca lucrul acesta nu este cu putinja. Numai Dumnezeu poate ierta pScatele.

Exista doua modalitaji de a injelege acest verset. Mai intai, ar putea insemna ca apostolii au avut puterea de a lega și de a dezlega — putere pe care noi, cei de azi, nu o posedam. De pilda, Petru a legat asupra lor pacatele lui Anania și Safira, drept care acestia au fost pedepsiti instantaneu cu moarte (Fapte 5:1-10), in vreme ce Pavel 1-a dezlegat pe omul din Corint, ce fusese supus la discipli ne de consecintele pacatului sau, datorita faptului ca omul s-a pocait (2 Cor. 2:10).

Sau versetul ar putea insemna ca orice au legat sau au dezlegat apostolii pe pamant va fi fost *deja* legat sau dezlegat in cer (vezi adnotarea din versiunea New

King James). Astfel, Ryrrie spune: „Cerul, nu apostolii, initiaza orice legare sau dezlegare, iar apostolii nu fac altceva decat sa vesteasca impli-nirea acestor actiuni.”³⁵

Singurul mod in care se poate aplica acest verset in contextul zilelor noastre este sensul *declarativ*. Cand un pacatos se pocaieste cu adevarat de pacatele sale și-L pri-mește pe Isus Cristos ca Domn și Mantuitor, un creștin poate *sa declare* ca pacatele acelei persoane au fost iertate. Cand un pacatos II respinge pe Mantuitorul, un lucrator creștin poate *declara* ca pacatele sale au ramas asupra acelei persoane. William Kelly scrie

urmatoarele, tn aceastăpravinja: „Ori de cate ori Biserica actioneaza in numele Domnului și face intr-adevar voia Lui, faptele mem-brilor Bisericii poarta pecetea lui Dumnezeu.”

16:20 Din nou, II vedem pe Domnul Isus poruncindu-le ucenicilor si nu spuna la nimeni ca El este Mesia. Din pricina necredinței Israelului, o asemenea dezvaluire nu putea duce la nimic bun. Dimpotriva, o mișcare populistă menita sa-L incoroneze ca Rege, ar fi putut dauna lucrării Sale. O atare mișcare nesabuita ar fi fost, probabil, inabușita de romani.

Stewart, care afirmă ca in acest verset din evanghelia după Matei s-a atins punctul culminant al lucrării lui Isus, scrie urmatoarele:

Ziua petrecuta Tn Cezarea lui Filip marcheaza cumpSna apelor Tn Evanghelii. Din acest punct, cursurile de apa incep sa curga Tn alta direcție. Curentul popularității, care parea in zilele ante-rioare ale lucrării lui Isus sa-L poarte catre un tron, a fost lasat acum in urma. Curentul duce acum hotarat catre Cruce... La Cezarea, Isus a stat pe linia de demarcatie, ca s& spunem asa. Parca statea pe un deal, de unde, privind indarSt, putea urmări toata calea parcursă pana in acel punct, iar Tn fașa se vedea drumul intunecat si neimbietor care-L astepta. După ce a aruncat o privire Tnapoi, spre zilele aureolate din trecut, Domnul Si-a tntors fașa hotarat spre calea Tnne-gurata ce-I statea Tnaintea, pornind apoi fira sovaire spre Calvar.¹⁶

B. Pregătirea ucenicilor pentru moartea

sj invierea Sa (16:21-23)

16:21 Acum, când ucenicii și-au dat seama ca Isus este Mesia, Fiul Dumnezeului celui viu, ei au fost, in sfarsjt, gata sa auda din gura Lui prezicerea nemijlocita privitoare la moartea și invierea Sa. Cauza Lui nu va suferi nici o infrangere — de asta erau si-guri! Ei erau de partea invingătorului, con-vinsj ca indiferent ce s-ar intampla, victoria era asigurata. SJ astfel Domnul a adus aceas-ta veste cruciala unor inimi pregatite. El va trebui sa Se duca la Ierusalim, unde va suferi multe lucruri din partea liderilor religiosj, va trebui sa fie omorat si va trebui sa invie a treia zi. O atare veste avea darul sa spulbere orice sperante omenești de reugita a unei asemenea mișcări. Numai ca vestea se ter-mina cu expresia (in original): „va trebui sa invie a treia zi.” Aici era punctul cheie, care alunga deznadejdea!

16:22 Petru s-a umplut de indignare la gândul ca Stapanul lui va indura un asemenea tratament. Apucandu-L, ca și când ar fi dorit sa-I ajina calea, el a protestat: „Sa **Te fereasca Dumnezeu, Doamne! Sa nu Ti se intample așă ceva!**”

16:23 Asta a atras din partea Domnului o mustrare. Doar El venise in lume pentru a muri pentru pacatosi! Orice lucru sau persoana care incerca sa-L impiedice de a-SJ aduce la indeplinire acest scop contravenea voinței lui Djumnezeu. De aceea, El i-a spus lui Petru: „**Inapoi! Mea, Satano! TU ești o piatra de poticnire pentru Mine, caci gandrurile tale nu sunt gandruri ale lui Dumnezeu, ci gandruri ale oamenilor.**” Spunandu-i: „Sata-no”, Domnul nu a afirmat deloc ca Petru ar fi fost posedat de demoni sau stapanit de Satana, ci, pur si simplu, a lasat sa se in^e-leaga ca aciunile și cuvintele lui Petru erau [Tn momentul acela] exact cele pe care te așteptai sa le vezi de la Satana (al carui nume inseamna *adversarul* sau *vrajmașut*). Protestand impotriva Calvarului, Petru a devenit o piedica in calea Mantuitorului.

Tori creștinii sunt chemaji s&-și ia crucea și sa-L urmeze pe Domnul Isus, dar atunci când crucea se prefigureaza la orizont, un glas launtric iji va șopti: „Doamne ferește! Salveaza-te!” Sau poate cS vocea celor dragi din jurul ristiurii cauta sa ne indeparteze de la calea ascultării. In asemenea momente, trebuie sa spunem: „Inapoi! Mea, Satano! Tu imi ești o piedica.”

C. Pregătirea pentru adevarata ucenicie (16:24-28)

16:24 Acum Domnul afirma limpede ce inseamna a fi ucenicul Sau. A te lepada de eul tau nu este totuna cu lepadarea de sine. Inseamna a-I ceda Lui controlul asupra vietii tale, intr-o masura atat de mare, incat eul tau sa nu mai aiba nici un fel de drepturi. A-ti lua crucea inseamna a fi dispus sa induri rușine, suferinje și poate chiar martirajul pentru El. Inseamna sa mori faja de pacat, faja de eu si fa^a de lume. A-L urma pe El inseamna a trai cum a trait El, cu toate implicative de smerenie, sSracie, compasiune, dragoste, har sj toate celelalte virtuti dumnezeiești.

16:25 Domnul anticipeaza doua din piedicile care se vor ivi pe calea uceniciei: prima este tentatia naturala de a ne cruja, de a ne scuti de orice lipsa de confort, de orice durere, singurătate sau pierdere. Cealalta este tentatia de a ne imbogati. Cu privire la pri-

ma, Isus a avertizat ci cei care-si Tmbratișea-za viaja in scopuri egoiste nu vor gasi nicio-data implinire in viaja. In schimb cei care se daruiesc farS nici o rejinere Lui, fara sa se uite la prej, vor gfsi semnificatia deplina pentru viaja lor.

16:26 A doua ispita—de imbogajire— este irationala. „Sa zicem, spune Isus, ca unui om i-ar merge atat de bine afacerile, incat ar caștiga toata lumea. Aceasta goana nebuna dupa succes i-ar consuma atat de mult timp și atatea energii, incat el ar pierde scopul central al vietii. Ce rost ar avea sa castigi ataxia bani, pentru ca apoi s& mori și sa-i lasi in urma ta, petrecandu-ti vesnicia cu mainile goale?" Omul se afla aici pe pamant pentru „afaceri" sau „treburi" mult mai mari decat acelea de a strange bani. El este che-mat sa reprezinte interesele Regelui. Daca a pierdut acest scop, a pierdut totul.

In versetul 24, Isus le-a revelat partea cea mai dificiia. Aceasta este trSsatura crești-nismului: cunoști chiar și lucrul eel mai rau care Ji s-ar putea intampla inca de la mceput, stii ce te asteapta in viitor. Dar, in acelasi timp, nu incetezi sa descoperi comorile și binecuvantarile care te vor insoti pe aceasta carare. Bine s-a exprimat Barnhouse in aceasta privinta:

Cand ai vazut tot ce este mai InfiorStor in Scriptural nu mai exists nici un lucru care sa te mire. Orice lucru nou pe care-l invafam in via\$a aceasta sau in cea viitoare este o desfatare.³⁷

16:27 Acum Domnul le amintește alor Sai despre slava care va insoji suferinjele. El le indreapta privirile inainte, spre a doua Sa venire, cand Se va intoarce pe pamant cu ingerii Sai, in slava transcendentă a Tatalui SSu. Atunci ii va raspiati pe cei care traiesc pentru El. Singurul mod in care putem trai o viaja implinita aici pe p&mant este sa ne transpunem in acea clipa slavita, sa decidem ce va fi cu adevarat important atunci, și apoi sa urmarim acele lucruri, cu toata taria noas-tra.

16:28 Apoi El face uluitoarea afirmatie ca unii din cei ce stateau-acolo cu El nu vor gusta moartea pana cand nu Il vor vedea pe El venind in imparajia Sa. Problema care se pune aici este, desigur, faptul ca toti ucenicii aceia au murit, intre timp, si totuși, Cristos nu a venit in puterea și slava Sa, pentru a-Si intemeia impartial Problema este

rezolvata insa daca nu tinem seama de diviziunea artificiala dintre sfarșitul acestui capital și

inceputul celui urmatoar, ci consideram pri-mele opt versete ale capitolului 17 o explicate a enigmaticeii afirmatii rostite de Domnul Isus la sfarsitul capitolului 16. Versetele acestea descriu incidentul de pe Muntele Schimbării la faja. Acolo Petru, Iacov și Ioan L-au vazut pe Cristos schimbat la fa(a. Ei au avut realmente privilegiul de a-L vedea „in avanpremiera” pe Cristos, venind in slava impaVatiei Sale.

Suntem indreptatiji sa consideram schim-barea la faja a lui Cristos drept o anticipare a imaginii imparatiei Sale viitoare. Petru descrie evenimenful, la 2 Petru 1:16, in cuvintele urmatoare: „jn adevar, v-am facut cunoscut puterea și venirea Domnului nostru Isus Cristos, nu intemeindu-ne pe niște basme meșteșugit alcatuite, ci ca unii care **am vazut noi insjne cu ochii nosfri mari-rea Lui.**” Puterea și venirea Domnului Isus se refera la a doua Sa venire. Iar Ioan vor-bește despre experiența de pe Muntele Schimbării la fa\$ ca fund acel timp in care „...noi am privit slava Lui, o slava intocmai ca slava singurului nascut din Tatai” (Ioan 1:14). Prima venire a lui Cristos a avut loc in smerenie. A doua Sa venire va fi insojita de slava. Astfel, prezicerea din versetul 28 s-a implinit pe Muntele Schimbării la Fa\$a. Petru Iacov și Ioan L-au vazut pe Fiul Omului, de data aceasta nemaifiind doar Nazarineanul umil, ci slavitul Rege.

D. Pregatirea ucenicilor pentru glorie: Schimbarea la fata (17:1-8)

17:1,2 La \$ase zile dupa incidentul de la Cezarea lui Filip, Isus i-a dus pe Petru, Iacov și Ioan pe un munte inalt, undeva in Gali-leea. Multi comentatori gasesc drept semnifi-cativ numarul de \$ase zile. Gaebelin, de pilda, spune: „\$ase este numarul omului, numarul zilelor lucratoare. Dupa \$ase zile— dupa ce s-a terminat lucrul, s-a incheiat ziua omului, urmand ziua Domnului, imparatia.”

Cand Luca spune ca Schimbarea la faja a avut loc „cu circa opt zile” (9:28) mai tarziu, evident el include zilele de la inceputul și de la sfarsjtul perioadei, precum și cele din mijloc. intrucat opt este numarul invierii și al unui nou inceput, se cuvine ca Luca sa identifice imparSJia cu un nou inceput.

Petru, Iacov și Ioan, care par sa fi ocupat un loc special, de deosebita apropiere și afectiune in relatia lor cu Mantuitorul, au

avut privilegiul de a-L vedea schimbat la fata. Pana in acel moment, slava Sa fusese

ascunsa într-un trup de carne. Dar acum fa(a sj hainele Sale aastralucit ca soarele, pline de o lumina orbitoare, o manifestare vizibila a Dumnezeirii Sale, așa după cum norul de slava sau Șechinab din Vechiul Testament simboliza prezen(a lui Dumnezeu. Scena era o anticipare a ceea ce va fi Domnul nostru când Se va întoarce să-gi întemeieze împără-jia. El nu va mai apărea atunci ca Miel de jertfa, ci ca Leul din seminția lui Iuda. Tofi cei ce-L vor vedea 11 vor recunoaște imediat ca Dumnezeu Fiul, Regele regilor și Domnul domnilor.

17:1 Moise și Hie s-au aratat pe Muntele Schimbării la față și au discutat apropiată Sa moarte la Ierusalim (Luca 9:30, 31). Moise și Hie ar putea reprezenta sfîinii. Ori, dacă-1 luăm pe Moise ca reprezentant al Legii, iar pe Hie ca reprezentant al Profe(ilor, atunci vedem aici ambele secțiuni ale Vechiului Testament îndreptând privirile către suferin-Jele lui Cristos și gloriile ce vor urma. O a treia posibilitate este ca Moise, care s-a dus în cer pe calea morții, îi reprezintă pe toși cei care vor fi înviați din morți, pentru a intra în Mileniu, în vreme ce Hie, care a fost stramu-tat la cer, îi infățișează pe cei care vor intra în împărăjie prin intermediul stramutării (rapirii).

Ucenicii Petru, Iacov și Ioan ar putea reprezenta sfîn(ii din Noul Testament în general. De asemenea, ei ar putea prefigura ramași(a credincioasa de evrei care vor fi în viața la a doua venire a lui Cristos și vor intra în împărătie cu El.

Mulțimea de la poalele muntelui (v. 14, compara cu Luca 9:37) a fost asemănată cu năjiiunile nevreiești sau Neamurile care vor avea și ele parte de binecuvântările domniei de o mie de ani a lui Cristos.

17:4, 5 Petru a fost adanc mișcat de aceasta scenă. El era foarte receptiv la istoria aflată în desfășurare. Dorind să capteze splendoarea momentului, s-a grăbit să sugereze ridicarea a trei corturi sau colibe—una pentru Isus, una pentru Moise și una pentru Ilie. Desigur, a procedat corect, așezându-L pe Isus pe locul întâi, dar incorect prin faptul că nu 1-a acordat pre-eminența. Isus nu este doar unul dintre mai mulți egali, ci Domn peste toți. Pentru a-i învăța aceasta lecție importantă, Dumnezeu Tatăl i-a acoperit pe toți cu un nor straiucitor, anunțând apoi: **Acasta este Fiul Meu Preaiubit, în care Imi găsesc plăcerea mea. De El să**

ascultați!" În împărăție, Cristos va fi Cel fără seamăn, Monarhul suprem, al cSru(i Cuvânt va avea

autoritatea fină. Așa trebuie să fie și în inimile adepților Săi la ora actuală.

17:6-8 Uluiți de norul de slavă și de glasul lui Dumnezeu, ucenicii **au căzut cu fețele la pământ**. Dar Isus le-a spus să se ridice și să nu se teamă. Ridicându-se, ei n-au mai văzut pe nimeni decât pe Isus. Tot așa va fi și în Imparație — Domnul Isus va fi „toată slava în (ara lui Emanuel”, cum spune cântarea.

E. Referitor la precursorul Sau (17:9-13)

17:9 Coborând de pe munte, Isus le-a poruncit ucenicilor să nu spună la nimeni ceea ce au văzut până când va fi înviat El din morți. Iudeii, plini de un exces de zel pentru oricine ar fi putut să-i elibereze de sub jugul roman, L-ar fi primit cu brațele deschise, ca să-i scape de *Roma*, dar ei nu doreau să le fie Salvator care să-i salveze de *padcat*. Practic, năjuiunea Israel Îl respinsese deja pe Mesia al ei și nu ar fi avut rost să le spună iudeilor despre viziunea aceasta a slavei mesianice. După învierea lui Isus însă, mesajul avea să fie vestit în toată lumea.

17:10-13 Ucenicii tocmai asistasera la o anticipare a venirii lui Cristos în puterea și slava Sa. Dar precursorul Sau nu se arătase. Maleahi profețise că Ilie trebuie să vină înainte de a sosi Mesia (Mai. 4:5,6), și astfel ucenicii îl întreaba pe Isus cu privire la aceasta. Domnul a fost de acord că, într-adevăr, Ilie trebuia să vină mai întâi, ca reformator, dar a explicat că Ilie venise deja. Evident, Domnul se referea la Ioan Botezătorul (vezi versetul 13). Ioan nu a fost Ilie (Ioan 1:21), dar venise „în duhul și puterea lui Ilie” (Luca 1:17). Dacă Israelul l-ar fi acceptat pe Ioan și mesajul său, el ar fi împlinit rolul profet cu privire la Ilie (Matei 11:14). Dar năjuiunea nu a recunoscut semnificativ misiunii lui Ioan și l-a tratat cum a voit. Moartea lui Ioan a fost un semn prealabil al felului în care aveau să-L trateze pe Fiul Omului. L-au respins pe precursorul Regelui și L-au respins pe Inșuși Regele. Când Isus le-a explicat lucrul acesta, ucenicii și-au dat seama că se referea la Ioan Botezătorul.

Avem toate motivele să credem că înainte de venirea a doua a lui Cristos se va ridica un profet, care să pregătească Israelul pentru Regele care va veni. Dacă va fi chiar Ilie în persoana sau altcineva, cu o misiune similară — acesta e un fapt cu neputință de

precizat la ora actuală.

F. Pregătirea pentru slujire, prin rugăciune și post (17:14-21)

Viața nu constă însă doar din experiențe înălțătoare, de genul celei descrise mai sus, petrecute pe pîcșul muntelui. Clipele de înălțare spirituală sînt urmate de ceasuri și zile de trudă și consum. Vine timpul cînd va trebui să părăsim muntele, pentru a sluji în valea nevoilor omenești.

17:14, 15 La poalele muntelui, un tată îndurerat îl aștepta pe Mîntuitorul. Inge-nunchind înaintea Lui, el l-a rugat fierbînt să-l vindece fiul posedat de demon. Fiul suferea de accese violente de epilepsie, care îl faceau uneori să cadă în apă iar alteori în apă, așa încît, la posesiunea demonica se adăugau și suferințele provocate de arsuri și pericolul de înecare. Era un caz clasic de suferință cauzată de Satana, cel mai crud stăpîn de sclavi.

17:16 Tatăl băiatului îi rugase pe ucenici să-l ajute, dar a constatat că ajutorul oamenilor este zadarnic. Ucenicii n-au putut să-l vindece.

17:17 „O, generație perversă și necredincioasă, cîta vreme voi mai fi cu voi?” — cuvintele acestea au fost adresate ucenicilor. Ei au fost cei cărora le-a lipsit credința de a-l vindeca pe epileptic, dar ei erau, în această privință, un segment reprezentativ al poporului evreu din vremea aceea — necredincios și pervers.

17:18 De îndată ce a fost adus epilepticul la El, Isus a certat demonul și îndrăcitul a fost imediat vindecat.

17:19, 20 Intrigat de neputința lor, ucenicii l-au cerut Domnului, în particular, o explicație. Răspunsul Lui a fost foarte direct: necredința. Dacă ar fi avut credință, măcar cît o samă de muștar (care, după cum se știe, este cea mai mică dintre semințe), ar fi putut porunci unui munte să se arunce în mare și aceasta s-ar fi întamplat. Desigur, se subînțelege că adevărata credință trebuie să se bazeze pe o poruncă sau o făgăduință a lui Dumnezeu. Pe cînd, rostirea unei porunci doar de dragul de a satisface un capriciu personal, sau din dorința de afișaj, de a fi seznational, nu mai este credință, ci nesăbuită. Dar dacă Dumnezeu îl va călăuzi pe un credincios într-o anumită direcție sau va emite o poruncă, creștinul poate avea, în acest caz, toată încrederea că muntele de dificultăți se va muta din loc. Nimic nu este cu neputință, celui care crede.

17:21 Cuvintele: „Acest fel nu iese decît cu rugăciune și post” lipsesc din versiunea

american *S Revised Standard Version* și din majoritatea Bibliilor moderne, deoarece nu apar în manuscrisele mai vechi. Totuși ele apar în foarte multe alte manuscrise și sunt în ton perfect cu contextul acestei probleme extrem de dificile.

Dumnezeu, a plăti tribut pentru întreținerea templului era echivalent

G. Pregătirea ucenicilor pentru tradarea

Sa (17:22,23)

Din nou, fără valva, Domnul Isus i-a prevenit pe ucenicii Săi că va fi dat la moarte. Dar iarăși apar imediat și cuvintele de izbândă și reabilitare: anume că va învia a treia zi. Dacă nu le-ar fi spus mai dinainte despre moartea Sa, negreșit ei ar fi fost deziluzionați cu totul, atunci când a venit momentul crucial. O moarte copleșită de rușine și suferință nu corespundea ideilor pe care le aveau ei cu privire la Mesia.

Cu toată prevenirea pe care le-a făcut-o Domnul, ei au fost foarte întristați la gândul că El avea să-i parasească și că va fi dat la moarte. Ei au auzit cuvintele Sale care pre-vesteau moartea Sa, dar nu pareau să fi luat în seama promisiunea privitoare la învierea Sa.

H. Petru și învățătorul sau platesc impozitul (17:24-27)

17:24, 25 La Capernaum, percepătorii impozitului, pentru templu l-au întrebat pe Petru dacă Învățătorul sau a plătit jumătatea de siclu necesară pentru costisitoarele taxe de întreținere a serviciilor de la templu. Petru a răspuns „da”. Probabil ucenicul bineintentionat, dar neinspirat, a dorit să-L salveze pe Cristos de o posibilă situație jenantă.

Din cele ce urmează rezultă atât de clar înțelegerea Domnului. Când Petru s-a întors acasă, Isus este Cel care a deschis subiectul — înainte ca Petru să aibă ocazia să-L spună ce s-a întâmplat. „**Ce crezi, Simon?.....**” Întrebarea trebuie înțeleasă în contextul acelor zile. Un dregător percepea impozite de la supușii săi, pentru întreținerea imparajiei și familiei sale, dar nu percepea impozite de la propria lui familie. În cadrul actualului nostru sistem de guvernământ, toată lumea trebuie să plătească impozit, inclusiv guvernanții și familiile acestora.

17:26 Petru a răspuns corect, că dregătorii colectau tribut de la străini. Isus a scos în evidență faptul că fiii sunt liberi. Ideea care se desprinde de aici e faptul că templul constituie casa lui Dumnezeu. Pentru Isus, Fiul lui

cu a plăti tribut Lui Isus.

17:27 Totuși, pentru a nu provoca o pricină de poticnire inutilă, Domnul S-a învoit să plătească impozitul. Dar cum avea să rezolve problema banilor? Căci nu se consemnează nicăieri că Isus personal ar fi purtat bani asupra Sa. El l-a trimis pe Petru la Marea Galileii, spunându-i să aducă primul pește pe care-l va prinde. În gura pește-lui se găsea o monedă — *un statir* — cu care Petru a plătit tributul, jumătate pentru Domnul Isus și jumătate pentru el însuși.

Acest miracol uimitor, relatat cu extraordinară economie de cuvinte, demonstrează în mod incontestabil atotștiința lui Cristos. El știa care dintre peștii din Marea Galileii avea un statir în gura sa. Și știa poziția exactă a acelui pește, după cum știa că va fi primul pește pe care-l va prinde Petru.

Dacă ar fi fost implicate unele principii divine, Isus nu ar fi achitat impozitul respectiv. Pentru El însă, din punct de vedere moral, chestiunea era indiferentă, și astfel a decis că e mai bine să plătească impozitul, decât să dea naștere la o pricină de poticnire. Noi, credincioși, suntem eliberați de lege, dar în chestiuni care nu au un substrat moral, trebuie să respectăm conștiința altora și să nu facem nimic care ar putea să-i lezeze în cugetul lor.

XL REGELE ÎȘI INSTRUEȘTE UCENICII (Capitolele 18-20)

A. Cu privire la smerenie (18:1-6)

Capitolul 18 a fost numit discursul asupra marelui și a iertării. În el găsim deliniate principiile de conduită ce ar trebui să-i caracterizeze pe cei ce se pretind a fi supuși ai lui Cristos Regele.

18:1 Ucenicii întotdeauna concepuseră imparajia cerurilor ca o epocă de aur, a păcii și prosperității. Acum ei au început să jinduiască după poziții privilegiate în cadrul acestei împărății. Duhul lor egoist și-a gasit, până la urmă, exprimarea în întrebarea: „**Cine este cel mai mare în imparajia cerurilor?**”

18:2, 3 Isus a răspuns printr-o lecție practică. Luând un copil, și așezându-l în mijlocul lor, El a spus că oamenii trebuie să fie convertiți și să devină ca niște copii, pentru a putea intra în împărăția cerurilor. El se referea la învațare în sensul realității sale

launtrice. Pentru a fi un credincios autentic, o persoană trebuie să renunțe la gândurile sale de preamărire proprie și să ocupe poziția

smerita a unui copilaş. Aceasta începe să se întâmple atunci când persoana respectivă îşi recunoaşte păcatosenia şi nevrednicia şi-L primeşte pe Isus Cristos, ca singura lui na-dejde. Aceasta atitudine trebuie să continue pe tot parcursul vieţii creştine. Isus nu a vrut să spună că ucenicii Săi nu erau mantuiţi. Cu excepţia lui Iuda, toţi credeau în El şi, prin urmare, erau justificaţi (indreptaţi). Dar ei nu-L promisera încă pe Duhul Sfânt, că Persoana care să locuiască în ei şi, prin urmare, le lipsea puterea unei adevărate *smerenii* pe care noi, cei de azi, o avem (dar n-o folosim cum ar trebui!). De asemenea, ei trebuiau să fie convertiţi în sensul de a li se schimba toată gândirea falsă cu privire la învăţătură.

18:4 Persoana cea mai mare din învăţătură cerurilor este aceea care se smereşte ca un copil. Evident, normele şi valorile învăţăturii sunt diametral opuse celor ale lumii. Întregul nostru mod de gândire trebuie să fie inversat; noi trebuie să gândim gândurile lui Cristos, urmându-l pilda (vezi Fil. 2:5-8).

18:5 Aici Domnul Isus trece aproape neobservat de la subiectul unui copil natural la un copil spiritual. Oricine îl primeşte pe unul din adepţii Lui smeriţi, în numele Lui, va fi răsplătit ca şi când L-ar fi primit pe Domnul însuşi. Ceea ce s-a făcut pentru ucenicul Domnului va fi considerat ca fiind făcut chiar pentru Învăţător.

18:6 Pe de altă parte, oricine seduce un credincios, făcându-l să păcătuiască, îşi atrage o enormă condamnare; ar fi fost mai de folos să i se atarne de gât o piatră mare de moară şi să fie înecat în adâncul mării. (Pie-trele de moară menţionate aici erau atât de grele încât era nevoie de un animal de po-vară să le pună în mişcare, spre deosebire de alte pietre de moară, mai mici, care puteau fi învartite cu mână.) Este destul de grav să păcătuieşti împotriva ta însuşi, dar a-l face pe un credincios să păcătuiască înseamnă a-i distruge nevinovăţia, a-i corupe mintea şi a-i pata reputaţia. În acest caz, ar fi mai bine pentru persoana aceea să moară de o moarte napraznică, decât să întineze curăţenia de cuget a altuia!

B. Cu privire la prilejurile de păcatuire

(18:7-14)

18:7 Isus a continuat apoi, explicând că prilejurile de păcatuire sunt inevitabile. Lumina, firea veche şi diavolul

acţionează în colaborare, pentru a ne ademeni şi a ne

perverti. Dar daca o persoană devine agent al forjelor raului, mare va fi vinovafia acelei persoane! Și astfel Mantuitorul îi somează oamenii să ia măsuri drastice pentru a se jine în frau, impunându-și o disciplină proprie, ca nu cumva să ajungă să ispitasca un copil al lui Dumnezeu.

18:8, 9 Indiferent care madular a comis pacatul — mână sau piciorul sau ochiul — este mai bine să sacrifici acel madular, supunându-l acf iunii bisturului, decât să-i permifi să distrugă lucrarea lui Dumnezeu în viafa alcuiva. Este mai bine să intri în viafa fără braj, fără picior, sau fără vedere, decât să fii trimis în iad cu toate madularele intacte. Domnul nostru nu lasă să se înjeleaga prin asta ca unii vor intra în cer cu madulare lipsă, ci doar descrie condiția fizică în momentul în care credinciosul trece din viaja aceasta în cealaltă. Nu există nici o îndoială asupra faptului că trupul învierii va fi complet și desăvârșit.

18:10 Apoi Fiul lui Dumnezeu atrage atenția asupra pericolului de a-l disprefui pe vreunul din cei micuți ai Săi — fie că e vorba de copii, fie de cei care aparțin împărăției. Pentru a sublinia și mai mult important lor, El adaugă faptul că îngerii acestora stau mereu în prezența lui Dumnezeu, privindu-l fafa. Îngerii aceștia sunt, probabil, îngerii pazitori (vezi și Ev. 1:14).

18:11 Desj e omis în versiunea RSV și în multe alte Biblii moderne, versetul acesta referitor la misiunea Mantuitorului constituie un foarte adecvat punct culminant al întregu-lui pasaj și, pe baza analizei textuale, trebuie inclus neapărat în text.³⁸

18:12, 13 Acești micuți, ojele acestea, sunt obiectul grijii pline de iubire și tandreje a Pastorului, care a venit să-i mantuiască. Chiar dacă numai una din o sută de oi se ratăcește, El le lasă pe cele nouăzeci și nouă și Se duce să-o caute pe cea pierdută, nelăsându-Se până n-o găsește. Bucuria Pastorului pentru faptul că a găsit oaia pierdută ar trebui să ne înveje valoarea și respectul pe care le are El pentru cei micuți ai Săi.

18:14 Cei micuți sunt important nu numai pentru îngeri și pentru Pastor, ci și pentru Dumnezeu Tatal. Voia Lui este ca nici unul din acești micuți să nu piară! Dacă ei sunt atât de important încât să angajeze acțiunea îngerilor, a Domnului Isus și a lui Dumnezeu Tatal, atunci este limpede că nu avem

voie sub nici o formă să-i disprefuim, indiferent cât de neatrăgători sau de umili ni s-ar părea.

C. Cu privire la disciplinarea celor care s-au facut vinovaji de ofense (18:15-20)

Restul capitolului se ocupa de soluționarea divergențelor ivite între membrii bisericii și de nevoia de a ierta la nesfârșit.

18:15 Se dau instrucțiuni precise cu privire la îndatoririle care-i revin creștinului atunci când este nedreptățit de un alt credincios. Mai întâi, chestiunea trebuie rezolvată în particular, între cei doi. Dacă eel care a gresit își recunoaște vinovăția, împacarea deja s-a realizat. Necazul însă este că noi nu procedăm așa, ci, baftind, îi informăm pe toți cu privire la ce s-a întâmplat. Iar apoi cazul devine cunoscut cât ai bate din palme, ducând la agravarea dezbinării. Să nu uităm însă că pasul numărul unu este acesta: **„du-te și muștra-1 între tine și el singur.”**

18:16 Dacă fratele vinovat nu ascultă, atunci eel vatămat trebuie să ia cu el încă unu sau doi și să caute restaurajia. Aceasta va sublinia gravitatea tot mai mare a refuzului sau de a se înmuia. Dar, și mai important, va furniza o mărturie competentă, așa cum cere Scriptura: **„pentru ca orice vorbă să fie sprijinită pe mărturia a doi sau trei martori.”** (Deut. 19:15). Nimeni nu va fi în stare să masoare necazurile pe care și le-a atras biserica datorită eșecului de a respecta această regulă simplă, anume aceea că acuza adusă împotriva altei persoane trebuie sprijinită de mărturia a două sau trei persoane. În această privință, instanțele judecătorești din lume adesea procedează cu mai multă dreptate decât bisericile sau adunările creștine.

18:17 Dacă acuzatul refuză în continuare să-și recunoască vina și să-și ceară iertare, chestiunea trebuie adusă înaintea bisericii locale. Este important de reținut că adunarea locală este corpul îndrituit să audieze cazul, și nu o instanță civilă. Creștinului i se interzice să se duca în fața legii cu o plângere împotriva altui credincios (1 Cor. 6:1-8).

Dacă reclamatul refuză să-și recunoască vina în fața bisericii, atunci urmează să fie considerat **ca un pagan și ca un vameș**. Sensul eel mai evident care se desprinde din acest enunț este că persoana respectivă trebuie privită ca aflându-se în afara sferei bisericii. Deși el poate fi un credincios adevărat, nu este însă un credincios viu și, prin urmare, trebuie tratat ca atare. Deși aparține în continuare bisericii

universale, lui trebuie să i se ridice privilegiile acordate de biserica locală. Acesta este un act foarte grav de

disciplinare, cad temporar H va expune pe credincios puterii Satanei, „pentru nimicirea carni, pentru ca duhul lui sa poata fi salvat in ziua Domnului Isus” (1 Cor. 5:5). Scopul acestei acțiuni este de a-l face sa-și vina in fire și sa-l determine sa-și marturiseasca pcatul. Pan& la data cand se va atinge acest obiectiv, credinciosii trebuie sa se poarte curtenitor fața de el, dar, in acelasi timp, sa arate prin atitudinea lor ca nu aproba și nu tolereaza pacatul lui și c& nu pot avea cu el partașia pe care o au in mod obișnuit cu ceilalți credincioși adevaraji. Adunarea trebuie sa aiba grija sf-l reprimeasca de indata ce se vor fi aratat dovezile adecvate ca s-a petrecut o pocainja adevsrata.

18:18 Versetul 18 este legat de cele precedente Atunci cand o adunare, dupa ce s-a rugat și a ascultat de Cuvantul lui Dumnezeu, leaga printr-o ac(iune disciplinary o anumita persoana, acea actiune este onorata in cer. Cand persoana respectiva s-a pocait și și-a marturisit pacatul iar adunarea o repri-mește in mijlocul ei, acordandu-i din nou partasja, și aceasta actiune de dezlegare este ratificata de Dumnezeu (vezi Ioan 20:23).

18:19 intrebarea care se ridică este urma-toarea: „Cat de mare trebuie sa fie o adunare inainte de a avea caderea sa lege și sa dezlege, in sensul celor de mai sus?” Raspunsul este ca **doi** credincioși pot aduce asemenea chestiuni inaintea lui Dumnezeu in rugaciune, cu asigurarea ca vor fi auziti. Deși versetul 19 poate fi folosit ca o făgaduința genera-la ca vom primi raspuns la rugaciunile noastre, in *contextul* nostru el se refera la ruga-ciunea privitoare la actiunile de punere sub disdplina din cadrul bisericii. Cand este folosit in legatura cu rugaciunea colectiva, in general, el trebuie interpretat in lumina altor invataturi privitoare la rugaciune. Astfel, rugadunile noastre trebuie sa fie:

1. In conformitate cu voia revelata a lui Dumnezeu (1 Ioan 5:14, 15).
1. Facute cu credința (Iac. 1:6-8).
1. Cu sinceritate (Ev. 10:22a), și așa mai departe.

18:20 Versetul 20 trebuie interpretat in lumina contextului sau. El nu se refera, in principal, la alcatuirea bisericii nou-testamentale in forma ei cea mai simpla, nici la o adunare obișnuita de rugaciune, in cadrul careia biserica incearca sa obtina impacarea a doi creștini pe care-i

separa un pacat. Versetul se poate aplica cu legitimitate la toate strangerile credinciosilor in care Cristos este Centrul, inasa aici este vorba despre un

anumit tip de strângere.

A te aduna „m numele Lui” înseamnă a face acest lucru pe baza autorității Lui, recunoscând tot ceea ce este El, și în ascultare de Cuvântul Lui. Nici un grup nu poate avea pretenția de a constitui singurul grup de credincioși care se adună în numele Lui, căci dacă ar fi așa, prezența Lui s-ar margini la un foarte îngust segment al trupului Sau de pe pământ. Oriunde **sunt adunați doi sau trei** în semn de recunoaștere a faptului că El este Domn și Mântuitor, El este acolo, **în mijlocul lor**.

D. Cu privire la iertarea nemarginită (18:21-35)

18:21,22 În acest punct, Petru formulează întrebarea: „de câte ori trebuie să-ți ierte el pe un frate care a păcătuit împotriva lui.” Probabil el s-a gândit că da dovadă de multă magnanimitate dacă atinge cifra șapte, ca număr maxim de ocazii în care trebuie să-ți ierte. Isus i-a răspuns: „nu de șapte ori, ci de șaptezeci de ori câte șapte.” Noi nu trebuie să înțelegem că El ar fi avut în vedere, la propriu, cifra de 490 (de iertări), ci, mai degrabă, El S-a referit, în mod figurat la faptul că trebuie să iertăm „la nesfârșit”.

„Bine, bine”, va spune cineva, „dar ce rost mai are să urmărești pas cu pas toată procedura descrisă mai sus — adică să te duci la el și să-i vorbești între patru ochi, apoi să mai ieși alte două persoane cu tine și apoi să-ți duci în fața bisericii — când ai putea foarte bine să-ți ierți de la bun început?!”

Răspunsul îl găsim în existența unor etape ale administrării iertării, după cum urmează:

1. Când un frate greșește față de mine sau păcătuiește împotriva mea, eu am datoria să-ți iert imediat *în inima mea* (Ef. 4:32). Asta m-a eliberat de duhul neiertător de amarăciune și va lăsa ca întreaga chestiune să apese pe umerii *sdi*.
1. Deși 1-am iertat în inima mea, eu nu-i comunic încă faptul că este iertat. Nu ar fi drept să-i administrez iertarea în mod public până când el nu s-a pocăit. Astfel sunt obligat să mă duc la el și să-ți muștru cu dragoste, sperând să-ți conving să-ți mărturisească păcatul (Luca 17:3).
1. De îndată ce și-a cerut iertare și și-a mărturisit păcatul, îi spun că este iertat (Luca 17:4).

18:23 Isus le spune apoi pilda

împărăției cerurilor, pentru a-ți preveni cu privire la

consecințele unui spirit neiertător de care ar putea da dovadă niste supuși care au fost ei înșiși iertați, fără plată.

18:24-27 Istoria se referă la un anumit rege care a dorit să încheie conturile sale privitoare la niște datorii scadente. Un slujitor care îi datora o mie de talanți a devenit insolvent, și astfel stăpanul lui a poruncit ca el și familia lui să fie vânduți robi, ca plată pentru achitarea datoriei. Indurerat, slujitorul 1-a implorat pe rege să-l mai pasuiască, promițând că va achita toată datoria, când va avea posibilitatea.

Asemenea multor datomici, și omul acesta era incredibil de optimist cu privire la posibilitățile sale de a rambursa datoria, cu o singură condiție: să-i se îngăduie o prelungire (v. 26). Întreg venitul Galileii se ridică doar la 300 de talanți, iar omul acesta datora 10 000 de talanți! Așa-nunțul privitor la imensitatea datoriei nu trebuie scapat, deoarece intenționat s-a accentuat suma. S-a avut în vedere captarea atenției ascultătorilor, prin socarea lor și sublinierea uriașei datorii a omului față de Dumnezeu. Martin Luther obișnuit să spună că suntem cu toții niste cerșetori înaintea Lui. Nu avem nici o speranță că vom putea plăti vreodată datoria (din *Daily Notes of the Scripture Union*)

Când stăpanul a văzut atitudinea spășită a slujitorului său, 1-a iertat de întreaga datorie de 10 000 de talanți, într-un gest extraordinar de har, făcându-se o derogare de la cerințele dreptății.

18:28-30 Slujitorul acesta avea însă un alt slujitor, care-i datora doar o sută de dinari (câteva sute de dolari). În loc să-l ierte, 1-a luat pe om de gât și l-a obligat să-i plătească toată datoria. Bietul debitor a cerut să-i se prelungească termenul de scadență, dar creditorul nici n-a vrut să aude. Și astfel a fost aruncat în închisoare până când a plătit datoria — sarcină foarte grea de îndeplinit, dacă nu chiar imposibilă, mtrucât fiind închis, nu mai avea cum să câștige bani.

18:31-34

Ceilalți slujitori, profund revoltați de această comportare total inconsecvență, l-au reclamat stăpanului lor, care s-a maniat pe creditorul nemilosiv. El, care fusese iertat de o mare datorie, nu consimtea să ierte pe altul, care-i datora doar o fararnă din cât fusese propria lui datorie! Și astfel a fost pus în custodia temnicerului, până la achitarea datoriei lui.

18:35 Aplicația este că se poate

de limpede: Dumnezeu este Regele. Toti sluji-

torii Lui s-au inglodat într-o datorie uriașă a pacatului, pe care n-aveau cum s-o plătească. În harul Sau minunat și în compasiunea Sa, Domnul a plătit datoria și le-a acordat, complet gratuit, iertare deplină. Sa zicem acum că un creștin greșese fata de altul. Când este muștrat, el își recunoaște vina și cere iertare. Dar creștinul vătămat refuză să-l ierte. Asta în ciuda faptului că el însuși a fost iertat de milioane de dolari! Și când te gândești că el nu trebuie să ierte decât pentru câteva sute de dolari! Dar el refuză. Oare va permite Regele ca o asemenea purtare să rămână nepedepsită? Cu siguranță că nu! Cel vinovat de asemenea purtare va fi disciplinat în viața aceasta și va suferi o pierdere la Scaunul de Judecată al lui Cristos.

E. Cu privire la căsătorie, divorț și celi-

bat (19:1-12)

19:1,2 După ce și-a încheiat misiunea în Galileea, Domnul S-a îndreptat spre Ierusalim, oras situat în sud. Deși nu se cunoaște traseul exact pe care l-a străbătut, pare cert faptul că a străbătut Perea, de-a lungul malului de răsărit al Iordanului. Matei descrie regiunea drept **înutul Iudeii, dincolo de Iordan**. Lucrarea din Perea e cuprinsă între 19:1 și 20:16 sau 20:28, căci nu se precizează când a traversat Iordanul, trecând în Iudeea.

19:3 Probabil mulțimile care L-au urmat, în căutare de vindecare, au fost acelea care i-au alertat pe farisei, descoperindu-le locul unde se afla Domnul. Ca o haită de câini salbatici, fariseii au început să-L încolțească, sperând să-L poată prinde în capcana propriilor Sale cuvinte. Ei au întrebat dacă divorțul e legal, indiferent de împrejurări și din orice temei. Indiferent cum răspundea El, o parte din iudei avea să fie oricum infuriată. O parte din ei adopta o atitudine foarte liberală față de divorț, în vreme ce alta era foarte strictă cu privire la divorț.

19:4-6 Domnul nostru a explicat că intenția inițială a lui Dumnezeu a fost ca un bărbat să aibă doar o singură soție. Dumnezeu care l-a creat pe om bărbat și femeie a decretat că relația de căsătorie să depășească relația părintească. De asemenea, El a spus că căsătoria este unirea dintre un bărbat și o femeie. Idealul lui Dumnezeu este ca această unire divină rânduită să nu fie desfăcută prin nici un act sau decret al omului.

19:7 Fariseii au crezut că L-au prins pe Domnul într-o contradicție flagrantă a Vechiului Testament. Oare nu asigurase Moise

posibilitatea divorfului? (au intrebat ei). Un om putea sa renun^e la nevasta lui printr-o simpla declarable scrisS, dand-o apoi afara din casa(Deut. 24:1-4).

19:8 Isus a convenit cS Moise permisesese divorjul, dar nu ca ideal al lui Dumnezeu pentru omenire, ci din pricina condijiei de alunecare in pacat a Israelului: **Din pricina impietririi inimilor voastre a ingaduit Moise sa va lasatf nevestele; dar de la inceput n-a fost așa.** Idealul lui Dumnezeu a fost sa nu existe nici un divorf. Dar Dumnezeu tolereaza condijii care nu constituie .voia Lui directoare.

19:9 Apoi Domnul a afirmat, cu auto-ritate absolute, ca din acel moment se va renunja la ingaduinja din trecut cu privire la divorj. De acum inainte nu va mai fi decat un singur motiv valabil pentru divorj: infide-litatea. Daca o persoana avea sa divorjeze pentru orice alt motiv și sa se recSsatoreasca, se va face vinovata de adulter.

Desi nu se exprima acest lucru in mod expres, se poate deduce din cuvintele Dom-nului nostru ca acolo unde s-a obfnut divor-pil din motive de adulter, partea nevinovata poate sa se recasatoreasca. Altfel divorjul nu ar mai sluji nici un alt scop pe care sa nu-l poata implini și simpla separare a celor doi.

Prin **imoralitate sexuala** sau curvie se injelege, in general, adulter. Dar mulpi cerce-tatori experpi ai Sfintelor Scripturi cred ca termenul se refera numai la imoralitatea comisa inainte de casatorie, care este desco-perita dupa casatorie (vezi Deut. 22:13-21). Alpii cred ca se refera doar la datinile iudaice privitoare la cSsatorie și ca acesta ar fi moti-vul pentru care aceasta „clauza de exceptie” se aria doar la Matei, evanghelia cu un pronuntat caracter iudaic.

In ce prive\$te tratarea mai aprofundata a chestiunii divorjului, vezi notele asupra pasajului de la 5:31, 32.

19:10 Cand ucenicii au auzit invajatura Domnului privitoare la divorf, s-au dovedit tributari unei concept extremiste, ca sa spunem asa, adoptand o pozifie absurda, conform careia daca divorful se poate acorda doar pe baza unui singur motiv, atunci urmeaza ca pentru a evita pacatul in casnicie ar fi mai bine sa nu te casatoresti deloc! Dar asta nu-i impiedica sa pacatuiasca și in starea de celibatari!

19:11 Și astfel Mantuitorul le-a reamintit ca regula generala nu

este sS pofi ramane celibatar. Numai cei carora li s-a dat harul special pot sa renunje la casatorie. Dictionul:

„Nu toti pot primi cuvantul acesta, ci numai aceia carora le este dat" nu inseamna ca topi sunt incapabili de a injelege ce urmeazS, ci ca ei nu pot trSi o viaja de infranare decat daca au fost chemaji la aceasta.

19:12 Domnul Isus a explicat c& exista trei tipuri de eunuci. Unii oameni sunt eu-nuci deoarece s-au nSscut fSrS capacitatea reproductiv5. Alfi sunt a5a deoarece au fost castrali de oameni; despojii orientali adesea supuneau paznicii haremurilor la intervenjia chirurgicala prin care ii faceau eunuci. Dar Isus i-a avut in vedere in special pe cei care s-au facut pe ei insisi eunuci pentru impara-pia cerurilor. Oamenii ace5tia s-ar putea sa fie chiar casatorifi 5i sa nu aiba nici un defect fizic. Dar, din consacrare faja de Rege 5i Imparafia Sa, ei renunja de buna voie la casatorie, pentru a se dedica pe de-a-ntregul cauzei lui Cristos. Dupa cum s-a exprimat apostolul Pavel mai tarziu: „Cine nu este insurat se ingrijeste de lucrurile Domnului, cum ar putea sa placa Domnului." (1 Cor. 7:32). Celibatul nu este de natura flzica, ci o chestiune de abstinent voluntara.

Nu to(i oamenii pot trSi o asemenea via^a, ci numai acei care au fost invredniciji de Dumnezeu. „Eu a5 vrea ca toji oamenii sa fie ca mine; dar fiecare are de la Dumnezeu darul lui: unul intr-un fel, altul intr-altul." (1 Corinteni 7:7)

F. Cu privire la copii (19:13-15)

Este interesant ca copiii sunt introdusi la scurt timp dupa discursul asupra divorfului (vezi 5i Marcu 10:1-16); adesea ei sunt cei care sufera eel mai mult de pe urma casniciei-lor destramate.

Parintii sj-au adus copilasii la Isus ca sa fie binecuvantati de Invajatorul si Pastorul Isus. Ucenicii au considerat acest act o intre-rupere si un lucru suparator, drept care i-au mustrat pe parinji. Dar Isus a intervenit cu cuvintele care i-au facut pe copiii dintotdeauna sa-L indrageasca: „**Lasati-copilasii sa vina la Mine, 5i nu-i opri^i, caci imparatia cerurilor este a celor ca ei.**"

Mai multe inva^aminte importante se desprind din aceste cuvinte. Mai intai, ele sunt adresate slujitorului Domnului, care trebuie sa injeleaga importan^a de a se ocupa 5i de copii, ale caror min^i sunt receptive, vestindu-le Cuvantul lui Dumnezeu. In al doilea rand, copiii care doresc sa-si marturiseasca credinja in Domnul Isus nu

trebuie opri de a face acest lucru, ci incuraja^i. Nimeni nu cunoa5te varsta minima a celor

din iad. Dacă un copil dorește cu adevărat să fie salvat, nu trebuie să se spună că e prea tânăr. În același timp, nu trebuie exercitate presiuni asupra copiilor, ca aceștia să facă o mărturisire falsă, neizvorată din convingere proprie. Întrucât ei sunt mai susceptibili decât adulții la apelurile emoționale, ei trebuie protejați de metodele dure de evanghelizare. Copiii nu trebuie să devină adulți înainte de a fi mântuiți, dar adulții trebuie să devină asemenea copiilor (18;3,4; Marcu 10:15).

În al treilea rând, aceste cuvinte ale Domnului nostru oferă un răspuns la întrebarea: „Ce se întâmplă cu copiii care mor înainte de a atinge vârsta responsabilității?” Isus a spus: „a unora că ei este împărăția cerurilor”. Aceasta ar trebui să constituie o suficientă asigurare pentru părinții care au suferit pierderea unuia sau a mai multor copii.

Uneori pasajul acesta este folosit de unii în sprijinul ideii potrivit căreia copiii trebuie botezați, pentru a deveni membri ai trupului lui Cristos și moștenitori ai împărăției Sale. O lectură mai atentă ne va arăta însă că părinții și-au adus copiii la Isus, nu la botez. De asemenea ne va arăta că copiii erau deja posesori ai împărăției. În plus, nu găsim nici o picătură de apă în pasajul acesta!

G. Cu privire la bogății: tânărul bogat

(19:16-26)

19:16 Incidentul acesta ne oferă un studiu al contrastelor. După ce am văzut că împărăția aparține copilașilor, vom vedea cât de greu este pentru adulți să intre în ea.

Un bogat L-a interpellat pe Domnul cu o întrebare aparent sinceră. Adresându-I-se lui Isus cu cuvintele „Bunule Învățător”, el L-a întrebat ce trebuie să facă pentru a avea viața veșnică. Întrebarea a pus în evident ignoranța lui cu privire la adevărata identitate a lui Isus și cu privire la calea mântuirii. L-a numit pe Isus „Învățător”, așezându-L la același nivel cu alți oameni mari. Și când și-a exprimat dorința de a obține viața veșnică, a formulat dorința ca o datorie, mai degrabă decât ca dar.

19:17 Domnul nostru l-a verificat în privința a două puncte importante: Întrebandu-l: „**De ce Ma numești bun? Nu este nici unul bun, decât Unul, adică Dumnezeu.**” Isus nu Își declina Dumnezeirea, ci îi dădea

tânărului bogat prilejul de a spune: „De aceea Te numesc Bun, pentru că ești

Dumnezeu!" (N.tr.: s-a reprodus aici traducerea textului englez, din versiunea *New King James*, intrucat comentariul e intemeiat pe aceasta versiune, care difera in acest punct, si in altele, de versiunile romanești.)

Pentru a-l verifica cu privire la calea mantuirii, Isus a spus: **„Dar daca vrei sa intri in viața, pazește poruncile.”** Mantuitorul nu a vrut sa spuna prin aceasta ca mantuirea se poate obtine prin pazirea poruncilor. Mai degraba, El a recurs la lege pentru a produce in acest om cainja de pacat, sentimentul de condamnare pe care il aduce pacatul. Caci omul respectiv inca traia sub iluzia ca ar putea mosteni imparatia doar pe baza principiului „de a face” ceva. Or, daca asa stau lucrurile, ei bine, atunci sa respecte legea, care ii spunea ce sa „faca”.

19:18-20 Domnul nostru a citat cele cinci porunci care se ocupa in principal cu aproapele, toate culminand cu afirmatia supremă: „Sa-i **iubești aproapele ca pe tine însuși!**” Intrucat nu-l vedea deloc egoismul si egocentrismul sau, omul nostru s-a laudat ca intotdeauna a pazit cu grija poruncile acestea.

19:21 Domnul nostru a aratat apoi ca, in realitate, tanarul bogat nu si-a iubit aproapele ca pe sine însuși, spunandu-i sa vanda tot ce avea si sa daruiasca banii saracilor, dupa care sa vina la Isus si sa-L urmeze.

Iarasi, Domnul nu a vrut sa spuna ca omul acesta putea fi mantuit prin vanzarea tuturor averilor sale și daruirea sumelor rezultate unor cauze caritabile, caci nu exista decat o singura cale prin care poate cineva sa fie mantuit: credința in Domnul Isus.

Dar pentru ca sa fie mantuit, omul trebuie sa recunoasca ca a pacatuit si ca nu a reusit sa atinga conditiile de sfințenie cerute de Dumnezeu. Faptul ca tanarul bogat nu era dispus sa-si vanda averile a demonstrat ca nu-l iubea aproapele ca pe sine însuși. El ar fi trebuit sa spuna: „Doamne, daca asta se cere, atunci negresit sunt un pacatos. Nu ma pot mantui prin eforturile mele proprii; de aceea, Te rog sa ma mantuiesti prin harul Tău.” Daca ar fi raspuns la indemnurile Mantuitorului, i s-ar fi dat sa cunoasca calea mantuirii.

19:21 In loc sa faca așa, tanarul a **plecat foarte intristat.**

19:23,24 Raspunsul dat de tanarul bogat l-a oferit lui Isus prilejul de a remarca cat de greu este pentru un om bogat sa intre

in imparatia cerurilor. Bogatiile risca sa devina un idol pentru oameni. Este greu sa posezi

bogafii fara sa nu ajungi sa-ti pui increderea in ele. Domnul nostru a declarat ca: **„este mai ușor sa treaca o camila prin urechea acului, decat sa intre un bogat in impara-(ia lui Dumnezeu.”** Aici Domnul recurge la hiperbola, adica la exagerarea dimensiunilor sau importanței lucrurilor, cu scopul de a accentua învățătura pe care trebuie să-o transmite această figură de stil.

Evident, este imposibil ca o camila să treacă prin urechea unui ac! Sintagma: „urechea acului” s-ar referi, după unii comentatori, la ușa mică din cadrul porții de la intrarea în cetate. O camila ar putea trece prin ea, mergând în genunchi, dar cu multă dificultate. Dar dacă cercetăm textul paralel de la Luca observăm că se folosește termenul „ac” cu sensul acului folosit de chirurg. Reiese deci din context că Domnul nu s-a referit la un fapt greu de înfăptuit, ci la unul imposibil. Omenește vorbind, un bogat pur și simplu *nu poate* fi mântuit.

19:25 Ucenicii au fost uimiți de aceste remarci. Ca evrei, care trăiau sub codul mozaic, prin care Dumnezeu promitea prosperitate celor care ascultau de El, era și normal că ei să considere bogățiile drept un indiciu al binecuvântărilor lui Dumnezeu. Or, dacă cei care se bucurau de asemenea binecuvântări din partea lui Dumnezeu nu puteau fi mântuiți, ei bine, atunci cine *putea* fi mântuit?

19:26 Domnul a răspuns: **„La oameni lucrul acesta este cu neputință, dar la Dumnezeu toate lucrurile sunt cu putință.”** Omenește vorbind, ar fi imposibil pentru orice ființă omenească să fie mântuită, căci numai Dumnezeu poate mântui un suflet. Dar este cu mult mai greu pentru un om bogat să se predea cu toată voința sa lui Cristos, decât este lucrul acesta pentru un om sărac, așa cum o dovedește și realitatea faptului că puțini oameni bogăți ajung să fie convertiți. Căci acestor oameni le vine greu să nu se mai încreadă în mijloacele lor vizibile de întreinere, ci să-și pună, în schimb, încrederea într-un Mântuitor nevăzut. Numai Dumnezeu poate înfăptui o asemenea schimbare.

Comentatorii și predicatorii intervin în acest punct al Evangheliei, susținând că este absolut normal ca creștinii să fie bogăți. Este puțin ciudat faptul că ei pleacă de la un pasaj în care Domnul condamnă bogățiile, pe care le consideră o piedică în

calea fericirii vesnice a omului, pentru a justifica acumularea de averi pământești! În plus, este greu de

conceput cum un creștin poate să-și găsească în jurul lui atâtea nevoi care se cer cu disperare acoperite și când întoarcerea lui Cristos este atât de aproape iar Domnul nu a atras atenția să nu ne adunăm comori aici pe pământ! Bogățiile adunate cu înfrigurare ne condamna la o stare de a nu ne mai iubi aproapele ca pe noi înșine.

H. Cu privire la rasplata pentru trăirea într-o manieră jertfitoare (19:27-30) 19:27

Petru a prins miezul învaleturii Mantuitorului. Dându-și seama că Isus spusese de fapt: „Lăsați totul și urmați-Mă pe Mine!”, Petru a afirmat satisfăcut că, în cele două priveliști pe el și pe ceilalți ucenici, ei au procedat exact așa, după care a adăugat: „**Ce rasplata vom avea?**” Aici se trăda viața egocentrică a lui Petru, reafirmandu-se firea lui veche. El era cuprins în acel moment de un duh de care știe că trebuie să se păzească. Petru se targuia cu Domnul.

19:28, 29 Domnul 1-a asigurat pe Petru că tot ce se face pentru El va fi răsplătit din plin. Concret, cu privire la cei doisprezece, aceștia vor defini poziții de autoritate în Mileniu.

Innoirea tuturor lucrurilor sau „regenerarea”, în textul englez, se referă la domnia viitoare a lui Cristos pe pământ și este explicată prin expresia: „**când Fiul Omului va sta pe scaunul de domnie al mării Sale**”.

Ne-am referit anterior la această fază a imparăției, pe care am numit-o imparăția în faza ei de *manifestare*. La acea dată cei doisprezece vor sta pe **douasprezece scaune de domnie** și vor **judeca pe cele douăsprezece seminții ale lui Israel**. Rasplățile în Noul Testament sunt strâns legate de pozițiile de administrație ocupate în timpul Mileniului (al mii de ani, vezi Luca 19:17, 19). Ele vor *fi acordate* la scaunul de judecată al lui Cristos, dar se vor *manifesta* când se va întoarce Domnul pe pământ, să domneasca.

Cât privește credincioșii în general, Isus a adăugat că toți cei care au **lăsat case, sau frați, sau surori, sau tata, sau mama, sau nevastă, sau feciori, sau holde**, pentru Numele Său, vor **primi în schimb și vor moșteni viața veșnică**. În viața aceasta ei se bucură de partasiile cu toți credincioșii, de pe întreg pământul, care compensează dincolo de orice așteptări orice legături pe care le-

au întrerupt cu necredincioșii. Pentru casa la care au renunțat ei primesc o sută de case creatine, unde sunt primiți cu toată căldura.

Pentru pamanturile sau alte forme de avere la care au renunțat, ei primesc bogății spirituale inimaginabile de mari.

Dar răsplata viitoare pentru topii credincioși este viața veșnică. Asta nu înseamnă că noi câștigăm viața veșnică prin renunțarea la toate și prin atitudinea noastră jertfitoare. Viața veșnică este un dar, care nu poate fi câștigat prin meritele cuiva. Ideea subliniată în acest pasaj este că cei care renunță la toate sunt răsplătiți cu o capacitate sporită de a se bucura de viața veșnică în cer. Topii credincioși vor avea parte de viața aceea, dar nu toți se vor bucura de ea în egală măsură!

19:30 Domnul Si-
a încheiat remarcile cu un avertisment împotriva unui spirit de târgălaie. El i-a spus, de fapt, lui Petru: „Tot ce vei face pentru Mine va fi răsplătit, dar ai grijă ca nu cumva să fii animat în aceste fapte bune de considerente egoiste, deoarece, în acest caz, mulți din cei dintâi vor fi cei din urmă, și mulți din cei din urmă vor fi cei dintâi. Adevărul acesta este ilustrat de parabola din capitolul următor. Această afirmație a fost rostită, probabil, și ca avertisment potrivit căruia nu este de ajuns să pomești bine pe calea uceniciei, ci ceea ce contează este cum sfârșim pe această cale.

Înainte de a trece mai departe, se cuvine să notăm că expresiile: „împărăția cerurilor” și „împărăția lui Dumnezeu” sunt folosite cu același sens, putând fi oricând inversate, în versetele 23 și 24; prin urmare, ele sunt sinonime.

I. Cu privire la răsplățile pentru

munca la viață (20:1-16)

20:1, 2 Această parabola, care continuă discursul privitor la răsplățile de la sfârșitul capitolului 19, ilustrează adevărul potrivit căruia toți ucenicii adeverați vor fi răsplătiți, ordinea răsplăților fiind stabilită de duhul în care a slujit ucenicul respectiv.

Parabola descrie un gospodăruș, care a ieșit dimineața, să-și tocmească lucrători la viață. Oamenii aceștia s-au învoit printr-un contract să lucreze pentru câte un dinar pe zi, ceea ce constituia un salariu rezonabil pentru vremea aceea. Să zicem că au început să lucreze la ora 6 dimineața.

20:3,4 La ora 9 dimineața gospodărușul a găsit alți lucrători neangajați în piață. N-a fost vorba aici de nici un acord între munci-

tori și patronat. Lucrătorii aceștia s-au apucat de lucru bazap! doar pe cuvântul stăpanului viei, că acesta le va da tot ce se cuvine.

20:5-7 La amiaza și la ora 3 după masă,

gospodarul a mai angajat alti oameni, pe temeiul ca le va da plata cuvenita. La ora 5 dupa amiaza inca a mai gasit oameni care nu fusesera angajati. Acestia nu erau lenesi. Ei doreau sa munceasca, dar nu stiu cum se facea ca nu gaseau de lucru. Așadar, gospodarul i-a trimis in via sa, fan! sa discute conditiile de plata.

E important sa observam ca primii oameni au fost angajati ca urmare a unui acord de negocieri; top! ceilalti au lasat chestiunea platii pe seama proprietarului.

20:8 La sfârșitul zilei, fermierul gi-a instruit contabilul sa le achite oamenilor plata, incepand cu ultimii angajati și terminand cu cei ce fusesera tocmiti primii sa lucreze in via sa. (In felul acesta, cei angajati mai tarziu puteau vedea cat au primit cei-

lalti.)

20:9-12 Plata primita de ei a fost egala pentru toți: un dinar. Cei ce incepusera munca la ora 6 dimineata au crezut ca vor primi mai mult, dar iata ca și ei au primit doar un dinar. Indata acestia au fost cuprinși de resentimente, caci, la urma urmelor, oare nu lucrasera ei mai mult decat ceilalti, indu-rand arsija zilei?

20:13, 14 in raspunsul dat de fermier unuia dintre acestia vom gasi invataturile pline de miez care se desprind din aceasta parabola. Mai intai el a spus: „Prietene, tie nu-ti fac nici o nedreptate; nu te-ai tocmit cu mine cu un leu (dinar, in original, n.tr.)? Ia-ti ce ti se cuvine și pleaca. Eu vreau sa platesc și acestuia din urma ca să fie.” Primul se tocmise pentru un dinar pe zi și a primit exact plata asupra careia s-a înțeles cu stapanul viei. Ceilalti s-au aruncat asupra harului gospodarului și au primit har. Harul este mai bun decat dreptatea. Mai bine sa lași chestiunea rasplajilor pe seama Domnului, decat sa te targuiesti cu El.

20:15 Atunci gospodarul a spus: „Nu pot sa fac ceea ce vreau cu ce-i al meu?” Invatatura care se desprinde de aici este, desigur, faptul ca Dumnezeu este suveran. El poate face ce vrea. Și tot ceea ce gaseste El de cuviinta sa facă va fi intotdeauna bun, drept și corect. Gospodarul a adaugat apoi: „Ori este ochiul tau rau, fiindca eu sunt bun?” Intrebarea aceasta scoate la iveala trasatura vicleana din firea omeneasca. Cei care au inceput lucrul la 6 dimineata au primit exact ceea ce meritau, dar au fost cuprinși

de gelozie, deoarece altii au primit exact aceeași plata, pentru o munca care a durat mult mai putine ore. Multi dintre noi

trebuie sa recunoaștem ca am gandit la fel, considerand aceasta modalitate de plata cam nedreapta, nu-i așa? Asta înseamnă însă ca în împărțirea cerurilor va trebui să adoptăm un mod cu totul nou de a gândi. Va trebui să renunțăm la spiritul nostru lăcom, competitiv, și să gândim ca Domnul nostru.

Gospodarul știa că toți oamenii aceștia aveau nevoie de bani, și, prin urmare, i-a plătit după nevoia lor, mai degrabă decât după lacomia lor. Nimeni nu a primit mai mult decât a meritat, dar toți au primit suficient ca să acopere nevoile lor și ale familiilor lor. După James Stewart, învață că care se desprinde din această pildă este că persoana „care se gândește să se targuiască cu privire la răsplata fină întotdeauna va greși iar bunătatea și îndurarea lui Dumnezeu vor avea întotdeauna ultimul cuvânt de spus, cuvânt care nu va putea fi combătut.”³ Cu cât studiem mai mult parabola în această lumină, cu atât mai mult ne dăm seama că este nu numai dreaptă, ci și minunată. Cei care au fost angajați la 6 dimineața trebuiau să considere o recompensă în plus: privilegiul de a-1 sluji pe un stăpân așa de minunat, toată ziua.

20:16 Isus a încheiat parabola cu cuvintele: „**Tot așa, cei din urma vor fi cei dintâi, și cei dintâi vor fi cei din urma**” (vezi 19:30). Se vor înregistra surprize la împărțirea răsplăților. Unii care au crezut că vor fi primii vor fi, în realitate, ultimii, deoarece slujirea lor a fost inspirată de mândrie și de ambiții egoiste. Alții care au slujit din dragoste și recunoștință vor fi onorați peste măsură.

Faptele pe care le credeam meritorii El ne va arăta că nu fuseseră decât pacat. În schimb, gesturi marunte, pe care le-am dat uitării El ne va arăta că au fost făcute pentru El.

Anoni

m J. Cu privire la moartea și învierea Sa (20:17-19)

Este evident că Domnul parasea acum tinutul Perea, urmând să se îndrepte spre Ierusalim, prin Ierihon (vezi versetul 29). Încă o dată, El i-a luat pe cei doisprezece deoparte să le explice ce se va întâmpla după ce vor ajunge în Cetatea Sfântă. El avea să fie tradat de mai marii preoților și de carturari — o referire evidentă la perfidia lui Iuda. Apoi avea să fie condamnat la moarte de liderii evreilor. Nedispunând de autoritatea de a aplica pedeapsa capitală, ei aveau să-l dea pe mâna Neamurilor (a romanilor).

El avea să fie batjocorit, biciuit și răstignit. Dar moartea nu-l va putea ține captiv, ci El va învia a treia zi.

K. Cu privire la poziția în cadrul învățării (20:20-28)

Ce trist e să vedem manifestările firii omenești! N-a trecut decât foarte puțin timp de când Domnul a prezis suferința și moartea Sa, și discipolii Săi au și început să se gândească mai mult la propria lor glorie, decât la suferințele Sale.

Prima dată când a prezis Cristos suferințele de care avea să aibă parte, anunțul a generat un protest din partea lui Petru (16:22); a doua oară când a prezis Domnul aceste lucruri, vestea a fost urmată imediat de întrebările ucenicilor: „Cine este eel mai mare...?” Dar a treia oară când prezice Domnul suferințele și moartea Sa, răspunsul ucenicilor parca le întrece pe cele două precedente, căci Iacov și Ioan își fac cunoscută ambiția lor. Ei și-au închis ochii la toate prevenirile față de necazul care se apropia, deschizându-i doar la gloria promisă — tradând astfel o concepție greșită, materialistă cu privire la Împărăție (*Daily Notes of the Scripture Union*).

20:20,21 Mama lui Iacov și a Ioan a venit la Domnul, cerând ca fiii ei să poată ședea de o parte și de alta a Lui, în împărăție. A fost meritul ei de a fi dorit ca fiii ei să stea cât mai aproape de Isus, și de a nu-și fi pierdut încrederea că într-o zi El avea să domnească. Dar ea nu a înțeles criteriile care stau la baza acordării de onoruri în împărăție.

Marcu afirmă că fiii au formulat ei însși această cerere (Marcu 10:35); poate că au făcut-o la indemnul ei sau poate că atât ea, cât și cei doi s-au apropiat împreună de Domnul. Nu există nici o contradicție între textul de la Matei și eel de la Marcu.

20:33 Drept răspuns, Isus le-a spus că ei nu știau ce cer. Ei doreau o cunună fără cruce, un tron fără altarul jertfei, gloria fără suferința care conduce la ea. Prin urmare, Domnul i-a întrebat direct: „**Putetii voi bea paharul pe care am să-l beau Eu?**” Nu ne este greu să înțelegem ce a însemnat paharul, căci Domnul tocmai îl descrisese în versetele 18 și 19. El trebuia să sufere și să moară.

Iacov și Ioan au afirmat că vor putea lua parte la suferințele Sale, deși încrederea lor se baza mai mult pe răvnă, decât pe o cunoaștere reală a ceea ce avea să urmeze.

20:23 Isus i-a asigurat ca aveau
sa bea,

intr-adevar, din paharul S&u. Iacov avea sa sufere martiraj iar Ioan avea sa fie prigonit si exilat pe Insula Patmos. In legatura cu aceasta, Robert Little scrie urmatoarele: „Iacov a murit moarte de martir; Ioan a trait moarte de martir.”

Apoi Isus a explicat ca El nu putea sa acorde in mod arbitrar locuri de onoare in imparatia Sa; Tatai stabilise temeiuri speciale de pe baza carora sa fie repartizate aceste locuri. Ei considerau aceste locuri o chestiune de privilegii, acordate pe baza relatiei lor cu Domnul, anume ca, intrucat ei erau atat de apropiati: de Cristos, puteau pretinde locuri preferate. Dar aici nu era vorba de favoritism. In planul lui Dumnezeu, locurile de la dreapta si de la stanga Lui sunt acordate in functie de suferinta indurata pentru El. Aceasta inseamna ca onorurile principale in cadrul imparatiei nu se limiteaza la crestini primului secol, ci chiar unii dintre noi, cei de azi, ar putea avea parte de ele, daca suferim pentru Domnul.

20:24 Ceilalti zece ucenici s-au suprasat foarte pe cererea fiilor lui Zebedei. Ei s-au maniat probabil deoarece ei insisi ar fi dorit sa fie cei mai mari si le era ciuda ca alpi, ca Iacov si Ioan, le-au luat-o inainte!

20:25-27 Situatiile care s-a creat I-a dat Domnului prilejul de a face revolutionara afirmatie cu privire la marea in imparatia Sa. Neamurile concep marea in termenii stapanirii si domniei. In imparatia lui Cristos insa, marea se manifesta prin slujire. Oricine aspira la marea trebuie sa devina un slujitor si oricine doreste sa fie eel dintai, trebuie sa fie rob.

20:28 Fiul Omului este exemplul desavarsit de slujire umila, Care a venit in lume nu pentru a se sluji, ci pentru ca El Inus sa slujeasca si sa-si dea viaa ca pret de rascumparare pentru multi. Intreg scopul Incarnarii poate fi rezumat in doua verbe: sa slujeasca si sa dea. Este uimitor sa vedem cat de mult S-a smerit Domnul nostru preamarit, coborandu-Se in ieslea Betleemului si apoi ducandu-Se la cruce. Marea Sa s-a manifestat in profunzimea smeririi Sale. SJ tot asa ar trebui sa fie si cu noi.

El Si-a dat viata ca prei de rascumparare pentru multi. Moartea Sa a implinit toate cerintele neprihanirii lui Dumnezeu in pri-vinja pacatului. Ea a fost suficienta pentru a indeparta toate pacatele lumii, dar devine eficace numai pentru cei care Il accepta ca Domn si Mantuitor. Ai facut tu acest lucru, iubite cititor?

L. Vindecarea celor doi orbi (20:29-34)

20:29, 30 Intre timp, Isus a traversat Iordanul, din Perea, ajungand la Ierihon. Pe cand parasea oragul, doi orbi I s-au adresat cu glas tare: „Ai mila de noi, o, Doamne, Fiul lui David!” Faptul ca I s-au adresat cu titlul „Fiul lui David” dovedeste ca, desi erau orbi fizic, vederea lor spirituala era suricient de agera pentru a fi recunoscut in Isus pe Mesia eel promis. Orbii ar putea reprezenta ramașija credincioasa a Israelului orbit, care Il va recunoaste ca este Cristosul, cand se va intoarce sa domneasca (Isa. 35:5; 42:7; Rom. 11:25, 26; 2 Cor. 3:16; Apo. 1:7).

20:31-34 Mulfimeaa incercata sa reduca la tacere, dar ei au strigat catre El si mai tare. Cand Isus i-a intrebat ce doresc, ei nu s-au pierdut in generalitati, a cum procedam noi adesea, cand ne rugam, ci au trecut imediat la subiect: „Doamne, sk ni deschida ochii.” Cererea lor concrete a primit un raspuns concret. Lui Isus I s-a facut mila. Si s-a atins de ochii lor. SJ indata ei si-au capatat vederea si L-au urmat.

Referitor la faptul ca Isus s-a atins de ei, Gaebelein face urmatoarea observatie pertinenta: Am aflat deja sensul obișnuit al vindecării prin atingere, in Evanghelie. Oriunde Domnul vindecă prin atingere, asta are legatură, pe plan dispensational, cu prezența Sa personala pe pamant si purtarea Sa plina de indurare fata de Israel. Cand vindecă prin Cuvantul SSu, fiind absent cu trupul... sau daca este atins prin credința, aceasta se referă la perioada cand El lipsește de pe pamant iar Neamurile care se apropie de El prin credința sunt vindecate de El.⁴⁰

Exista dificultati in reconcilierea relatiilor pe care o face Matei despre acest incident cu aceea de la Marcu 10:46-52 si Luca 18:35-43; 19:1. Aici avem doi orbi; pe cand, la Marcu

si Lucase amintim o tardoardewnu. S-a avansat teoria conform careia Marcu si Luca ar fi pomenit doar pe acela dintre ei care era mai binecunoscut, respectiv Bartimeu, in vreme ce Matei, intrucat si-a redactat evanghelia pentru evrei, aminteste de doi, acesta fiind numarul minim necesar pentru ca o marturie sa stea in picioare (2 Cor. 13:1). La Matei si Marcu, se spune ca incidentul a avut loc pe cand Isus parasea Ierihonul. La Luca se spune ca incidentul a avut loc pe cand se apropia de oraș. In realitate, existau doua Ierihonuri, eel vechi si eel nou iar minunea

vindecarii a avut probabil loc pe
cand Isus parasea primul dintre ele
și intra in al doilea.

XII. **Prezentarea și respingerea Regelui (capitolele 21-23)**

tuturor.⁴¹

A. Intrarea triumfala (21:1-11)

21:1-3 Suindu-Se de la Ierihon, Isus a ajuns pe versantul de rasarit al Muntelui Maslinilor, unde se aflau localitajile Betania și Betfaghe. De acolo drumul ocolea partea de sud a Muntelui Maslinilor, cobora in Valea lui Iosafat, traversa Paraul Chedron și urea din nou, pana la **Ierusalim**.

Domnul a trimis doi ucenici in Betania, știind dinainte ca acestia vor gasi o magar și cu manzul ei. Ei trebuiau să dezlege anima-lele și sa le aduca la Isus. Daca le va cere cineva socoteala, ei trebuiau sa explice ca Domnul avea nevoie de aceste animale. Atunci proprietarul lor avea sa lejermita sa le ia cu ei. Poate ca proprietarul îl cunoștea pe Isus și se oferise dinainte să-L ajute. Sau poate ca acest episod demonstreaza atotștiința lui Isus și autoritatea Sa suprema. Toate s-au petrecut exact așa cum prezisese Domnul.

21:4, 5 Preluarea animalelor a implinit prezicerile profețiilor Isaia și Zaharia: „**Spu-neți fiicei Sionului: «Iata, Imparatul tau vine la tine bland și calare pe un magar, pe un magaruș, manzul unui animal de povara»**”

21:6 După ce ucenicii și-au așternut hainele pe animale, Isus a încălecat pe manz (Marcu 11:7) și S-a îndreptat calare spre Ierusalim. A fost un moment istoric. Conform explicației lui Sir Robert Anderson, cu aceasta s-au implinit cele șaiszeci și noua de săptămâni din profeția lui Daniel (vezi calculele sale, in cartea sa, intitulată *The Coming Prince*, Printul Care Vine). Acum urma uciderea lui Mesia (Dan. 9:26).

Intrând astfel in Ierusalim, calare, Domnul Isus oferea o demonstrare intenționată, practică, a faptului ca este Mesia — exact așa cum declarase despre Sine. Lange remarca următoarele:

El împlinește intențional o profetie care, in vremea Sa, era unanim acceptată ca fiind o referință directă la Mesia. Dacă anterior considerase declarabile privitoare la dregătoria Sa drept primejdioase, acum El consideră tăcerea pur și simplu de neconceput... De aici încolo nu va mai fi posibil să se spună ca El niciodată nu S-a declarat pe Sine într-o manieră fără echivoc. Când, mai târziu, Ierusalimul avea să fie acuzat de a-L fi omorât pe Mesia, acesta nu mai putea spune ca Mesia a omis să ofere un semn pe înțelesul

21:7,8 Domnul a intrat în cetatea Ierusalim pe un covor de haine și ramuri de finic, în aclamațiile multimei. Cel pufin pentru 0 clipă, El era recunoscut ca Rege.

21:9 Mulrimile strigau: „Osana Fiului lui David! Binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului.” Evident, acest citat din Psalmul 118:25, 26 se refera la venirea lui Mesia. „Osana” a însemnat inițial „salvează acum”. Poate că oamenii voiau să spună: „Salvează-ne de asupritorii noștri romani!” Ulterior termenul a dobândit sensul unei exclamații de laudă. Ambele expresii, „Fiul lui David” și „binecuvântat este Cel ce vine în Numele Domnului”, arată limpede că Isus era recunoscut ca Mesia. El este Cel Binecuvântat, care vine prin autoritatea lui Iehova, ca să împlinească voia Lui.

Relatarea lui Marcu consemnează că parte din aclamațiile multimei expresia: „Binecuvântata este împărăția tatălui nostru David, care vine în numele Domnului” (Marcu 11:10). De aici rezultă convingerea lor că împărăția era pe punctul de a fi întemeiată, urmând ca Cristos să ocupe tronul lui David. Strigând „Osana în locurile cele mai înalte” mulțimea chema cerurile să se alature pământului în a-I aduce laude lui Mesia și probabil mai era și un apel adresat Lui, să aducă salvare din cerurile cele mai înalte.

Marcu 11:11 consemnează că, după ce a intrat în Ierusalim, Isus S-a dus la templu— dar n-a intrat în templul propriu-zis, ci doar în curtea sa. Aparent, era în casa lui Dumnezeu, dar Domnul Isus nu se simțea acasă în templul acesta, deoarece preoții și oamenii în general refuzau să-I acorde locul ce I se cuvenea. După ce a aruncat 0 scurtă privire în jur, Mantuitorul s-a retras în Betania, cu cei doisprezece. Era duminică seară.

21:10,11 Între timp, în interiorul cetății se manifesta 0 nedumerire cu privire la identitatea Sa. Celor care întrebau li se răspundea doar că El este Isus, proorocul din Nazaretul Galileii. De aici rezultă că prea puțini erau aceia care înțelegeau că El este Mesia. În mai puțin de 0 săptămână, mulțimea instabilă avea să strige: „Rastignește-L! Rastignește-L!”

acțiunile speculative ale comercianților, prin perceperea unei taxe excesive, au prins, între timp, rădăcini în curtea exterioară. Acolo erau

B. Curățirea templului (21:12,13)

21:12 La începutul lucrării Sale publice, Isus alungase spiritul comercial din zona templului (Ioan 2:13-16). Dar

aduse animale și pasari de jertfa, care erau cumparate și vandute la prețuri exorbitante. Schimbatorii de bani schimbau alte monede în jumătatea de siclu pe care barbajii evrei trebuiau să o achite ca impozit al templului — pentru acest schimb valutar percepeau-se o taxă excesivă. Acum, pe când se apropia de sfârșit lucrarea lui Isus, El i-a alungat iarăși pe cei care profitau fără rușine de pe urma activităților sacre.

21:13 Combinând citate din Isaia și Ieremia, El a condamnat profanarea templului, comercialismul și exclusivismul. Citând din Isaia 56:7, El le-a reamintit că Dumnezeu randuise templul să fie o casă de rugăciune. Or, ei fuseseră din el o pestera de talhari! (Ier. 7:11)

Curajirea templului a fost primul Său act oficial, după ce a intrat în Ierusalim. Prin acest act, El și-a afirmat și Săuă domnie asupra templului.

Acest incident are două învățăminte pentru noi cei de azi. În viața noastră în cadrul bisericii, noi avem nevoie de puterea Lui curajitoare, pentru a alunga bazarurile, mesele de tot felul și alte metode de strângere a banilor. Iar în viața noastră personală, există mereu nevoia lucrării curățitoare a Domnului în trupurile noastre, care sunt temple ale Duhului Sfânt.

C. Indignarea fariseilor 51 a carturarilor

(21:14-17)

21:14 În cadrul următorii găsim pe Domnul vindecând orbii și șchiopii din curtea templului. Oamenii sarmani erau atrași la El, orinde se ducea, iar El nu-i trimitea niciodată fără să le îndeplinească nevoia.

21:15, 16 Dar asupra Sa erau ajintiti ochi plini de dușmănie. Și când i-au auzit mai marii preoților și carturarii pe copii aclamându-L pe Isus, drept Fiul lui David, s-au umplut de manie.

Ei au spus: „**Auzi ce spun aceștia?**” — ca și când s-ar fi așteptat ca El să-i oprească pe copii de a se adresa cu titlul de Mesia! Dacă Isus n-ar fi fost Mesia, atunci negreșit acesta ar fi fost momentul potrivit să precizeze acest lucru, odată pentru totdeauna! Dar din răspunsul Lui reiese clar că acești copii au rostit adevărul. Domnul a citat Psalmul 8:2 din Septuaginta: „**Tu ai scos laude din gura pruncilor și din gura celor ce sug**” Cu alte cuvinte, dacă acești preoți și carturari, care se cuvenea să

stie ce trebuie să facă, refuzau să-L laude, ca pe Unul, atunci

copilașii aveau să se închine Domnului. Este interesant să observăm cum copiii au adesea mai multă patrundere spirituală decât cei maturi, unii din ei dând dovadă de maturitate, în pofida vârstei lor fragede. La fel și aici, cuvintele pline de credință și dragoste aduc slava neobișnuită Numelui Domnului. **21:17** Lăsându-i pe conducătorii religioși să mediteze la acest adevăr, Isus s-a întors în **Betania**, nimeni nimeni acolo peste noapte.

reprezintă năjuierea Israel. Când Isus a coborât în

D. Smochinul fără rod (21:18-22)

21:18, 29 Întorcându-se la Ierusalim **dimineața**, Domnul **a văzut un smochin lângă drum, și s-a apropiat de el**, sperând să găsească smochine, cu care să-și stăpânească foamea. Negăsind însă **decat frunze, i-a zis: „De acum încolo în veac să nu mai dea rod din tine!” Să pe data smochinul s-a meat.**

În relatarea lui Marcu (11:12-14) se adaugă comentariul că nu era vremea smochinelor. Prin urmare, la prima vedere, faptul că Domnul a condamnat pomul pentru faptul că nu avea rod, n-ar putea face să credem că Domnul a acționat la supărare, nefiind rezonabil. Știind însă că acest lucru nu poate fi adevărat, care este totuși explicația acestui verset dificil?

Smochinii din jarile biblice produceau un fruct comestibil, la o dată timpurie, înainte de a apărea frunzele. Acest rod prevestea recolta ce avea să urmeze. Dacă nu se iveau aceste smochine timpurii — ca în cazul acestui smochin — aceasta însemna că nu se va face recolta propriu-zisă, la timpul obișnuit.

Acesta a fost singurul miracol în care Cristos a blestemat, mai degrabă decât să binecuvanteze — distrugând, în loc să redea viață. Iarăși, unii s-au poticnit de acest lucru. Dar asemenea critici tradează necunoașterea Persoanei lui Cristos. El este Dumnezeu, Suveranul universului. Unele din faptele Sale sunt de nepatrut pentru noi. Totuși, trebuie să plecăm de la premisa că ele sunt întotdeauna drepte. În cazul acesta, Domnul știa că pomul nu avea să mai dea roada și, prin urmare, a procedat ca un pomicultor, eliminând acest pom neroditor din livada sa.

Chiar cei care îl critică pe Domnul pentru că a blestemat smochinul recunosc că a fost o acțiune simbolică. Incidentul acesta este modul Mantuitorului de a interpreta tumultoasa primire ce i s-a făcut la Ierusalim. Camiadit și maslinul, smochinul

mijlocul acestui popor, existau frunze, ce indica marturisirea de credinta, dar nu se puteau gasi roade pentru Dumnezeu. Isus era flamand, aştepta roade de la poporul Israel.

Intrucat nu au apărut roadele timpurii, El stia ca nu se vor face nici roadele ulterioare la acest popor necredincios, şi astfel a blestemat smochinul, aceasta fiind o anticipare ilustrata a caderii natiunii, ce avea sa se intample in anul 70 d.Cr.

Sa relinem ca desi Israelul *necredincios* va ramane fara rod in veci, *o rdmndsi\$ d* din poporul Israel se va intoarce la Mesia, dupa Rapire. Israelii din aceasta ramasija li vor aduce roada in timpul Marii Stramtorari si in timpul Domniei Sale de o mie de ani.

Desi interpretarea primordiala a acestui pasaj se refera la natiunea Israel, ea se aplică si la oamenii din toate veacurile care sunt grozavi cu vorba, dar foarte neroditori cu fapta.

21:20-22 Cand **ucenicii** si-au exprimat uimirea fata de uscarea brusca a pomului, Domnul le-a spus ca ei insisi ar putea face lucrari şi mai mari, daca ar avea **credinta**. De pilda, ei ar putea spune unui munte: „**Ridica-te de aici, şi arunca-te in mare**”, si s-ar face intocmai. Si „**Tot ce ve# cere cu credinta, prin rugaciune, veti primi.**”

Din nou, se cuvine sa explicam ca aceste fagaduiri—aparent total necondifionate— cu privire la rugaciune trebuie injelese in lumina tuturor invajaturilor Bibliei asupra acestui subject. Versetul 22 nu inseamna ca orice crestin poate cere tot ce doreste, asteptandu-se să primeasca ceea ce a cerut. El trebuie sa se roage in conformitate cu condițiile expuse in Biblie.

E. Autoritatea lui Isus pusa la indoiala

(21:23-27)

21:23 Cand Isus S-a **dus** in curtea din **Templul** propriu-zis, **preotii cei mai de seama şi batranii norodului** L-au intrerupt din predare, pentru a-L intreba cine L-a dat autoritatea de a-i invata pe oameni, de a face minuni si de a curaşi templul. Ei sperau astfel să-L prinda in cursa, indiferent ce raspuns va da. Daca pretindea ca are autoritate de la Sine, ca Fiu al lui Dumnezeu, atunci aveau sa-L acuze de blasfemie. Daca pretindea ca are autoritate de la oameni, ei aveau sa-L discrediteze. Iar daca pretindea ca are autoritatea de la

Dumnezeu, ei aveau sa-l conteste aceasta autoritate. Caci ei se considerau pe ei insisi pazitorii credintei, profesioniştii, care prin pregatirea lor for-

mala și faptul că au fost desemnați de oameni în funcția pe care o dețineau, se considerau autorizați să conducă viața religioasă a poporului. Dar Isus nu avusese parte de nici o educație formală și, bineînțeles, nu se bucura de nici o autorizație din partea conducătorilor Israelului. Contestat și orreflecta resentimentul manifestat dintotdeauna de profesioniștii în materie de religie, împotriva unor oameni dotați cu puterea ungerii divine!

21:24,25 Domnul S-a oferit să le explice autoritatea Lui, cu condiția ca ei să răspundă la o întrebare: „A fost botezul lui Ioan **din cer, sau dela oameni?**” Prin **botezul** lui Ioan se înțelege „semnificația lucrării lui Ioan”. Prin urmare, înrădăcinarea reală era: „Cine l-a autorizat pe Ioan să-și desfășoare lucrarea? Fusesse el ordonat de oameni, sau de Dumnezeu? De ce acreditari dispunea el din partea conducătorilor Israelului?” La toate acestea, răspunsul evident a fost că Ioan fusese un om trimis de Dumnezeu. Puterea Lui provenea din *ungerea sa divină*, nu din *aprobarea oamenilor*.

Preoții și bătrânii poporului s-au trezit dintr-o dată într-o dilemă: Dacă recunoșteau că Ioan a fost trimis de la Dumnezeu, cadeau în cursă. Doar Ioan le îndreptase oamenilor privirea spre Isus, că Mesia. Dacă autoritatea lui Ioan era de proveniență divină, atunci de ce nu s-au pocăit și nu au **crezut** în Crist?

21:26 Pe de altă parte, dacă spuneau că Ioan nu a fost imputemicit de Dumnezeu, ei adoptau o poziție prin care s-ar fi expus batjocurilor oamenilor, întrucât cei mai mulți din popor îl considerau **pe Ioan drept prooroc**, venit de la Dumnezeu. Dacă ar fi dat răspunsul corect, că Ioan fusese trimis de Dumnezeu, ar fi obținut răspunsul la propria lor întrebare, anume că Isus era Mesia, al cărui premergător fusese Ioan.

21:27 Dar ei au refuzat să privească faptele drept în față, prefăcându-se că sunt neștiutori. Nu, nu știau de unde vine puterea lui Ioan! Atunci Isus a spus: „**Nici Eu nu va voi spune cu ce putere fac aceste lucruri.**” Ce rost avea să le spună un lucru pe care deja îl cunosteau, dar nu erau dispuși să-l recunoască?

F. Parabola celor doi fii (21:28-32)

21:28-30 Pilda aceasta reprezintă o muștrare severă la adresa preoților celor mai de seamă și a bătrânilor poporului,

pentru eșecul acestora de a da curs chemării lui Ioan la pocăință și credință. Este vorba despre **un om** care avea doi fii, pe care i-a

rugat sa lucreze **in** via sa. Until a refuzat, dar pans la urma s-a razgandit si s-a dus. in schimb celalat, desj s-a invoit imediat sa se duca, in realitate nu s-a dus.

21:31,32 Cand au fost mtrebafi **care** din cei doi fii **a facut voia tatalui sau**, conducatorii religiosi s-au osandit pe ei inşisj, fara sa-şi dea seama, spunand: „**Cel dintai**”.

Domnul Insuşi a talmacit pilda, spunand ca: vamesji şi **prostituatele** erau aidoma primului fiu. Acestia nu au facut caz, la ince-put, ca il vor asculta pe Ioan Botezatorul, dar in cele din urma s-au pocait şi au crezut in Isus. in schimb, conducatorii religioşi erau ca fiul al doilea. Cu gura ei aprobau propo-vaduirea lui Ioan, dar niciodata nu şi-au marturisit pacatele si nu şi-au pus increderea in Mantuitorul. De aceea, pacatosii cei mai rai au intrat in imparajia lui Dumnezeu, in vreme ce conducatorii religioşi, plini de sine şi ingamfaji, au ramas afara. La fel este şi in ziua de astazi. Oameni carora nu le este rusine sa se numeasca pacatosj primesc evanghelia, mai degraba decat cei acoperip! cu o pojghita subjire de falsa piosenie.

Sintagma „**Ioan a venit la voi umblând in calea neprihanirii**” inseamna ca el a venit propovaduind necesitatea dobandirii neprihanirii prin pocainia si credinja.

G. Parabola viticultorilor rai (21:33-46) 21:33-46

Raspunzand in continuare la intrebarea despre autoritate, Isus a rostit o **alta pilda, despre un gospodar, care a sadit o vie. A imprejmuit-o cu un gard, a sapat un tease in ea, şi a zidit un turn. Apoi a dat-o in arenda unor viticultori, şi a plecat in alta tara indepartata. Cand a venit vremea roadelor, i-a trimis pe robii sai la viticultori, ca sa ia partea lui de rod. Dar viticultorii pe unul 1-au batut, pe altul 1-au omorat, iar pe altul 1-au ucis cu pie-tre. Cand a mai trimis alfi robi, acestia au avut parte de acelaşi tratament. A treia oara, 1-a trimis... pe fiul sau, crezand ca-1 vor trata respectuos. Ştiind bine ca acesta era mostenitorul, ei 1-au omorat, cu gand sa puna mana pe mostenirea lui.**

21:40, 41 In acest punct, Domnul i-a intrebat pe preop şi pe batrani ce va **face** stapanul viei **viticultorilor acelora?** Ei au raspuns: „Pe **ticaloşii aceia ticalos ii va pierde, şi via o va da altor viticultori, care-i vor**

da rodurile la vremea lor.”

Parabola aceasta nu este greu de talmadt. Dumnezeu este proprietarul viei iar Israel este via (Ps. 80:8; Isa. 5:1-7; Ier. 2:21).

Gardul este Legea lui Moise, care separa Israelul de Neamuri și-i pastra pe israeliți ca popor distinct pus deoparte pentru Domnul. Prin procedeul metonimiei, teascul reprezintă roada pe care Israel trebuia să-o fi produs pentru Dumnezeu. Turnul sugerează ochiul veghetor, cu care Iehova avea grijă de poporul Său. Viticultorii sunt preoții cei mai de seamă și carturarii.

De nenumărate ori, Dumnezeu și-a trimis robii, proorocii, la poporul Israel, cautând în via Sa roadele partășiei, sfințeniei și iubirii. Dar ei i-au prigunit pe prooroci iar pe unii dintre ei i-au omorât. În cele din urmă, Dumnezeu și-a trimis Fiul, spunând: „Vor primi cu cinste pe Fiul Meu” (v. 37). Mai marii preoților și carturarii au spus însă: „Acesta este mostenitorul”—o recunoaștere fatală. Căci în particular ei recunoșteau că Isus este Fiul lui Dumnezeu (deși în public tagaduiau acest lucru), și astfel au răspuns la propria lor întrebare referitoare la autontatea Lui. Autoritatea Lui provenea din faptul că era și este Dumnezeu Fiul.

În parabola este citată declarația lor, care suna astfel: „Iată mostenitorul. Veni! să-L omorăm și să punem mâna pe moștenirea lui” (v. 38). În realitate ei au spus: „Dacă-L lasăm așa, toți vor crede în El și vor veni romanii și ne vor nimici, și locul nostru, și neamul” (Ioan 11:48). Și astfel L-au respins și L-au rastignit.

21:42 Când Mantuitorul a întrebat ce va face proprietarul viei, răspunsul lor i-a osândit, așa cum reiese din versetele 42 și 43. El a citat cuvintele din Psalmul 118:22: **„Piatra pe care au lepădat-o zidarii a ajuns să fie pusă în capul unghiului; Domnul a făcut acest lucru, și este minunat în ochii noștri.”** Când Cristos, Piatra, S-a înfățișat zidurilor—adică liderilor Israelului—ei nu au găsit nici un loc pentru El în cadrul planurilor lor de construcție, ci L-au dat la o parte, ca neîncăput. Dar după moartea Sa, El a fost înviat din morți și I s-a dat un loc de preeminență de către Dumnezeu. El a fost făcut piatra cea mai importantă (cheia de boltă) a clădirii lui Dumnezeu: „De aceea și Dumnezeu L-a înălțat neșpus de mult, și I-a dat Numele care este mai presus de orice nume.” (Fil. 2:9)

21:43 Apoi Isus a vestit fără înconjur că împărăția lui Dumnezeu va fi luată de la Israel și dată unui neam, care va aduce roadele cuvenite. Și exact așa s-a

întamplat. Israel a fost pus deoparte ca popor ales al lui Dumnezeu și a fost orbit din punct de vedere

judiciar. Peste poporul care L-a respins pe Mesia al sau a venit o impietare. Profetia conform cSreia:

imparatia lui Dumnezeu avea sa **fie luata de la Israel** si **data unui neam care aduce roadele cuvenite** a fost interpretata ca o referire la: (1) biserica, intrucat este alcatuita din evrei credinciosi si Neamuri (ne-evrei) — „un neam sfant, un popor pe care Dumnezeu Si l-a castigat ca sa fie al Lui" (1 Petru 2:9); sau (2) la acea parte credincioasa din Israel, care va ramane in viaia la a Doua Venire a Domnului. Israelul rascumparat va aduce roada pentru Dumnezeu.

21:44 „Cine va cadea peste piatra aceasta va fi zdrobit de ea; iar pe acela peste care va cadea ea il va spulbera.” In prima parte a versetului, piatra este pamantul (terenul); in a doua parte, se coboara din cer. Asta ne sugereaza cele doua venituri ale lui Cristos. Cand a venit El prima oara, liderii evrei s-au poticnit de El si au fost zdrobiti. Cand va veni a doua oara, va cobori cu judecata, spulberandu-i pe vrajmasii Lui.

21:45, 46 Mai marii preotilor si fariseii si-au dat seama ca aceste parabole se refers direct la ei, ca raspuns la intrebarea pusa de ei cu privire la autoritatea lui Cristos. Ei ar fi dorit sa-L prinda chiar atunci, acolo unde se gasea, dar s-au temut de multimi, care inca Il considerau pe Isus un profet.

H. Parabola nuntii fiului de imparat (22:1-14)

22.1-6 Isus nu a terminat cu preotii cei mai de seama si fariseii. Recurgand la parabola nunții fiului de imparat, El l-a infatisat din nou pe Israelul eel binecuvantat ca fiind dat la o parte, iar Neamurile disprețuite așezate la masa, ca oaspeti. El a asemanat imparatia cerurilor cu un imparat, care a facut nunta fiului sau. Invitatie a fost facuta in doua etape. Mai intai, a fost facuta invitatie personal, de catre slujitori, invitatie care a fost respinsa. A doua invitatie anunja ca ospatul a fost largit. Dar si aceasta a doua invitatie a fost tratata cu dispreț de unii, care au fost prea ocupati cu munca lor la gospodariile si afacerile lor, iar de altii a fost tratata cu violenta, batandu-si joc de ei si omorandu-i.

22.7-10 Regele s-a maniat atat de tare incat i-a nimicit pe ucigasii aceia si le-a ars cetatea. Renunzand la prima lista cu

invitati, el a emis o invitatie generala, poftindu-i pe toti sa vina. De data aceasta n-a mai ramas nici un loc liber in sala unde se tinea nunta.

22:11-13 Dar între oaspeti s-a găsit unul care nu avea haina de nuntă. Întrebat de ce nu este îmbrăcat ca de nuntă, acesta a amuțit. Împăratul a poruncit să fie aruncat în noaptea de afară, unde va fi plânsul și scârșnirea dinților. Trebuie menționat că slujitorii din versetul 13 nu sunt aceiași cu slujitorii din versetul 3.

22:14 Domnul nostru a încheiat parabola cu cuvintele: „Căci mulți sunt chemați, dar puțini sunt aleși.”

Căci privește semnificația parabolei, împăratul este Dumnezeu și Fiul Său este Domnul Isus. Ospațul de nuntă este o descriere adecvată a bucuriei și însuflelirii care caracterizează împărăția cerurilor. A introduce biserica în calitatea ei de mireasă a lui Cristos în acest punct ar complica în mod inutil tabloul. Gândul principal este darea la o parte a Israelului — nu chemarea distinctivă a bisericii și destinul ei special.

Prima etapă a invitației îl înfățișează pe Ioan Botezătorul și pe cei doisprezece ucenici, invitând cu căldură Israelul la ospațul de nuntă. Dar poporul Israel a refuzat invitația. Cuvintele „dar ei n-au vrut să vină” (v. 3) au atins apogeul în momentul răstignirii.

A doua etapă a invitației sugerează vestirea evangheliei către iudeii din cartea Faptele Apostolilor. Unii au tratat mesajul cu dispreț. Alții i-au tratat pe mesageri cu violență; cei mai mulți dintre apostoli au fost martirizați.

Regele, pe bună dreptate maniat pe Israel, și-a trimis „oștile sale”, adică pe împăratul Titus și legiunile romane, ca să distrugă Ierusalimul și majoritatea locuitorilor săi, în anul 70 după Cristos. Acestea erau „oștile Sale” în sensul că El s-a folosit de ele ca instrumente ale Sale, prin care să-l pedepsească pe Israel. Oștile erau, oficial, ale Sale, chiar dacă ele nu-L cunoșteau pe El personal.

Acum Israelul este dat la o parte, pe plan național, iar evanghelia este vestită Neamurilor, atât celor buni, cât și celor răi, tuturor categoriilor de oameni, din toate gradele de respectabilitate (Fapte 13:45,46; 28:28). Dar realitatea fiecărui individ care vine este pusă la încercare. Omul care nu avea haina de nuntă este eel care marturisește cu buzele că este gata pentru împărăție, dar care nu a fost niciodată îmbrăcat cu neprihănirea lui Dumnezeu în Domnul Isus Cristos (2 Cor. 5:21). În realitate, nu a fost și nu

este nici o scuza pentru omul fără haina de nuntă. După cum remarcă comentatorul biblic Ryrrie, pe

vremea aceea era obiceiul ca oaspeților care nu aveau hainele corespunzătoare să li se pună la dispoziție asemenea haine. Evident, omul din parabola nu a profitat de situația avantajoasă care i s-a pus la dispoziție. Fără Cristos, el rămâne mut, când este întrebat cu ce drept are pretenția să intre în împărăție (Rom. 3:19). Pierzarea lui este întinericul de afară, unde este plansul și scrsnirea dinților. Plansul sugerează suferința din iad. Unii sunt de părere că scrsnirea dinților ar însemna că persoanele respective continuă să-L urască și să se răzvrătească împotriva lui Dumnezeu chiar și în iad. În acest caz, se demolează opinia unora, care susțin că flăcările iadului ar exercita un efect purificator asupra celor afectați de ele.

Versetul 14 se referă la întreaga parabola, nu doar la incidentul cu omul lipsit de haina de nuntă. **Mulți sunt chemați**, adică, chemarea evangheliei este adresată multora. **Dai puțini sunt aleși**. Unii resping chemarea și chiar și dintre cei care o acceptă se dovește, până la urmă, că unii nu au acceptat-o decât cu gura, în realitate inima lor respingând-o. Toți cei care răspund la vestea cea bună sunt aleși. Singurul mod în care poate ști cineva dacă este ales este acela de a vedea ce va face cu Domnul Isus Cristos. După cum se exprima comentatorul Jennings: „Toți sunt chemați să se bucure de ospaț, dar nu toți sunt dispuși să-și pună încrederea în Datatorul, lăsându-L pe acesta să-i îmbrace cu haina corespunzătoare pentru ospaț.”

I. Dai Cezarului ce este al Cezarului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu (22:15-22)

Capitolul 22 este un capitol alcătuit din întrebări, care consemnează încercările a trei echipe diferite de a-L prinde în cursă pe Fiul lui Dumnezeu.

22:15, 16 Avem mai întâi încercarea **fariseilor și a irodienilor**. Deși aceste două grupuri se aflau în relație de vrăjmășie apăsătoare, acum sunt unite prin ura lor comună împotriva Mantuitorului. Ei urmăreau să-L determine pe Cristos să facă o afirmație de natură politică, cu grave implicații pentru națiune. În acest scop, ei s-au servit de deosebirea de păreri care exista între evrei cu privire la loialitatea față de Cezar. Unii se opuneau cu îndârjire ideii de a fi supuși unui împărat neevreu. Alții, ca

irodienii, adoptau o poziție mai moderată.

22:17 Mai întâi, ei au făcut aprecieri

nesincere cu privire la puritatea caracterului Sau, la curatia Sa launtrica si curajul Sau, dupa care au lansat intrebarea-bomba: „Se cade sa platim bir Cezarului sau nu?”

Daca Isus raspundea „Nu”, risca nu numai sa-i antagonizeze pe irodieni, ci si sa fie acuzat de rebeliune impotriva guvernelor roman. In cazul unui raspuns negativ, fariseii L-ar fi ridicat imediat, formuland capete de acuzare impotriva Lui. Dar daca raspundea afirmativ, risca sa intre in contradictie cu spiritul intens nationalist al iudeilor si risca sa piarda sprijinul oamenilor de rand — sprijin care, pana in acest punct, i-a impiedicat pe liderii religioși sa scape de El.

22:18,19 Isus i-a acuzat pe farisei, facandu-i **fatarnici**, care incearca sa-L prinda in cursa. Apoi i-a rugat sa-L arate **banul birului** — in realitate, un dinar, adica moneda cu care se platea impozitul catre guvernul roman. Ori de cate ori evreii vedeau chipul si titlul Cezarului pe aceasta moneda, isi aduceau aminte, cu tristete, ca se aflau sub autoritatea Neamurilor, care au impus impozite asupra lor. Dinarul ar fi trebuit sa le reaminteasca insa ca robia lor fata de Roma era urmare a pacatului lor. Caci daca ar fi ramas credinciosi lui Iehova, intrebarea daca se cuvenea sa plateasca impozit Cezarului nu s-ar fi ivit niciodata.

22:20, 21 Isus i-a intrebat: „Chipul acesta si slovele scrise pe el, ale cui sunt?” Ei n-au avut incotro si au raspuns: „Ale Cezarului.” Atunci Domnul le-a spus: „Dati dar Cezarului ce este al Cezarului si lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu!”

Intrebarea pusa initial de ei s-a interesat impotriva lor, ca un bumerang. Ei sperasera sa-L poata prinda pe Isus in cursa, cu intrebarea despre birul datorat Cezarului. El insa le-a demascat e^ecul de a-I da lui Dumnezeu tribunal care I se cuvine. Deși profund nemulțumiti, ei ii dadeau Cezarului ce i se cuvenea, dar nesocoteau lucrurile pe care le cerea Dumnezeu in viața lor. Iar acum in fața lor se afla Acela care este oglindirea Slavei lui Dumnezeu si intiparirea ființei Lui (Evr. 1:3), dar ei nu I-au acordat locul ce I se cuvenea.

Raspunsul lui Isus arata ca credinciosul definește cetățenie dubla. El poartă răspunderea de a fi supus si a sprijini financiar forma de guvernământ lasata de Dumnezeu pe pamant. El nu are voie sa-i vorbeasca de rau pe cei care guverneaza asupra sa, dupa

cum nu-i este ingaduit sa se lase antrenat in eforturi menite sa rastoame autoritatea sub care se

afla. Dimpotrivă, el trebuie să se roage pentru toți cei aflați în poziții de autoritate. Ca cetățean al cerului, el are răspunderea de a fi supus lui Dumnezeu. Dacă se ivesc vreodată un conflict între aceste două loialități, prima loialitate va fi întotdeauna față de Dumnezeu (Fapte 5:29).

Când citim versetul 21, cei mai mulți dintre noi avem tendința de a sublinia partea care se referă la Cezar, trecând cu multă ușurință peste cea referitoare la Dumnezeu — exact greșeala pentru care i-a muștrat Isus pe farisei!

22:22 Când au auzit fariseii răspunsul Lui, și-au dat îndată seama că au pierdut partida și, profund mirați, au plecat.

J. Saducheei și întrebarea incuetoare

despre înviere (22:23-33)

22:23, 24 După cum am arătat deja, saducheei erau echivalenții teologilor iherosolimiteni din vremea noastră, cei care negau învierea cu trupul, existența îngerilor și miracolele. În realitate, negările lor depășeau la număr aserțiunile lor.

Mai mult, saducheei **au venit la** Isus, cu o istorie ticluită dinainte pentru a discredita ideea învierii. Ei i-au amintit lui Isus despre legea privitoare la căsătoria levirată (între cumnat și cumnată), de la Deuteronom 25:5. Potrivit prevederilor legii, dacă un israelit murise fără să lase **copii, fratele lui** avea datoria să se căsătorească cu văduva rămasă, pentru a păstra numele familiei în Israel și a nu fi înstrăinată moștenirea (averea).

22:25-28 Întrebarea incuetoare se referea la o femeie care și-a pierdut soțul, căsătorindu-se apoi cu unul din frații acestuia. Când a murit al doilea frate, ea s-a căsătorit cu al treilea — și așa mai departe, până la al șaptelea. În cele din urmă, a **murit și fe-meia. în** acest punct ei lansează întrebarea, menită să-l umilească pe Domnul, care este învierea (Ioan 11:25): „**La înviere, nevasta caruia din cei șapte va fi ea? Fiindcă toți au avut-o de nevastă.**”

22:29 Ceea ce voiau ei să spună era că ideea învierii presupunea dificultăți insurmontabile și, prin urmare, nu era rezonabilă și deci nu era reală. Isus a răspuns că dificultatea nu constă în doctrina propriu-zisă, ci în mintea lor, căci ei nu cunoșteau **Scripturile și puterea lui Dumnezeu.**

Mai întâi de toate, ei nu cunoșteau **Scripturile.** Biblia nu

afirma nicăieri că relația sot-sotie va continua în cer. Deși barbații se vor distinge ca bărbați iar femeile ca femei,

Și unii și alții vor fi ca ingerii, în sensul că aceștia nici nu se casataresc: nici nu se însară, nici nu se mărită.

În al doilea rând, ei nu cunosteau **puterea lui Dumnezeu**. Dacă a putut El crea oameni din Parana pământului, oare nu putea El tot atât de ușor să învie țărana celor care muriseră deja, reînviind trupurile lor întru puri slavite?

22:30-32 Apoi Domnul Isus a adus un argument din Scriptura, care arată că învierea este o necesitate absolută. În Exod 3:6 Dumnezeu se numește pe Sine **Dumnezeul lui Avraam... Isaac și... Iacob**. Dar Isus subliniază că „**Dumnezeu nu este un Dumnezeu al celor morți, ci al celor vii**.” Dumnezeu a încheiat legăminte cu acești oameni, dar ei au murit înainte ca aceste legăminte să se îplinească pe deplin. Prin urmare, cum poate Dumnezeu să se numească Dumnezeu al trei oameni ale căror trupuri se afla în mormant? Cum ar putea Cei care nu poate să nu-și îndeplinească promisiunile să-și respecte promisiunile făcute către oameni care au murit deja? Singurul răspuns posibil este: învierea!

22:33 Nici nu e de mirare că mulșimile au rămas înmărmurite de învățătura Sa! Noi, cei de azi, suntem la fel de înmărmuriți!

K. Marea Porunca (22:34-40)

22:34-36 Când au auzit **Fariseii că Isus le-a astupat gura Saducheilor**, cei care erau antagoniști lor, au venit la El să-L descoacă. Purtătorul lor de cuvânt, un avocat, L-a rugat pe Isus să numească cea mai mare dintre poruncile legii.

22:37, 38 Cu multă iscusință, Domnul Isus a rezumat obligația omului față de Dumnezeu, ca prima și cea mai mare poruncă: „**Să iubești pe Domnul, Dumnezeul tău, cu toată inima ta, cu tot sufletul tău, și cu tot cugetul tău**.” În relatarea lui Marcu apare și expresia: „și cu toată țărâna ta” (Marcu 12:30). Asta înseamnă că prima obligatie a omului este de a-L iubi pe Dumnezeu cu întreaga sa ființă. După cum a remarcat cineva: inima se referă la emoții, sufletul la voință, mintea la intelect iar țărâna la natura fizică.

22:39, 40 Atunci Isus a adăugat că a doua responsabilitate a omului este aceea de a-și iubi aproapele ca pe sine însuși. Băneșul remarcă următoarele: „Dragostea față de Dumnezeu și față de om cuprinde toată sfera religiei — exact ceea ce avuseseră în vedere Moise,

proorocii, Mantuitorul și apostolii.” Ar trebui să ne gândim adesea la cuvintele

acestea: „iubește-ti aproapele ca pe tine însuși!” Ar trebui să ne gândim cât de mult ne iubim pe noi înșine, cât de multe din activitățile noastre se concentrează asupra asigurării de confort și îngrijire maximă pentru noi înșine. Apoi trebuie să încercăm să ne imaginăm cum ar fi dacă am revarsa această dragoste asupra semenilor noștri. Și, făcând un pas mai departe, ar trebui să trecem la acțiune și să punem în practică acest lucru. Un asemenea comportament nu este natural, nu vine de la sine, ci este supranatural. Numai cei care au fost născuți din nou pot să-l facă și chiar și atunci numai când li permit lui Cristos să realizeze acest lucru prin ei.

Dar după această confruntare, au recurs la o altă metodă: *violența*.

L. Fiul lui David este Domnul lui David (22:41-46)

22:41, 42 Pe când fariseii erau încă uimiciți de răspunsul dat de Isus avocatului, El i-a confruntat cu o problemă: „Ce credeau ei despre Cristos? Al cui Fiu este El?”

Majoritatea fariseilor nu credea că Isus este Cristosul; ei încă îl așteptau pe Mesia. Prin urmare, Isus nu i-a întrebat: „Ce credeți despre Mine?” (desigur, despre aceasta era vorba). El a întrebat la modul general, al cărui Fiu ar fi Mesia când ar apărea.

Ei au răspuns corect, că Mesia va fi urmașul lui David.

22:43, 44 Atunci Domnul Isus a citat Psalmul 110:1, unde David spune urmașului său: „**Domnul a zis Domnului meu: «Șezi la dreapta Mea, până voi pune pe vrăjmașii Tai sub picioarele Tale.»**” Prima dată termenul „Domn” se refera la Dumnezeu, Tatai iar a doua oară la Mesia. Deci David l-a numit pe Mesia Domnul său.

22:45 Apoi Isus a pus următoarea întrebare: „**Deci, dacă David îl numește Domn, cum este El fiul lui?**” Răspunsul este că Mesia este și Domnul lui David, și Fiul lui David — și Dumnezeu, și om! Ca Dumnezeu, El este Domnul lui David; ca Om, El este Fiul lui David.

Dacă fariseii s-ar fi lăsat învățați, ei și-ar fi dat seama că Isus este Mesia — Fiul lui David, prin sora Mariei, și Fiul lui Dumnezeu, revelat de cuvintele, faptele și purtările Sale.

22:46 Dar ei au refuzat să vadă. Complet derutați de înțelepciunea Lui, ei au încercat să-L pacalească cu întrebările lor.

**M. Avertismentu) impotriva
pericolului de a rosti
cuvinte frumoase, dar a avea
o purtare contrara acestora
(23:1-12)**

23:1-4 In versetele cu care incepe capitolul acesta Mantuitorul avertizeazăS multimile si pe ucenicii Sai faza de pericolul carturari-lor si fariseilor. Acești lideri sedeau pe scaunul lui Moise sau predau Legea lui Moise. In general, invataturile lor erau mai bune decat conduita lor. Crezul lor era mai bun decat practica de viaja. Era un caz clasic de cuvinte frumoase, faVa acoperire in practica. Aşa-dar Isus le-a spus: **„...toate lucrurile pe care va spun ei sa le paziti paziti-le si faceti-le; dar dupa faptele lor sa nu faceti.”**

Ei impuneau cerinje extrem de stringente (probabil interpretari extrem de literale ale legii — „litera legii”) asupra poporului, dar nu dadeau nimanui ajutor sa poarte aceste poveri insuportabile.

23:5 Ei respectau ritualuri si datini religioase, ca sa fie vazuti de oameni, si nu din convingerea lor launtrica. Un exemplu, in acest sens, il constituia folosirea filacteriilor. Cand le-a poruncit israelijilor sa lege cuvintele Sale ca semn pe mainile lor si ca fruntarii intre ochii lor (Ex. 13:9, 16; Deut. 6:8; 11:18), gandul avut in vedere de Dumnezeu a fost ca legea sa fie mereu inaintea lor, calauzindu-le activitatile. Ei au redus aceasta porunca spirituala la o interpretare fizica, literala. Si astfel au incapsulat versete din Scriptura in cutii de piele, pe care le-au legat de maini sau de frunte. Ei nu erau preocupati de implinirea legii, cat de purtarea acestor filacterii ridicol de man, care sa le dea infatisarea de oameni super spirituali. Legea mai porunceam ca evreii sa poarte ciucuri cu fir albastru la colfurile hainelor lor (Num. 15:37-41; Deut. 22:12). Aceste trasaturi distinctive aveau menirea sa le reaminteasca faptul ca erau un popor deosebit si ca trebuiau sa aiba o purtare net separata de restul popoarelor, de Neamuri. Fariseii nesocoteau invatamintele spirituale si se mulpameau sa-si faca ciucurii cat mai lungi.

23:6-8 Ei isi dadeau importanta prin faptul ca se luptau dupa locurile de onoare la ospeje si in sinagogi. Ei isi gadilau eul lor propriu si le placea sa li se faca plecaduni prin pieje si sa le zica oamenii Rabi (care inseamna „invatatorul meu” sau „Cel mare”).

23:9, 10 Aici Domnul Si-a avertizat ucenicii asupra

pericolului de a folosi titluri distinctive, care se cuvin, de fapt, doar lui Dumnezeu. Nu trebuie sa ni se spuna „Rabi”

ca titlu distinctiv, deoarece numai Unul este Inva{atorul nostru: Cristos. Nici unui om nu avem voie sa-i spunem Parinte, deoarece numai Dumnezeu este Parintele sau Tatal nostru. Iata ce scrie Weston pe aceasta tema:

smeresc vor fi inaljati la vremea cuvenita.

Este o declaratie a relatiei esenplale a omuii cu Dumnezeu. Credinciosul e definit de trei lucruri: ceea ce este, ceea ce crede si ceea ce face—sau doctrina, experienta si practica. Fiin^a spirituala a omuii are nevoie de trei lucruri: viaja, instru-ire, calauzire; sau exact ceea ce proclamD Dom-nul in sase cuvinte, in Evanghelie: „Eu sunt calea, adevarul si via\$a". Nu-i acorda^i nimanui titlul de „Parinte", caci nici un om nu poate darui sau susp'ne viaja spiritual^; nu-1 ridicap' pe nici un om pe un pedestal, ca invafator infailibil; nu-i permiteji nimanui sa-si aroge titlul de' director spiritual; relaft'a dumneavoastrnl cu Dumnezeu si cu Cristos este la fel de apropiata ca a oricarei alte persoane.⁴²

SemnificaJ;ia evidenta a cuvintelor Man-tuitorului este aceea ca in impaiajia cerurilor top credinciosji formeaza o frajie, fiind in raporturi de egalitate si neexistand titluri distinctiv care sa-1 a\$eze pe unul deasupra celuilalt. si totu\$ii, cate titluri pompoase s-au incetafenit in cre\$tinismul contemporan: Reverend, Parinte, Sfinjia voastrS, Knalt prea sfinjia voastra, si o mulplme de alte titluri. Chiar si termenul aparent inofensiv de „Doctor" inseamna invajator in latina. (Acest avertisment se refera, neandoios, la latura *spirituala*, mai degraba decat la relafia aca-demica sau la profesia de medic. Fire\$te, nu vom impiedica un copil sa se adreseze tatalui sau cu termenul de parinte, dupa cum nu am concepe ca pacientul sa se adreseze unui medic decat cu formula „Domnule Doctor".) In ce priveste relajiile p3mante|ti, regula de care trebuie sa plnem seama este: „dap cinste tuturor celor carora li se cuvine cinstea" (Rom. 13:7).

23:11, 12 Din nou, caracterul revolu-Jionar al imparap!ei cerurilor reiese din faptul ca adevarata marejie este exact opusul concepjiei majoritajii oamenilor. Isus a spus: **„Cine este eel mai mare intre voi trebuie sa tie robul vostru. Iar cine se inalja pe sine va fi smerit sj cine se smere\$te pe sine va fi inaltat."** Adevarata marejie se arata cand cineva se apleaca sa slujeascS. Fariseii care se inaljau pe ei in\$ii\$ii aveau sa fie sme-riji. Adevarajii ucenici care se

**N. Nelegiuirile
carturarilor și
fariseilor (23:13-36)**

Domnul Isus a rostit apoi o serie de con-damnari la adresa ipocrijiilor religioși din vremea Sa. Acestea nu au fost „blesteme”, ci mai degraba expresii de intristare cu privire la soarta lor, echivaland cu sensul actual al cuvântului „vai”, in expresia „Vai de tine!” sau „Vai de el!”.

23:13 Primul „vai” este îndreptat împo-triva indaratniciei și obstrucționismului lor. Ei refuzau să intre in imparajie și, in același timp, îi împiedicau și pe alții să intre. Ciudat este că liderii religioși sunt adesea cei mai activi împotriviitori ai evangheliei harului! Ei ar tolera orice, numai vestea buna a evangheliei nu! Omul firesc nu vrea să fie obiectul harului lui Dumnezeu și nu vrea ca Dumnezeu să-și arate harul și altora.

23:14 Al doilea vai⁴³ ataca acțiunea prin care ei își însușeau casele văduvelor, cautand să-și acopere fapta prin rugăciuni lungi. Unele culte deraiate din vremea noastră folosesc tehnici similare, cautand să înduple-ce văduve in vârsta sau uneori chiar credin-cioși lipsiți de discernământ să treacă averea lor in numele și contul asanumitei „bise-rici”. Asemenea pretinși posesori ai evlaviei vor primi o osanda și mai mare.

23:15 A treia acuzare împotriva lor se refera la ravna lor gresit canalizată. Astfel, ei mergeau până in panzele albe să facă un singur convertit, dar după ce acesta era castigat, îl faceau să fie de două ori mai rău decât ei înșiși. Iarăși, putem stabili o analogie cu zelul cultelor deraiate din vremea noastră. Grupurile acestea se duc din casa in casa, vizitând cartiere întregi, doar să poată câștiga un singur convertit, pe care să-l corupa apoi cu invajaturile lor stricate. Aici se aplică ceea ce a spus cineva: „Cei mai convertiți devin cei mai pervertiți.”

23:16-22 In al patrulea rând, Domnul i-a condamnat pentru cazuistica lor, pentru priceperea de a se juca cu cuvintele, in scopuri necinstite. Ei și-au clădit un întreg sistem de rapionamente false, numai să nu trebuiască să plătească ceea ce datorau, doar pentru a evita să-și finalizeze promisiunile. De exemplu, ei propovăduiau că dacă jura cineva pe templu, nu este obligat să plătească, dar dacă jura pe aurul din templu, atunci trebuie să-și îndeplinească juruima. Ei afirmă că cine jura pe darul de pe altar are obligativitatea legală de a-și ține promisiunea, in vreme ce persoana care jura pe altarul gol nu are această obligativitate. Astfel, ei

puneau mai mult pre! P^e aurul care se afla deasupra lui Dumnezeu (caci templul era casa lui Dumnezeu), și pe darul care era pe altar (o valoare materiala oarecare), care era tratat mai presus de altarul insusj. Astfel ei dovedeau ca sunt mai interesaji de partea materiala, decat de cea spirituala. Erau mai preocupaji de a primi (darul), decat de a da (caci altarul era locul unde se faceau daruri).

Adresandu-H-se cu termenul: „povafui-tori orbi”, Isus le-a demascat cazuistica. Aurul din templu capata valoare speciala doar pentru ca era asociat cu locuința lui Dumnezeu. Altarul era acela care conferea valoare darului aflat deasupra lui. Oamenii care cred ca aurul are o valoare proprie, intrinseca sunt orbi; el dobandeste valoare doar in masura in care este folosit spre slava lui Dumnezeu. Darurile facute din motive carnale (firești) sunt lipsite de valoare; in schimb, ceJe pe care le facem Domnului sau in Numele Domnului au valoare eterna.

Realitatea este ca indiferent pe ce jurau acești farisei, Dumnezeu era implicat iar ei erau obligap sa-si respecte juramantul. Oamenii nu pot scapa de obligajiile lor doar prin construirea unor argumente, oricat de sofisticate ar fi acestea. Juramintele facute trebuiesc aduse la indeplinire iar promisiuni-le trebuiesc respectate. Este inutil sa incercam sa recurgem la detalii de natura tehnica, pentru a ne eschiva de la indatoririle noastre.

23:23, 24 Al cincilea „vai” este rostit impotriva ritualismului golit de realitate. Carturarii sj fariseii daruiau cu meticulozitate Domnului a zecea parte din cele mai nesemnificative ierburi si plante din gradina lor. Isus nu i-a condamnat pentru aceasta minuziozitate in privința ascultarii, dar i-a osandit pentru ca erau total lipsifi de scrupule cand era vorba sa dea dovada de dreptate, de indurare si de omenie faja de aljii. Recur-gand la o expresie de o neantrecuta maies-trie, Isus i-a descris pe acești lideri ca pe unii care incearca sa strecoare Janjarul, dar inghit camila. Specia de Janjar despre care este vorba in text era o insecta mica, ce adesea cadea in paharul cu vin, era strecurata prin absorbjia vinului printre dinji. Cat de ridicola era grija deosebita de care dadeau ei dovada in cazul unei insecte nesemnificative, „inghi-Jind” apoi eel mai mare animal necurat din Palestina! Fariseii erau mult mai preocupaji de

lucrurile marunte și nesemnificative, fiind in sa orbi cu privire la pacatele enorme, cum ar fi ipocrizia, necinstea, cruzimea si laco-mia. Ei și-au pierdut orice simj al proporjii-

lor.

23:25, 26 Al șaselea „vai” se refera la indeplinirea formală a unor reguli exterioare. Fariseii, care aveau grija să mențină în afara o imagine de religiozitate și morală, erau plini, în inimile lor, de rapire și de necumputare.⁴⁴ Ei trebuiau să curețe mai întâi partea din afara a paharului și a blidului, adică să se asigure că inimile lor au fost curățite prin pocăință și credință. Abia apoi putea fi acceptabilă purtarea lor exterioară! E o deosebire între persoana și personalitatea noastră. Noi avem tendința de a sublinia personalitatea—modul în care am dori să ne vada alții. Dumnezeu, în schimb, subliniază persoana — ceea ce suntem cu adevărat. El dorește adevărul în launtrul ființei noastre (Ps. 51:6).

23:27, 28 Al șaptelea „vai” este tot o condamnare la adresa formalismului exterior, cu deosebirea că al șaselea „vai” condamnă escamotarea avaritiei, în timp ce al șaptelea „vai” condamnă mușamalizarea ipocriziei și a faradelegii.

Mormintele erau varuite, pentru ca evreii să nu le atingă din greșeală și astfel să se țină ceremonial. Isus i-a comparat pe farisei cu mormintele varuite, care pareau curate pe dinafară, dar erau pline de putrezi-ciune pe dinauntru. Oamenii credeau că dacă intrau în contact cu acești lideri religioși erau într-un fel sfințiți, dar în realitate se întinau, deoarece liderii religioși erau plini de ipocrizie și faradelege.

23:29, 30 Ultimul „vai” lovește în ceea ce am putea numi drept „omagiul exterior, omucidere interioară”. Carturarii și fariseii pretindeau că îi cinsteau pe proorocii Vechiului Testament, prin faptul că le zideau sau le reparau mormintele și depuneau co-roane pe monumentele lor. În cadrul unor cuvântări memoriale, ei afirmau că, dacă ar fi trăit pe vremea strămoșilor lor, nu s-ar fi unit cu aceștia la varsarea sangelui proorociilor.

23:31 Isus le-a spus: „**Prin aceasta mărturișiți despre voi în^iva că sunteți fiii celor ce au omorat pe prooroci.**” Dar cum mărturiseau ei? S-ar părea, din versetul precedent, că ei s-au desolidarizat de strămoșii lor, care i-au ucis pe profeți. Mai întâi, ei au recunoscut că strămoșii lor, ai caror descendenți erau, au varsat sângele profeților. Dar Isus a folosit termenul **fii** în sensul de oameni care împărtășeau aceleași trasături cu cei din prima categoric. El știa că tocmai în

acea perioadă, pe când ei împodobeau mormintele profeților, în ascuns puneau la cale

moartea Sa. In al doilea rand, prin respectul pe care-l acordau profeților spuneau, in realitate, „Singurii profeti pe care ii agream sunt cei morti!” Și astfel, erau fiii parintilor lor și in aceasta privința.

23:32 Apoi Domnul a adăugat: **„Voi dar umpleți măsura parimilor voștri!”** Parinții lor umplusera cupa uciderii prin faptul ca i-au omorât pe profeti. Carturarii și fariseii aveau sa umple măsura in curând, prin uciderea Domnului Isus și a urmașilor Lui, punând capac la ceea ce începusera parinții lor.

23:33 In acest punct, Cristosul lui Dumnezeu rostește acele cuvinte tunatoare: **„Serpi, pui de năpârce! Cum veți scăpa de pedeapsa gheenei?”** E posibil oare ca Dragostea Întrupată sa rostească cuvinte atât de taioase? Da, intrucat adevarata dragoste trebuie sa fie și neprihanită și sfântă. Concept popuiara despre Isus, potrivit careia El ar fi doar un reformator inofensiv, incapabil de alte emoții decât acelea de iubire, este nebiblica. Dragostea poate da dovada de fermitate și întotdeauna trebuie sa fie dreaptă.

Este un gând solemn sa ne amintim ca aceste cuvinte de condamnare au fost rostite la adresa liderilor religioși, nu la aceea a unor berivi sau desfranați. In perioada actuală, când ecumenismul câștigă foarte mulți adepți, când unii creștini evanghelici își unesc forțele cu dușmani declarați ai crucii lui Cristos, este bine sa luăm aminte la exemplul lui Isus și sa ne amintim cuvintele rostite de profetul Iehu către Iosafat: „Cum de-ai ajutat tu pe cel rău, și ai iubit pe cei ce urăsc pe Domnul?” (2 Cronici 19:2).

23:34, 35 Isus nu numai ca a prevăzut moartea Sa, dar le-a spus carturarilor și fariseilor pe fața ca ii vor omori pe unii dintre solii pe care El avea să-i trimită — **prooroci, înțelepți și carturari.** Unii, dacă au scăpat de martiraj, au fost, in schimb, biciuiți in sinagogi și persecutați din oras, in oras. Astfel, liderii religioși ai Israelului își ingramadeau asupra lor vinovăția acumulată de-a lungul istoriei martirajelor. Asupra lor aveau sa **vina tot sângele nevinovat, care a fost varsat pe pământ, de la sângele neprihanitului Abel până la sângele lui Zaharia, fiul lui Barachia,** a carui ucidere este cojisemnata la 2 Cronici 24:20, 21, ultima carte din Biblia Ebraică (nu este vorba

de Zaharia, autorul cărții cu același nume din Vechiul Testament).

23:36 Culpabilitatea întregului trecut

avea sa cada peste generatia sau rasa careia i se adresa Cristos, ca si cand tot sangele nevinovat se combina si culmina in moartea Mantuitorului fara pacat. Un potop de pedeapsa avea sa fie varsat peste natiunea care L-a urat pe Mesia fara pricina si L-a rastignit pe o cruce de talhar.

ceea ce s-a numit Discursul de pe Muntele Maslinilor, deoarece aceasta rostire importanta a Dom-

O. Isus plange pentru Ierusalim (23:37-39)

Este foarte semnificativ acest capitol din Biblie, care, desigur, confine atatea condamnari rostite de Domnul Isus, se incheie insa cu lacrimile Sale! Dupa ce a fost respins cu atata furie de farisei, El rostește o plangere zguduitoare la adresa cetatii care a pierdut prilejul.Repetareanumelui:

„O,Ierusalime, **Ierusalime!**" este incarcata de emofie ne-spuse de adanca. Este cetatea care i-a ucis pe profeti si i-a omorat cu pietre pe solii trimisi de Dumnezeu. Cu toate acestea, Domnul a iubit-o si, cu draga inima, i-ar fi strans la piept pe copiii ei — **cum isi strange gaina puii sub aripi**— dar ea nu a vrut sa se lase imbratisata.

23:38 In incheierea acestei lamentatii, Domnul Isus spune: **„Iata ca vi se lasa casa pustie."** in esenta, casa de aici este templul, dar s-ar putea referi si la cetatea Ierusalim si la inasii natiunea Israel. De la moartea Sa si pana la a Doua Venire a Sa avea sa urmeze un interval in timpul caruia Israelul necredincios nu avea sa-L vada (dupa invierea Sa El a fost vazut doar de credinciosi).

23:39 Versetul 39 anticipeaza a Doua Sa Venire, cand o parte credincioasa a Israelului il va accepta ca Regele-Mesia al ei. Aceasta acceptare se deduce implicit din cuvintele: **„Binecuvantat este Cel ce vine in Numele Domnului."**

Nu se sugereaza ca cei care L-au ucis pe Cristos vor mai avea o sansa. Domnul vorbi-se despre Ierusalim si astfel, prin metonimie, despre locuitorii sai si despre Israel in general. A doua oara cand locuitorii Ierusalimului II vor vedea dupa moartea Sa va fi cand il vor privi pe Cel ce L-au strapuns si-L vpr jelicumejelitunsingurfiu(Zah. 12:10). in conceptia iudaica, nu exista jale mai mare decat aceea pentru unicul fiu al unei familii.

XIII. Discursul rostit de Rege pe

Muntele Maslinilor (Cap. 24,25)

Capitolele 24 si 25 formeaza

nului Isus a avut loc pe acest munte. Discursul este în întregime de natură profetică, îndreptându-ne privirile spre a Doua Venire a Domnului. El privește în principal, dar nu exclusiv, națiunea Israel. Locul unde a fost rostit este, evident, Palestina („atunci cei care vor fi în Iudeea să fugă la munte”, 24:16). Cadrul său este prin excelență iudaic: „rugăți-vă ca fuga voastră să nu fie iarnă, nici într-o zi de Sabat”, 24:20. Referirea la cei aleși din 24:22 trebuie înțeleasă ca o referire la *aleșii iudaici*, nu la biserică. Biserica nu poate fi găsită în nici una din profețiile sau parabolele discursului, așa cum vom demonstra îndată.

A. Isus prezice distrugerea templului (24:1, 2)

Discursul este introdus prin afirmația semnificativă că Isus a părăsit templul. Această mișcare este deosebit de semnificativă, mai ales în lumina cuvintelor pe care tocmai le-a rostit: „Lăsați-vă și lăsați casa pustie” (23:38). Aceasta ne duce cu gândul la modul în care descrie Ezechiel gloria care s-a departat din templu (Ezec. 9:3; 10:4; 11:23).

Ucenicii doreau ca Domnul să admire și El frumusețea arhitectonică a templului, așa cum îi impresiunase aceasta pe ei. Ei se ocupau de lucrurile trecătoare, și nu de cele eterne; erau preocupați de umbre, mai degrabă decât de substanță. Isus i-a avertizat că clădirea avea să fie distrusă, așa încât nu va mai rămâne piatra pe piatră, care să nu fie dărâmată. Titus a încercat, fără succes, să salveze templul, dar soldații de sub comanda lui l-au incendiat, împlinind astfel profetia lui Cristos. Când focul a mistuit podurile de aur, prețiosul metal topit s-a scurs printre pietre. Pentru a-l recupera, soldații au fost nevoiți să scoată pietrele, una câte una, exact așa cum prezisese Domnul. Aceasta judecată a fost executată în anul 70 după Cristos, când romanii, sub conducerea lui Titus, au prădat Ierusalimul.

B. Prima jumatate a Marii Stramtorări (24:3-14)

24:3 „El a șezut jos pe muntele Masli-ilor. Și ucenicii Lui au venit la El la o parte, și I-au zis: «Spune-ne, când se vor întâmpla aceste lucruri? Și care va fi semnul venirii Tale și al sfârșitului veacului acestuia?»” Să

examinăm pe rând cele trei întrebări puse de ucenici: **1. Când se vor întâmpla aceste lucruri?**

- Cu alte cuvinte, cand va fi distrus templul?
2. **Care va fi semnul venirii Sale?** Adica, ce eveniment supranatural va preceda revenirea Sa pe pamant, pentru a-Si instaura imparatia?

2. **Care va fi semnul... sfarsitului vea-cului?** Adica ce anume va vesti sfarsitul epocii imediat premergatoare glorioasei Sale reveniri? (A doua si a treia intrebare constituie, in esenta, o singura intrebare.) Trebuie sa nu scapam din vedere faptul

ca modul de a gandi al acestor ucenici evrei era concentrat in jurul glorioasei epoci a lui Mesia pe pamant. Ei nu se gandeau la veni-rea lui Cristos pentru biserica; ei nu cunos-teau aproape nimic despre aceasta etapa din cadrul venirii Sale. Expectant lor se baza pe venirea Sa cu putere si slava, pentru a-Si distruge vrajmasii si a-Si instaura dornia peste intreaga lume.

De asemenea, trebuie sa ne fie clar ca ei nu s-au referit nici la sfarsitul *lunii* (cum se spune in versiunea King James), ci la sfarsitul **veacului** (in greaca: *aiori*).

Prima intrebare pusa de ei nu se bucura de un raspuns direct. Mai degraba, Mantuito-rul pare sa comaseze asediul Ierusalimului, care avea sa se intample in anul 70 d.Cr. (vezi Luca 21:20-24) cu un asediu similar ce se va intampla in zilele de pe urma. Cand studiem profetiile, adesea vedem cum Domnul trece aproape imperceptibil de la o impli-nire timpurie, parjiala la o implinire ulterioa-ra, finala.

Intrebarile a doua si a treia i?i primesc raspunsul in versetele 4-44 din capitolul 24. Aceste versete descriu Perioada de Sate ani a Tribulatiei (sau a Marii Stramtorari, cum mai este ea cunoscuta), perioada care va precede glorioasa venire a lui Cristos. Primii trei ani si jumătate sunt descriși in versetele 4 la 14. Ultimii trei ani si jumătate, cunoscuți sub denumirea de Marea Stramtorare si aceea de Vremea Necazului lui Iacob (Ier. 30:7), vor fi ani de suffering fara precedent pentru locuitorii pamantului.

Multe din conditiile care caracterizeaza prima jumătate a Marii Stramtorari s-au manifestat, intr-o"oarecare masura\ in mai toata istoria omenirii, dar in perioada de care ne ocupam acum aceste conditii vor fi ex-trem de mult intensificate. Celor care fac parte din biserica li s-a promis stramtorare (Ioan 16:33), dar aceasta se deosebeste foarte mult

de Marea Stramtorare, care vafi tumata peste o lume care L-a respins pe Fiul lui

Dumnezeu.

Noi credem că biserica va fi luată din lume (1 Tes. 4:13-18) înainte de a începe ziua mării lui Dumnezeu (1 Tes. 1:10; 5:9; II Tes. 2:1-12; Apo. 3:10).

24:4,5 în timpul primei jumătăți a Marii Stramtorari, se vor ivi mulți Mesii falși, care vor reuși să înșele mulți mari de oameni. Actualul curent de apariție a atator culte deviate ar putea constitui un preludiu al acestei perioade, dar încă nu este adevărata împlinire a profeției. Acești lideri religioși falși vor fi evrei, care vor pretinde că sunt Cristosul.

24:6, 7 Vor fi **razboaie și vești de războaie.... Un neam se va scula împotriva altui neam, și o împărăție împotriva altei împărății**. Din nou, la prima vedere s-ar părea că deja vedem împlinirea acestei zile, dar evenimentele la care asistăm păsesc în rătăcire a ceea ce va fi atunci când se va împlini cu adevărat profeția aceasta. De fapt, următorul eveniment din cadrul programului calendaristic al lui Dumnezeu este Răpirea bisericii (Ioan 14:1-6; 1 Cor. 15:51-57). Nu mai e nici o profecție care trebuie să se împlinească înainte de Răpire. După ce va fi ridicată biserica de pe pământ, va începe să se deruleze programul profetic al lui Dumnezeu și condițiile descrise în acest capitol vor începe să se manifeste cu repeziciune. **Foaie-mete, ciumi 51 cutremure** se vor petrece în **diverse locuri** de pe pământ. Chiar și astăzi liderii din toată lumea sunt alarmați de spectrul foamii, datorită exploziei demografice. Dar această condiție va fi mult accentuată, prin penuria de alimente cauzată de războaie.

Cutremurele de pământ atrag atenția lumii — nu numai cele care s-au petrecut deja, ci mai ales, cele care sunt așteptate să vină. Din nou, acestea sunt doar paie în bătaia vântului, și nu împlinirea reală a cuvintelor Mantuitorului.

24:8 Versetul 8 identifică această perioadă drept **începutul durerilor** — adică declanșarea durerilor nașterii, prin care se va instaura o nouă orânduire (ordine), sub conducerea Regelui Mesia al Israelului.

24:9,10 Credincioșii statornici vor trece prin mari încercări personale în timpul Marii Stramtorari. Națiunile lumii vor dezlanțui o campanie aprigă de ură împotriva tuturor celor care îi sunt credincioși Lui. Ei nu vor fi

doar judecați în instanțe civile și religioase (Marcu 13:9), ci mulți vor muri ca martiri, datorită refuzului lor de a se lepăda de credință. Desigur, credincioșii din toate tim-

purile epocii creatine au avut parte de aceste incercari sj suferinle, datorita marturiei lor, versetele de aici par sa se refere la cei 144 000 de credinciosj evrei, care vor desfașura 0 lucrare deosebita in timpul acestei perioade.

Multi vor alege apostazia, numai sa nu sufere sj sa nu moara. Membri ai familiilor isj vor pari propriile rude, tradandu-i sj vanzandu-i in mainile unor prigonitori bes-tiali.

24:11 Se vor scula multi: prooroci mincinosi sj vor inșela multimi mari de oameni. Acești profeji falsj nu trebuie confundati cu falsji mesii din versetul 5. Profetii falsi se pretind a fi purtatori de cuvânt al lui Dumnezeu. Doua sunt modalitatile prin care pot fi depistati acestia: profejiile lor nu se fmplinesc intotdeauna sj invajaturile lor intotdeauna ii indeparteaza pe oameni de la adevaratul Dumnezeu. Faptul ca se pomeneste de **prooroci** (profeti) intarește convin-gerea noastra, exprimata anterior, ca Marea Stramtorare are, cu precadere, un caracter iudaic. **Proorocii mincinosj** sunt asociati cu poporul Israel, pe cand, in biserica, pericolul vine din partea *invdtorilor* mincinosj (falsj) (2 Pet. 2:1).

24:12 In contextul raspandirii fara precedent a rautatii, sentimentele umane de afec-Jiune se vor intalni tot mai rar; in schimb, vor abunda actele de ura sj rautate.

24:13 „Dar cine va rabda pana la sfarsjt va fi mantuit”. Evident, acest verset nu inseamna ca sufletele oamenilor vor fi mantuite in acel timp prin rabdarea lor; mantuirea este intotdeauna prezentata in Biblie ca fiind daruita de Dumnezeu, prin harul Sau si primita sau insusjta prin credinja in moartea inlocuitoare a lui Cristos sj invierea Sa. Nici nu inseanina ca tori cei care vor rabda vor scapa de vatamare fizica — caci deja am aflat ca mulji credinciosj vor fi martirizati (v. 9). Este, mai degraba, 0 afir-matie cu caracter general, potrivit careia, cei care raman statornici, suferind prigoanele fara sa se lepede de credinja, vor fi izbaviti la a Doua Venirea lui Cristos. Nimeni sa nu-sj inchipuie ca apostazia le va da prilejul sa scape sau sa se puna la adapost. Numai cei care au credinja adevarata **vor fi mantuiti.** Desj credinja autentica, mantuitoare, poate inregistra uneori scSpari sj alunecari, pe ansamblu, ea ramane totdeauna statornica, are

caracterul de permanenja.

24:14 in timpul acestei perioade, **evan-ghelia imparafiei** va fi vestita in toata lu-

mea, **ca sa slujeasca de marturie tuturor neamurilor.** Dupa cum am explicat in noti-fele asupra versetului 23 din capitolul 4, **evanghelia imparatiei** este vestea buna ca Cristos vine sa-sj instaureze **imparajia** pe pamant si ca cei care-L primesc prin credinja in timpul Marii Stramtorari vor beneficia de binecuvantarile Domniei Sale de o mie de ani (Mileniul).

Versetul 14 din capitolul 24 este adesea gresit interpretat de unii, care incearca sa demonstreze ca Cristos nu ar putea sa vina in orice moment, sa-si ia biserica, deoarece atatea triburi inca nu au auzit evanghelia. Dar aceasta aparenta dificultate este eliminata de indata ce ne dam seama cS versetul 14 se refera la venirea Sa *cu sfinjii SSi*, mai degraba decat *pentru sfintii Sai*. In plus, versetul se refera la evanghelia *impardfiei*, nu la evanghelia *harului lui Dumnezeu* (vezi notele de la 4:23).

Exista o paralela izbitoare intre eveni-mentele descrise in versetele 3-14 si cele de la Apocalipsa 6:1-11. Calarejul de pe calul *alb* — **un mesia fals;** caiarejul de pe calul *rosu* — **razboi;** caiarejul de pe calul *negru* — **foamete;** calaretul de pe calul *gdlbui* — **ciuma;** sau **moartea**. Sufletele de sub altar sunt martiri. Evenimentele descrise la Apocalipsa 6:12-17 sunt corelate cu cele de la Matei 24:19-31.

C. Marea Stramtorare (24:15-28)

24:15 In acest punct am ajuns la mijlocul Marii Stramtorari. Stim ca asa stau lucrurile comparand versetul 15 cu Daniel 9:27. Daniel a prezis ca la mijlocul saptSmanii a Saptezecea, adica, la sfarsitul a trei ani si jumătate, un chip idolatm va fi asezat in locul sfant, adica in templul din Ierusalim. Tuturor oamenilor li se va porunci sa se inchine acestui idol abominabil. Eșecul de a se conforma ordinului va fi platit cu moartea (Apo. 13:15).

„De aceea, cand vetf vedea «uraciunea pustiirii», despre care a vorbit proorocul Daniel, «asezata in locul sfant» — cine citește sa injeleaga! — Inatyarea idolului va constitui semnalul pentru cei care cunosc Cuvantul lui Dumnezeu ca Marea Stramtorare a inceput. Observati ca Domnul doreste ca cine citeste profeja s-o injeleaga.

24:16 ...atunci cei ce vor fi in Iudeea sa fuga la munti, deoarece in vecinatatea

Ierusalimului refuzul lor de a se inchina chipului ar putea fi usor depistat.

24:17-19 Totul va trebui facut in mare

grabs. Dacă cineva va sta pe acoperisul casei, va trebui să-și lase toate lucrurile și să ruga. Timpul petrecut cu strangerea lucrurilor personale ar putea însemna diferența dintre viața și moarte. Cei care vor lucra la câmp nu trebuie să se întoarcă să-și ia hainele, oriunde și le-ar fi lăsat. Femeile gravide și mamele care alăptează vor fi foarte dezavantajate — cȘci va fi greu pentru ele să poată fugi.

24:20 Credincioșii trebuie să se roage ca această criză să nu vină iarnă, când s-ar crea alte probleme pentru cȘlătorii, și să nu vină în ziua de Sabat, când distanța pe care ar putea-o parcurge ar fi limitată, conform legii (Ex. 16:29). O călătorie ca pentru o zi de Sabat nu ar fi de ajuns să le permită să se refugieze în afara zonei de pericol.

24:21 „Pentru că atunci va fi un necaz așa de mare, cum n-a fost niciodată de la începutul lumii până acum, și nici nu va mai fi.” Aceste cuvinte delimitează net perioada Marii Strămtorări de toate celelalte suferințe, cum ar fi închiziția, pogromurile, epurarile, masacrele și genocidele istoriei. Profeția aceasta nu putea fi împlinită până acum de toate celelalte persecuții care au avut deja loc, deoarece se spune limpede că se va sfârși cu a Două Venire a lui Cristos.

24:2 Marea Strămtorare va fi atât de intensă încât **dacă zilele acelea n-ar fi scurtate, nimeni n-ar scăpa**. Asta nu înseamnă însă că Marea Tribulație, a cărei durată este precizată, ca fiind de trei ani și jumătate, va fi scurtată. Explicația probabilă este că Dumnezeu în chip miraculos va scurta ziua, să rămână mai puține ore cu lumina, întrucât majoritatea luptelor au loc la lumina zilei. **Din pricina celor aleși** (adică a celor care L-au primit pe Isus), Domnul va ușura suferința, fȘcând că întinericul să vină mai repede decât de obicei.

24:23-26 Versetele 23 și 24 reiau avertismentele fațadepericolul mesiei falși și al profetilor falși. Într-o atmosferă de criză, vor circula știri că Mesia se arăta deja într-un loc secret. Asemenea vești vor putea fi folosite pentru a-i prinde în cursă pe cei care-L vor căuta cu dragoste și sinceritate pe Cristos. De aceea, Domnul îi avertizează pe toți ucenicii să nu creadă veștile privitoare la o sosire locală, secretă. Chiar cei care fac minime nu provin, neapărat, de la Dumnezeu; minunile pot avea o origine satanică. Omul păcatului va fi investit cu putere satanică,

pentru a face minuni (2 Tes. 2:9, 10).

24:27 Venirea lui Cristos va fi un eveni-

ment inconfundabil — ea se va produce dintr-odata, va fi publica, universale și sla-vita. Asemenea fulgerului, ea va fi imediat vizibilă și clară tuturor.

24:28 Și nici o stricăciune morală nu va scăpa furiei și judecății ei. „**Oriunde va fi starvul, acolo se vor aduna vulturii.**” Starvul intruchipează iudaismul apostat, creștinătatea apostată și întregul sistem al lumii, care s-a unit împotriva lui Dumnezeu și a Cristosului Său. **Vulturii** reprezintă judecățile lui Dumnezeu, care vor fi dezlănțuite în legătură cu apariția lui Mesia.

D. A doua venire (24:29-31)

24:29 Lăncșierele Marii Stramtorari, se vor produce groaznice perturbări în ceruri. **Soarele se va întuneca** și, întrucât lumina lunii este doar o reflecție a luminii soarelui, **luna** nu-și va mai da lumina. Stelele vor cădea din cer iar planetele vor fi deviate de la orbitele lor obișnuite. E inutil să menționez că aceste perturbări cosmice de o așa anvergură vor afecta clima, mările și anotimpurile de pe pământ.

Ne putem forma o imagine vagă a ceea ce se va întâmpla atunci, dacă citim descrierea pe care o face Velikovsky schimbărilor care s-ar produce în cazul în care doar un alt corp ceresc s-ar apropia de pământ, provocând o înclinare a axei sale:

În acel moment, un seism extraordinar de puternic ar cutremura întregul pământ. Aerul și apa ar continua să se miste prin inerție; uraganele ar cuprinde pământul iar mările ar inunda continentele, purtând cu ele pietris, nisip și faună marină, pe care le-ar depozita pe uscat. S-ar dezvolta o temperatură foarte ridicată, care ar topi rocile; ar erupe vulcanii; lava s-ar revărsa, pătrunzând în fisuri și acoperind mase uriașe de teren. Munții ar jâsni în mijlocul șesurilor, mulți dintre ei încălecat peste alți munți existenți, provocând sciziuni și rupturi masive. Lacurile s-ar goli de apă, râurile și-ar schimba cursul; regiuni uriașe ale pământului, împreună cu toți locuitorii lor, ar cădea sub valurile marii. Pădurile ar arde iar uraganul și mările învolburate le-ar smulge din nădăci, adunându-le în grămezi uriașe. Mări s-ar transforma în deserturi iar apele ar dispărea.⁴⁵

24:30 „Atunci se va arăta în cer semnul Fiului.” Nu ni se spune care va fi semnul acela. Prima Sa venire a fost însoțită de un semn pe cer—steaua. Poate că tot o stea miraculoasă va vesti a

două Sa venire. Unii

cred ca **Fiul Omului** Insusj va fi **semnul**.

Indiferent de semnificatia reala a versetului, semnul va fi vazut de totf cand se va arata. **Toate semintiile (triburile) pamantului se vor boci sj vor vedea pe Fiul omului ve-nind pe norii cerului, cu putere si cu o mare slava.**" Ce clipa minunata va fi! Cel care a fost scuipat si rastignit va fi razbunat, ca Domn al vietii si gloriei! Blandul si umi-lul Isus se va arata ca Iehova insusi. Mielul de jertfa va descinde ca Leu cuceritor. Dis-prejuitul tamplar din Nazaret va veni ca Rege al regilor si Domn al domnilor. Carele Sale vor fi norii cerului. El va veni imbracat cu toata puterea si splendoarea — acesta fiind momentul asteptat cu atata ardoare de toata creatia, ce a suspinat atatea mii de ani! **24:31** Cand va cobori El, **va trimite pe ingerii Sai** pe tot pamantul, ca sa adune pe aleşii Lui — Israelul credincios — in Jara Palestinei. De pe tot pamantul ei se vor aduna sa-L salute pe Mesia si sa se bucure de domnia Sa slavita,

E. **Pilda smochinului (24:32-35)**

24:32 „De la smochin invafati pilda lui”. Din nou, Domnul nostru trage invaja-minte spirituale din natura. Cand ramurile smochinului se fragezesc si infrunzesc, **^tifi ca vara este aproape.** Am vazut ca smochi-nul intruchipeaza poporul Israel (21:18-22). Veacuri de-a randul, Israelul a zacut latent, fara s& aiba nici un guvern al sau, nici o structura statala, nici un sistem monetar, nici o admini strati e. Spiritual, natfunea ramane in continuare rece si stearpa. Nu da nici un rod pentru Dumnezeu. Dar pe plan national, am putea spune ca ramurile sale au fragezit si au inverzit.

24:33 „Tot aşa, sj voi, cand vetf vedea toate aceste lucruri, sa \$ti# ca Fiul omului este aproape, este chiar la usj.” Reaparitia Israelului ca natiune suverana inseamna nu numai ca inceputul Marii Stramtorari este aproape, dar sj ca Domnul Insusj este aproape, **chiar la usj!**

Daca venirea lui Cristos ca sa domneasca este atat de aproape, cu cat mai iminenta este Rapirea bisericii? Daca zarim deja umbrele evenimentelor care trebuie sa preceada aparitia Sa in slava, cu cat mai aproape suntem noi de prima etapa a *Parusiei* sau Venirii Sale (1 Tes. 4:13-18)?!

24:34 Dupa ce s-a referit la smochin, Isus a adaugat: **„Adevarat va spun ca nu va trece cu nici un chip aceasta generate pana nu se vor intampla toate aceste**

lucruri." (Versetul a fost tradus după versiunea engleză din textul original al comentariului, n.tr.) „Aceasta **generate**" nu poate să se refere la oamenii care au trăit pe vremea când era Cristos pe pământ; totuși aceia au murit, dar evenimentele descrise în capitolul 24 nu au avut încă loc. Ce a vrut atunci Domnul să spună prin acest termen: „**generația** aceasta"? Există două explicații plauzibile:

F.W. Grant și alți comentatori cred că este vorba despre „însași generația care vede începutul acestor lucruri, și care va apuca să vadă și sfârșitul.”⁴⁷ Aceiași oameni care văd ridicarea Israelului ca națiune (sau care văd începutul Marii Strămtorări) îl va vedea pe Domnul Isus venind pe norii cerului ca să domneasca.

Cealaltă explicație este că termenul generate trebuie luat în sensul de *rasa* (sau „neam”, cum redă versiunea Cornilescu acest verset, n.tr.). Este o traducere legitimă a termenului original din greacă, care înseamnă „oameni din același stoc”, „rasa” sau „familie” (Mat. 12:45; 23:35, 36). Așadar Isus a prezis că rasa iudaică va supraviețui, pentru a vedea toate aceste lucruri împlinindu-se. Este un miracol al istoriei faptul că evreii continuasă supraviețuiască, după toate persecuțiile și atrocitățile la care au fost supuși;

Dar eu cred că de aici se mai desprinde un gând. Pe vremea lui Isus, termenul „neamul acesta” (sau „generația aceasta”, n.tr.) se referea la un popor care refuza cu încăpățănare să-L recunoască pe El ca Mesia. Cred că El a prezis că Israelul ca națiune va continua să-L respingă pe Cristos până la a doua Sa venire. Atunci toată răzvrătirea va fi zdrobită și numai aceia care se vor supune de bunăvoie guvernării Sale vor fi crujați, pentru a putea intra în Mica de ani.

24:35 Pentru a sublinia caracterul infailibil al prezicerilor Sale, Isus a adăugat că **cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Lui nu vor trece.** Prin **cer** Domnul s-a referit la cerurile atmosferice, la bolta cerească de deasupra noastră, nu la cerul care este locuința lui Dumnezeu (2 Cor. 12:2-4). Dizolvarea cerului și a pământului este descrisă la 2 Petru 3:10-13 și apoi la Apocalipsa 20:11.

F. Nu se cunoaște nici ziua, nici ceasul

(24:36-44)

24:36 Căci privește **ziua** și **ceasul** venirii Sale a doua oară,

„nu știe nimeni: nici

ingerii din ceruri,⁴⁸ nici Fiul, ci numai Tatal [Meu]". Acesta trebuie sa fie un avertisment suficient pentru a ne feri de ispita de a stabili date sau de a crede in cei care se ocupa cu acest lucru. Nu ne mira ca ingerii nu știu, deoarece ei sunt creaturi marginite, cu o cunoaștere marginita.

Deși cei care vor trai înainte de revenirea lui Cristos nu vor cunoaște *ziua* și *ceasul*, se pare ca cei care cunosc profetiile vor putea cunoaște *anul*. De pilda, ei vor ști ca va fi la aproximativ trei ani si jumătate după ce va fi înalșat în templu chipul idolului (Dan. 9:27; vezi și Dan. 7:25; 12:7, 11; Apo. 11:2, 3; 12:14; 13:5).

24:37-39 În zilele acelea înșă cei mai mulți oameni vor fi nepasatori, exact ca **în zilele lui Noe**. Deși zilele dinaintea potopului au fost pline de o cumplită rautate, nu aceasta trasatura este subliniata aici. Oamenii mancau, beau, se însurau și se maritau. Cu alte cuvinte, își vedeau de treburile lor obișnuite, ca și când ar fi trait în veci. Deși au fost avertizați ca va veni un mare potop, ei au trait ca și când ar fi fost imuni la acest potop. Dar când, în cele din urmă, a venit potopul, i-a gasit total nepregatiți, situați în afara singurului loc de adăpost. Exact așa va fi și la revenirea lui Cristos. Numai cei gasiți în Cristos, area mantuirii, vor fi izbaviti.

24:40, 41 Atunci din doi barbari care vor fi la camp, unul va fi luat ca sa fie judecat, %| **altul va fi lasat**, ca sa intre în Mileniu. **Din doua femei care vor macina la moara, una va fi luata** ca sa fie judecata, %| **alta va fi lasata**, ca sa se bucure de bine-cuvantarile domniei lui Cristos. (Versetele 40 și 41 sunt adesea folosite ca argument, atunci când sunt avertizati cei nemantuiti, în legatura cu Rapirea — adica prima etapa a venirii lui Cristos pe pamant, pentru ca sa-și ia toți credincioșii la cer, lasandu-i pe necredincioșii aici jos, ca sa înfrunte judecata. Deși acest text poate constitui o aplicatie valabila a acestei prevenirii, contextul ne arata fara echivoc ca *interpretarea* are de a face cu venirea lui Cristos, pentru a domni.)

24:42-44 Având în vedere incertitudinea cu privire la ziua %| ceasul venirii Sale, oamenii ar trebui sa vegheze. Dacă cineva știe ca-i va fi pradata casa, se va pregăti, chiar dacă nu va cunoaște momentul exact când se va întâmpla acest lucru. Fiul

Omului va veni când mulțimile de oameni se vor aștepta eel mai puțin. Prin urmare, copiii Lui trebuie sa-L aștepte cu înfrigurare.

G. Parabola robului intept si a celui rau (24:45-51),

24:45-47 in ultimele versete din acest capitol, Domnul Isus arata ca un slujitor (sau rob) își va trada adevaratul caracter prin modul in care se va purta cu privire la reve-nirea Stapanului sau. Totf slujitorii au datoria sa hr&neasca, la timp, membrii casei. Dar nu toti cei care susjin ca sunt slujitorii lui Cristas sunt, cu adevarat, ai Lui.

Robul intept este eel care va fi gasit avand grija de copiii lui Dumnezeu. Un asemenea slujitor va fi onorat cu vaste responsabilitati in imparatie. Stapanul **il va pune peste toate averile sale.**

24:48-51 Robul rau ft reprezinta pe eel care e credincios doar cu numele, pe eel a carui comportare nu este afectata de perspec-tiva revenirii apropiate a stapanului sau. Acest slujitor incepe sa bata pe ceilalji sluji-tori, sa manance și sa bea la un loc cu beti-vii. O asemenea comportare demonstreaza ca el nu este gata pentru imparatie. Cand va veni Regele, Il va pedepsi și soarta lui va fi soarta fatarnicilor; acolo va fi plansul și scrașnirea dinplor.

Parabola aceasta se refera la revenirea vizibila a Regelui-Mesia. Dar principiul se aplica la fel de bine și la Rapire. Multf oa-meni care sustin ca sunt crestini dovedescc, in realitate, prin ostilitatea lor fata de copiii lui Dumnezeu și usurin^a cu care se alipesc de cei nelegiui!, ca, in realitate, nu asteapta Revenirea lui Cristos. Pentru ei venirea Domnului vainsemnajudecata, și nubinecu-vantare.

H. Parabola celor zece fecioare

(25:1-13)

25:1-5 Primul cuvânt, „**Atunci**”, stabi-lind legatura cu capitolul 24, plaseaza in mod evident aceasta parabola in perioada precedents și concomitenta cu revenirea Regelui pe pamant. Isus aseamana **impa-ra^ia cerurilor** din vremea aceea **cu zece fecioare, care sj-au luat candelile, și au iesjtin intarnpinarea mirelui. Cinci din ele** au fost injelepte, luandu-și untdelemn pentru candelile lor. Celelalte cinci nu au fost intelete, caci nu și-au luat untdelemn. Pe cand asteptau, toate au adormit.

Cele cinci fecioare intelete reprezinta adevarajii ucenici ai lui Cristos in timpul Marii Stramtorari. Candelele

simbolizeaza marturia iar uleiul (untdelemnul) 11 simbolizeaza pe Duhul Sfant. Fecioarele nechibzuite ii reprezinta pe cei care marturisesc ca au

nadejdea venirii lui Mesia, dar n-au fost niciodata convert[^] și astfel nu II au pe Duhul Sfânt. **Mirele** este Cristos, Regele; intarzierea Lui simbolizeaza perioada dintre cele douS Veniri ale Sale. Faptul ca toate cele zece fecioare **au dormit** ne arata ca pe dinafara nu se deosebeau prea mult unele de altele.

25:6 La miezul nopții s-a auzit strigarea ca vine mirele. In capitolul precedent am aflat ca sosirea Sa va fi vestita de semne cutremuratoare.

25:7-9 Fecioarele s-au sculat si și-au pregatit candelile — caci toate doreau sa fie gata. Insa cele nechibzuite, neavand untdelemn, au cerut pufin de la cele intelepte, dar acestea le-au trimis sa-și cumpere untdelemn. Refuzul celor intelepte pare egoist, la prima vedere, dar in domeniul spiritual, nimeni nu poate impartași Duhul la altul. Desigur, Duhul Sfânt nu poate fi cumparat, dar Biblia recurge aici la 0 figura de stil, in legatura cu cumpararea mantuirii fara bani si fara plata.

25:10-12 Pe cand se duceau ele sa cumpere untdelemn, a venit mirele. Ver-siunea Syriaca și Vulgata spun ca el a venit *cu mireasa sa*. Acest amanunt corespunde perfect tabloului profetic. Domnul Isus se va intoarce de la nunta cu mireasa Sa, biserica (1 Tes. 3:13). (Nunta are loc in cer [Ef. 5:27] dupa Rapire.) Ramasija credincioasa a sfin-tilor din Marea Stramtorare va intra cu El in odaia de nunta. Ospatul de nunta este 0 descriere plastica a bucuriei și binecuvantarii imparariei pamantești a lui Cristos. Fecioarele intelepte **au intrat cu el in odaia de nunta** (sau la ospatul de nunta, versiunea JND); **și s-a incuiat ușa**. A fost prea tarziu ca sa mai poata intra cineva in imparatie. Cand au venit celelalte fecioare, cerand sa fie lasate sa intre, mirele a declarat ca nu le cunoaște—semn clar ca nu se nascusera din nou.

25:13 Invajatura pe care trebuie sa ne-o însușim, spune Isus, este ca trebuie sa ve-ghem, deoarece nu se cunoaste ziua si ceasul venirii Sale. Credincioșii trebuie sa traiasca ca și cand Domnul ar putea veni in orice clipa. Sunt candelile noastre pregatite %| umplute cu untdelemn?

I. Parabola talantilor (25:14-30)

25:14-18 Parabola aceasta neinvata si ea ca atunci cand va reveni Domnul, vor exista slujitori autentici și slujitori falsi. Istoria graviteaza in jurul unui om, care,

inainte de

a pleca intr-o calatorie lunga, sj-a strans robii (slujitorii) sj le-a dat fiecaruia dintre ei dife-rite sume de bani, potrivit cu capacitatea lor. Unuia i-a dat cinci talanti, altuia doi iar ultimului unu. Ei aveau datoria sa foloseasca banii in așa fel incat acestia sa-i aduca caștig stapanului. Omul cu cinci talanti a mai castigat cinci. Cel cu doi talanti a reușit sa-i dubleze. Dar omul cu un singur talant 1-a ingropat.

Nu e greu sa vedem ca Cristos este stapanul iar calatoria lunga este perioada dintre prima și a doua Sa venire. Cei trei slujitori sunt israeliti aflatii in viaja in timpul Marii Stramtorari, insarcinați curaspunderea de a purta de grija intereselor Domnului absent. Ei primesc responsabilitatea in functie de capacitajile individual ale fiecaruia.

25:19-23 Dupa multa vreme, stapa-nul... s-a intors și le-a cerut socoteala, Aceasta reprezinta a doua venire a Domnului. Primii doi au primit exact aceeași elogiere: „**Bine, rob bun și credincios; ai fost credincios in putine lucruri, te voi pune peste multe lucruri; intra in bucuria stapanului tau.**” Proba la care a fost supusa slujirea lor nu a constatat in cantitatea castigate, ci in efortul depus. Fiecare s-a folosit de capacitatea sa din plin sj a castigat suta la suta. Aici sunt intruchipati credinciosii ade-varaji, a caror rasplata este sa se bucure de binecuvantarile imparatiei mesianice.

25:24,25 Al treilea slujitor nu a avut ce s3-i dea stapanului sau **decat** insulte și scuze. Astfel el 1-a acuzat pe stapanul sau ca este aspru si nerezonabil, ca secera de unde n-a semanat și ca strange de unde n-a vanturat. Scuza robului acestuia a constatat in aceea ca teama sa 1-a paralizat si 1-a determinat sa ingroape talantul. Slujitorul acesta a fost negresjt un necredincios, intrucat nici un credincios autentic nu ar fi nutrit asemenea ganduri la adresa stapanului sSu.

25:26, 27 Stapanul sau 1-a muștrat, f&candu-l **viclean sj leneș**. Daca așa gandeaa despre stapanul sau, de ce nu i-a depus banii la banca, pentru ca aceștia sa castige doban-da? Apropos, in versetul 26 stapanul nu accepta acuzele care i se aduc. Mai degraba, el zice: „Daca așa stapan ai crezut ca sunt, atunci cu atat mai mult treb.uia sa pui talantul in exploatare. Cuvintele tale te condamna, nu te scuza.”

25:28,29 Daca acest om ar fi caștigat un talant cu talantul ce-1 avea, ar fi primit ace-leasi elogiі ca ceilalti slujitori. In schimb, singura

sa recolta a fost o groapa in pamant!

Talantul sau i-a fost luat și dat celui cu zece talanti — în conformitatea cu o lege care funcționează în domeniul spiritual: „**Celui ce are i se va mai da, și va avea de prisos, dar de la cel ce n-are se va lua și ceea ce are!**” Cei care doresc să se lase folosiți pentru slava lui Dumnezeu vor primi mijloacele necesare. Cu cât vor face mai mult pentru Domnul, cu atât mai mult vor fi învredniciți să facă pentru El. Dimpotrivă, vom pierde tot ceea ce am pus în lucru. Atrofia este răsplătirea indolenței.

Referirea la „zarafi” (sau „bancheri”) în versetul 27 sugerează că dacă nu putem folosi bunurile noastre pentru Domnul, atunci ar fi indicat să le dăm altora, care știu cum să se folosească de ele. Bancherii, în acest caz, ar putea fi misionari, societăți biblice, edituri creatine, programe radiofonice de vestire a evangheliei, etc. Într-o lume ca cea în care trăim, nu există scuze pentru a lăsa banii să lancezească. Pierson ne face o recomandare utilă în acest sens:

Sufletele soviailnice, neadecvate pentru slujirea îndrăzneajă și independenți în folosul imparajiei, ar putea corela incapacitatea lor cu capacitatea și agerimea altora, care vor fructifica darurile și bunurile puse la dispoziție de aceste suflete, pentru că ele să poată fi folosite de Stăpan și de biserică. Să... Ispravnicul (administratorul) poate avea bani ori poate avea alte daruri, care pot fi valorificate, dar îi lipsește credința și prevederea, nu are suficientă energie și înțelepciune. „**Schimbătorii**” Domnului îi vor putea arăta cum poate aduce el câștig pentru Stăpanul... Biserica există și pentru că țaria unui membru să poată veni în ajutorul altuia, mai slab, pentru că, prin cooperarea tuturor, puterea celor mai tari și a celor mai slabi să poată fi marită.⁴⁹

25:30 Robul netrebnic a fost aruncat afară — adică a fost exclus din împărăție, pentru că avea parte de soarta îngrozitoare a celor răi. Nu eșecul sau de a investi talantul este acela care l-a condamnat; mai degrabă, lipsa lui de fapte bune a demonstrat că nu posedă credința salvatoare.

J. Regele judecării (iunilor) (25:31-46)

25:31 Secțiunea aceasta descrie judecarea națiunilor, care nu trebuie confundată cu judecarea de la scaunul de judecată al lui Cristos sau cu judecarea de la marele tron alb. Scaunul de judecată al lui Cristos — o perioadă de trecere în revistă și de răsplătire a credincioșilor, în exclusivitate, are loc după

Rapire (Rom. 14:10; 1 Cor. 3:11-15; 2 Cor. 5:9, 10). Judecata de la marele tron alb are loc in eternitate, dupa Mia de ani (Mileniul). Mor(ii) rai vor fi judecati și aruncați in iazul cu foe (Apo. 20:11-15).

Judecata natiunilor sau a Neamurilor (termenul original din greaca sprijina ambele sensuri) are loc pe pamant, dupa ce a venit Cristos sa domneasca, așa cum ne spune limpede versetul 31: „**Cand va veni Fiul omului in slava Sa, cu totii sfimii ingeri, va șede pe scaunul de domnie al slavei Sale.**” Daca nu gresesc, conform textului de la Ioel 3, judecata va avea loc in Valea lui Iosafat, in afara Ierusalimului (3:2). Napii vor fi judecati in functie de tratamentul pe care l-au aplicat fratilor evrei ai lui Cristos in timpul Marii Stramtorari (Ioel 3:1,2, 12-14; Mat. 25:31-46).

25:32 Este important sa observam ca sunt mentionate trei categorii: oi, **capre** și frații **lui** Cristos. Primele doua categorii, pe care le va judeca Cristos, sunt Neamurile aflate in viata in timpul Marii Stramtorari. A treia categorie o constituie frații evrei ai lui Cristos, care l-au fost credincioși și au refuzat sa se lepede de Numele Lui in timpul Marii Stramtorari, in ciuda persecution

25:33-40 Regele va aseza oile la dreapta Sa, dar caprele la stanga Sa. Apoi le va invita pe oi sa intre in glorioasa Sa imparatie, pregatita lor de la intemeierea lumii. Motivul invocat este că acestea l-au hranit cand era flaman, l-au dat să bea cand l-a fost sete și l-au primit inaintea, cand era strain, l-au imbracat cand era saracacios imbracat, l-au vizitat cand era bolnav și s-au dus sa-l vada cand era la inchisoare. Oile neprihanite se vor intreba, mirate, cand au dat ele dovada de asemenea bunatate fata de Rege, cand El nici nu a fost prezent pe pamant in timpul generatiei lor! El le va explica ca atunci cand s-au purtat prietenos cu cei mai mici dintre frații Lui, cu El s-au purtat prietenos. Tot ce au facut pentru unul din ucenicii Lui le va fi nisplatit ca și cand ar fi facut aceste lucruri pentru El insus.

25:41-45 In schimb, caprelor nelegiuite li se va spune sa plece de la El in focul veșnic, pregatit pentru diavolul și ingerii lui, deoarece ele nu au avut grija de El in timpul Marii Stramtorari, numita și Necazul eel mare al lui Iacob. Cand acestea se vor scuza,

spunand ca nu l-au vazut niciodata, El le va aminti că eșecul lor de a fi avut grija de urmașii Lui a echivalat cu eșecul de a fi avut grija chiar de El.

25:46 Astfel caprele vor merge în pe-deapsa veșnică, dar oile în viața veșnică. Afirmatia aceasta ridică însă două probleme: Mai întâi, fragmentul de față pare să propo-vaduiască faptul că națiunile sunt salvate sau pierdute *in masă*. În al doilea rând, naratiunea creează impresia că oile sunt mantuite prin fapte bune iar caprele sunt osândite prin eșecul de a face fapte bune. Cât privește prima dificultate, să nu uităm că Dumnezeu *intr-adevar* se poartă cu națiunile în felul descris. Vechiul Testament e plin de cazuri în care națiuni sau popoare sunt pedepsite din pricina pacatului lor (Isa. 10:12-19; 47:5-15; Ez. 25:6, 7; Amos 1:3, 6, 9, 11, 13; 2:1, 4, 6; Obad. 10; Zah. 14:1-5). Prin urmare, nu este irational să credem că națiunile vor continua să aibă parte de pedeapsa divină. Asta nu înseamnă că fiecare persoană individuală care face parte din acea națiune va fi implicată în urmările care vor veni peste poporul întreg, ci, mai degrabă, că principiile justiției divine se vor aplica la scara națională, cât și individuală.

Cuvântul *ethne*, tradus (în versiunile engleze ale Bibliei, n.tr.) prin „națiuni” în pasajul acesta ar putea tot atât de bine să fie traduse prin Neamuri (adică „neevrei”, n.tr.). Unii cred că textul de față descrie judecata unor persoane individuale dintre Neamuri. Fie că e vorba de națiuni, fie de persoane individuale, problema care se ridică este: cum ar putea fi strânse mulți atât de mari de oameni înaintea Domnului în Palestina? Poate că ar fi mai indicat să credem că ar fi vorba de reprezentanți ai națiunilor sau de categorii individuale, adunate la judecata.

Cât privește a doua problemă, textul de aici nu poate fi folosit în sprijinul teoriei că mântuirea s-ar putea câștiga prin fapte. Marturia universală a Bibliei, de la un capăt la altul al ei, este că mântuirea se capătă prin credință, și nu prin fapte bune (Ef. 2:8, 9). Dar Biblia insistă tot atât de mult asupra faptului că adevărata credință se manifestă prin fapte bune, care sunt roadele ei naturale. Dacă faptele bune lipsesc cu desăvârșire, asta dovedește că persoana respectivă nu a fost mântuită niciodată. Așadar, trebuie să înțelegem că Neamurile nu sunt mantuite prin atitudinea prietenoasă față de ramașita credincioasă a Israelului, ci bunătatea lor oglindește dragostea ce l-o poartă Domnului.

Am mai putea aminti trei puncte aici: Mai întâi, se spune că împărăția a fost pregătită pentru cei neprihăniți de la întemeierea lumii (v.34), în timp ce iadul a fost pregătit

pentru diavolul și ingerii lui (v. 41). Dumnezeu dorește ca oamenii să fie binecuvântați; iadul nu a fost destinat inițial pentru omene-nire. Dar dacă oamenii refuza cu incapacitatea viața, atunci înseamnă că aleg, în mod necesar, moartea.

A doua idee care se desprinde de aici este că Domnul Isus a vorbit despre focul vesnic sau etern (v. 41), despre pedeapsa eternă (v. 46) și despre viața veșnică (v. 46). Cel care ne-a învățat că există viața veșnică ne învață că există și pedeapsa veșnică. Întrucât și într-un caz, și în celălalt ideea de vesniciie sau eternitate este redată prin același termen în textul original, ar fi o dovadă de inconsecvență din partea noastră să acceptăm existența uneia dintre cele două realități, respingând-o pe cealaltă. Dacă termenul tradus prin *etern* sau *veșnic* nu înseamnă „nesfârșit”, atunci limba greacă nu posedă alți termeni care să redea ideea. Dar noi știm că termenul respectiv *inseamna* „fără sfârșit”, deoarece așa îl găsim folosit în alte texte din Noul Testament, cu referire la eternitatea lui Dumnezeu (1 Tim. 1:17).

În fine, Judecata Neamurilor ne amintește cu pregnanță că Cristos și oamenii Lui sunt una; tot ce-i afectează pe ei îl afectează și pe El. Avem extraordinarul potențial de a demonstra dragostea noastră pentru El, purtându-ne cu dragoste față de cei ai Săi, care îl iubesc.

XIV. PATIMILE REGELUI ȘI MOARTEA SA (Cap. 26, 27) A. Complotul uciderii lui Isus (26:1-5)

26:1, 2 Pentru a patra și ultima oară în această Evanghelie Domnul S-a avertizat ucenicii că El va trebui să moară (16:21; 17:23; 20:18). Anuntul Său a implicat o relație strânsă de timp între Paște și rastignirea Sa: **„Stăți ca după două zile vor fi Paștele; și ca Fiul omului va fi dat ca să fie rastignit.”** În anul acela Paștele avea să-și găsească adevărată semnificație. Mielul Pascal sosise în sfârșit, și acum urma să fie în curând înjunghiat.

26:3-5 Chiar pe când rostea El aceste cuvinte, **preoții cei mai de seamă și batrânii norodului s-au strâns în curtea mare-lui preot, care se numea Caiafa**, pentru a-și pune la punct strategia. Ei ar fi dorit să-L aresteze pe furiș, și să-L omoare, dar s-au gândit că nu ar fi prudent să procedeze astfel în

timpul praznicului, întrucât aceasta ar putea stârna o reacție violentă din partea oamenilor, care ar protesta împotriva execu-

Jiei Sale. Este incredibil sa constatam ca liderii religioși ai Israelului au luat inijiativa, uneltind uciderea lui Mesia al lor, cand ei ar fi trebuit sa fie primii care sa-L recunoasca și sa-L inscauneze. Iata insa ca ei se afla printre cei mai !nverșunati dușmani ai Sai!

B. Isus este uns la Betania

(26:6-13)

26:6, 7 Incidental acesta sparge, pentru

moment, tensiunea sj atmosfera sumbra, creata de actul de tradare al preotilor, de meschinaria ucenicilor și de perfidia lui Iuda. **Cand Isus era in Betania, in casa lui Simon leprosul, s-a apropiat de El o femeie cu un vas de alabastru cu mir foarte scump; și pe cand sta El la masa, ea a turnat mirul pe capul Lui.** Jertfa ei costisi-toare a exprimat profundul ei devotament pentru Domnul Isus, reliefand, de fapt, ca nici un dar nu era prea scump pentru El.

26:8, 9 Ucenicii, sj mai ales Iuda (Ioan 12:4, 5), au considerat acest gest drept o risipă enorma. Dupa ei, banii respectivi puteau fi folositi mai judicios, dandu-i saracilor.

26:10-12 Isus a corectat gandirea lor deformata. Actul femeii nu a fost deloc o risipa, ci un gest minunat. Mai mult, momentul a fost perfect ales. Saracii pot fi ajutati oricand, dar numai o data in toata istoria lumii putea fi uns Mantuitorul in vederea ingroparii Sale. Momentul sosise și o femeie singuratica, patrunsa in sa de discer-namant spiritual, a prins acest prilej — 1-a fructificat. Fiind convinsa de adevarul prezicerilor Domnului cu privire la moartea Sa, ea isi va fi zis: „Ori acum, ori niciodata!” și Cuvantul demonstreaza ca ea a avut dreptate. Inten^ia femeilor care de la inceput au pla-nuit a-I unge trupul dupa inhumarea Sa, a fost zadamicita de mvierea Domnului Isus (Marcu 16:1-6).

26:13 Domnul Isus a immortalizat acest gest simplu de iubire profunda al femeii, prin cuvintele: „**Adevarat va spun ca oriunde va fi propovaduita Evanghelia aceasta, in toata lumea, se va spune sj ce a facut femeia aceasta, spre pomenirea ei.**” Orice act de adevarata inchinare umple cuitile raiului cu mireasma lui aleasa, fiind consem-nat definitiv in memoria Domnului.

C. Actul de tradare al lui Iuda

(26:14-16)

26:14,15 Atunci unul din cei doispre-zece — unul din ucenicii care trSise alaturi de El, vazuse minunile savarsite de El și

auzise invașaturile Sale de neasemuita pro-funzime si fusese martor la viaja Sa fara de pacat— unul pe care Isus 1-a numit: „priete-nul meu apropiat, in care imi puneam incre-derea și care manca din painea mea" (Ps. 41:9) — a fost acela care s-a ridicat calcaiul impotriva Fiului lui Dumnezeu. **Iuda Isca-rioteanul s-a dus la preoții cei mai de seama** si s-a invoit sa-și vanda' Stapanul pentru **treizeci de argin(i)**. Preoții i-au platit pe loc ridicola suma de aproximativ 15 dolari.

Ce contrast izbitor intre femeia care L-a uns pe Isus in casa lui Simon si Iuda! Ea L-a prefuit pe Mantuitorul enorm de mult. Iuda n-a pus prea mult prej asupra Lui.

26:16 Si astfel eel care nu avusese parte decat de bunatatea Domnului Isus și-a adus propria contribute la groaznicul targ.

D. Ultimul paște (26:17-25)

26:17 Era prima zi a sarbStorii (praz-nicului) Azimilor, prilej cand se elimina orice aluat din casele evreilor. Ce ganduri II vor fi animat pe Domnul, cand și-a trimis ucenicii sa caute un om al carui nume nu este menționat, care urma sa-i conduca la casa randuita pentru acest scop? Probabil indrumarile au fost vagi, tocmai pentru a nu le permite conspiratorilor sa le dea de urma. In orice caz, observam cunoașterea perfectă a Domnului Isus cu privire la persoane individual, la locul unde se aflau si la gra-dul de disponibilitate de a coopera. Rețineți **cuvintele: „Invatatorul zice: <<Vremea Mea este aproape; voi tine Paștele cu ucenicii Mei in casa ta.»"** Domnul Isi infrunta moar-tea apropiata cu un calm desavarșit, cu o adanca pace launtrica. Cu un gest de delica-teșe desavarsita, El a organizat aceasta masS speciala. Ce mare a fost privilegiul de care a avut parte acest om anonim sa puna la dispo-zitie casa pentru acest ultim Paște!

26:21-24 Pe cand mancau, Isus a facut cutremuratorul anunt ca unul din cei doi-sprezece avea sa-L vanda. Ucenicii s-au umplut de intristare, constemare și un sentiment de nesiguranfa, de indoiala cu privile le propria lor persoana. Unul din ei L-a intrebat: **„Nu cumva sunt eu, Doamne?"** Dupa ce tofi, in afara de Iuda, au pus aceasta intrebare, Isus le-a raspuns ca este eel care a intins mana in farfurie cu El. Domnul a luat apoi o bucata de paine, a muiat-o in sos

și i-a inmanat-o lui Iuda (Ioan 13:26) — un semn de deosebita afecțiune și prietenie. El le-a

amintit ca ceea ce avea sa I se intample avea un caracter oarecum irezistibil. Dar asta nu l-a absolvit pe Iuda de responsabilitate, caci textul spune ca mai bine ar fi fost daca nu s-ar fi nascut. Iuda a ales in mod deliberat sa Il vanda pe Mantuitorul și astfel s-a facut personal responsabil.

26:25 Cand Iuda a intrebat pe sleau daca el este acela, Isus a raspuns: „Da”.

E. Prima sarbatorire a Cinei Domnului (26:26-29)

La Ioan 13:30 aflam ca deodata ce Iuda a primit bucata de paine, a iesit afara. Și afara era noapte. Prin urmare, conchidem ca el nu a fost de fața cand s-a instituit Cina Domnului (deși nu toți comentatorii sunt de acord cu aceasta interpretare).

26:26 Dupa ce a sarbatorit ultimul Sau Paste, Mantuitorul a instituit ceea ce noi numim Cina Domnului. Elementele esențiale — painea și vinul — erau deja pe masa, ca parte din masa pascala; Isus le-a imbracat insa cu sensuri noi. Mai intai, El **a luat paine și a binecuvantat-o; a frant-o și a dat-o ucenicilor, zicand: „Luați, mâncați, acesta este trupul Meu.”** intrucat trupul Său nu fusese așezat pe cruce, e limpede ca El S-a exprimat la figurat, folosind painea ca simbol al trupului Sau.

26:27, 28 Tot așa stau lucrurile și cu paharul (cupa). Vasul denumește de obicei conținutul sau. Paharul (sau cupa, in engleza, n.tr.) conținea rodul vitei, care, la randul ei, era simbolul **sangelui noului legământ**. Noul și necondiționatul legământ al harului avea sa fie ratificat prin sangele Lui scump, varsat pentru mulți spre iertarea pacatelor. Sangele Lui a fost *suficient* pentru a asigura iertarea pentru toți. Dar aici a fost varsat pentru mulți, prin faptul ca devenea *efectiv* doar pentru iertarea pacatelor celor care au crezut.

26:29 Mantuitorul le-a amintit apoi ucenicilor ca nu va mai bea din rodul vitei, împreuna cu ei, pana la revenirea Sa pe pamant, ca sa domneasca. Atunci vinul va avea o noua semnificație, caci va exprima bucuria și binecuvantarea **imparafiei Tatălui Sau**.

Intrebarea care se ridica adesea in acest punct este daca trebuie sa folosim paine dospita sau nedospita, vin fermentat sau nefermentat, respectiv must, la

Cina Domnului. Nu exista nici o indoiala asupra faptului ca Domnul a folosit paine nedospita și vin

femientat (de altfel, în vremea aceea *orice* vin era fermentat). Cei care argumentează ca pâinea dospita (decu cu aluat, care ar intra-chipa pacatul) ar fi neindicat, întrucât nu respecta tiparul biblic, nu trebuie să uite, în acest caz, că și folosirea mustului, deci a vinului nefermentat, ar constitui o încălcare de la tiparul biblic. Ce trist e să devenim atât de preocupați cu *elementele* Cinei, neglijându-l pe Domnul însuși! Pavel a subliniat faptul că ceea ce contează este simbolul spiritual al pâinii, nu pâinea în sine. „Căci Cristos, Paștele nostru, a fost jertfit pentru noi. De aceea, să luăm parte la sărbătoare nu cu un aluat vechi, nici cu un aluat de raută și de viclenie, ci cu azimile curăriei și ale adevărului.”⁴¹ (1 Cor. 5:7, 8). Nu aluatul din *pâine* contează, ci aluatul din *viața* noastră — acela ne afectează!

F. Ucenicii care se încredeau în ei înșiși (26:30-35)

26:30 După Cina Domnului, micul grup a intonat o **cantare de laudă**, probabil luată din Psalmii 113-118 — „Marele Hallel”. Apoi au parasit Ierusalimul, au traversat paraul Chedron și au urcat versantul de vest al Muntelui Maslinilor, intrând în Grădina Ghetsimane.

26:31 Pe tot parcursul lucrării Sale publice, Domnul Isus i-a avertizat pe ucenicii Săi cu privire la ceea ce îi aștepta în viitor. Acum le-a spus că ei se vor desolidariza de El în noaptea aceea. Că vor fi cuprinși de frică, când vor vedea cum se abate furia furtunii. Pentru a-și scăpa propria lor viață, ei aveau să-l parasească pe învățătorul lor. Aici se împlinea profetia lui Zaharia: „Lo-veste pe păstor și oile se vor risipi” (Zah. 13:27).

26:32 Dar El nu i-a lăsat fără nădejde. Cu toate că ei aveau să se rusineze de asocierile cu El, El nu-i va părăsi cu nici un chip. După ce a înviat din morți, i-a întâmpinat în **Galileea**. Ce prieten minunat, care nu da niciodată greș!

26:33,34 Impulsiv ca întotdeauna, Petru l-a întrerupt pe Domnul, ca să-l asigure că și dacă alții s-ar putea să-l parasească, el unul **niciodată** nu va face una ca asta! Isus a corectat adverbul „*niciodată*”, înlocuindu-l cu prezicerea: „**chiar în noaptea aceasta... de trei ori**” Înainte de a cânta **cocosul**, navalnicul ucenic avea să se lepede de Învățătorul **de trei**

ori.

26:35 Continuând să-și susțină loialitatea, **Petru** a insistat că mai degrabă ar muri

cu Cristos, decat sa se lepede de El. **Totf ucenicii au spus acela^i lucru.** Desigur, ei au fost sinceri cand au afirmat asta. Numai ca ei nu-și cunoșteau propriile lor inimi!

Domnul *nu* a cerut sa fie izbavit de cruce, caci tocmai acesta a fost scopul pentru care a venit in lume!

\$

G. Agonia din gradina Ghetsimane (26:36-46)

Nimeni nu se poate apropia de relatarea evenimentelor sacre din Gradina Ghetsimane fara sa-si dea seama c& se afla pe teren sfant. Oricine dorește sS comenteze asupra pasaju-lui incearca un sentiment extraordinar de uimire, de sfiala, de rejinere. Dupa cum s-a exprimat Guy King: „Caracterul supranatural al evenimentului te face sa te temi, ca nu cumva, atingandu-te de el, sa-i intinezi puritatea.”

26:36-38 Dupa ce au intrat in gradina **Ghetsimani** (care insemna tease pentru stors uleiul de masline), **Isus** le-a spus la opt dintre ucenicii sa stea si s& aștepte, apoi i-a luat cu El **pe Petru și pe cei doi fii ai lui Zebedei**, ducandu-i mai in interiorul gradi-nii. Oare nu ar putea aceasta sa insemne ca diferiji ucenici au diferite capacitati sau aptitudini, de a in^elege și a se uni cu Mantu-itorul in agonia Sa?

și a inceput sa Se intristeze și sa Se mahneasca foarte tare. Lui Petru, Iacov și Ioan le-a spus pe faja ca sufletul SSu era **cuprins de o intristare de moarte.** Negresit aceasta era repulsia nespus de mare pe care o simjea sufletul Sau curat si sfant la gandul ca va deveni o jertfa de pacat pentru noi tori. Noi, care suntem pacatosj, nu putem concepe ce a insemnat pentru El, Cei fira pacat, sa fie facut pacat pentru noi (2 Cor. 5:21)!

26:39 Nu e de mirare ca i-a lasat pe cei trei si s-a dus **putin mai inainte**, in adancul gradinii. Nimeni nu era. in stare sS iraparta-seasca suferinja Sa sau sa se roage rugaciune-ne Sa: **„Tatal Meu, daca este cu putin^a, sa treaca de la Mine paharul acesta! To-tuși, nu cum voiesc Eu, ci cum voiesti Tu.”**

Pentru ca nu cumva sa fim ispitiri sa credem ca aceasta rugaciune a exprimat reticenta Lui sau dorinja de a bate in retragere, e bine sa ne reamintim cuvintele Sale de la Ioan 12:27, 28: „Acum sufletul Meu este tulburat. Și ce voi zice?... Tata, scapa-MS din ceasul acesta?... Dar tocmai pentru aceasta am venit pana in ceasul acesta. Tata, preamareste Numele Tau!” Prin urmare, cand S-a rugat ca sa treaca de la El paharul acela,

Rugaciunea a fost retorica, adica afirmatia nu solicita un raspuns, ci avea scopul de a ne inva^a un adevar. Isus spunea, de fapt: „Tatal Meu, daca exista o alta cale prin care pacato-sii pierduji pot fi mantuiti decat aceea care necesita moartea Mea pe cruce, descopera-Mi acea cale! Dar in toate acestea Eu vreau sa se stie ca nu doresc nici un lucru care sa fie contrar voii Tale.”

Care a fost raspunsul? N-a urmat nici un raspuns. Cerul tacea! Prin aceasta tacere elocventa stim ca nu a existat nici o alta cale prin care Dumnezeu sa-i poata indreptaii pe pacatosji vinovati decat aceea prin care Cristos, Mantuitorul fara pacat, trebuia sa moara ca Inlocuitor al nostru.

26:40, 41 Intorcandu-Se la **ucenici, i-a gasit dormind.** Duhurile lor erau pline de ravna, dar carnea era neputincioasa. Nu indraznim sa-i condamnăm, cand ne gandim la locul pe care fl ocupa rugaciunea in propria noastra viaja. Mult mai usor ne este sa dormim, decat sa ne rugam și chiar cand suntem treji, gandurile ne zboara adesea la altceva decat la lucrurile asupra carora s-ar cuveni sa veghem. De cate ori nu a trebuit sa ne spuna Domnul si noua, așa cum. i-a spus lui Petru: „Ce, **un** ceas **n-a#** **putut sa ve-gheafi impreuna cu Mine? Veghea(i sj rugati-va ca sa nu intrati in ispita.**”

26:42 **S-a departat a doua oara și S-a rugat,** exprimand supunerea Sa fata de voia Tatalui. Da, va bea paharul suferinjei si al morjii pana la sfarsit.

In mod necesar, in via\$ă Sa pe pamant El a fost singur cand S-a rugat. Da, i-a invajat pe ucenici sa se roage și S-a rugat in prezen-ja lor, dar niciodata nu S-a rugat *cu* ei. Ca-racterul unic al Persoanei și lucrarii Sale a facut imposibil ca altii sa poata lua parte la viata Sa de rugaciune.

26:43-45 Cand a venit la ucenici a doua oara, i-a gasit dormind din nou. Tot așa și a treia oara: El Se ruga iar ei dormeau! Atunci le-a spus cuvintele: „**Inca tot dormifi sj va odihnifi? Iata s-a apropiat ceasul, sj Fiul omului este dat in mainile pacatosjlor.**” (Verset redat dupa edijia Noului Testament in limba romana publicata de *Christliche Literatur-Verbreitung*, 1993, care e confor-ma cu versiunea New King James, folosita de autorul Comentariului, n.tr.)

26:46 Prilejul de a veghea impreuna cu El in veghea Lui a fost pierdut. Deja se auzeau pasii tradatorului. Isus a spus: „**Scu-**

lati-va, hai sa mergem!” — nu pentru a se retrage, ci pentru a infrunta vrajmașul.

Înainte de a parasiti gradina, sa mai zaborim o clipa ca sa auzim plansul Sau in hohote, sa meditam la durerea care I-a cuprins sufletul si sa-I multumim din strafundul inimii noastre.

H. Isus este vandut si arestat in Ghetsi-mani (26:47-56)

Vanzarea Mantuitorului fara pacat de catre una din propriile Sale creaturi ne pune in fata una din cele mai uimitoare anomalii din istorie. Nu am gasi alta explicatie pentru actul josnic de tradare, total nejustificabil, al lui Iuda, decat depravarea inimii umane.

26:47 Pe cand inca le vorbea Isus celor unsprezece, a sosit Iuda, in fruntea unei cete inarmate cu sabii si ciomege. E cert ca ideea sabiilor nu i-a aparfinut lui Iuda, intrucat acesta nu-L vazuse niciodata pe Isus sa se impotriveasca sau sa contraatace. Poate ca armele au simbolizat hotararea mai marilor preotilor si a batranilor de a-L prinde, de a se asigura ca nu va avea nici o posibilitate de a scapa.

26:48 Iuda a recurs la un sarut pentru a da prilejul gloatei sa-L recunoasca pe Isus in mijlocul ucenicilor. Si astfel simbolul universal al iubirii a fost prostituat pana la eel mai josnic uz la care putea fi supus.

26:49 Apropjindu-se de Domnul, Iuda a zis: „Te **salut** **Invatatorule!**” Si apoi L-a sarutat mult. In acest text se folosesc in original doua cuvinte pentru termenul tradus prin „a saruta”. Mai intai, in versetul 48 se intrebuinteaza cuvantul obisnuit pentru a saruta. Dar in versetul 49 se recurge la un verb mai pronunat, care sugereaza un sarut repetat sau demonstrativ.

26:50 Stapanit de un perfect echilibru launtric, Isus a rostit cuvinte patrunzatoare, care i-au mers la inima lui Iuda: „Prietene, de ce ai **venit?**” Fara indoiala, intrebarea l-a oparit pe Iuda, dar in acel moment eveni-mente au inceput sa se deruleze cu repeziciune. Gloata a inaintat si L-a prins numaidecat pe Domnul Isus.

26:51 Unul dintre ucenici — aflam de la Ioan 18:10 ca era vorba de Petru — a scos sabia si a taiat urechea slujitorului marelui preot. Este improabil ca Petru sa fi simtit urechea slujitorului. Fara indoiala, caintenja lui va fi fost sa dea o lovitura mortala. Dar faptul ca indemanarea lui a fost la fel de deficitara ca intelegiunea lui, in acest caz, trebuie neaparat atribuit Providenței divine.

26:52 Gloria morala a Domnului Isus stralucește in toata splendoarea ei aici. Mai

intai, El 1-a muștrat pe Petru: „**Pune-fi sabia la locul ei, caci toți cei care scot sabia de sabia vor pieri.**” In imparajia lui Cristos, victoriile nu se castiga prin mijloace carnale. A recurge la forța armata in lupta spirituala ar insemna a te expune pericolului unui dezastru. Dusmanii imparatiei n-au decat sa recurga la sabia! Intr-o buna zi, ei vor fi infranti. Dar ostasul lui Cristos nu are alta cale disponibila decat cea a rugaciunii, a Cuvantului lui Dumnezeu și a puterii care emana dintr-o viața plina de Duhul.

Aflam de la Doctorul Luca ca Isus a vindecat apoi urechea lui Malhus—caci așa se numea victima (Luca 22:51; Ioan 18:10). Ce minunata etalare a harului! El i-a iubit pana să pe cei care îl urau și să S-a purtat cu marinimie chiar și cu cei care cautau sa-l ia viața.

26:53, 54 Dacă Isus ar fi dorit sa se impotriveasca gloatei, desigur nu ar fi avut nevoie de mica sabia a lui Petru. Intr-o clipa, ar fi putut solicita și I s-ar fi pus la dispozitie **mai mult de douasprezece legiuni de ingeri** (intre 36 000 și 72 000 de ingeri). Dar asta ar fi compromis planul divin. **Scripturi-le** care preziceau tradarea, suferința, rastigni-rea și invierea Sa trebuiau sa se implineasca!

26:55 Atunci Isus le-a amintit multilor distonanța gestului lor de a ieși dupa El **ca dupa un talhar, cu sab” și cu ciomege.** Doar niciodata nu-L vazusera recurgand la violenta sau acte de jaf. Dimpotriva, El fusese un Invaiaitor linistit, stand **toate zilele** in templu si invajandu-i pe oameni. Dacă ar fi vrut, ar fi putut sa-L prinda cu ușurința atunci, dar n-au facut-o. Prin urmare, cum se facea ca vin acum cu sabii și cu ciomege? Omenește vorbind, purtarea lor era irafion-

ia.

26:56 Dar Mantuitorul S-a dat seama ca rautatea omului nu facea altceva decat sa implineasca planul precis al lui Dumnezeu. „**Dar toate acestea s-au intamplat ca sa se implineasca scripturile prorocilor.**” Cand au realizat ca Invaiaitorul lor nu va fi izbavit, **toti ucenicii L-au parasit și au fugit**, cu-prinsi de panica. Dacă lasjtatea lor nu poate fi scuzata, a noastra nici atat. Ei nu fusesera inca umpluti cu Duhul Sfânt; noi, in schimb, am fost.

26:57 Doua au fost procesele la care a fost supus Domnul Isus: unul a fost procesul religios, in fața autoritatilor romane. Coreland relatarile tuturor evangheliilor, aflam ca

1. Isus inaintea lui Caiafa (26:57-68)

fiecare proces a avut trei etape. Relatarea lui Ioan despre procesul Judaic arata ca Isus a fost adus mai intai inaintea socrului lui Caiafa, Ana. Relatarea lui Matei incepe cu a doua etapa, desfasurata la locuinta marelui preot, **Caiafa**. Acolo erau intruniti membrii sinedriului, in mod obisnuit, acuzatilor li se dadea prilejul de a-si pregati apararea. Dar liderii religioși, in disperarea lor, I-au rapit dreptul de a-si pregati apararea (in „inchi-soare”) si a fost vaduvit de prevederile justitiei (vezi Isaia 53:8, unde, in versiunea King James se spune: „He was taken from prison and from judgment” — sau „El a fost luat/ra-pit de la inchisoare și dreptate”. in editia de lasj a Bibliei, publicata in 1874, versetul e redat aproximativ la fel: „Rapitu a fostu de apasare și judecata.” Cu alte cuvinte, cum afirma textul comentariului: In toate pri-vintele I s-a negat dreptul la un proces echi-tabil, n.tr.)

in aceasta noapte, fariseii, saducheei, **carturarii și batranii** care alcatuiau Sine-driul au demonstrat o lipsa totaia de respect pentru propriile lor reguli si proceduri, sub a caror incidenja aveau datoria sa opereze. in primul rand, era interzis sa se intruneasca pe timp de noapte sau in cursul oricarui dintre praznicele iudaice. Bineanjeles, nu le era ingaduit sa mituiasca martorii, pentru ca acestia sa comita sperjur. Apoi o sentința de moarte nu putea fi emisa decat dupa ce s-a scurs o noapte. Si, in sfarșit, daca intrunirea lor nu avea loc in Sala de Piatra Sapata, din zona templului, verdictele lor nu aveau putere de lege. Dar in dorința lor arzatoare de a scapa de Isus, reprezentantii puterii in statul evreu n-au ezitat sa incalce propriile lor legi.

26:58 Procesul a fost prezidat de Caiafa. Se pare ca Sinedriul indeplinea rolul dublu, de juriu, și de procuror— din nou, o combinatie ciudata, ca sa nu spunem mai mult. Acuzatul era Isus. Iar **Petru** era pe post de spectator — urmarind scena de la distanța, ferit de pericole. **El a stat jos cu slujitorii, ca sa vada sfarșitul.**

26:59-61 Liderii evreilor au intampinat dificultati in gasirea vreunei marturii minci-noase impotriva lui Isus. Ar fi avut mult mai mult succes daca și-ar fi indeplinit obligatia anterioara din cadrul procesului juridic, straduindu-se sa scoata la iveala dovezile nevinovățtiei Lui. in cele din urma, **doi mar-tori mincinoși** au inlghebat o

relatare incal-cita pe baza cuvintelor lui Isus: „Daramafi templul acesta si in trei zile il voi ridica”

(Ioan 2:19-21). Potrivit acestor martori, El ar fi amenințat ca va distruge templul din Ierusalim, urmând să-l rezidească apoi. În realitate, El prezisese propria Sa moarte și învie-rea care va urma. Aceasta prezicere a constituit un pretext convenabil pentru ca iudeii să-L dea la moarte.

26:57 în timpul acestor acuzații ce I se aduceau, Domnul Isus nu a rostit nici un cuvânt, așa cum se afirma la Isaia 53:7: „...nu și-a deschis gura; ca un miel pe care-l duci la tăiere și ca o oaie muta înaintea celor ce o tund, nu și-a deschis gura”. Marele Preot, iritat de tăcerea Sa, I-a cerut insistent să facă o declarație. Dar Mantuitorul refuza să răspundă. Marele Preot I-a spus atunci: **„Te jur pe Dumnezeu că vii să ne spui dacă ești Cristosul, Fiul lui Dumnezeu!”** Legea lui Moise reclama ca un iudeu să depună marturie atunci când era pus sub jurământ de către Marele Preot (Lev. 5:1).

26:64 Fiind un iudeu ascultător de lege, Isus a răspuns: **„Este cum ai spus”** Apoi S-a afirmat identitatea de Mesia și dumnezei-rea în termeni și mai accentuați: „Bă **mai mult: va spun că de acum încolo veți vedea pe Fiul Omului stând la dreapta puterii și venind pe norii cerului.**” în esență, El a declarat, de fapt: „Eu sunt Cristosul, Fiul lui Dumnezeu, așa cum ai spus. Gloria mea este în prezent acoperită de veștămintele unui trup uman; acum nu par a fi altceva decât un simplu om. Ma vedeți acum în zilele umilinței mele. Dar va veni o zi când voi, iudeii, Ma veți vedea, Slavit, egal în toate prilejurile cu Dumnezeu, stând la dreapta Sa și venind pe norii cerului.”

în versetul 64 prima adresare, la persoana a doua singular⁵⁰, îi este adresată lui Caiafa. A doua și a treia sunt la persoana a doua plural, referindu-se la iudei, ca reprezentanți ai acelor israeliți care vor fi în viață în timpul apariției glorioase a lui Cristos, când aceștia vor vedea limpede că El este Fiul lui Dumnezeu.

„Se face uneori asertiunea” — scrie Lenski — „că Isus nu S-ar fi numit niciodată pe Sine «Fiul lui Dumnezeu». Ei bine, aici (în versetul 64) *El jura* că nu este mai puțin decât acesta.”

26:65-67 Lui Caiafa nu i-a scăpat semnificația acestei afirmații. Isus făcuse aluzie la o profecie a lui Daniel: „M-am uitat în timpul viziunilor nopții și iată, cu norii cerului a venit Unul ca un Fiu al Omului; a înaintat spre Cel Batrân de Zile și a fost adus înain-

tea Lui.” (Dan. 7:13) Din reacția Marelui

Preot reiese ca acesta și-a dat seama ca Isus declara egalitate cu Dumnezeu (vezi Ioan 5:18). **Atunci marele preot si-a rupt haine-le**, indicand prin aceasta opinia lui ca marto-rul a rostit o blasfemie. Cuvintele sale aprin-se rostite in fata sinedriului au presupus vinovatia lui Isus. Cand i-a intrebat pe mem-brii soborului care este verdictul lor, acestia au raspuns: „Este **vinovat de moarte**".

26:68 A doua etapa a procesului s-a sfarsit cu scena juriștilor care L-au lovit și L-au scuipat pe Acuzat, provocandu-L apoi sa recurga la puterea de care dispunea, daca era Cristos, sa-și identifice atacatorii. Intreaga procedura a fost nu numai lipsita de temeieri juridice, dar de-a dreptul scandaloasa.

J. Petru se leapada de Isus și apoi plange

cu amar (26:69-75)

26:69-72 Ceasul eel mai sumbru din viaja lui Petru a sosit. Cum statea el afara in curte, a venit o femeie și 1-a acuzat ca este din ceata lui Isus Galileeanul. Petru a negat cu inversunare și promptitudine, spunand: „**Nu știu ce zici.**” Apoi s-a dus la poarta, probabil ca sa nu fie observat. Dar o alta slujnica a venit si 1-a identificat ca fiind unul dintre cei care fusesera cu Isus din Nazaret. De data aceasta Petru s-a jurat ca nu-L cunoaște pe **Omul** acela. „**Omul**” fiind inva#-torul sau!

26:73,74 **Peste pufin**, mai mulți oameni de la fata locului au venit și au spus: „**Cu adevarat, și tu ești unul dintre ei, caci și vorbirea te face cunoscut.**” De data aceasta, simpla negare nu mai era de ajuns. Petru a considerat ca trebuie sa blesteme și sa se jure. „**Nu-L cunosc pe Omul Acesta!**” și, cu o precizie tulburatoare, a cantat atunci cocoșul.

26:75 Sunetul acesta familiar a strapuns nu numai liniștea orelor diminetii, ci și inima lui Petru. Amintindu-și de cuvintele Domnului, el **a ieșit afara și a plans cu amar.**

In evanghelii pare sa existe o oarecare contradictie cu privire la numarul și timpul tagaduirilor. La Matei, Luca și Ioan, se consemneaza ca Isus a spus: „Inainte de a canta cocoșul, te vei leapada de mine de trei ori” (Mat. 26:34; vezi și Luca 22:34; Ioan 13:38). La Marcu, se face prezicerea: „...ina-inte de a canta cocoșul de doua ori, te vei leapada de Mine de trei ori” (Marcu 14:30).

E posibil sa fi cantat mai mulți

cocosi, unul in timpul nopții iar altul in zori. De asemenea, se poate ca evangheliile sa consemneze eel puțin șase ocazii diferite in care

Petru s-a lepadat El L-a tagaduit pe Cristos inaintea: (1) unei femei tinere (Mat 26:69, 70; Marcu 14:66-68); (2) inaintea altei femei tinere (slujnice) (Mat. 26:71, 72; Marcu 14:69, 70); (3) inaintea multimii care se afla acolo (Mat. 26:73,74; Marcu 14:70,71); (4) inaintea unui om (Luca 22:58); (5) inaintea altui om (Luca 22:59,60); (6) inaintea slujitorului marelui preot (Ioan 18:26, 27). Cre-dem ca aceasta din urma nu a fost o persoana distincta de celelalte, deoarece a spus: „Nu te-am v&zut eu cu El in gr&Sdina?” Des-pre ceilalti nu se spune ca ar fi afirmat acest lucru.

nu a fost dispus sa-L recunoasca pe Isus Cristos ca Domn si Salvator.

K. Procesul finit dimineata, in fa&a Sinedriului(27:1,2)

A treia etapa din cadrul procesului religios a avut loc dimineata, in fa&a Sinedriului. Nici o pricina nu avea voie sa fie solutionata in aceeaasi zi in care a inceput, cu exceptia cazurilor in care acuzatul era achitat. Legea cerea ca sa treaca o noapte inainte de a fi pronun&at verdictul, „pentru ca sentimentele de indurare sa aiba timp sa apara”. in acest caz, liderii religiosi au parut hotarati de la inceput sa infu&e orice sentimente de indurare. Totusi, intrucat ar fi fost iesit din comun sa Jina procesul noaptea, au convocat o sesiune de dimineata, pentru a conferi verdictului lor caracter legal.

Sub legislatia romana, liderii iudaici nu aveau autoritatea de a executa pedeapsa cu moartea. Asa se explica de ce ei s-au grabit s&-L duca pe Isus inaintea lui **Pilat din Pont**, guvernatorul roman. In pofida urii lor fa&a tot ce reprezenta Roma, acum au fost dispu&si sa „profite” de aceasta piitere, pentru a-&si satis-face o ura *si mai mare*.

L. Cain&a lui Iuda si moartea sa (27:3-10)

27:3,4 Dandu-&si seama ce pacat a comis, ca a **vandut sange nevinovat, Iuda** a adus inapoi cei trezeci de arginji &si i-a dat preotilor celor mai de seama &si batranilor. Ace&sti urzitori neintrecuti, care cooperaser& cu atata ravna cu numai cateva ore mai inainte, acum n-au mai vrit sa aiba de a face nimic cu aceasta chestiune. iuda s-a ales astfel cu una din amarele rezultate ale tradarii. L-a cuprins remuscarea, dar nu a demonstrat acel gen de pocainta evlavioas&, care duce la mantuire. Mai degraba, el a regretat *urmarile* pe care le-a avut crima comisa asupra lui insusj, caci nici acum el

27:5 Cuprins de disperare, Iuda a **arun-cat arginșii în templu**, unde numai preotii puteau patrunde, după care s-a dus și s-a sinucis. Comparând textul acesta cu cel de la Faptele Apostolilor 1:18, putem conchide că el s-a spanzurat de un pom, și ca streangul sau ramura de care a atamat s-a rupt iar trupul sau a căzut în prăpastie, varsându-i-se maruntaiele.

27: Preoții cei mai de seamă, arătându-se dintr-o dată foarte atenți la latura spirituală, au decis că nu puteau depune banii la templu, deoarece constituiau prețul sângelui. În realitate, ei erau adevărații autori morali ai crimei, deoarece ei au oferit suma aceasta pentru ca Mesia să fie vândut. În această privință nu au avut nici un fel de muștrări de conștiință — exact așa cum spusese Domnul: ei spăiau blidul pe dinafară, dar înăuntru acesta era plin de înșelăciune, perfidie și ucidere.

27:7-10 Ei s-au folosit de bani pentru a cumpăra farin Olarului, unde strășinii neevrei și necurații puteau fi înhumaji — fără ca ei să știe câte hoarde de neevrei aveau să le invadeze Jara și să-i scalde pământul în sânge. De atunci țara aceea n-a încetat să fie o **țarina a sângelui!**

Preoții cei mai de seamă au împlinit, fără să știe, profeția lui Zaharia, potrivit căreia banii de înhurriare aveau să fie folosiți pentru efectuarea unei achiziții de la un olar (Zah. 11:12, 13). În mod ciudat, pasajul din Zaharia a fost tradus și într-o altă variantă, în care termenul „olar” este înlocuit cu „trezorerie” (vezi ediția engleză RSV).

Preoții aveau scrupule în privința depunerii banilor în trezorerie, drept care au optat pentru cealaltă variantă a textului biblic, împlinind profeția în sensul cumpărării țarinii de la olar. (din *Daily Notes of the Scripture Union*).

Matei îi atribuie această profeție lui **Ieremia**, deși, evident, ea provine din cartea Zaharia. Probabil el etichetează citatul ca provenind din Ieremia, deoarece cu profeția lui începe sulul respectiv pe care l-a folosit el, în conformitate cu ordinea straveche pastrată în numeroase manuscrise ebraice, cunoscute și din tradiția talmudică. Întălmim un caz similar la Luca 24:44, unde cartea Psalmilor împrumută numele ei secțiunii a treia din canonul ebraic, în totalitatea sa.

Plăngerile reale ale iudeilor împotriva lui

M. Prima înfățișare a lui Isus înaintea lui Pilat (27:11-14)

Isus erau, in realitate, de ordin *religios*, si pe acest temei L-au judecat ei. Dar acuzatiile religioase nu aveau nici o greutate in fata instanțelor romane. Fiind conștienti de acest lucru, atunci cand L-au dus inaintea lui Pilat, ei au formulat impotriva Lui trei acuzatii de ordin *politic* (Luca 23:2): (1) Că ar fi un revolutionar, care ar constitui o amenintare la securitatea imperiului; (2) ca El i-ar fi indemnă pe oameni sa nu achite impozitele, subminand astfel prosperitatea imperiului; (3) si ca El ar fi afirmat ca este Rege, ame-nințand prin aceasta puterea și poziția impa-ratului.

In evanghelia lui Matei vedem cum El ancheteaza Pilat cu privire la ultima din aceste trei acuzatii. intrebat daca este **Regele iudeilor**, Isus a raspuns ca este. Aceasta a starnit un val de insulte și calomnii din partea liderilor evreilor. Pilat **s-a mirat foarte mult** de tacerea Acuzatului. Domnul a considerat ca nici una din acuzatiile lor nu merita nici un raspuns. Probabil guvernatorul nu mai intalnise niciodata vreun om care sa ramană mut in fata unui asemenea atac.

N. Isus sau Baraba? (27:15-26)

27:15-18 Autoritatile romane aveau obiceiul sa le elibereze iudeilor cate un detinut evreu cu ocazia Paștelor, intr-o incercare evidenta de a-i imbuna. Until dintre cei care se calificau sa fie eliberati de acest Paște era Baraba, evreu ce fusese gasit vinovat de a fi incitat la insurecție și crima (Mar-cu 15:7). Ca rebel impotriva stapanirii romane, el se bucura, pesemne, de simpatia con-cetăenilor și. Așa se explica faptul ca atunci cand Pilat le-a pus in fata optiunea: Isus sau Baraba, ei s-au grabit sa-l aleaga pe Baraba. Pentru guvernator acest lucru nu a constituit o surpriza, caci știa ca opinia publica era puternic influentata de preoții cei mai de seama, care-L invidiau pe Isus.

27:19 Procedurile au fost intrerupte pentru scurta vreme de solul trimis de sotia lui Pilat, care l-a indemnă pe acesta sa adopte o politica neutra fata de Isus. Aceasta intrucat avusese un vis tulburator cu privire la El.

27:20-23 Din culise, **preotii cei mai de seama și batranii** duceau munca de lamu-rire cu masele, ca acestea sa-L aleaga pe Baraba iar Isus sa fie omorat. Prin urmare, cand Pilat i-a intrebat din nou pe oameni pe

care din cei doi voiau sa li-l elibereze, ei l-au cerut pe ucigaș. Prins in mreaja propriei sale nehotărari, Pilat a intrebat: „**Dar cu Isus,**

care Se numește Cristos, ce sa fac?" Ei au raspuns intr-un glas: „**Sa fie rastignit!**” — atitudine pe care Pilat a gasit-o de neinteles. De ce sa-L rastigneasca? in definitiv ce delict a comis? Numai ca la ora aceea lucru-rile luasera o intorsatura atat de violenta incat numai era timp pentru dezbateri calme. Multimea fusese cuprinsa de isterie și striga intruna: „Rastigneste-L! Rastigneste-L!”

27:24 Pilat și-a dat seama ca nu se mai putea discuta cu multimea și ca actele de violenta erau gata sa izbucneasca. Și astfel el s-a spalat pe maini in fata multimii, declarandu-se nevinovat de sangele Celui Acuzat. Dar toata apa din lume nu va fi in stare sa-l absolve pe Pilat de culpabilitatea sa de a fi prezidat asupra celui mai grav simulacru de proces din istorie.

27:25 Multimea, cuprinza de salbaticie, nu se mai gandea deloc la culpabilitate, asumandu-și cu ușurătate povara vinovatiei: „**Sangele Lui sa fie asupra noastră %| asupra copiilor noștri!**”^M De atunci poporul Israel n-a mai scapat de suferinta — de la ghetouri lapogromuri, de la lagare de concentrare la camere de gazare, indurand groaznica urmare a vinovatiei sangelui lui Mesia pe care israelitii L-au respins. Și la toate acestea se adauga ce va veni in viitor, cand vor trece prin Necazul lui Iacov — acei șapte ani de tribulatie, de mare stramtorare, descriși la Matei 24 și Apocalipsa 6-19. Blestemul va ramane pana cand II vor recu-noaște pe Isus, Cei pe care L-au respins, ca Rege și Mesia al lor!

27:26 Facand pe placul multimii, Pilat l-a pus in libertate pe Baraba, și de atunci spiritul lui Baraba domina intreaga lume! Ucigașii continua sa fie ridicati pe tronuri, in vreme ce Regele continua sa fie respins! Apoi, conform obiceiului, Cei condamnat a fost biciuit. Un bici mare din piele, care avea, din loc in loc, inserate tinte de metal, a lovit spinarea Sa, fiecare lovitura sfașiindu-l camea și provocand șuvoaie de sange. De acum guvernatorul acesta fera coloana verte-brala nu a mai avut nimic de facut decat sa-L predea pe Isus soldatilor, ca aceștia sa-L rastigneasca.

cohorta in jurul Lui. — formata, probabil, din cateva sute de oameni. Ce a urmat este greu de

O. Soldatii II batjocoresc pe Isus

(27:27-31)

27:27,28 Atunci ostașii guvernatorului L-au dus pe Isus in pretoriu (palatul guvernatorului) și **au adunat toata**

imaginat! Creatorul și Sustinatorul universului a suferit înjosiri de nedescris din partea unor soldați vulgari și cruzi — creaturile Sale nevrednice și pacatoase! **L-au dezbra-cat de hainele Lui și L-au imbracat cu o haina stacojie**, negresit în batjocura, ca să imite veșmintele unui rege. Dar haina aceea poartă o semnificație profundă pentru noi. Întrucât culoarea stacojie este asociată cu păcatul (Isa. 1:18), eu înclin să cred că haina aceea întruchiează păcatele mele așezate asupra lui Isus, pentru că haina neprihănirii lui Dumnezeu să poată fi așezată asupra mea (2 Cor. 5:21).

27:29, **30 Au impletit o cunună de spini, pe care l-au pus-o pe cap.** Dar din-colo de gluma lor plină de cruzime, noi înțelegem că El a purtat o *cunună de spini*, pentru că noi să purtăm o *cunună de slavă*. Ei L-au batjocorit ca pe Regele Păcatului; noi ne închinăm Lui ca Mantuitor al păcatosilor.

...și l-au pus o trestie în mână dreaptă — din nou, în semn de batjocură, trestia ținând loc de sceptru. Ei nu știau că mână care ține trestia este mână care ține și stăpâneste întreg universul. Mână străpunsă de cuie a lui Isus (în sceptrul domniei asupra întregului univers).

Apoi ingenuncheau înaintea Lui, își bateau joacă de El și ziceau: „Plecaciune, Împăratul Iudeilor!” Nici asta nu le-a fost de ajuns, ci L-au scuipat în față pe singurul Om desăvârșit care a trăit vreodată pe acest pământ. Apoi l-au luat trestia și L-au batut peste cap cu ea.

Isus a îndurat toate acestea cu răbdare. N-a scos nici un cuvânt. „Uitați-vă bine la Cel care a suferit din partea păcatosilor o împotrivire așa de mare față de Sine, ca nu cumva să vă pierdeți inima și să cadeti de oboseală în sufletele voastre” (Ev. 12:3).

27:31 în cele din urmă, L-au imbracat cu hainele Lui și L-au dus să-L răstignască.

P. Rastignirea Regelui (27:32-44)

27:32 Domnul nostru SJ-a purtat **crucea** o parte din drum (Ioan 19:17). Apoi soldații l-au obligat pe un om, numit Simon (din Cirena, localitate din nordul Africii) să o ducă în locul Lui. Unii cred că acesta era evreu. Alții consideră că era negru. Important este că a avut minunatul privilegiu de a purta

crucea lui Isus.

27:33 Golgota înseamnă „craniu” în aramaică. „Calvar” este forma anglicizată a

termenului grec *kranion*. Poate ca zona avea forma unei cutii craniene sau a fost numita așa din pricina faptului ca acolo se executau condamnatii la moarte. Nu s-a putut identifica locul respectiv în actuala topografie.

27:33 Înainte de a-L rastigni, soldatii I-au oferit lui Isus vin acru amestecat cu flere, bautura oferita condamnatilor la moarte ca sa le atenueze durerea. Isus a refuzat bautura. El trebuia sabea toata amaraciunea nediluata a pacatelor omului, fara sa I se atenueze simturile, fara sa I se usureze durerea.

27:35 Matei descrie rastignirea în termeni simpli și lipsiți de încarcatura emotiva. El nu recurge la procedee dramatice, la acel gen de senzationalism care constituie apanajul ziaristului, după cum Matei nu se opreste asupra unor detalii sordide. El se mulfumește să redea faptele, așa cum s-au petrecut: **Apoi L-au rastignit.** Dar nici eternitatea nu va epuiza sensurile ascunse ale acestor cuvinte.

Cum se profețise în Psalmul 22:18, soldatii **I-au imparfit hainele între ei, tragând la sorși** pentru cămașa fără cusătură. Aceasta era toată averea Lui. Iată ce spune Denney în această privință: „Singura viaja perfectă care a fost trăită pe acest pământ a fost viața Acelui care nu a avut nici o avere, care nu a lăsat nimic decât hainele pe care le-a purtat.”

27:36 Soldajii au fost reprezentanții unei lumi de oameni meschini. Nu reiese că aceștia și-ar fi dat seama că înaintea lor se înscrie cel mai solemn moment al istoriei. O, dacă ar fi știut, n-ar fi stat jos să-L pazească! Ci ar fi ingenușcheat și I s-ar fi închinat!

27:37 Deasupra capului lui Cristos au așezat titlul: **ACESTA ESTE ISUS, REGELE IUDEILOR.** Titlul diferă intrucâtva la celelalte evanghelii.⁵² Marcu spune: „Regele iudeilor” (15:26); Luca: „Acesta este Regele iudeilor” (23:38); iar Ioan: „Isus din Nazaret, Regele iudeilor” (19:19). Preoții cei mai de seamă au protestat împotriva titlului, afirmând că în felul în care era formulat constituia o afirmație a realității. Și astfel, [ei care nu credeau în această afirmație], au cerut să se specifice că aceasta era doar pretenția Acuzatului. Dar Pilat nu le-a admis argumentul și astfel a rămas adevărul, limpede pentru toată lumea, scris în ebraică, latină și greacă (Ioan 19:19-22).

27:38 Fiul fără păcat al lui

Dumnezeu a fost încadrat de **doi talhari**, căci așa prezise Isaia cu 700 de ani mai înainte, că El va fi numărat la un loc cu cei faradelege (52:12). La început, ambii talhari L-au im-

proșcat cu insulte și invective (v. 44). Dar unul s-a pocăit și a fost salvat în ultima clipă. Peste numai câteva clipe a fost cu Cristos în Paradis (Luca 23:42,43).

27:39,40 Pe cât este de adevărat că crucea ne descoperă dragostea lui Dumnezeu, pe atât de adevărat este că ea ne dezvăluie depravarea omului. Trecătorii s-au oprit să-și bata joc de Pastorul, care murea pentru ei: „**Tu, care distrugi templul și îl zidești la loc în trei zile, mântuiește-Te pe Tine Insult Dacă ești Tu Fiul lui Dumnezeu, coboară-Te de pe cruce!**” Acesta este limbajul necredinței, al omului care nu se bazează decât pe rațiune, care afirmă: „Nu cred până nu vad.” Totodată, este și limbajul liberalizmului. „Coboară de pe cruce — cu alte cuvinte, renunța la cruce și vom crede.” E pertinent aici comentariul lui William Booth: „Ei au susținut că ar fi crezut, dacă El s-ar fi coborât de pe cruce; în schimb, noi am crezut pentru că El a rămas pe cruce.”¹¹

27:41-44 Preotii cei mai de seamă, împreună cu carturarii și batranii s-au unit în această sarabandă. Fără să realizeze ce au spus, au rostit un mare adevăr: „**Pe al(ii) i-a mântuit, iar pe Sine nu Se poate mântui!**” Deși ei au rostit aceste cuvinte ca o insultă, noi le adaptăm, făcând din ele un imn de laudă:

Pe El nu S-a putut mântui,
El pe cruce a trebuit să moară,
Căci altfel nu primeau îndurare
Pacatoșii de aproape și de departe;
Da, Cristos Fiul lui
Dumnezeu a trebuit să
sângereze
Pentru că pacatoșii de
pacate să fie eliberați! -
Albert Midlane

Da, afirmația a fost valabilă în viața Domnului și e la fel de valabilă și în a noastră. Nu-i putem salva pe alții cautând să ne salvăm pe noi înșine.

Liderii religioși au luat în batjocură afirmarea Sa că este Mântuitorul, declarația Sa că este **Regele Israelului**, declarația Sa că este **Fiul lui Dumnezeu**. **Talharii care erau răstigniți împreună cu El !i aruncau aceleași batjocuri.** Liderii religioși s-au unit cu criminalii, hăindu-L pe Dumnezeu!

Q. Cele trei ore de întineric (27:45-50)

27:45 Toate suferințele și înjosirile pe care le-a îndurat din partea oamenilor au palit în comparație cu ceea ce El confruntă acum. **De la ceasul al șaselea** (adică amiază)

pana la ceasul al nouălea (ora 15) s-a făcut întineric peste toată țara Palestinei, dar și în sufletul SSu. În timpul acesta a purtat El blestemul de nedescris al pacatelor noastre. În aceste trei ore au fost comprimate: iadul pe care-l merităm noi, mânia lui Dumnezeu împotriva tuturor faradelegilor noastre. Noi vedem acest lucru ca prin ceață. Pur și simplu nu putem înțelege ce a însemnat pentru El să satisfacă toate cerințele neprihănirii lui Dumnezeu împotriva pacatului. Știm doar atât că în acele trei ore El a plătit prețul, a achitat datoria și a împlinit lucrarea ce se cerea împlinită pentru răscumpărarea omului.

27:46 și pe la ceasul al nouălea (deci pe la 3 după masă) **Isus a strigat cu glas tare, zicând: „Dumnezeu! Meu, Dumnezeule Meu, pentru ce M-ai parasit?”** Răspunsul îl găsim în Psalmul 22:3: „...Tu ești Cel Sfânt, care locuiești în mijlocul laudelor lui Israel.” Întrucât Dumnezeu este sfânt, El nu poate trece cu vederea pacatul. Dimpotrivă, El trebuie să-l pedepsească. Domnul Isus nu a avut nici un păcat al Său, propriu, dar El și-a luat asupra Sa pacatele noastre. Când Dumnezeu, Judecătorul, a privit jos pe părinte și a văzut pacatele noastre asupra Înlocuitorului fără păcat propriu, El S-a retras dragostea de la Fiul. Tocmai această desparțire a fost aceea care a smuls din inima lui Isus ceea ce poeta Elizabeth Barrett Browning a definit drept „strigatul de orfan al lui Emanuel”:

Parasit! Dumnezeu S-a putut separa de
esența Lui proprie; și
pacatele lui Adam au
navalat
între Fiul neprihănit și Tatăl: Da,
o dată, strigatul de orfan al lui
Emanuel,
universul Sau 1-a zguduit — S-a
ridicat strigatul singuratic, lăra
ecou:
„Dumnezeule! Sunt
parasit!” — *Elizabeth
Barrett Browning*

27:47, 48 Când Isus a strigat: „**Eli, Eli...**”, **unii din cei ce stăteau acolo au zis că îl striga pe Hie.** Dacă a fost vorba de o confuzie de nume sau dacă au rostit aceste cuvinte în batjocură — textul nu precizează. Unul din ei s-a folosit de o trestie lungă pentru a-l aduce la buze un burețel înmuiat în vin acru. Judecând după Psalmul 69:21, acesta nu era un gest de îndurare, ci avea scopul de a-i mări suferințele.

27:49 Atitudinea generală a mulțimii era de așteptare, să vadă

daca Hie va implini

rolul pe care i l-a atribuit traditia iudaica — sa vina in ajutorul celor neprihaniti. Dar nu era vremea sa vina Hie (Mai. 4:5); era vremea sa moara Isus.

27:50 Dupa ce **Isus a strigat iarasj cu glas tare, S-a dat duhul.** Strigatul cu glas tare demonstreaza ca El a murit in tarie, nu in slabiciune. Faptul ca Si-a dat duhul distinge moartea Sa de aceea a oricaror alte persoane. Noi murim pentru ca trebuie sa murim, dar El a murit din proprie optiune. Oare nu spusese El: „...Imi dau viaja, ca iarasj s-o iau. Nimeni nu Mi-o ia, ci o dau Eu de la Mine Insumi. Am putere s-o dau si am putere s-o iau iarasj...” (Ioan 10:17, 18).

(Nota traducatorului: in locul versunilor din engleza oferite de autorul comentariului in acest punct, am gasit de cuviinta sa redau versuri din opera regretatului poet roman crestin Costache Ioanid:)

Priveam la Golgota. Era in gandul meu un svon de glbate... Treceau trei cruci... si-n urma lor, preoti si demoni din cetate.

Veneau stapanii in convoi. Si le-auzeam pe cale pasii. Siram intrebat: „Acestia cine-s?” iar Duhul mi-a rSpuns: „Vrajmasii...”

Priveam la Golgota in Duh. Si-mi era plin de taine gandul. Vedeam un nour de batrani v&zduhul culmii strabatandu-l.

Ei cercetau din semn in semn cum se-mplinea Cuvantul Vieji. Si-am intrebat: „Acestia cine-s?” Iar Duhul mi-araspuns: „Profepl..”

Priveam la Golgota. Vedeam minuni din ce in ce mai grele. Vedeam cum se strangeau cei mulp' Prin grohotisul din valcele.

Lovindu-se cu pumni-n piept, plangeau trudifii la rascruce. Si-am intrebat: „Acestia cine-s?” „Sunt cei ce vad doar om si cruce.”

Priveam la Golgota uimit. Caci sus pe cruce, plin de sange, murea Isus... Si-n departari vedeam cum lanj de lanj se frange.

Priveam la Golgota. Dar vai... deodata, prin stihii silhve, veni in trupul lui Isus al doilea trup s-atarne pe cue...

Top! ingerii inmarmurind, II aratau prin nouri: „lata-L!” Si-am intrebat: „Acesta cine-i?” Si mi-a rSpuns tot cerul: „Tatal!...” *Costache Ioanid*

R. Perdeaua templului se rupe

(27:51-52)

27:51 Cand si-a dat Domnul duhul, perdeaua grea, impletita, care separa inca-perile principale ale templului, a fost rupta de o ManS Nevazuta, **de sus pana** jos. Pana atunci valul acela impiedica intrarea in Sfanta Sflntelor a oricarei persoane, in afara de marele preot. Numai un singur om putea intra in sanctuarul dinauntru, si acela doar intr-o singura zi din an.

Din cartea Evrei aflam ca valul repre-zenta trupul lui Isus. Ruperea sa a simbolizat darea la moarte a trupului Sau. Prin moartea Sa, noi avem „indrazneala sa intra in Sfanta Sflntelor, prin sangele lui Isus, printr-o cale noua si vie, pe care El a con-sacrat-o pentru noi, prin val, adica prin trupul Sau” (Ev. 10:19,20). Acum, pana si eel mai umil credincios poate intra in pre-zen^a lui Dumnezeu, prin rugaciune si lauda, in orice clipa. Dar sa nu uitam nicio-data ca privilegiul acesta a fost cumparat pentru noi cu un pre! nespun de mare: cu insusi sangele lui Isus.

Moartea Fiului lui Dumnezeu a produs, de asemenea, extraordinare zguduiri in natura — ca si cand ar fi fost o empatie intre creap-a neinsuflefit si Creatorul ei. S-a produs un cutremur de pamant, care a despicat stancile si a deschis multe mor-minte.

27:52, 53 Dar observaji ca abia dupa invierea lui Isus au fost inviaji ocupantii mormintelor acestora, care au patruns apoi in Ierusalim %i s-au aratat multora. Biblia nu spune daca acești sfinji inviati au murit din nou sau s-au dus in cer, cu Domnul Isus.

27:54 Convulsiile stranii ale naturii l-au convins pe sutașul roman si pe oamenii acestuua ca Isus este cu adevarat Fiul lui Dumnezeu (deși in textul grec nu este nici un articol hotarat inaintea Fiului lui Dumnezeu,

topica ftazei presupune articolul
hotarat⁵³). Ce a vrut sa spuna
sutasul? A

fost aceasta o marturie deplina a lui Isus Cristos, ca Domn și Mantuitor al sau, sau o recunoaștere a faptului ca Isus era mai mult decat un simplu om? Nu putem fi siguri de semnificatia adevarata a cuvintelor sutasu-lui, dar stim ca acesta a fost cuprins de uimire și teama, realizand ca tulburarile din natura erau legate, cumva, de moartea lui Isus, si nu de moartea celor doi talhari care au fost rastigniti impreuna cu El.

S. Femeile credincioase (27:55, 56)

Se acorda un spatiu special in evan-ghelia lui Matei femeilor care Îl slujiseră cu credinciosie pe Domnul și-L insotiseră din Galileea pana la Ierusalim. S-au aflat acolo **Maria Magdalena, Maria mama lui Iacov și a lui Iosef**, precum și Salomeea, soția lui Zebedei. Devotamentul neînfricat al acestor femei iese în evidență, cu deosebită strălucire. Ele au rămas nedespărțite de Cristos, când barbații, ucenicii Domnului, au fugit cu toții să-și scape viața!

T. îngroparea în mormantul lui Iosif

(27:57-61)

27:57,58 Iosif din Arimateea, un om bogat și membru al Sinedriului, nu fusese de acord și nu luase parte la decizia Consi-liului de a-L da pe Isus în mâna lui Pilat (Luca 23:51). Dacă până în acest punct fusese doar un ucenic secret al Domnului, acum nu s-a mai temut, ci a ieșit la supra-față. Cu mult curaj, el s-a dus la Pilat și i-a cerut permisiunea să-L înhumeze pe Domnul. Încercăm să ne imaginăm cât de surprins va fi fost Pilat și cât de incerti vor fi fost iudeii, să constate că un membru al Sinedriului a luat o poziție publică de atașament față de Cel Rastignit. Într-un sens real, Iosif s-a îngropat pe sine, din punct de vedere economic, social și religios, atunci când a îngropat trupul lui Isus. Acest act l-a separat pe vecie de mai marii zilei, de reprezentanții puterii, care L-au ucis pe Isus.

27:59, 60 Pilat i-a dat permisiunea și Iosif, pătruns de iubire sfântă, a îmbalsamat trupul lui Isus, înfășurându-l într-o panza curată de în și punând mirodenii între fese. Apoi l-a așezat în propriul sau mormânt nou, săpat în stâncă solidă. Iar la intrarea mormântului a așezat o piatră mare, sub forma de piatră de moară, așezată în cânt de-a lungul unui canal, săpat și el din

stâncă.

Cumulte secole înainte,
Isaia prezisese:

„Groapa Lui a fost randuita împreuna cu cei rai, dar mormantul Lui a fost cu cel bogat” (Isa. 53:9). Negreșit, dușmanii Lui intenționaseră să-l arunce trupul în Valea Hinnom, ca să fie mistuit de focurile ce incinerau gunoaiile sau să-l manance vulpile. Dar Dumnezeu a intervenit în planurile lor, contramandându-le și folo-sindu-se de Iosif, pentru a Se asigura ca El va fi îngropat *cu cel bogat*.

27:61 După ce a plecat Iosif, **Maria Magdalena** și mama lui Iosif și Iose, au stat de veghe **în fata mormantului**.

U. Pazirea mormantului (27:62-66)

27:62-64 Prima zi a Paștelor, numita **Ziua Pregătirii**, a fost ziua răstignirii. A **doua zi, preoții cei mai de seamă și fari-seii** au fost cuprinși de neliniște. Amintin-du-si afirmalia lui Isus ca va învia, ei s-au dus la Pilat și l-au rugat să posteze o senti-nela specială la mormant. Asta, chipurile, pentru a-i împiedica pe ucenici să fure trupul și să creeze astfel impresia ca El ar fi înviat! Or, dacă s-ar fi întâmplat așa, ei se temeau ca **înșelaciunea acesta din urma** ar fi fost **mai rea decât cea dintai**. Cu alte cuvinte, vestea despre învierea Lui ar fi fost mai rea decât afirmația Sa ca este Mesia și Fiul lui Dumnezeu!

27:65, 66 Pilat a răspuns: „**Aveși o straja; duceți-i-va și paziti cum știți.**” Asta ar putea însemna că deja fusese postată o sentinela română. Sau ar mai putea însemna următoarele: „Cererea va fost acordată. Iată, vă repartizez acum o straja.” Oare nu cumva am putea desprinde accente ironice în afirmația lui Pilat:pazitji **cum știți**”? Ei au făcut cum au crezut că e mai bine. Au sigilat piatra și au postat paznici, dar până și cele mai strasnice măsuri de siguranță pe care le-au luat ei, n-au avut nici un efect. Iată ce spune Unger, în această pri-vință:

Precauțiile pe care și le-au luat dușmanii Lui „ca mormantul să fie pazit bine,... sigilând piatra și punând straja” (62-64) nu a făcut altceva decât să pună și mai mult în evidență atotputernicia lui Dumnezeu, care le-a dejucat planurile și a oferit o dovadă incontestabilă a învierii Regelui.⁵⁴

XV. TRIUMFUL REGELUI (cap. 28)

A. Mormantul gol — Domnul a înviat! (28:1-10)

28:1-4 Înainte de venirea zorilor, în

dimineața zilei de duminică, cele două Marii **au venit** să **vadă mormantul**. De îndată ce au sosit ele, **a fost un mare cutremur de pământ. Un inger al Domnului a coborât din cer, a venit și a pravalit piatra de la ușa mormantului și a stat pe ea**. Strajile romane, îngrozite de fînja aceasta de o luminozitate orbitoare, îmbrăcate în alb strălucitor, au lesinat.

28:5, 6 Ingerul le-a asigurat pe femeile că n-au de ce să se teamă. Cel pe care-l cautau **a înviat**, așa cum promisese. „**Veniți să vedeți locul unde zăcea Domnul!**” Piatra a fost rostogolită la o parte, nu pentru că sa-I permită Domnului să iasă afară, ci ca să le dea prilejul femeilor să vadă că El înviase!

28:7-10 ingerul le-a delegat apoi pe femeile să se ducă **repede** și să aducă slavita veste **ucenicilor Lui**. Domnul era din nou în via și avea să-i întâlnească în Galileea. Pe când se duceau să le spună ucenicilor, li s-a arătat Isus, salutându-le cu un singur cuvânt: „Bucurați-vă!”⁵⁵ Ele au răspuns prin a-I cădea la picioare, închinându-se. Apoi El le-a încredințat personal sarcina de a-i anunța pe ucenici că El vor vedea în Galileea.

B. Mituirea soldaților, pentru a-i determina să mintă (28:11-15)

28:11 De îndată ce si-au revenit din lesin, **unii dintre paznici** s-au dus rușinat la preoții cei mai de seamă, să le spună vestea, să le comunice că eforturile lor au eșuat, că mormantul este gol!

28:12, 13 Este ușor să ne imaginăm constemarea liderilor religioși. Preoții au finit sfat cu batranii, să stabilească ce aveau de făcut. În disperarea lor, i-au mituit pe soldați, ca aceștia să răspundă povestea fantastică potrivit căreia, în timp ce dormeau soldați, ucenicii Domnului ar fi venit și ar fi furat trupul lui Isus!

Aceasta explicată, în loc să rezolve problemele cu care erau confrunțați, nu a făcut altceva decât să dea naștere la și mai multe semne de întrebare. De ce au dormit soldați, când trebuiau să stea de pază? Cum ar fi putut ucenicii să rostogolească piatra, fără să-i trezească pe soldați? Cum de a fost posibil ca toți soldații să adoarmă în același timp? Dacă au dormit, de unde au știut că ucenicii au furat trupul? Dacă povestea era adevărată, de ce a trebuit să fie mituit soldații pentru a o răspândi? Dacă ucenicii au furat trupul, cum de au avut timp să-l dezbrace de fașile cu care fusese învelit în

mormant și să fi împăturit și pus în alt loc, singur, ștergarul cu care fusese înfășurat capul lui Isus? (Luca 24:12; Ioan 20:6, 7).

28:14 în realitate, soldații au fost mituiți! să spună o poveste, prin care se puneau pe ei înșiși în situația de a fi incriminali. Sub legislația romană, dormitul în post se pedepsea cu moartea. Și astfel liderii iudeilor au fost nevoiți să le prorocească că vor interveni în favoarea lor, dacă se va întâmpla ca istoria să ajungă la urechile guvernatorului.

Sinedriul era obligat acum să învețe lecția amară, că în timp ce adevărul se confirmă de la sine, o minciună trebuie întotdeauna proptită cu nenumărate alte minciuni.

28:15 Torii mitul acesta persista **prin-tre mulți iudei** (și neiuidei!) **pană în ziua de astăzi**. Dar nu e singurul mit; mai sunt și altele. Wilbur Smith rezuma două dintre ele:

1. Mai întâi de toate, s-a avansat sugestia că femeile s-au dus, din greșeală, la alt mormant. Să examinăm enormitatea acestei afirmări. Oare ai putea să nu nimeresti mormantul celei mai dragi ființe din viața ta, în intervalul dintre vineri după-masă și duminică dimineață? Mai mult, acesta nu era cimitirul lui Iosif din Arimateea, ci grădina lui particulară, în care nu se mai aflau alte morminte.

Dar să admitem că ar fi putut să existe și alte morminte acolo (desiștim că nu erau); și să zicem că femeile, cu privirea iniacrimată, au nimerit din greșeală la alt mormant. Bun! Să zicem că femeile ar fi putut greși. Dar imediat Petru, eel cu pumnii tari, însoțit de Ioan — amândoi pescari pricepuți, care nu aveau privirea încetosată de lacrimi — s-au dus și ei la mormant și l-au găsit gol. Va puteți imagina că și ei să fi greșit mormantul? Dar mai mult, când au ajuns la mormant și l-au găsit gol, acolo se afla un inger, care a spus: „El nu este aici. A înviat. Veniți să vedeți unde zăcea Domnul.” Puteți crede că nici ingerul nu a reușit să se ducă la mormantul care trebuia? Cu toate acestea, s-au găsit destui „destepp”, care să susțină aceste teorii! Dar această teorie este total lipsită de sens!

2. Alții au sugerat că Isus nu a murit, ci doar a lesinat și că a fost resuscitat, cumva, în mormantul acela umed, după care a ieșit din mor

mant. Dar piatra cea mare fusese
sigilata cu
peceple guvemului roman. Nici un
ora din
interiorul aceluia mormant nu putea
da la o parte
piatra care glisase in jos, pe canalul
ce i se
sapase, pana cand a acoperit
intrarea morman
tului. El nu a iesit din acel mormant
ca un inva
lid anemic.

Adevarul simplu este ca invierea Domnului Is'us este un fapt bine atestat al istoriei. El S-a infatisat viu ucenicilor Sai dupa patimile Sale, prin numeroase probe infailibile. Gandi'si-va la cazurile specifice cand S-a aratat alor Lui:

1. Mariei Magdalena (Marcu 16:9-11).
1. Femeilor (Mat. 28:8-10).
1. Lui Petru (Luca 24:34).
1. Celor doi ucenici ce mergeau pe drumul spre Emaus (Luca 24:13-32).
1. Ucenicilor, cu exceptia lui Toma (Ioan 20:19-25).
1. Ucenicilor, intre care se afla acum si Toma (Ioan 20:26-31).
7. Celor sapte ucenici la Marea Galileii (Ioan 21).
8. La peste 500 de credinciosi (1 Cor. 15:7).
8. Lui Iacov (1 Cor. 15:7).
10. Ucenicilor pe Muntele Maslinilor (Fapte 1:3-12).

Una din pietrele man — de nezdruncinat si imposibil de inlocuit — care stau la temelia credintei crestine este dovada istorica a invierii Domnului Isus Cristos. Asta ne confera — **Jie**, drag cititor, si mie — taria de a ramane victoriosi pe baricadele credintei, intrucat avem o situatie care nu poate fi contrazisa, e imposibil de combatut. Da, poate fi respinsa sau negata, dar nu poate fi contestata.⁵⁶

C. Marea Porunca (28:16-20)

28:16,17 In Galileea Domnul Inviat S-a aratat **ucenicilor** pe un munte nespecificat. Este aceeași aparitie pe care o gasim consemnata la Marcu 16:15-18 și la 1 Corinteni 15:6. Ce revedere minunata! De acum, suferinjele Sale au trecut, pe veci. El traia si, prin urmare, și ei vor trail El a stat inaintea lor in splendoarea trupului Sau inviat. Ei s-au inchinat Domnului lor viu si iubitor — desi in mintile unora dintre ei mai staruia o umbra de indoiala.

28:18 Apoi Domnul le-a explicat ca **toata autoritatea** I-a fost data **in cer si pe pamant**. Intr-o anumita privință, desigur, El avusese tot timpul toata autoritatea. Dar aici El s-a referit la autoritatea de Cap al noii creștii. De la moartea si invierea Sa, El are autoritatea de a da viața vesnică tuturor celor pe care I i-a dat Dumnezeu (Ioan 17:2). El avusese totdeauna putere, ca întâiul născut din toată creația. Dar acum, după ce a încheiat lucrarea de răscumpărare, El are autoritate ca întâiul născut din morți — „pentru că în toate lucrurile El sa aiba pre-eminența (întăietatea)” (Col. 1:15, 18).

28:19, 20 Ca să Capetenie a noii

creștii,

El a emis apoi Marea Porunca (sau Insarcinare), care cuprinde „ordinele de lucru” pentru top' credinciosii din actuala etapa a imparatiei — adica perioada cuprinsa intre respingerea Regelui si a doua Sa venire.

Porunca cuprinde trei ordine, si nu doar sugestii:

1. **Duce⁻va sa faceⁱ ucenici din toate popoarele.** Asta nu presupune convertirea intregii lumi. Prin predicarea evangheliei, ucenicii aveau sa se ingrijeasca ca si aljii sa devina invajacei sau adepp ai Mantuitorului — aceştia provenind din toate najiunile, popoarele, triburile, semintiile si limbile pamantului.

1. „Botezap-i in Numele Tatalui %| al Fiului %| al Sfantului Duh” Este responsabilitatea trimişilor lui Cristos de a propo-vadui botezul si de a face demersuri pentru ca acesta sa fie acceptat ca o porunca ce trebuie tndeplinita. In cadrul botezului credinciosului, crestinii se identifica public cu Dumnezeuirea trinitara. Ei recunosc ca Dumnezeu este Tatal lor, ca Isus Cristos este Domnul si Mantuitorul lor si ca Duhul Sfant este eel care locuieste in launtrul lor, le da putere si-i invaja. In versetul 19 substantivul **numele** este la singular. Deci un singur **nume** sau esenja, dar trei Persoane — **Tatal, Fiul si Duhul Sfant.**

1. „Invata[#]-i sa pazeasca tot ce v-am poruncit Eu.” Marea Porunca depaşeste cadrul strict al evanghelizarii, caci nu e de ajuns doar sa faci convertiji si apoi sa-i lasi sa se hraneasca singuri, sS. se descurce cum pot. Acestia trebuie sa fie invafap' sa *asculte de* poruncile lui Cristos, asa cum se gasesc acestea in Noul Testament. Esenja uceniciei consta in nevoia de a deveni asemenea Invatatorului si Stapanului Cristos, or, lucrul acesta se realizeaza prin predarea sistematica a Cuvantului si ascultarea de el.

Apoi Mantuitorul adauga fagaduina ca El va fi cu ucenicii Sai pana la implinirea (sfarsitul sau consumarea) **veacului**. Ei nu vor merge singuri sau lipsip' de ajutor. In toata slujirea lor, in toate calatoriile pe care le vor intreprinde, ei vor fi conştien{i de prezenja si partasia Fiului lui Dumnezeu, care va fi cu ei.

Observap' ca toate cele patru elemente care incep cu „tot” sunt corelate cu Marea Porunca: **toata autoritatea; toate nafiunile (popoarele); toate lucurile; totdeauna.**

Astfel evanghelia dupa Matei se incheie cu porunca si mangaierea din partea siavitu-lui nostru Domn. Dupa aproape douazeci de

veacuri, cuvintele Sale au aceeași relevant, aceeași acuitate, aceeași aplicajie. Sarcina nu a fost dusa inca la bun sfârșit.

Ce vom face pentru a duce la indeplinire ultima dintre poruncile Sale?

NOTE EXPLICATIVE

¹(1:1) *lehova* este forma latinizată a numelui ebraic *Yahveh*, care a fost tradus de obicei prin „Domnul”. La fel, *Isus* este forma latinizată a termenului ebraic *lesua*.

²(4:2,3) Condiție de gradul întâi, în care se utilizează particula *ei* la indicativ. Ar putea fi parafrazată în felul următor: „Dacă — și eu admit cae așa — Tu ești Fiul lui Dumnezeu” ori „Intrucat Tu ești Fiul lui Dumnezeu”.

³(Digresiunea) O „dispensajie” este o administrare sau o ispravnicie. Ea descrie metodele de lucru folosite de Dumnezeu în cazul omenirii într-o anumită perioadă a istoriei. Termenul nu înseamnă timp sau perioada *ca atare*, ci mai degrabă programul divin utilizat în orice epocă. O situație similară ar fi utilizarea expresiei: „administrarea Reagan”, prin care se indică politicile urmate de președintele Reagan în timpul anilor cât a fost președinte.

⁴(5:13) Albert Barnes, *Notes on the New Testament, Matthew and Mark*, pg. 47.

⁵(5:22) Textul critic (notat cu „NU” în notele de subsol din versiunea NKJV) omite cuvintele *without a cause (fără nici o pricină, n.tr.)*, care ar exclude chiar și indignarea de factura neprihanită.

⁶(5:44-47) Textul critic (NU) confine termenul *Neamuri* în loc de *vamesi* sau *perceptori ai impozitului*.

⁷(5:44-47) Textul majoritar (bazat pe majoritatea manuscriselor) confine termenul *prietenii* în loc *dsfrafi*.

⁸(6:13) Unii invitați susțin că doxologia este o adaptare a textului de la 1 Cronici 29:11, pentru a putea fi folosit în scopuri liturgice. Dar asta e doar o speculație. Forma tradițională protestantă a rugăciunii (ca în versiunea KJV) rămâne valabilă și nu are nevoie să fie aparată.

⁹(7:13, 14) Atât textul critic, cât și cel majoritar redau textul de aici sub forma de exclamație: „Cât de stramta este poarta și cât de dificilă este calea ce duce la viață și ce puțini sunt cei ce o găsesc!” Când cele mai vechi manuscrise (de obicei NU) și majoritatea manuscriselor (M) sunt în consens de respingere a textului tradițional (TR), în aceste cazuri ele sunt aproape întotdeauna

corecte. În asemenea cazuri, tradiția versiunii KJ are un suport textual subred.

¹⁰(7:28.29) Jamieson, Fausset & Brown, *Critical and Explanatory Commentary on the New Testament*, V:50.

¹¹(8:2) Anumite forme de lepra menționate în Biblie nu sunt identice cu boala numită „Boala lui Hansen”. De pildă, la Levitic, se includ condițiile potrivit cărora ea poate infecta o casă sau o haină.

¹²(8:16, 17) Arno C. Gaebelein, *The Gospel of Matthew*, p. 193.

¹³(8:28) Textul NU confine termenul *Gadareni*. Numele orașului și al regiunii se suprapun intrucatva.

¹⁴(9:16) Gaebelein, *-Matthew*, pg. 193.

¹⁵(9:17) W. L. Pettingill, *Simple Studies in Matthew*, pg. III, 112.

¹⁶(10:8) Majoritatea manuscriselor omit aici textul „înviați morții” (care apare în litere cursive în versiunea GBV, 1990, n.tr.).

¹⁷(10:21) J.C. Macaulay, *Obedient Unto Death: Devotional Studies in John's Gospel*, 11:59.

¹⁸(10:41) Arthur T. Pierson, „The Work of Christ for the Believer”, *The Ministry of Keswick, First Series*, pg. 114.

¹⁹(11:27) Alva J. Gospel McClain, *The Greatness of the Kingdom*, pg. 311.

²⁰(11:30) J.H. Jowett, citat în broșura: *Out Daily Bread*.

²¹(12:8) E. W. Rogers, *Jesus the Christ*, pg. 65, 66.

²²(12:19) McClain, *Kingdom*, pg. 283.

²³(12:21) Kleist și Lilly, *The New Testament rendered from the Original Greek with Expanded Notes*, p. 45

²⁴(12:27) Ella E. Pohle, *CI. Scofield's Question Box*, pg. 97.

²⁵(12:34, 35) Desigur, atât textul critic, cât și cel majoritar omit cuvintele: „din inima sa”, sensul nu ar suferi nici o modificare.

²⁶(13:13) H. Chester Woodring, note de la curs, nepublicate, asupra evangheliei după Matei, Școala biblică „Emmaus Bible School”, 1961.

²⁷(13:22) G. H. Lang, *The Parabolic Teaching of Scripture*, pg. 68.

²⁸(13:24-26) Merrill F. Unger, *Unger's Bible Dictionary*, pg. 1145.

²⁹(13:33) J.H. Brookes, *I Am Coming*, pg. 65.

³⁰(13:49, 50) Gaebelein, *Matthew*, pg. 302.

³¹(14:4, 5) Nu se cunoaște sursa.

³²(16:2, 3) Desigur, aceste amănunte legate de vreme sunt valabile pentru Israel,

nu pentru America de Nord sau Marea Britanie! (nici pentru Romania, n.tr.).

³³(16:7-10) Cele douasprezece *kophinoi* pentru cei 5 000 aveau probabil o capacitate mai mica decat cele sapte *spurides* pentru cei 4 000.

³⁴(16:17, 18) G. Campbell Morgan, *The Gospel According to Matthew*, pg. 211.

³⁵(16:19) Charles C. Ryrie, ed., *The Ryrie Study Bible, New King James Version*, pg. 1506.

³⁶(16:20) James S. Stewart, *The Life and Teaching of Jesus Christ*, pg. 106.

³⁷(16:26) Donald G. Barnhouse, *Words Fitly Spoken*, p. 53.

³⁸(18:11) Este omis de textul NU, dar cuprins in majoritatea manuscriselor. (M).

³⁹(20:15) James S. Stewart, *A Man in Christ*, pg. 252.

⁴⁰(20:31-34) Gaebelein, *Matthew*, pg. 420.

⁴¹(21:6) J.P. Lange, *A Commentary on the Holy Scriptures*, 25 de volume, nu se cunoaste paginatia.

⁴²(23:9, 10) H. G. Weston, *Matthew, the Genesis of the New Testament*, pg. 110.

⁴³(23:14) Textul critic (NU) omite al doilea vai.

⁴⁴(23:25, 26) Textul majoritar conjine termenul *adikia* (prihana), in loc de *akrasia* (neinfranare).

⁴⁵(24:29) I. Velikovsky, *Earth in Upheaval*, pg. 136.

⁴⁶(24:30) F. W. Grant, „Matthew”, in *Numerical Bible, The Gospels*, pg. 230.

⁴⁸(24:36) Textul NU adaugă „nici Fiul”.

⁴⁹(25:28, 29) Arthur T. Pierson, alta documentatie nedisponibila.

⁵⁰(26:64) Pronumele grec singulars este ortografiat in scopul sublinierii. In a doua propozitie Domnul se adreseaza la persoana a doua plural *humin* iar la sfarsit se reda terminajia verbului *opsesthe*.

⁵¹(26:64) R. C. H. Lenski, *The Interpretation of St. Matthew*, pg. 1064.

⁵²(27:37) Daca par(ile citate sunt adunate la un loc, se obtine textul: „Acesta este Isus din Nazaret, Regele iudeilor”. O alta posibilitate ar fi ca flecare evanghelist e complet, dar citeaza limbi diferite, de unde și deosebirile dintre evanghelii la acest verset.

”(27:54) In greaca substantivele predicative articulate care preced verbul sunt redacte de obicei fara articol (aceasta trasatura facand parte din „Regula lui Colwell”).

⁵⁴(27:65, 66) Merril F. Unger, *Unger's Bible Handbook*, pg. 491.

⁵⁵(28:8) „Bucurați-va” era salutul obișnuit in greaca. Aici, in dimineata Invierii, traducerea literala a versiunii NKJV pare cea mai adecvata.

⁵⁶(28:15) Wilbur Smith, „In the Study”, *Moody Monthly*, aprilie 1969.

BIBLIOGRAFIE

- Barnhouse, Donald Grey. *Words Fitly Spoken*. Wheaton: Tyndale House Publishers, 1969.
- Gaebelein, A. C. *The Gospel of Matthew*. New York: Loizeaux Bros., 1910.
- Kelly, William. *Lectures on Matthew*. New York: Loizeaux Bros., 1910.
- Lenski, R.C.H. *The Interpretation of Saint Matthew's Gospel*. Minneapolis: Augsburg Publishing House, 1933.
- Macaulay, J.C. *Behold Your King*. Chicago: The Moody Bible Institute, 1982.
- Morgan, G. Campbell. *The Gospel According to Matthew*. New York: Fleming H. Revell Company, 1929.
- Pettingill, W. L. *Simple Studies in Matthew*. Harrisburg: Fred Kelker, 1990.
- Tasker, R. V. G. *The Gospel According to St. Matthew, TBC*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1961.
- Thomas, W. H. Griffith. *Outline Studies in Matthew*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1961.
- Weston, H. G. *Matthew, the Genesis of the New Testament*. Philadelphia: American Baptist Publication Society, n.d.

Periodice și materiale nepublicate

- Smith, Wilbur. „In the Study”, *Moody Monthly*, aprilie 1969.
- Woodring, H. Chester. Note de la curs, asupra evangheliei dupa Matei, 1961, Școala biblica: Emmaus Bible School, Oak Park, Illinois (actualmente Emmaus Bible College).